David Michie

Magicianul din Lhasa

Un călugăr novice. Un cercetător cuantic. Un secret străvechi.

Editura ATMAN
privește înăuntru...

David Michie

Magicianul din Lhasa

Un călugăr novice. Un cercetător cuantic. Un secret străvechi

Traducere
Mariana Alexandru

ATMAN
2016

THE MAGICIAN OF LHASA
Copyright © 2010 David Michie
Originally published in English by Trapdoor Books US

© Copyright 2016 Editura ATMAN

Editura ATMAN
http://www.editura-atman.ro
contact@editura-atman.ro
0733.084.450

Corectură: Irina Magdalena Nuță

ISBN ePub: 978-606-8758-21-3
ISBN Print: 978-606-719-924-6

Această carte în format digital intră sub incidența drepturilor de autor și a fost creată exclusiv pentru a fi citită utilizând dispozitivul personal pe care a fost descărcată. Oricare alte metode de utilizare, dintre care fac parte împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială a textului, punerea acestuia la dispoziția publicului, inclusiv prin intermediul Internetului sau a rețelelor de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme – altele decât cele pe care a fost descărcată – care permit recuperarea informațiilor, revânzarea sau comercializarea sub orice formă a acestui text, precum și alte fapte similare, săvârșite fără acordul scris al persoanei care deține drepturile de autor, sunt o încălcare a legislației referitoare la proprietatea intelectuală și vor fi pedepsite penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată de elefant.ro

Calea budismului tibetan este deopotrivă extraordinară și profundă – nu însă și ușoară. Cei care aleg să urmeze Dharma își consacră adesea mii și mii de ore practicii meditative. Ca o consecință a acestei călătorii interioare, un practicant avansat va dezvolta uneori abilități psihice, printre care și clarviziunea. O astfel de persoană este numită un siddha sau un magician.

PROLOG

Tenzin Dorje
(pronunțat Ten-zin Door-jei)

Mănăstirea Zheng-po – Tibet
Martie 1959

Sunt singur în liniștea sacră a templului, aprinzând lumânări la picioarele lui Buddha, când realizez pentru prima dată că ceva nu este deloc în regulă.

— Tenzin Dorje!

Tresărind, mă întorc și surprind silueta sobră a învățătorului meu, încadrată în ușa din depărtare.

— În camera mea. Imediat!

Pentru o clipă am de-a face cu o dilemă. Să aduci ofrande lui Buddha este considerat un privilegiu special, iar eu, ca novice în vârstă de șaisprezece ani, iau această responsabilitate foarte în serios. Aceste lumânări trebuie aprinse într-o anume ordine, fiecare flacără trebuind să fie văzută ca un dar prețios – precum mirosul de tămâie, muzică și flori – care trebuie să fie oferit pentru binele tuturor ființelor.

Știu că nimic nu ar trebui să mă împiedice să săvârșesc acest ritual important, însă oare pentru bunul și sfântul meu învățător nu este mai importantă obediența? În plus, nu-mi amintesc când Lama Tsering a folosit ultima oară cuvântul „imediat“. Și nici când a dat cineva un ordin în templu. Mai ales lama cu rangul cel mai înalt de la Zheng-po.

Deși am aprins doar jumătate din lumânări, sting repede fitilul lămpii. Făcând o plecăciune scurtă în fața lui Buddha, ies repede afară.

La asfințit, rumoarea se răspândește prin mănăstirea Zheng-po precum clipocitul unei pietre aruncate într-un lac domol. Călugării bat zgomotos la toate ușile. Oamenii se agită prin curte cu o grabă nefirească. Sătenii s-au adunat în fața biroului starețului, discutând cu voci alarmate și gesticulând spre vale.

Strecurându-mă în sandale, îmi ridic roba deasupra genunchilor și, renunțând la obișnuitul cod monastic, o iau la goană.

Camera lui Lama Tsering este în celălalt capăt al mănăstirii, de-a lungul curții și dincolo de toate camerele călugărilor, chiar în ultima clădire. Chiar dacă rangul i-ar da dreptul la o cameră spațioasă și confortabilă, cu vedere direct spre curte, el insistă să locuiască alături de novicii lui, într-o chilie mică, la marginea mănăstirii Zheng-po.

Când ajung în cameră, ușa este larg deschisă, iar podeaua, de obicei măturată, este presărată cu sfoară și pachete pe care nu le-am văzut niciodată. Lampa arde cu flacără puternică, făcând ca silueta lui să pară chiar mai înaltă și mai disproporționată ca niciodată, umbra răspândindu-i-se pe pereți și tavan cu o insistență neobișnuită.

Nici nu am ajuns bine acolo, că mă întorc și-l văd pe Paldon Wangmo grăbindu-se spre mine. Amândoi suntem novicii lui Lama Tsering, dar avem o legătură karmică chiar mai puternică: Paldon Wangmo este fratele meu, cu doi ani mai mare ca mine.

Batem la ușa învățătorului nostru.

Lama Tsering ne face semn să intrăm, spunându-ne să închidem ușa în urma noastră. Deși mulțimea din Zheng-po este

toată un freamăt, chipul lui nu trădează niciun semn de panică. Însă gravitatea privirii sale nu se lasă ascunsă.

— Aceasta este ziua de care ne-am temut încă din Anul Tigrului de Metal, zice el, uitându-se când la unul, când la celălalt, cu o seriozitate pe care nu o percepem de obicei decât înainte de un examen important. Mesagerii tocmai au sosit în sat cu vestea că Armata Roșie a pornit în marș către Lhasa. Sfinția Sa, Dalai Lama, a fost silit să ia calea exilului. O divizie a Armatei Roșii se îndreaptă încoace, spre provincia Jangtang. În acest moment sunt la o distanță de jumătate de zi de Zheng-po.

Eu și Paldon Wangmo nu ne putem abține să nu schimbăm priviri. Doar în câteva propoziții, Lama Tsering ne-a spus că lumea noastră s-a întors complet cu susul în jos. Dacă Sfinția Sa a fost forțat să plece de la Palatul Potala, ce speranță mai este pentru restul Tibetului?

— Presupunem că Armata Roșie se îndreaptă direct spre Zheng-po, continuă repede Lama Tsering.

Afară, auzim o femeie din sat bocind.

— Dacă merg noaptea, ar putea ajunge mâine dimineață. *Cu siguranță* pot ajunge aici într-o zi. În alte părți ale țării noastre, armata distruge mănăstiri, prădându-le tezaurul, arzându-le textele sacre, torturând și ucigând călugării. Nu e nicio îndoială că au aceleași intenții și cu Zheng-po. Din acest motiv, starețul ne cere să părăsim locul.

— Să părăsim locul? nu mă pot stăpâni eu. De ce să nu rămânem și să ne împotrivim?

— Tenzin Dorje, ți-am arătat harta vecinei noastre China, explică el. Pentru fiecare soldat pe care l-au trimis în Tibet mai sunt alți zece mii de soldați gata să îi ia locul. Chiar dacă ne dorim, asta nu este o luptă pe care s-o putem câștiga.

— Dar...

Paldon Wangmo se întinde pentru a-mi acoperi gura cu

mâna.

— Din fericire, starețul nostru și preoții seniori s-au pregătit pentru această posibilitate. Toți călugării pot alege. Se pot întoarce în sat și continua practicarea Dharmei în secret. Sau se pot alătura preoților seniori pe calea exilului.

Își ridică mâna, făcându-ne semn că nu trebuie să răspundem deocamdată.

— Înainte de a spune că vreți să ne însoțiți în exil, trebuie să fiți conștienți că nu e o vreo aventură măreață. Călătoria spre graniță va fi plină de pericole – Armata Roșie îi va împușca mortal pe călugării care vor încerca să fugă. Apoi, trebuie să încercăm să străbatem munții pe jos. Timp de trei săptămâni vom călători pe distanțe lungi, trăind doar din mâncarea pe care o putem căra. Va trebui să îndurăm multe greutăți și suferințe. Chiar dacă vom ajunge într-un final în India, nu știm dacă guvernul ne va permite să rămânem sau dacă ne va trimite înapoi peste graniță.

— Dar dacă ne întoarcem în satele noastre și continuăm să ne purtăm robele, intervine Paldon Wangmo, chinezii ne vor găsi oricum și ne vor pedepsi familiile pentru că ne-au adăpostit.

Lama Tsering dă scurt din cap.

— Iar dacă ne dăm jos robele, ne încălcăm jurămintele.

Paldon Wangmo a fost mereu un polemist abil.

— Oricum vă vom pierde ca învățător.

— E adevărat ce spui, încuviințează Lama Tsering. Este o decizie dificilă chiar și pentru un lama, iar voi sunteți novici. Însă este important să alegeți și s-o faceți repede. Indiferent de decizia luată – ne privește pe rând –, veți avea binecuvântarea mea.

De afară se aude tropăit de picioare, oamenii circulând de colo-colo. Nu e nicio îndoială de criza cu care ne confruntăm.

— Îmbătrânesc, ne spune Lama Tsering, îngenunchind pentru a continua să își pregătească geanta de piele care zace pe podea. Dacă ar trebui să mă gândesc numai la mine, m-aș retrage într-o ascunzătoare și mi-aș încerca norocul cu chinezii...

— Nu, Lama! exclam eu.

Lângă mine, Paldon Wangmo pare sfios. Întotdeauna a fost stânjenit de impetuozitatea mea.

— Dar starețul mi-a cerut să am un rol important în evacuare.

— Vreau să vin cu dumneavoastră! nu mă mai pot stăpâni eu, indiferent de ce crede Paldon Wangmo.

— Poate că mă placi ca învățător, avertizează Lama Tsering. Dar ca tovarăș de călătorie va fi foarte diferit. Ești tânăr și puternic, iar eu aș putea deveni o povară. Ce se întâmplă dacă mă prăbușesc și mă rănesc?

— Atunci vă vom căra prin munți, declar eu.

Lângă mine, Paldon Wangmo dă din cap aprobator.

Lama Tsering se uită la noi, cu o intensitate în ochii lui închiși la culoare pe care rar am văzut-o.

— Foarte bine, ne spune el în cele din urmă. Puteți veni. Dar cu o condiție importantă pe care trebuie să v-o spun.

*

Câteva clipe mai târziu, părăsim camera sa pentru a ne duce în a noastră, promițând să ne întoarcem repede. Făcându-mi drum prin agitația de pe coridor, nu-mi vine să cred ce condiție ne-a pus Lama Tsering. Fără nicio îndoială, aceasta este cea mai proastă zi din existența mănăstirii Zheng-po, însă, paradoxal, pentru mine este ziua în care mi-am descoperit adevăratul țel. Vocația. Motivul pentru care am fost atras către Dharma.

Deschizând ușa, privesc în cămăruța care a fost universul meu în ultimii zece ani: cutia de lemn pentru meditații, de un metru pătrat; salteaua de paie de pe podeaua de pământ crăpat; rândul de robe și ustensilele de toaletă, cele două bunuri care le sunt permise călugărilor la Zheng-po.

E greu de crezut că nu voi mai sta niciodată în cutia de meditație și că nu voi mai dormi niciodată pe acest pat. Este și mai incredibil că mie, Tenzin Dorje, un novice umil din satul Ling, i-a fost dat unul din cele mai rare privilegii din Zheng-po și din tot neamul nostru. Căci alături de Paldon Wangmo și sub îndrumarea învățătorului meu bun și sfânt, avem de întreprins cea mai înaltă și sacră misiune, cea a evacuării. Asta înseamnă că fuga din Tibet va fi mult mai importantă și mai periculoasă.

Dar pentru prima oară, la vârsta de șaisprezece ani, simt în sufletul meu că am un rol important de jucat.

Vremea mea a sosit.

CAPITOLUL UNU

Matt Lester

Institutul Științific Imperial – Londra
Aprilie, 2007

Mă aflu în ungherul strâmt și tihnit care trece drept biroul meu, târziu într-o după-amiază de vineri înnorată, când întreaga mea lume se schimbă.

— Harry vrea să te vadă în biroul său, apare în cadrul ușii, la circa jumătate de metru, Pauline Drake, înaltă, costelivă și de neînfruntat.

Se uită explicit la telefon, pe care l-am ridicat din furcă, înainte de a-mi întâlni ochii cu o uitătură de dezaprobare nostimă.

— Imediat.

Arunc o privire spre hârtiile presărate pe biroul meu. Este ultima vineri din lună, ceea ce înseamnă că toate fișele de pontaj trebuie să fie gata până la cinci. Ca manager de cercetare pentru Nanobot, sunt responsabil de analiza activităților echipei și sunt mândru că nu am ratat niciun deadline.

Însă nu îi stă în caracter lui Harry să-și trimită secretara formidabilă jos, de la etajul al treilea. Sigur s-a întâmplat ceva.

Puțin mai târziu, mă ridic de la birou. Nu este o manevră simplă. Trebuie să te ridici din scaun la patruzeci și cinci de grade, pentru a evita să lovești rafturile de deasupra, înainte de a-ți face loc, câte un picior pe rând, prin deschizătura strâmtă

dintre birou și dulap. Urmează plimbarea prin labirintul de coridoare și urcatul a patru etaje pe o scară din lemn îngustă, ce miroase a dezinfectant industrial și blană de câine udă.

Îndreptându-mă spre zona open-space de la etajul al treilea, devin conștient de oamenii care se holbează și vorbesc în șoaptă. Când dau cu ochii de câteva persoane de la Resurse Umane, acestea privesc în altă parte, stânjenite.

Cu siguranță s-a întâmplat ceva.

Pentru a ajunge la biroul din colț, mai întâi trebuie să trec prin anticamera unde Pauline s-a întors să lucreze, fără zgomot, la calculator. Face un semn din cap către ușa lui Harry. În mod ciudat, este închisă. Și mai ciudat, o liniște neobișnuită s-a așternut în biroul său, în locul familiarei explozii orchestrale.

Îl găsesc pe Harry stând în picioare, uitându-se pe fereastră la priveliștea deloc impresionantă a rețelei gri și încâlcite de șine care se întâlnesc în stația King's Cross. După brațele încrucișate și în mod ciudat retrase, am impresia că mă așteaptă special pe mine.

La apariția mea gesticulează tăcut către un scaun de la biroul său.

Harry Saddler este modelul perfect al profesorului nebun, cu câteva excentricități care completează perfect tabloul. În vârstă de cincizeci și ceva de ani, purtând ochelari și o claie de păr cărunt și țepos, a fost la vremea sa un cercetător premiat. Circumstanțe recente l-au forțat să devină expert în sfera parteneriatelor public-private. El a fost cel care a salvat institutul vechi de secole și toate slujbele noastre prin semnarea doar cu un an în urmă a unei înțelegeri cu Acellerate, un incubator biotehnologic cu sediul în Los Angeles.

— Acum puțin timp am primit un apel din L.A., cu câteva noutăți pe care le-am așteptat în ultimul an, îmi spune el, cu o expresie neobișnuit de serioasă. Acellerate și-a terminat

evaluarea proiectelor noastre de cercetare. Le place Nanobotul, zice el, înlăturând scrumul căzut pe reverul său. *Chiar* le place Nanobotul. Atât de mult, încât vor să mute proiectul în California. Și ca inițiator al programului și manager de cercetare, te vor și pe tine acolo.

Vestea mă ia total prin surprindere. Sigur, în ultimul an au fost mai mulți vizitatori din State și a avut loc un schimb de informații importante, însă nu m-am așteptat niciodată ca afacerea cu Acellerate să aibă un impact atât de direct și personal. Sau atât de brusc.

— Se mișcă foarte repede, continuă Harry. Te vor acolo cel mai repede în șase săptămâni. Categoric în opt. Blakely este personal interesat de program.

— Opt săptămâni?

Consider lucrul ăsta copleșitor.

— De ce trebuie să mă mut de tot în California? Nu pot investi în ceea ce facem aici?

Harry dă din cap a resemnare plictisită.

— Ai văzut noua structură de investiții, zice el. Oricât ar vorbi Acellerate de respectarea independenței noastre, realitatea este că au interesul de a controla. Au autoritate. Pot lua orice vor din institut și nu putem face prea multe pentru a-i opri.

În tot acest timp, eu nu mă gândesc la Acellerate, ci la logodnica mea, la Isabella.

Harry confundă cauza îngrijorării mele.

— Dacă te gândești la ce s-a întâmplat cu alte programe de cercetare pe care Acellerate le-a adus în L.A., mă asigură el, acestea au mers foarte bine.

Oprindu-se, mă privește cu atenție o vreme, înainte de a întreba cu voce joasă:

— Isabella?

— Exact.

— Va merge cu tine!

— Nu e așa de simplu. Abia a fost promovată. Și știi doar cât de atașată este de familia ei.

Îmi mut privirea de la el spre un tren de navetiști care intră încet în stație.

Eu și Harry ne cunoaștem de multă vreme, așa că știe multe despre mine și Isabella – știe totul încă de la început. Însă adevărata problemă cu Isabella părăsind Londra este ceva ce s-a întâmplat foarte recent. Ceva ce nu i-am zis lui. Adevărul este că eu și Isabella încă ne confruntăm cu enormitatea veștii.

— O fată ca ea – Harry o întâlnise de-a lungul timpului la institut – își va găsi de lucru în Los Angeles cât ai clipi din ochi, zice el pocnind din degete. Și îi veți oferi familiei ei ocazia de a vizita Disneylandul.

Ca întotdeauna, Harry încearcă să surprindă partea bună a lucrurilor. Înțeleg și apreciez cu atât mai mult cu cât știu cât de greu poate fi pentru el. Nanobotul a fost întotdeauna unul din preferatele sale. Harry a fost cel care m-a adus la institut când a descoperit subiectul tezei mele de masterat. Harry a susținut programul la începuturile sale. Eu și el avem o relație apropiată – e mult mai mult decât șeful meu, îmi este și mentor, și confident. Acum, când programul începe să devină interesant, trebuie să-și ia adio de la el. În plus, cine poate spune dacă lucrurile se vor opri la Nanobot? Pare că Acellerate alege ce vrea din institut, lăsându-l pe Harry să culeagă resturile. Nici nu e surprinzător că nu are dispoziția necesară pentru Cei Trei Tenori.

— Încearcă să vezi asta drept o oportunitate, îmi zice el. Cu Acellerate în spate, poți duce programul dincolo de ceea ce ne putem permite aici. Poți să-l aduci în starea de prototip în doi-trei ani, în loc de șapte sau opt. Ai o infinitate de posibilități.

Mă uit cum bate în birou cu degetele de la mâna dreaptă.

— Vei lucra chiar în inima dezvoltării nanotehnologice pentru unul din cele mai importante institute științifice din lume. În plus, te poți bronza.

Privesc în sus, cu sprâncenele ridicate. Bronzul nu e un subiect care să mă fi interesat vreodată. Harry o știe prea bine.

— Gândește-te la asta ca la o mare aventură!

Telefonul sună și o auzim pe Pauline răspunzând din biroul alăturat. E clar că Harry i-a spus să nu fim deranjați – ceva ce nu a mai făcut niciodată.

Se așterne din nou tăcerea, până când într-un final vorbesc:

— Bănuiesc că, oricum ai prezenta lucrurile, nu prea am de ales, nu-i așa? Adică Acellerate nu va lăsa programul la Londra doar din cauza mea și a Isabellei.

Harry mă privește cu înțeles:

— Dintre toate programele noastre, al tău este cel mai probabil să aibă cel mai revoluționar impact. Tu ești primul care vei beneficia de asta, Matt. Este flatant că Acellerate vrea cu tot dinadinsul să te ia de la noi.

— Este un pic cam brusc, asta e tot, încuviințez eu din cap. Adică acum zece minute singura mea grijă era să finalizez fișele de pontaj.

Harry se uită la mine cu o privire de așteptare binevoitoare.

— Trebuie să mă obișnuiesc cu ideea.

— În regulă.

— *Și* să vorbesc cu Isabella.

— Desigur.

Harry se apleacă spre un sertar și scoate un plic mare și alb pe care mi-l întinde pe deasupra biroului.

— Înainte să iei o decizie, poate că vrei să analizezi termenii și condițiile, zice el.

Puțin mai târziu, mă întorc năucit în biroul meu. Nu numai

că anunțul lui Harry este unul crucial pentru existența mea, ci și condițiile numirii mele sunt mai mult decât mi-aș fi putut imagina vreodată. Prea frumos ca să fie adevărat.

Trecând prin departamentul de Resurse Umane, sunt atât de preocupat, că nu observ pe nimeni. Chiar și mirosul scărilor îmi scapă. Încerc să înțeleg paradoxul care este nu numai o veste teribilă pentru Institutul Științific Imperial, ci și o oportunitate extraordinară pentru mine. Este cu atât mai frustrant cu cât Isabella va fi supărată din cauza a ceea ce este o oportunitate pentru mine, dincolo de cele mai nebunești vise ale mele.

Trebuie să vorbesc cu Isabella.

*

Întors în apartamentul nostru care dă spre parcul Clapham Common, o aud pe Isabella înainte de a o zări. Se aude bufnitura ușii de la intrare închizându-se. Sacadatul energic al tocurilor ei pe scări.

— Isabella, o sărut eu când ajunge în living.

— Iubitule, mă îmbrățișează ea, înainte de a se retrage. Te-am căutat prin pub în drum spre casă. N-ai avut chef să mergi?

Isabella este înaltă și zveltă, cu pielea închisă a unei siciliene. Ochii îi sunt de ambră scânteietoare, presărată cu verde. Îmbrăcată ca pentru birou, formalitatea sobră a jachetei și fustei de culoare neagră îi scoate în evidență ținuta sculptată, dar și atrage atenția spre chipul ei: pomeții înalți, de felină și bărbia puternică. Părul negru, până la umeri, periat în bucle ușoare și încadrând buzele ei pline și senzuale.

Stând acolo senină și încrezătoare, îmi mut privirea de la bun-venitul efervescent din ochii ei la eșarfa de mătase purpurie de la gât.

— Trebuie să vorbim ceva, îi spun eu. De fapt, ceva ce

trebuie să citești.

Își ridică sprâncenele.

— Acum?

— Dacă nu te deranjează. Îți voi turna niște vin.

— Semillonul pe care l-am deschis seara trecută ar fi drăguț, zice ea, scoțându-și pantofii noi din piele cu toc cui și masându-și călcâiele, pe când se uită la mine întrebătoare.

Îi înmânez contractul de muncă Acellerate înainte de a merge la bucătărie. Nu am puterea s-o văd parcurgându-l. Ceea ce îmi vine greu să cred este că Nanobotul va deveni unul din cele trei programe *principale* de la Acellerate. Un produs reprezentativ pentru unul din cele mai celebre incubatoare tehnologice din lume. Finanțarea va crește până la douăzeci de milioane de dolari în următorii doi ani în scopul accelerării progresului său. Zece angajați full time vor fi trimiși să lucreze în sediile principale de la Acellerate.

În chestiuni mai personale, urmează să fiu promovat ca director. Salariul meu va fi de o sută cinzeci de mii de dolari – de trei ori mai mult decât primesc la institut, plus o mașină de director cu tot cu benzină, un plan de bonusare generoasă a performanței și un pachet de acțiuni.

Banii sunt dincolo de așteptările mele, la fel și promovarea. Însă dacă această latură a lucrurilor este incitantă, sunt și mai entuziasmat de faptul că proiectul de cercetare pe care l-am conceput și care a fost obsesia mea din ultimii șapte ani va primi fondurile pe care le merită. De când am început să lucrez în nanotehnologie ca absolvent postuniversitar, am avut încrederea că reprezintă următorul mare salt tehnologic, ale cărui efecte vor fi asemenea revoluției industriale – însă mult mai mari. Crearea de roboți extrem de funcționali, de dimensiuni microscopice – nanoboți – va transforma toate aspectele vieții pe pământ.

În medicină, de exemplu, tumorile vor fi înlăturate nu prin chirurgie invazivă sau chimicale toxice, ci de către dispozitive robotizate de dimensiunea unei părticele din părul uman, distrugând formațiunile nedorite, celulă cu celulă. În producția alimentară, în loc să se depindă de vremea bună sau de metodele specifice agriculturii, nanoboții vor alege repede semințele de grâu sau de mere – mai puțin sâmburii – în întregime din constituenții lor chimicali. Niciodată nu va fi mai ușor sau mai ieftin să transformăm lumea fizică din jurul nostru. Tehnicile curente din agricultură și manufactură vor dispărea repede. Toate formele de irosire vor fi complet reciclate. Nu este deloc surprinzător astfel că sunt pompați atât de mulți bani în cercetarea nanotehnologică. Sau de ce nanotehnologia a devenit o parte atât de acaparatoare din viața mea.

În deceniul trecut am participat la toate conferințele importante, am primit toate ziarele de specialitate și am urmărit îndeaproape proiectele colegilor mei de breaslă. Mănânc, dorm și respir Nanobot, astfel că Isabella mă tachinează adesea că ea ocupă un loc secund în viața mea. Știe cât înseamnă asta pentru mine și că dezvoltarea Nanobotului este visul meu și mă înduioșează cât de mult pune la inimă asta și o transformă și în visul său. Ceea ce face oferta de la Acellerate cu atât mai dulce-amăruie.

Când mă întorc, Isabella se uită la mine cu ochii larg deschiși.

— E uimitor, Matt! Fantastic! Pentru tine *și* Nanobot. Nu menționează când...

— Tocmai. Mă vor imediat acolo. E vorba de șase-opt săptămâni.

— Pentru ce perioadă?

Încă nu a înțeles.

— Adică dacă programul e transferat... asta înseamnă...

— E permanent.

Rămâne stupefiată.

— Nu este ceva ce am cerut. A venit așa din senin. Bill Blakely a devenit brusc interesat.

Își ridică o mână spre față, acoperindu-și ochii cu degetele cu o manichiură impecabilă.

Știu exact la ce se gândește.

— I-am spus lui Harry că este dificil, murmur eu.

Apoi, după o pauză:

— I-am reamintit cât de apropiată ești de familie.

Până aici vreau să merg, pentru că ceea ce tocmai am auzit este încă atât de nou, de proaspăt, că nici măcar noi înșine n-am vorbit despre asta.

— Și ce a zis Harry? zice ea, cu o voce frântă.

— Că ar trebui să vedem asta drept o oportunitate unică în viață. Și că îți vei găsi un job în L.A. – pocnesc din degete – cât ai zice pește.

Isabella dă din cap în semn de dezaprobare.

— Bertollini este tocmai în toiul planificării campaniei pan-europene de la anul, își ridică ea privirea, cu ochii scânteind. Dacă plec acum, îi las într-o situație foarte delicată. Și asta, privește ea țintă, nu este nici pe departe cel mai rău aspect.

Îi întind paharul de vin. Îl pune pe o măsuță fără să soarbă din el.

— Dar dacă rămâi aici? Nu pot păstra programul la Londra și să îi urmărească progresul?

— Ăsta e primul lucru pe care l-am sugerat. Dar nu vor să-l relocheze.

— Chiar dacă nu accepți? spune ea, nevenindu-i să creadă.

Programul Nanobot a evoluat din teza mea de masterat și, cu excepția câtorva asistenți part time, l-am condus aproape

singur de la început.

— Dacă nu accept, replic eu, cred că îl vor prelua fără mine.

— Dar tu *ești* Nanobotul.

O privesc în ochi mult timp – un tumult de agitație și anxietate. Apoi îi spun:

— Am dat startul programului, asta e clar. Însă proprietatea intelectuală aparține institutului, cel puțin nouăzeci și cinci de procente. Nimeni nu e de neînlocuit.

Ea se uită din nou la contract, scrutând paragrafele și dând din cap a uimire.

— Fonduri de douăzeci de milioane de dolari, citește ea unul dintre paragrafe. Zece angajați dedicați.

— Nu are sens să devin prea entuziasmat, îi spun eu. Nu contează cât de grozavă e oferta, nu plec fără tine.

Mă privește cu o expresie suferindă.

— Dar trebuie s-o faci. Tu ești Nanobotul, face ea un gest hotărâtor. Asta ești tu.

Îi întâlnesc privirea ageră.

Eu și Isabella jucăm uneori acest joc al deciziei. O modalitate de a ne ajuta să facem alegeri. Dacă sunt doi oameni la primul etaj al unei case în flăcări – sau orice altceva de genul ăsta – și avem doar o scară și posibilitatea de a-l salva doar pe unul din ei, pe care îl vom salva? Nu e timp de gândit. De cântărit opțiunile. Care e instinctul nostru imediat?

— Dacă tu și Nanobotul v-ați afla într-o casă în flăcări, îi spun acum, te-aș salva pe tine. Zece din zece situații.

— Mda, clatină ea din cap, cerceii de aur strălucindu-i în lumina serii. Numai că nu e așa de simplu, nu-i așa?

*

Ne întâlnirăm la o petrecere de Revelion, la un restaurant din apropiere. Le Bouchon, o braserie franțuzească pe Battersea

Rise, se pregătise cu meniul său tradițional cu cinci feluri de mâncare, iar până la ora nouă petrecerea era deja în toi în întreg localul exuberant și plin de oameni.

Am fost imediat atras de prietena cu ochii negri a unei prietene de vizavi. Îmi aduc aminte că am gândit că era atât de vivace – și atât de exotică. Mi-a plăcut cum rochia ei stacojie, fără umeri, îi dezvăluia umerii mlădioși, felul în care pielea ei netedă și bronzată se modela în zona claviculei, cum râdea din abdomen, întregul ei corp zvâcnind. Am fost fascinat de cum acei ochi de chihlimbar păreau să bată spre verde atunci când devenea aprigă și de expresivele gesturi ale mâinii care făceau să-i zornăie nenumăratele brățări de pe brațe. În acea noapte purta un colier auriu care sălta și lucea în decolteul său. Era irezistibilă.

Seara zgomotoasă ajunsese la un punct culminant alimentat de alcool. La miezul nopții ne-am surprins sărutându-ne. Lipiți unul de altul, prima mea respirație a fost atrasă de parfumul ei, din esență de mosc și foarte puternic. *Parfum d'Isabella*. Puțin mai târziu eram afară schimbând numere de telefon, pe când Isabella se urca în mașina unui prieten. În câteva zile ne-am confirmat ceea ce simțisem intuitiv unul pentru celălalt la prima noastră întâlnire.

Ianuarie care a urmat a fost unul dintre cele mai jilave înregistrate vreodată. Nori negri și ploi interminabile se perindau neîncetat prin Clapham Common, însă în dormitorul meu a avut loc cel mai bun ianuarie al nostru dintotdeauna. Eram exaltați de intensitatea romantică și de pasiunea vorace pe care le trăiam. Odată dezlănțuiți, părea să nu existe vreun sfârșit al setei noastre reciproce. Din senin, cuvintele a sute de cântece de dragoste păreau să fi fost scrise doar pentru noi și nu exista nici măcar un amănunt despre noi înșine pe care să nu vrem să-l știm. Captivați de pasiunea noastră, ne petreceam

fiecare moment nedormit în căldura apartamentului meu. Uneori îl părăseam pentru o masă sau pentru o plimbare de-a lungul parcului, privind cum crengile goale ale copacilor formau siluete fragile pe un cer gri, vânăt. Iarna nu mai păruse niciodată așa de frumoasă.

Firește că mai avusesem prietene. Existaseră atracții încă din perioada universității, unele față de fete atât de sfioase, încât nu ar fi putut exista niciodată vreo împlinire reciprocă, și altele față de fete prozaice, atât de plicticoase în esența lor, încât nu ar fi putut să existe vreodată ceva magic.

Isabella fusese deosebită de la început. Aceeași energie care o făcea să strălucească în companie era transferată sub o formă diferită în momentele în care eram împreună. Nu mai fusesem niciodată cu cineva care părea să se potrivească cu mine atât de mult. Era atât de afectuoasă, atât de dezinhibată și părea să vrea ceea ce voiam și eu. În pat, vivacitatea ei devenea o forță pasională, vocală și neîncătușată, iar ochii i se pironeau într-ai mei, savurând intensitatea veselă a pasiunii noastre atunci când deveneam cu adevărat o singură ființă.

Însă nu era vorba numai de sexul grozav. Păream să ne completăm reciproc în toate felurile. Aveam nevoie de focul ei, tot așa cum ea avea nevoie de calmul meu. Eu trăiam într-o lume a gândurilor și ideilor, în timp ce ea trăia aici și acum în lumea senzorială. Împreună, am descoperit un echilibru perfect între lumea cerebrală și cea senzuală. Pentru prima dată în viața mea știam ce însemnau yin și yang ca realitate vie, și nu doar ca abstracție intelectuală.

— Ești atât de potrivit pentru mine, îmi zisese ea într-o dimineață, în răstimpul acelor prime luni, aplecându-se să mă sărute pe când stăteam la masa din bucătărie în jeanși și tricou, citind ziarul.

M-am întins să o mângâi pe obraz.

— Ai acest calm de care am nevoie. Acest aer pașnic.

În lumina dimineții ochii îi erau precum ambra caldă.

— Atât timp cât calmul nu devine plictisitor.

Ea a scuturat din cap. Abia sculată din pat, părul îi forma o coamă închisă și neglijentă pe umeri.

— Nu înțelegi ce am vrut să spun. Cei mai mulți tipi pe care îi cunosc, precum cei de la slujbă, sunt bărbații tipici. Niște băieței. Vor doar să câștige competiția, să-i învingă pe rivali și să iasă la o băută. *Asta* e plictisitor. Dar tu... tu *știi* atât de multe.

— Nu toată lumea crede că nanotehnologia este atât de importantă.

— Nu vorbesc despre nanotehnologie. Adică uită-te la cărți, arătă ea spre un vraf de pe colțul mesei. *Efectul Mozart; Trupul oriental, mintea occidentală*; *Leonardo: Primul Om de Știință*.

— De aceea am nevoie de tine, replic eu. Trăiesc prea mult cerebral. Mereu gândesc, gândesc, gândesc.

— O spui ca și cum ar fi un lucru rău.

— Este un lucru rău dacă ești atât de ocupat să gândești, încât nu mai observi nimic altceva. Sau pe altcineva.

— Oh, altcineva se poate face întotdeauna remarcată dacă vrea, intensitatea ochilor ei dând prilejul unei expresii sugestive.

— Tocmai asta spuneam.

Apoi, pe când își desfăcea halatul de baie din pluș gros pentru a dezvălui o coapsă goală, am continuat într-un protest fals:

— Tocmai plănuiam să-mi petrece următoarele douăzeci de minute citind despre relațiile franco-germane în UE.

— Dar despre relațiile de aici? își ridică ea sprâncenele.

— Pe masa din bucătărie? am murmurat, strecurându-mi mâinile în halatul ei și savurând goliciunea sânilor ei.

— E un loc bun ca oricare altul.

Buzele ni s-au întâlnit și gurile ni s-au deschis, apetitul nostru trezindu-se repede. Și-a desfăcut picioarele pe când o trăgeam spre mine, voracitatea noastră fiind urgentă, ca și cum nu ne mai iubisem de săptămâni, și nu de câteva ore. Și când m-am eliberat din îmbrățișarea ei, trăgându-i halatul de pe umeri pentru a-i dezvălui excitarea, m-a privit cu ochii strălucind de dorința la fel de provocatoare ca propria mea pasiune nestinsă.

*

S-a mutat la mine câteva luni mai târziu; nu avea sens să mai plătească chirie pentru un dormitor dacă petreceam atât de mult timp în al meu. Și, asemenea intensității sexuale a primelor luni împreună, treceam și prin urcușurile și coborâșurile carierei fiecăruia. Știam foarte puține despre marketing înainte de a o întâlni pe ea, însă am devenit repede conștient de necesitățile necruțătoare ale bugetării, branduirii, împachetării și lansărilor de noi produse. Fiind o negociatoare înnăscută, marketingul era la fel de logic pentru ea pe cât era nanotehnologia pentru cineva ca mine. Dar dacă eu fusesem capabil să găsesc o arie de cercetare în care eram pe deplin implicat, vânzarea de băuturi răcoritoare și votcă nu fusese vreodată un subiect pasionant pentru Isabella. Cu toate acestea, era un pas făcut înainte.

Încă de la vârsta de doisprezece ani, când părinții îi permiseseră un pahar de vin la cină, Isabella fusese fascinată de arta producerii vinului. O mare parte a acestei pasiuni se datora tatălui său. Un italian mândru, căruia i-ar fi plăcut să fie somelier, Julio îi transmisese fiicei propriul entuziasm și propriul respect față de producerea vinului. Spre sfârșitul adolescenței, Isabella se alăturase tururilor în podgorii din Franța și Italia. A fost la cursuri de degustat vinuri și, așa cum am descoperit repede, își petrecea foarte mult timp în magazine

mici și independente în căutarea unui anumit soi, de clasă sau de colecție.

În ceea ce mă privea, vinul era doar vin – unele îmi plăceau, altele nu. Însă pentru Isabella vinul era o pasiune pe care îi plăcea s-o împartă. Se desfăta cu degustări de vinuri, sesizând diferența dintre un Chenin și un Semillon, dintre un Shiraz și un Merlot. Fusesem întotdeauna sceptic în privința așa-zișilor experți care pretindeau că sesizează nuanțe de mure sau fructul pasiunii într-o sticlă de vin. Însă Isabella mi-a demonstrat că mă înșelam.

Îi plăcea și să potrivească vinul cu mâncarea și în răstimpul a luni de zile am început să realizez că existau principii în spatele acestor lucruri. De ce un vin alb și dulce completa așa de perfect o brânză cu mucegai? Și de ce un burgund făcea o simplă tocăniță să aibă gustul unei delicatese gastronomice?

Să iau masa în oraș cu ea era mereu o aventură. Și călătoriile pe care le făceam aveau un farmec pe care nu mi-l imaginasem niciodată. Fie că era vorba de un han din Anglia sau de un weekend la Paris sau Praga, Isabella mă făcea să văd și să savurez lucruri pe care, din cauză că eram prea absorbit de lucruri intelectuale, nu le-aș fi observat vreodată.

Am avut și alte descoperiri reciproce, mai puțin romantice. Ca atunci când am rezervat o săptămână de vacanță în Caraibe cu ocazia Crăciunului. Lăsându-i itinerarul într-un plic roșu dimpreună cu o sticlă de șampanie, pentru ca Isabella să îl descopere la întoarcerea ei din weekendul de shopping, în locul unei reacții pozitive la care mă așteptam, Isabella s-a supărat pentru că nu o consultasem în această chestiune. Își petrecuse absolut toate Crăciunurile cu familia și mama ei ar fi fost devastată dacă s-ar fi schimbat lucrurile.

Nu voi uita niciodată ce privire sumbră mi-a aruncat atunci când am deschis ușa, și nici spectacolul furtunos al patimii

italiene care a urmat. Era ca și cum aș fi călcat pe un fir exploziv pe care nu-l văzusem, pentru că presupusesem că familia Isabellei era destul de asemănătoare cu a mea și că o despărțire de Crăciun nu ar fi mare lucru. Făcusem cea mai mare greșeală să cred că o perioadă festivă exotică cu mine o va face să renunțe la legăturile cu ai ei.

Așa cum s-a dovedit, nu am mers niciodată în Caraibe. După o ceartă aprinsă, urmată de o săptămână de tensiune, am sunat la agenția de turism și am anulat excursia. Am pierdut avansul, însă mi-am păstrat iubita și am învățat o lecție prețioasă: nu ar trebui să subestimez vreodată relația apropiată a Isabellei cu familia ei.

Chiar dacă aveam propria noastră viață împreună, ceea ce pentru mine era tot ce aveam nevoie, Isabella era atașată prin legături de sânge mult mai puternice decât avusesem eu vreodată. Tatăl meu, care era mereu plecat cu serviciul pe când eram copil, murise când eram doar student. Mama, care avea propria afacere de peisagist, și-a găsit împlinirea în grădinile frumoase pe care le crea. Eu, mama și fratele meu mai mare ne-am bucurat de o relație călduroasă, însă ne acordam destul spațiu unul altuia. Eram întotdeauna uniți, doar la un telefon distanță. Însă nu aveam așteptări în ceea ce privește timpul pe care trebuia să-l petrecem împreună. Și nimic precum liantul familiei Isabellei care trăia în apropiere, în Dulwich, și exercita o forță gravitațională constantă.

Veștile serioase pe care le primiserăm doar cu zece zile în urmă aveau să facă acest liant și mai puternic. De aceea nu fac nicio supoziție despre California. Și de aceea, în noaptea în care am venit acasă cu oferta de la Acellerate, îi spun că avem tot weekendul ca să ne gândim la asta. E sfârșitul săptămânii și suntem amândoi obosiți și înfometați. Îi sugerez curry, la restaurantul nostru indian preferat din Northcote Road.

*

Însă e dificil să pretinzi că totul e normal după o ofertă ca cea de la Acellerate. În ciuda eforturilor noastre de a găsi distracții în acea seară și în ziua următoare, este pentru prima oară în relația noastră când ne confruntăm cu ceva ce niciunul dintre noi nu știe cum să rezolve. Ceva ce nu am trăit niciodată amenință să ne despartă.

Reacția Isabellei la vacanța de Crăciun în Caraibe, deși un șoc la acel moment, nu ne pusese niciodată în real pericol relația. Fusese ca un obstacol pe care puteam să-l depășim. Tot ce trebuia să fac era să-mi dau seama de greșeală, să-mi calc pe mândrie și să aștept să treacă.

Însă oferta de la Acellerate este cu totul diferită. Loialitatea familiei Isabellei este mai complicată ca niciodată și, acum că suntem logodiți, și eu am devenit o parte a schemei emoționale dificile care afectează întreaga ei familie. Apoi mai e vorba și de jobul ei la Bertollini și de promovarea obținută în urma unei munci asidue care îi făceau dificilă plecarea. Aș fi fost oare nebun din dragoste dacă rămâneam la Londra, renunțând la proiectul la care lucrasem în ultimii șapte ani? Și ce crede oare Isabella? În această lungă sâmbătă de plănuiri și cumpărături inutile mă întreb neîncetat ce e în mintea ei − și în inima ei. Este cu adevărat vorba de loialitate fisurată sau decizia este deja o concluzie inevitabilă, pe care doar nu știe cum să mi-o comunice?

*

Duminică, undeva pe la trei dimineața, mă trezesc și găsesc patul gol. Sculându-mă din pat, mă îndrept spre living, unde ea stă sprijinită de fereastră în cămașa ei de noapte Tintin, jucându-se cu inelul de logodnă și cu obrajii palizi.

Nu pot suporta s-o văd supărată și, ducându-mă spre ea, o

iau în brațe. O țin așa mult timp, simțindu-i corpul lipit de al meu, pe când ea plânge cu suspine în tăcere.

În cele din urmă, se retrage, acoperindu-și fața cu mâinile:

— Nu vreau să te întorc din drum, zice ea, stânjenită de propria lamentare. Mă vei urî dacă voi fi ca o ancoră, trăgându-te în jos.

Trece ceva timp înainte să răspund. Mă termină s-o văd așa de nefericită și să știu că eu sunt cauza.

— Iar eu nu vreau să mă urăști că te-am făcut să renunți la jobul tău.

Menționez jobul ei în mod deliberat, pentru că îmi pare că, dacă va fi o problemă, nu are niciun rost să vorbim despre familia ei.

— Dar asta și e – se întinde către o cutie de șervețele și scoate mai multe, înainte de a-și șterge chipul –, doar un job. Nu se compară cu cel pe care îl ai tu. Nu e o descoperire personală sau ceva cu adevărat important. Nanobotul va schimba viața oamenilor. Cui îi pasă dacă oamenii din Slovacia vor bea mai multă votcă Bertollini decât oricine altcineva – contează asta cu adevărat?

— Contează pentru tine.

— Doar din cauza locului în care muncesc. Înainte să fiu promovată, știi cum era, mă plictiseam. Cu adevărat. Eram gata să fac următorul pas, însă trebuia să aștept. Și în optsprezece luni, doi ani, știu că voi fi la apogeul acestui job. Se va întâmpla acest lucru iar și iar, voi căuta ceva diferit...

Nu sunt sigur unde vrea să ajungă cu asta și nu îmi pot da seama după incertitudinea din glasul ei.

— Voi avea grijă de tine în L.A.

— Am niște bani puși deoparte, zice ea, simțind nevoia să-și afirme independența chiar și în nefericire. Nu va trebui să trăiesc pe socoteala ta.

— Nu se pune problema așa! Vreau să am grijă de tine.

— Poate că Harry are dreptate, ridică ea din umeri, poate că mi-aș găsi repede job acolo.

— Nu încape îndoială!

— Nu că m-aș putea compara cu tine, zise ea pe un ton îndurerat.

— Relația noastră este mai mult decât joburile, nu-i așa?

Ea își îndreaptă privirea spre Clapham Common, luminat de câteva felinare galbene și neobișnuit de pustiu.

— Deci ai fi de acord să pleci de la Bertollini?

— Chestia aia pe care ai zis-o referitoare la faptul că nimeni nu este de neînlocuit – ochii ei îi întâlnesc pe ai mei. Dacă pot conduce Nanobotul fără tine, deși tu l-ai inventat, atunci cred că Bertollini vor găsi și ei un alt manager de produs printre tinerii strălucitori care abia așteaptă să-mi ia locul.

Fac un pas pentru a o îmbrățișa. Știu cât de mult s-a implicat în munca ei. Toate acele zboruri matinale din Heathrow și Gatwick în călătorii grăbite spre orașele europene. Weekendurile petrecute revizuind bugete și cifre estimative. Energia totală investită în lansarea de noi produse și campanii. Și se pregătea să dea cu piciorul la toate astea din cauza mea.

— Nu e vorba numai despre job, murmură ea la pieptul meu, ca o recunoaștere a subiectului pe care nu l-am menționat tot weekendul.

Isabella este mezina dintre cei trei frați, singura fiică și obiectul atenției constante a părinților și bunicilor din partea mamei. Micuța și scumpa Isabella, fiica care se lăsase atât de mult așteptată, în care investiseră atât de mari speranțe și așteptări. Isabella, fiica atentă care nu-i dezamăgise niciodată. E singura din familie care a absolvit o facultate, singura cu o carieră promițătoare. Ea este organizatoarea din familie, cea care convoacă prânzurile de Ziua Mamei, cea care aranjează

cadourile aniversare și întâlnirile familiale de Paști.

De fapt, singurul impediment într-o imagine de altfel perfectă sunt eu. Nu e vorba despre mine personal, deși părinții ei ar fi preferat un băiat italian drăguț, ci mai degrabă de chestiunea planurilor noastre de viață. Timp de câteva săptămâni, după ce a înapoiat cheia de la vechiul ei apartament, părinții Isabellei o sunau doar pe mobil. Isabella fusese vagă și secretoasă în privința asta, până când a mărturisit, cu o noapte înainte de o vizită de weekend la ei, că nu le spusese că se mutase la mine. Nu fusese pregătită pentru că știa cât de dezamăgiți vor fi.

Într-un final a trebuit să le spună și ei au fost dezamăgiți. Mama ei mi-a servit lecția despre caracterul sacru al căsătoriei, în timp ce tatăl ei era distant în mod studiat. Nu a fost un început ușor al relațiilor de familie, până câteva luni mai târziu când am fost într-un weekend la Florența și acolo, într-un magazin de bijuterii de pe Ponte Vecchio, Isabella a văzut cel mai frumos inel cu diamante.

— Ne logodim? am răspuns eu entuziasmului ei. Atunci ai avea un motiv *foarte* plauzibil de a-l purta.

Discutaserăm deja despre căsătorie și căzuserăm de acord că era ceea ce ne doream, deși din partea mea nu era o grabă. Puține cupluri pe care le știam printre cei de vârsta noastră erau căsătorite. Însă acolo pe Ponte Vecchio, în fața magazinului de bijuterii, ne-am pus de acord. Și întors la Londra cu noua mea logodnică, Isabella a fost capabilă să-și etaleze mândră inelul cu diamante în formă de stea, iar în același timp familia ei a devenit cu mult mai îngăduitoare. O căldură sinceră se înfiripase în ultimii doi ani, în special un respect reciproc, între mine și Julio. A ajutat și faptul că amândoi eram suporteri Chelsea și că ne petreceam multe după-amiezi de sâmbătă urmărind meciurile echipei noastre

jucând acasă la ea, la Stamford Bridge, sau pironiți în fața televizorului familiei Giladucci.

Însă vestea care a umbrit toate acestea a venit acum zece zile, după ce Julio a fost la doctor pentru că suferea de ceea ce el credea că e stres. Deși se pensionase oficial din afacerea sa de electrician cu câțiva ani în urmă, la șaptezeci și doi de ani, tot ținea contabilitatea, și lucrurile îl copleșeau. În loc să-l trimită acasă cu o rețetă, doctorul i-a prescris să facă analize de sânge și o tomografie computerizată la cap. După care a venit diagnosticul care ne-a zguduit pe toți: Julio avea Alzheimer.

Nimeni din familie nu știa cum să reacționeze la asta și vestea a avut nevoie de săptămâni pentru a fi digerată. Însuși Julio s-a retras în sine, petrecându-și ore întregi în atelierul său, fumând favoritele sale Havana și contemplându-și călătoria inexorabilă către uitare.

Acum, în întunericul din apartamentul nostru cu vedere spre Common-ul pustiu, Isabella abia îndrăznește să spună:

— Cu problema tatei, nici că s-a nimerit într-un moment mai nepotrivit.

Ținând-o lipită de mine, nu e nevoie să-i răspund. Situația lui Julio și ceea ce însemna asta pentru Isabella fuseseră primele mele gânduri atunci când Harry mi-a dat vestea.

— Chiar și înainte de diagnostic, ai mei se bazau atât de mult pe mine...

— Firește. Dacă nu ar fi o oportunitate deosebită, nici nu aș sta pe gânduri. Dar dacă Julio își va lua regulat medicamentele și își va schimba stilul de viață, știi ce spun doctorii. A fost diagnosticat din vreme. Situația lui ar putea rămâne neschimbată peste doi ani.

În vizita noastră mai recentă, Julio renunțase la izolarea autoimpusă, adoptând o atitudine mai stoică față de boala sa.

— Și peste doi ani – Isabella îmi urmărește firul gândurilor

neîncrezătoare – vei fi construit prototipul tău de Nanobot la Acellerate?

— Da.

— Și dacă situația tatei se înrăutățește, ai fi încântat să renunți la program la acel moment?

— Nu ar fi ușor. Dar date fiind opțiunile, aș face mai degrabă asta decât să renunț la el acum.

Mă uit în jos, la expresia ei întrebătoare.

— Având la activ doi ani de Acellerate, toate ușile se vor deschide. Aș putea să-mi îndrept cercetarea într-o nouă direcție. Nemaipomenind ce oportunități se pot ivi.

— Numai că pare că, dacă eu renunț la Bertollini acum, iar tu renunți la Nanobot peste doi ani, amândoi pierdem.

— Nu poți spune asta până nu știi ce va apărea. Ar putea fi ceva chiar mai bun. În plus, vom locui împreună.

Cel puțin asta era ceva ce amândoi puteam agrea fără nicio rezervă.

Sau chiar puteam?

— Și dacă lăsăm la o parte ceea ce i s-a întâmplat tatei, ideea de a pleca în America tot va fi devastatoare pentru ei, zice Isabella depărtându-se de mine. Este total neașteptat. Nu i-am pregătit pentru asta.

Observasem în trecut felul grijuliu în care negocia schimbările cu familia ei. Chiar și ceva minor precum mutarea unei reuniuni de familie de la prânz la micul dejun era ceva ce trebuia mai întâi privit ca o posibilitate, înainte de a fi menționat într-o conversație, apoi discutat și agreat. Nu pretind că înțeleg de ce. Este o chestie de fiică, de italieni sau doar ceva ce trebuie făcut cu părinții în vârstă?

— Cred că putem încerca să-i obișnuim cu ideea..., încep eu.

— În șase săptămâni?!

Trebuie să tratez lucrurile cu grijă. În timp ce Isabella se

plânge adesea de principiile familiei sale, cea mai mică critică din partea mea o pune imediat în defensivă.

— Nici în șase luni nu ar înțelege.

— Sunt sigur că tatăl tău ar face-o.

Însă, spre surprinderea mea, Isabella dă din cap în semn de dezaprobare.

— Este o mare oportunitate pentru *tine*, îmi întâlnește ea ochii, cu o privire suferindă.

— Cu siguranță ce e bun pentru mine...

— Mi-aș lua adio de la job, așa vor vedea ei lucrurile. Aș renunța la tot ca să fiu cu tine...

— Și nici măcar nu suntem căsătoriți, realizez eu, terminând în locul ei.

Nu spune nimic. Nici nu e nevoie. Parcă și aud conversația de la cină dacă am merge în L.A., despre cum tânărul Matt e poate un tip drăguț, numai că profită de Isabella. Cum i-ar putea suci mințile vreo fată drăguță din California și cum, așa dintr-odată, Isabella ar putea pierde totul.

Ceea ce spun mai departe este ceva la care mă tot gândesc de vineri noaptea.

— Dacă vrei să-mi iau acel angajament...

— Nu! ridică ea o mână, ochii ei întâlnindu-i pe ai mei cu o intensitate care fulgeră în semiîntuneric. Nu aș vrea niciodată să faci asta pentru că ești la ananghie. Ci pentru motivele potrivite.

Vorbește pe un ton atât de hotărât, încât știu că nu e cazul să insist. Stăm în picioare, cu ochii fixați parcă pentru o eternitate înainte ca eu să mărturisesc:

— Nu vreau să te pierd, Isabella. Chiar îmi doresc să fac orice pentru ca lucrurile să meargă.

CAPITOLUL DOI

Tenzin Dorje

Ținutul Jangtang – Tibet

Chiar dacă Lama Tsering ne-a avertizat că periplul nostru prin Tibet nu va fi o mare aventură, așa pare la început. La o oră de la veștile triste ce au ajuns la Zheng-po, vizitatorul lui Lama Tsering, un om înstărit din satul vecin, a pus stăpânire pe un autobuz mic. Iată-ne gata de drum într-un vehicul vechi al guvernului, de numai douăsprezece locuri, în care sunt înghesuiți însă douăzeci și unu de călugări. Șoferul este localnic, prin urmare știe toate drumurile din Jangtang, ceea ce este foarte bine. Plecăm la ora opt; nu există iluminare stradală în Tibetul rural, iar noi suntem nevoiți să parcurgem cât mai mulți kilometri cu putință până la răsăritul soarelui.

În autobuz, Lama Tsering ne spune mai multe despre planul de evacuare de la Zheng-po. În ultimii zece ani, mai mult de când sunt eu călugăr novice, starețul și înalt preoții tibetani au făcut pregătiri pentru ceea ce se întâmplă în această seară. Întotdeauna i-am respectat ca pe mai marii înțelepți pe cale spirituală, și cu toate acestea nu mi-aș fi imaginat niciodată că ar putea pune la punct niște pregătiri atât de minuțioase pentru închiderea mănăstirii. Dar planurile lor de evacuare sunt meticuloase.

După ce ne-am folosit de orice mașină privată sau a guvernului disponibilă pentru a-i muta pe toți călugării în sud-

est prin provincia Jangtang, toți șaizeci câți suntem urmează să ne separăm în grupuri de câte trei. Apoi vom parcurge drumul până la munții care delimitează granița cu India.

— Am studiat războiul gherilelor, ne spune Lama Tsering spre surprinderea noastră. Ne-am dat seama că ar fi prea riscant să mutăm grupuri mari de oameni prin zonele rurale. Trebuie să evităm blocajele și orașele importante. Este mult mai ușor dacă vom călători în grupuri mici.

Pentru fiecare grup de câte trei persoane s-au asigurat rucsacuri cu hărți, conserve și sticle cu apă – toate acestea provenind dintr-o cămară de la Zheng-po. Totodată ni s-au dat și niște bani cu care să putem plăti pentru transport și alte necesități.

Pregătirile nu s-au terminat odată cu plecarea noastră de la Zheng-po. Lama Tsering ne spune că sătenii vor da jos toate picturile și tablourile de pe pereți, vor lua candelele și ornamentele ritualice din templu și le vor păstra în casele lor, în speranța că într-o bună zi ne vom întoarce la Zheng-po. Sub îndrumarea starețului, vor împrăștia nisip și cenușă prin încăperile măturate cu grijă și prin templu, vechea clădire a bibliotecii va fi arsă, iar în curte vor fi aruncate pietre. Toate aceste eforturi se vor face astfel încât Zheng-po să arate ca și cum ar fi părăsită.

— Dacă Armata Roșie crede că Zheng-po este o mănăstire abandonată – explică Lama Tsering –, atunci nu ne vor căuta pe noi, călugării. Poate că – chipul i se înăsprește – nu vor fi tentați să o distrugă.

Dar cel mai important aspect al planului de evacuare a fost pus la punct cu ani în urmă. Este partea pe care Lama Tsering ne-a explicat-o în camera sa, atunci când ne-a spus despre singura condiție pe care ne-a impus-o în călătoria noastră în exil împreună cu el. Condiția aceasta mi-a dat sens destinului

așa cum nu mi-a dat nimic altceva.

— Scopul acestei misiuni nu este acela de a ne salva propriile vieți.

Lumina lămpii îi arătă gravitatea expresiei.

— Dacă vă hotărâți să faceți această călătorie, ea trebuie să fie pentru un scop mai înalt decât cel al instinctului de autoconservare.

Cu colțul ochiului am putut să observ că Paldon Wangmo îl ascultă și el pe învățătorul nostru, la fel de atent ca și mine.

— După cum amândoi știți, unul din motivele pentru care Dharma este atât de importantă este acela că este o tradiție vie. Înțelepciunea lui Buddha a fost transmisă de la învățători la elevi, pe cale orală, încă din timpul lui Shakyamuni Buddha. Nu ne urmăm rânduiala pentru că am crede anumite lucruri. O facem pentru că învățătorii ne pot arăta cum merg lucrurile, iar noi le putem verifica. Dar toate acestea – a atenționat el cu degetul – se bazează pe o învățătură corectă. Și pentru a păstra o linie pură, pentru a ne asigura că învățăturile sunt în acord cu ceea ce înțeleg învățătorii noștri spirituali, pe ce trebuie să ne bazăm?

— Pe sfintele scripturi, răspunde într-o clipită Paldon Wangmo.

— Corect, dă din cap afirmativ Lama Tsering. Fără ajutorul scripturilor, este posibil ca învățătorii să ofere explicații diferite ale practicii. Sau este posibil ca ei să aibă amintiri eronate. Discipolii vor primi numai unele dintre învățături, dar nu și pe celelalte. Dacă ar fi să ne bazăm numai pe metoda orală de transmitere a lor, atunci în scurt timp învățăturile inegalabile ale lui Buddha și ale altor învățători vor fi denaturate și își vor pierde înțelesul. De aceea – vorbește el ceva mai încet, astfel că suntem nevoiți să ne aplecăm în față și mai aproape de el ca să îl auzim – adevăratul țel al călătoriei noastre este să scoatem

din țară și să eliberăm cele mai valoroase și sacre texte pe care le avem.

Brusc imaginația mea prinde aripi! Biblioteca mănăstirii Zheng-po este una dintre cele mai prețuite în materie de budism tibetan. Deși o mănăstire mică, cu numai șaizeci de călugări, este totodată una dintre cele mai vechi pe linia Gelug, iar biblioteca noastră este locul de păstrare a unora dintre cele mai vechi și valoroase texte. De câteva ori pe an sosesc vizitatori de la alte mănăstiri pentru a studia scripturile originale sau pentru a face copii. Chiar și vizitatori de la universitățile din America și Europa. Uneori rămân doar pentru câteva zile. Totuși, de obicei, rămân cufundați în scripturi săptămâni sau chiar luni întregi.

Fiind novice, nu am acces decât la copiile textelor fundamentale. Învățăturile mai profunde îmi sunt strict interzise, fiind disponibile numai celor care au inițierile necesare.

Gândul că eu, Tenzin Dorje, voi ajuta ca aceste texte să supraviețuiască invaziei Armatei Roșii este o perspectivă copleșitoare. Iată că am șansa să fac ceva important – de importanță istorică chiar!

— Biblioteca este atât de mare – Paldon Wangmo, cu mintea lui incisivă, gândea mereu în perspectivă –, cum o putem lua pe toată?

— Probabil că ați observat mulți vizitatori în anii trecuți – Lama Tsering își ridică privirea de la pachetele atent legate de pe jos. Au făcut copii după multe dintre texte, pe care le-au lăsat aici, luând în schimb cu ei originalele în India.

— Este cale lungă – comentă Paldon Wangmo, în timp ce mai mulți pași se auzeau din afara camerei lui Lama Tsering îndreptându-se către porțile mănăstirii – de aici până în India.

— Ceea ce urmează să vă spun rămâne între noi trei – vocea

lui Lama Tsering pare severă. Textele pe care le luăm cu noi au fost deja scoase din mănăstire. Cu câțiva ani în urmă, puțin după 1951, atunci când pericolul invaziei a devenit real, le-am mutat într-o peșteră secretă din munții Himalaya. Sunt deja aproape de graniță. Misiunea noastră este aceea de a le lua de unde sunt depozitate. Nu am vrut ca ele să părăsească Tibetul decât dacă era absolut necesar. Iată că acel moment a venit.

Sunt din ce în ce mai uimit. Se pare că toate acestea au fost plănuite de-a lungul anilor, iar noi nu am avut nici cea mai mică bănuială.

— Vom lua textele sacre *vajrayana*? întreb eu.

— Nu, Tenzin Dorje, ni s-a dat o sarcină încă și mai importantă. Vom lua câteva scripturi a căror existență a fost păstrată în secret mai bine de o mie de ani.

Paldon Wangmo și cu mine l-am privit cu uimire pe învățătorul nostru.

— Există niște poeme originale scrise de Milarepa.

Aproape că mi s-a oprit respirația: Milarepa secolului al doisprezecelea era o efigie, o legendă în Tibet.

— Niște învățături transmise în mod direct de către marele Naropa în secolul al unsprezecelea. Chiar și niște fragmente destul de lizibile, deși foarte fragile, scrise de Padmasambhava.

Padmasambhava! El a fost cel care a reintrodus budismul în Tibet în secolul al optulea și care era considerat un sfânt.

— După cum știți, nu numai că Padmasambhava a pus temeliile primei mănăstiri din Tibet, dar era și un maestru care a avut multe viziuni. Este posibil să vă și amintiți una dintre aceste profeții: „Când zboară pasărea de fier...“

— „Iar caii aleargă pe roți“ – am repetat la unison cu el, așa cum făceam întotdeauna atunci când recitam scripturile –, „oamenii Tibetului vor fi împrăștiați ca furnicile, iar Dharma va veni pe pământul oamenilor roșii.“

— Luând cu noi aceste manuscrise de o valoare inestimabilă pentru a le duce din Tibet pe tărâmul oamenilor roșii, al occidentalilor – spuse Lama Tsering –, nu numai că vom îndeplini faimoasa profeție a lui Padmasambhava, ci îi vom duce propriile cuvinte mai departe, inclusiv cele pe care tocmai le-ați rostit.

*

În acea primă noapte în autobuzul care se îndepărta de Zheng-po, eram prea agitat ca să pot dormi, în ciuda ritmului confortabil al acestuia pe drumul îngust. Îmi tot imaginez cum Lama Tsering ne va duce la peștera secretă de la poalele munților Himalaya. Cum noi trei vom reuși să scăpăm de armata chineză și vom traversa munții cu prețioasa noastră încărcătură. Cum vom ajunge în nordul Indiei ca eroi și cum toți mai marii preoți, și poate chiar însuși Sfinția Sa Dalai Lama, vor ști că cele mai sacre texte din budismul tibetan au fost salvate de Lama Tsering și de cei doi novici ai lui.

Totodată îmi amintesc de curiozitatea sinceră a lui Paldon Wangmo referitoare la motivul pentru care Padmasambhava i-a numit pe occidentali „oamenii roșii“ sau „oamenii roșii la față“, conform unora dintre versiuni.

— Nu știu sigur de ce, spusese Lama Tsering. Poate pentru că, spre deosebire de noi, fețele lor se înroșesc la soare?

*

Este necesar să ne oprim de câteva ori pe noapte ca să facem plinul. De fiecare dată un sătean este trezit din somn ca să deschidă pompa de motorină. Cei dintre noi care suntem treji coborâm din autobuz pentru a ne dezmorți picioarele; în mod inevitabil stăm de vorbă cu săteanul și cu soția acestuia sau cu oricine altcineva treaz. Există un singur subiect de conversație.

Un sătean ne spune că Sfinția Sa a ajuns deja în nordul Indiei. A auzit la radio, prin urmare trebuie să fie adevărat. Dar la o altă oprire avem parte de știri cu totul diferite. Armata Roșie a ars Palatul Potala din temelii, după spusele unui mesager din Lhasa, iar Dalai Lama a fost luat prizonier. Când îl întrebăm pe Lama Tsering ce să credem, ne spune să ignorăm tot ceea ce auzim și să ținem cont numai de informațiile care provin din surse sigure. De un lucru suntem siguri: Armata Roșie mărșăluiește prin Tibet, principalul scop fiind acela de a distruge fiecare mănăstire și de a extermina toți călugării.

— De ce ne urăsc atât de mult – îl întreb pe Lama Tsering în orele timpurii ale dimineții –, când tot ceea ce vrem este să eliberăm toate ființele de suferință, inclusiv pe chinezi?

Mă aștept să-mi spună cât de mult se înșală aceștia, mai ales Președintele Mao. Dar, așa cum se întâmplă adeseori, răspunsul lui mă surprinde.

— Ar trebui să ne pară rău pentru toți soldații din Armata Roșie, Tenzin Dorje. Suferința pe care ne-o provoacă nu va dura decât în viața aceasta. Dar suferința pe care și-o provoacă lor înșiși va fi pentru multe vieți. Chiar mai important decât atât, ar trebui să nu uităm că ceea ce ni se petrece se datorează propriei noastre karme. Soldații Armatei Roșii sunt doar instrumente care aduc cu ele efectele unor cauze pe care noi înșine le-am creat. Să ne mâniem pe ei este ca și cum ne-am mânia pe bici, și nu pe cel care-l mânuiește.

Mă întreb ce cauză am creat în trecut, astfel încât efectul este cel de a mă afla într-un autobuz vechi în mijlocul nopții, un călugăr novice care fuge de soldați. Chiar dacă Lama a explicat de nenumărate ori că este posibil ca aceste cauze karmice să fi fost create în vieți anterioare, mă întreb dacă este ceva ce am făcut în această viață.

Există o singură acțiune pentru care am simțit întotdeauna

regret. De când am ajuns la Zheng-po, nu a trecut nici măcar o singură zi fără să mă gândesc la ea cu durere în suflet și fără să mă întreb dacă nu cumva nu sunt potrivit să devin călugăr hirotonisit.

În satul meu natal Ling de lângă Purang, în vestul Tibetului, multe familii au urmat tradiția tibetană de a-și trimite un fiu la o mănăstire din apropiere pentru a fi instruit în Dharma. Erau multe motive de a face asta. A oferi un fiu pentru a sprijini Dharma era considerat un mare serviciu adus tradiției. Mănăstirile ofereau cea mai bună educație în Tibet. Unele motive nu erau atât de nobile; dacă într-o familie erau prea multe guri de hrănit sau dacă un fiu creștea neascultător, atunci se putea apela la mănăstiri ca soluție la probleme.

În cazul familiei mele nu a existat niciun dubiu că Paldon Wangmo, primul născut, era potrivit pentru viața monastică. Pe perioada sarcinii, mama a visat dakini, sau ființe celeste, îmbrăcate în alb, dansând și sărbătorind nașterea fiului ei. Iar când s-a întâmplat ca un înalt preot tibetan să treacă prin Ling și să o vadă pe mama, a prezis că va da naștere unui fiu care îi va călăuzi spiritual pe foarte mulți spre Dharma.

După nașterea lui Paldon Wangmo au mai fost și alte semne de bun augur. Ca mai toți oamenii din sat, părinții mei erau fermieri care cultivau orz și creșteau iaci. Tatăl meu era și un dulgher foarte priceput care, de mulți ani, câștiga un ban în plus făcând mobilă. La puțin timp după nașterea lui Paldon Wangmo, a fost solicitat de o mănăstire din apropiere să facă rafturi și locașuri de meditație pentru toți călugării. Nu numai că acest lucru a adus mai multe venituri familiei, dar modelele atât de meticuloase ale tatălui meu au fost atât de apreciate de călugării din alte mănăstiri, încât în curând i-au cerut să facă mobilă și pentru ei.

Paldon Wangmo era un băiețel foarte diferit. Încă de la

vârsta de trei ani obișnuia să se ducă într-un loc liniștit, să stea cu piciorușele încrucișate în poziție de meditație și să recite mantre. A început să citească încă de la vârsta de patru ani și părea capabil să învețe pe de rost texte sfinte cu multă ușurință. Mama spunea că asta se datora faptului că nu era nevoie decât să și le amintească. Ori de câte ori vedea un călugăr îmbrăcat în robe galbene și maronii, se grăbea să-l întâmpine.

Decât să-și dea prețiosul fiu pe mâna vreunui învățător din sat, părinții mei s-au hotărât să găsească o mănăstire destul de mică ca să ofere îndrumare personală, dar și îndeajuns de prestigioasă precum mănăstirile mari, cum ar fi Sera-je sau Drepung. Au găsit ceea ce căutau la Zheng-po, o mănăstire aflată la trei zile de mers de Ling, acolo unde tatăl meu l-a și dus pe Paldon Wangmo pentru a-și începe noua viață, atunci când acesta avea opt ani.

Între timp, mama ne-a născut pe sora mea și pe mine. Nu a fost niciun semn bun prevestitor la nașterea noastră. Dar sora mea, Dechen, era de o mare frumusețe, așa că, încă de mică, am știut cu toții că va fi o partidă foarte bună. Iar ca mezin al familiei, aveam o legătură specială cu mama. Eram o familie unită, iar cum treburile tatei îl țineau departe de casă din ce în ce mai mult timp, povara agriculturii și a îngrijirii casei a căzut pe umerii noștri.

Eu nu aveam înclinațiile contemplative și nici curiozitatea intelectuală ale lui Paldon Wangmo: dimpotrivă, deprindeam cu greu cititul și recitarea textelor pe de rost. Dar, încă de la început, am simțit o legătură sufletească cu alte ființe, în special cu animalele.

Mergând prin sat, nu puteam îndura să văd animale în suferință. Mă mâhnea chiar și priveliștea băieților sărind pe furnici. Aveam șapte ani atunci când s-a nimerit să trec pe lângă măcelarul satului căruia i se ceruse să taie cinci iaci în acea zi.

Ucisese deja patru dintre ei când am trecut pe ulița pe care se afla magazinul lui. Am fost de-a dreptul îngrozit să le văd capetele desprinse de trup și aruncate de-a valma într-o grămadă dezordonată. Aveau ochii deschiși, plini de teroare. Blana de pe fețele lor era îmbibată de sânge.

Și mai deplorabil era singurul iac rămas în viață, ținut strâns între doi pari. Cu spume la gură, gâfâia din greu, respirând suspinat și dându-și ochii peste cap de panică, astfel încât albul ochilor era vizibil. Iar măcelarul stătea lângă el, plin de sânge. Ascuțindu-și cuțitul.

Fără să stau pe gânduri, m-am repezit spre el și m-am aruncat la picioarele lui. Agățându-mă cu putere de ele, i-am strigat să nu ucidă și ultimul iac. Aveam sânge pe toată fața și pe haine. La început, a încercat să mă dea la o parte. Însă nu a făcut decât să mă întărâte și mai mult. Simțind cât de îngrozit era animalul, știam că nu trebuia să mă las. Cum putea să ucidă biata ființă nevinovată?

Acest om era măcelarul satului de când mă știam. Meseria lui era să taie iaci. Dar ceva s-a schimbat în ziua aceea, când m-am agățat plângând de picioarele lui. Să fi fost oare rugămintea mea fierbinte de a-și aminti că acel iac i-ar fi putut fi mamă într-o altă viață? Sau poate o fi obosit pur și simplu de atâta groază pe care o presupunea stilul lui de viață?

Indiferent de motiv, în acel moment și-a pus jos cuțitul. A eliberat iacul pe pășunile din afara satului. Câteva săptămâni mai târziu, am aflat că a renunțat de tot la măcelărie.

În fiecare an, după o izolare totală, Paldon Wangmo obișnuia să vină acasă pentru a-și petrece o parte din vară împreună cu familia. Aceste vizite erau întotdeauna foarte importante pentru mine. Cu mai multe zile înainte de venirea lui, obișnuiam să urc pe muntele care adăpostea satul, uitându-mă pe drum după autobuzul care îl aducea pe Paldon Wangmo

acasă. Cât stăteam acolo, îmi scoteam sfoara pe care deseori o purtam cu mine în buzunar și ore întregi făceam și desfăceam noduri complicate.

Timp de zile întregi de la întoarcerea lui Paldon Wangmo, îi tot puneam întrebări legate de viața de la mănăstire. Munceau din greu? Cum era mâncarea de-acolo față de cea a mamei? Călugării erau prietenoși sau aspri?

În mod inevitabil, Paldon Wangmo vorbea și despre Dharma. Uneori, vara, după ce ne terminam treaba din ziua respectivă, urcam pe munte ca să ne bucurăm de serile lungi și călduroase, iar Paldon Wangmo obișnuia să ne povestească despre învățăturile pe care le primea.

Nu sunt sigur când am devenit pentru prima oară conștient de una dintre cele mai importante învățături din Dharma – deși învățătura este valoroasă, să ai o inimă deschisă este un lucru încă și mai valoros. Cu timpul, am început să cred că poate ar trebui să devin și eu călugăr novice. Poate că nu eram îndeajuns de inteligent, așa cum era Paldon Wangmo, dar simțeam milă față de celelalte ființe. Mai aveam și acest sentiment pe care nu mi-l pot explica, și anume că, dacă m-aș călugări, mi-aș găsi scopul în viață.

Prima dată când i-am spus mamei, a râs. Viața la mănăstire este grea, prea grea pentru mine, a spus ea. Nu aveam temperamentul potrivit pentru așa ceva.

— Dar nu e necesar să fii deștept ca să fii călugăr! am protestat eu. Chiar Paldon Wangmo a spus asta.

— Așa să fie? a zis mama ironică. Atunci, ce fel de călugăr vrei să fii?

— Yoghin.

Deja mă hotărâsem. În timp ce mulți călugări își petreceau timpul în ritualuri și studiind scripturile, exista și un număr mai mic de călugări care se dedica dezvoltării spirituale prin

meditație. Cunoscuți sub numele de yoghini sau *siddhi*, deseori dezvoltau abilități deosebite, cum ar fi clarviziunea, ca efect al progresului lor. Am fost mereu fascinat de ei.

— Îți dorești să te faci magician? mă tachina mama.

— De ce nu?

— Acum o să vii să-mi spui că vrei să mergi la Lhasa și să te muți la Palatul Potala.

— Și?

Nu-i gustam umorul.

— Magicianul din Lhasa! râdea ea.

Dar nu a mai râs atunci când am revenit cu aceeași idee câteva zile mai târziu. Având în vedere că tata călătorea atât de mult, mi-a spus ea, era nevoie de mine ca să ajut cu iacii și cu orzul.

— Dar Dechen? am întrebat eu.

Și ea ajuta la treburile casei, dar nu și-a manifestat interesul de a se călugări. În plus, tata ne spunea deseori că nu era nevoie ca familia să se mai ocupe de agricultură. Situația lui în calitate de meșteșugar se îmbunătățea, serviciile lui fiind mereu solicitate, iar câștigurile ne ajutau să trăim confortabil.

Mama nu avea să se răzgândească, dar nici eu, căci doar îi semănam. Obligat să-mi țin sentimentele pentru mine, cu cât reflectam mai mult asupra lor, cu atât mai mult se intensificau.

Cu ocazia următoarei vizite acasă a lui Paldon Wangmo, i-am pus și mai multe întrebări despre Lama Tsering. Era clar că avea o relație deosebită cu învățătorul lui care, pe lângă faptul că era unul dintre cei mai importanți călugări de la Zheng-po, dădea dovadă și de multă blândețe față de discipolii lui. Nu i-am destăinuit planurile mele lui Paldon Wangmo, dar credeam că, dacă l-aș convinge pe Lama Tsering că ar fi bine să devin călugăr, atunci poate că el ar putea vorbi pentru mine cu părinții mei.

Și iată cum am ajuns să fug la Zheng-po, plecând din Ling într-o dimineață devreme, parcurgând pe jos o mare parte din drumul care duce la Purang și luând în cele din urmă o mașină a unui angajat al guvernului. Mintea îmi era într-o mare agitație pe parcursul călătoriei. Știam că mama va găsi biletul prin care o anunțam că mă duceam la Zheng-po. Îi datoram măcar atât. Oare avea să vină după mine? Oare avea să-i spună tatei, oare avea să mă oprească? Timp de trei zile cât am fost nevoit să cerșesc mâncare și curse cu mașina, m-am simțit ca un infractor, așteptându-mă ca în orice clipă să fiu luat de către autorități.

Spre surprinderea mea însă, cât și spre uimirea lui Paldon Wangmo, iată-mă intrând pe porțile mănăstirii Zheng-po, târziu în după-amiaza celei de-a treia zi. Chiar atunci, călugării ieșeau din mănăstire. Văzându-mă stând acolo cu săculețul la picioare, Paldon Wangmo a traversat curtea în grabă, îngrijorat. Își imagina că am vești proaste. Iar când i-am spus ce aveam de gând, a fost convins de asta!

Oricum, nu mă putea ascunde, prin urmare am fost imediat dus la maestru. Explicându-i bâlbâit care era problema mea, departe de a se supăra, așa cum mă temeam, pe Lama Tsering l-a amuzat ideea că aș putea fugi de-acasă ca să mă duc la mănăstire. Cu toate că mă simțeam ușurat și în ciuda faptului că l-am plăcut pe loc, Lama Tsering mi-a spus că nu se putea împotrivi părinților mei. Așa că, după două zile în care am rămas la Zheng-po și m-am odihnit după călătorie, m-a trimis înapoi acasă, cu o scrisoare către părinți. A avut loc o întrunire de familie, cu mama deloc de acord, cu tata îngrijorat, iar pe masă aflându-se scrisoarea de la Lama Tsering, în care acesta se oferea să mă ia drept novice, cu acordul lor.

Deși aventura mea nu a avut rezultatul dorit de mine, le-a arătat părinților mei cât de hotărât eram. Iar în cele din urmă

au hotărât că era greșit să mă împiedice să evoluez în practicile Dharma, dacă asta era ceea ce-mi doream cu atâta ardoare.

A doua oară când am plecat spre Zheng-po, de data aceasta oficial, atât părinții mei și Dechen, cât și vecinii noștri și o parte dintre săteni și-au luat rămas-bun. Până și fostul măcelar a venit în stația de autobuz.

Totuși, în zilele de dinaintea plecării mele, mama era schimbată. În locul dezaprobării totale de până atunci, mi-a arătat o altă emoție care a fost ca o lovitură în inimă. Mama era distrusă de durere!

O persoană întotdeauna rezervată, care-și ascundea emoțiile în spatele bunelor maniere și al stăpânirii de sine, am surprins-o în după-amiaza dinaintea plecării mele ștergându-și ochii în șopronul din spatele casei.

Nu a fost nevoie să o întreb de ce plângea. În schimb, am simțit de parcă se rupea ceva în mine. Îmi era mult mai ușor să accept faptul că mama nu era de acord cu mine decât să o văd nefericită. Mă făcuse să cred că poate relația pe care am avut-o mereu s-a schimbat, s-a răcit. Dar mi-am dat seama că nu era deloc așa.

Îmbrățișând-o, am simțit cum tremura din tot corpul.

— Nu vrei să mă duc la mănăstire? am întrebat, după ce s-a mai potolit din plâns. Apelam la mândria ei – gândul că avea doi fii și că amândoi erau călugări.

— Nu e vorba de asta, se retrase ea. Este vorba de faptul că, atunci când vei pleca, te voi pierde pentru totdeauna.

— Nu este adevărat! eram eu ferm. O să vin mereu, exact cum face și Paldon Wangmo.

Dar mama a dat din cap neconsolată.

— Niciodată nu va mai fi la fel, a spus ea.

*

Aflându-mă acum în autobuz, mă întreb dacă nu cumva durerea pe care i-am provocat-o mamei este cauza karmică care a avut ca efect fuga de la Zheng-po, ca un hoț în noapte. Să fi rămas oare acasă, ca un fiu loial, având grijă de iaci și cultivând orzul? Dar dacă aș fi făcut asta, nu l-aș fi cunoscut pe Lama Tsering. Nu aș fi evoluat practicând Dharma. Și cel mai important lucru, nu aș fi făcut parte din această misiune – una dintre cele mai importante din istoria de peste o mie de ani a budismului tibetan.

Și mai este o experiență pe care aș fi ratat-o dacă aș fi rămas acasă. O experiență care m-a făcut nerăbdător să merg în India și la care, spre rușinea mea, m-am tot gândit din momentul în care Lama Tsering ne-a spus despre călătoria prin munții Himalaya.

În vara din Anul Cocoșului de Foc, la Zheng-po au venit în vizită trei călugări din Lhasa. Nu era nimic deosebit în a primi astfel de vizitatori, dar ceea ce a făcut această vizită de neuitat a fost ceea ce au adus cu ei. Într-una din seri, starețul a anunțat că ne vom uita la un film în loc să medităm. În Lhasa, Sfinția Sa Dalai Lama era foarte pasionat de filme – de fapt, proiectorul și filmul pe care cei trei călugări le-au adus cu ei fuseseră folosite de însuși Sfinția Sa.

Anunțul ne-a stârnit curiozitatea. Nimeni la Zheng-po nu mai văzuse un film până atunci și ne-am întrebat cum se proceda. Cum am putea să vedem filmul, atât timp cât aveam să-l urmărim pe întuneric? Cum aveam toți patruzeci să ne uităm la el în același timp, oricât ne-am fi înghesuit?

Am primit răspuns la toate aceste întrebări în clipa în care am ieșit afară în curte după lăsarea nopții, așa cum ne-a sugerat starețul, luându-ne cu noi pernuțele de meditație și așezându-ne cu fața la zidul mănăstirii. Deodată a apărut un mare pătrat luminos și, odată cu el, cea mai minunată fantezie de muzică și

culoare.

Filmul se numea *Rock Around the Clock* cu Bill Haley and His Comets, iar eu am rămas ca o stană de piatră cât timp a durat tot filmul. Nu avea importanță că actorii erau americani și că nu înțelegeam un cuvânt din ce ziceau. Eram cu totul fermecat de frumusețea femeilor, de mașinile strălucitoare, de casele ca niște palate și, mai ales, de muzică. Din clipa în care am auzit cântecul de început, m-am umplut de energie – piciorul meu bătând ritmul pe pernuța de meditație, de parcă avea propria lui viață.

Nu toți călugării au fost la fel de impresionați. O jumătate de oră mai târziu, unora le-a fost de ajuns și s-au dus în camerele lor să mediteze. Mulți au plecat ceva mai târziu. Dar eu am rămas până la sfârșit de tot, iar după aceea m-am dus la călugărul care a folosit proiectorul. Mi-a arătat o copertă a trupei *Rock Around the Clock* cu o poză a lui Bill Haley and His Comets și mi-a spus cum Bill Haley a inventat genul muzical numit rock and roll. Când m-am uitat gânditor la copertă, călugărul mi-a spus că, deși era proprietatea Palatului Potala, avea să-mi scrie versurile cântecului până să plece de la Zheng-po.

În săptămânile care au urmat, mi-am propus să învăț pe de rost toate cuvintele în limba engleză cu aceeași determinare cu care învăț o rugăciune importantă. Timp de luni de zile după aceea, ori de câte ori aveam de făcut treburi, cum ar fi măturatul podelelor sau spălatul geamurilor, în loc să recit mantrele ca un bun călugăr ce eram, mă trezeam fredonând:

When the clock strikes two, three and four,
If the band slows down we'll yell for more,
We're gonna rock around the clock tonight,
We're gonna rock, rock, rock, 'til broad daylight.

Nu aveam idee ce însemnau cuvintele, în afara faptului că erau despre dans. Simțeam că de fapt nu avea vreo importanță. Melodia era cea care conta, cea care îmi venea în minte, mai ales în anumite momente.

Ca de pildă acum, în autobuz, cu motorul cel vechi huruind sub noi și cu cei mai mulți dintre călugări adormiți în scaune, legănându-se ca niște saci de orz. În mintea mea sunt așezat pe pernuța de meditație în curtea de la Zheng-po, iar imaginea lui Bill Haley and His Comets este pe perete și eu aud refrenul irezistibil:

One, two, three o'clock, four o'clock, rock,
Five, six, seven o'clock, eight o'clock, rock.

*

Probabil că am adormit la un moment dat spre dimineață, căci următorul lucru pe care mi-l amintesc este faptul că afară începe să se lumineze de ziuă, iar autobuzul încetinește. Devin conștient de agitația din autobuz, iar primul lucru pe care îl văd pe măsură ce deschid ochii este Lama Tsering în scaunul din față, scuturându-l pe Paldon Wangmo și arătând spre partea din față a autobuzului.

Ne aflăm într-o parte necunoscută a provinciei, pe un drum care merge chiar pe buza unei pante curbate a unui munte înalt. Drumul îngust și mărimea pietrelor aruncate de-a lungul lui ar fi îndeajuns ca să ne sperie, dar nu acesta este motivul nostru de îngrijorare.

La început, nu îmi dau seama care este cauza. Dar frecându-mă la ochi, prin griul dimineții, încep să înțeleg. În mijlocul drumului se află două bidoane de 150 de litri. Între ele este un mare buștean.

Sunt deja complet treaz. Știu că blocajele sunt o tehnică preferată de Armata Roșie. Așa controlează traficul în teritoriile

ocupate și așa au găsit călugări – chiar și pe cei care s-au ascuns în camioane printre animale sau baloți de paie –, călugări care sunt executați pe loc.

După agitație urmează o tăcere înfiorătoare. Chiar dacă ne-am grăbit să plecăm de la Zheng-po cu opt ore în urmă, se pare că a fost prea târziu.

CAPITOLUL TREI

Matt Lester

Institutul Științific Imperial – Londra
Aprilie 2007

Harry îmi ceruse un răspuns la oferta Acellerate la începutul acestei săptămâni, așa că luni dimineața mă surprinde îndreptându-mă spre birou cu un melanj de sentimente puternice. Weekendul trecut a fost cel mai traumatic de la începutul relației mele cu Isabella. E greu să evit paradoxul că cea mai spectaculoasă oportunitate de carieră a vieții mele a devenit cauza celei mai mari crize sentimentale pentru noi și să recunosc că au apărut fisuri în relația noastră – diferențe profunde, nerostite, de a căror existență nu fusesem cu adevărat conștient.

Este una din acele dimineți de primăvară londoneză în care cerul, de un albastru promițător, fără nori, este acompaniat de un vânt atât de rece, încât îți intră în oase, reflectând perfect starea mea de spirit, pe când mă grăbesc pe Strada Euston, de la metrou spre job.

Harry ajunge mereu devreme pentru a evita cea mai crâncenă aglomerație a navetiștilor, iar la opt fără un sfert urc scările, străbătând zona open-space de la etajul al treilea și observând privirile scrutătoare pe când trec prin departamentul de Resurse Umane. Ușa lui Harry e deschisă și sistemul său audio e mut. Apropiindu-mă, își ridică privirea din

spatele biroului, cercetându-mă cu atenție. Pot spune că nici el nu a avut un weekend prea bun. Fără îndoială că și el a fost preocupat de oferta de la Acellerate. Nu numai ca director de la Institutul Științific Imperial, ci și ca mentor din spatele programului Nanobot.

Harry a avut o influență puternică asupra vieții mele, chiar înainte de a începe să lucrez la institut. El a fost primul din afara universității care s-a arătat interesat de aria mea de nanotehnologie. Și tot el a fost cel care m-a scos la o bere atunci când eram la începuturile masteratului meu. Încă de la început, amândoi am părut să împărtășim același entuziasm în privința posibilităților programului Nanobot. Posibilități care se pare că nu sunt destinate să fie împlinite la Institutul Științific Imperial.

— A fost dificil, îi spun eu, fără să fie necesar, în acea dezolantă lumină matinală de luni din biroul său.

Chipul lui Harry este acoperit de oboseală.

— Am rezistat tentației de a suna în weekend...

— Ai făcut bine, confirm eu, de vizavi de el.

— E atât de energică, Matt. Va lua cu asalt L.A.-ul...

— Jobul ei e o problemă, dar nu este adevărata problemă. E vorba și de familia ei, și de ideile tradiționale pe care le au despre căsătorie.

Harry știe de subterfugiul de după mutarea Isabellei la mine. I s-a părut foarte amuzant atunci când i-am povestit asta la o bere, într-un pub, însă de atunci implicațiile au devenit mult mai serioase.

Harry mă urmărește îndeaproape, cu o prudență în ochi, suspectând că sunt mai multe de spus.

În semn de confirmare, îi spun într-un final:

— Și nu ți-am spus despre Julio.

— Tatăl?

Încuviințez din cap.

— Diagnosticat cu Alzheimer. Acum câteva săptămâni – nimeni în afara celor apropiați nu știe.

Harry își duce o mână spre față. După o pauză lungă, murmură:

— Trebuie să fie greu.

— Mai ales pentru o fiică ascultătoare, încuviințez eu. S-a declanșat târziu și pare să-l fi diagnosticat din timp. El face toate eforturile să țină lucrurile sub control și, cine știe, poate că nu se va schimba nimic în următorii câțiva ani.

Harry mă privește posomorât peste birou.

— Și ce implicații are asta asupra ta?

Cu o dimineață în urmă, în orele întunecate de dinaintea zorilor, eu și Isabella stătusem la fereastra boltită a apartamentului nostru, privindu-ne reciproc prin despărțitura care se deschidea între noi. Am vorbit despre șansele lui Julio de a rămâne stabil mental și activ pentru următorii ani. Am discutat despre șansele de job pentru Isabella în Los Angeles, cu sau fără ajutorul relațiilor de la Bertollini. Erau atât de multe considerente și alegeri importante, dar în final Isabella a considerat că niciuna nu conta dacă nu-și putea convinge familia că avea un motiv serios să mă urmeze în America.

Am reușit să discutăm cu familia atunci când Julio și-a anunțat planurile de a lupta împotriva bolii. Vorbea despre regretul său de a nu fi transmis prea mult din cunoștințele sale.

— Ce crezi că vrea să spună prin asta? am întrebat-o pe Isabella. Când tu știi atât de multe despre vin?

— Sunt o entuziastă, a replicat ea. O amatoare. Nu știu nici măcar pe-aproape cât știe tata și niciunul dintre noi nu este profesionist.

— Crezi că asta și-ar dori pentru tine?

Ea încuviințează din cap.

— Un job potrivit în această industrie sau un training

formal. Ceva care să arate că a predat ștafeta viitoarei generații.

Trece ceva vreme până să întreb:

— Industria vinului din America nu își are bazele în California de Sud?

Niciunul dintre noi nu luase asta în considerație până în acel moment. Am intrat imediat pe internet ca să aflăm mai multe. În timp ce știam deja că Napa Valley, din afara San Francisco-ului, era epicentrul activității industriale, părea să fie un freamăt și în jurul Los Angelesului. Dată fiind dimensiunea orașului, sigur era o piață importantă. Cu tot vinul și companiile din branșă care operau în L.A., eram siguri că trebuia să existe vreuna în care Isabella își putea folosi talentul și experiența.

Cu o stare de spirit care se schimba din disperare în speranță, am navigat repede pe diverse site-uri și am cercetat temeinic totul. Existau importante companii vinicole din California care își marketau produsele în UK și Europa − piețe pe care Isabella le cunoștea atât de bine. Afacerea ar fi adus-o des înapoi la Londra, putând astfel să țină legătura cu părinții ei. Da, se va muta departe în viitorul apropiat, însă asta va avea importante compensații.

— Felul în care explicăm asta familiei sale nu este atât prin oferta mea, ci prin oportunitățile ei. Este și marea ei șansă de a pătrunde în industria în care și-a dorit mereu să ajungă. Și în care va împlini visul lui Julio.

— O soluție elegantă.

Pot să citesc ușurarea din privirea sa. Zâmbesc.

— Pentru o vreme n-am putut să văd nicio soluție pentru noi. Însă am realizat împreună că putem face asta să funcționeze pentru amândoi.

— Așadar, atunci când voi suna la Acellerate într-un sfert de oră, va fi un da? se apleacă Harry în fața scaunului, făcând semn spre telefon.

Dau din cap aprobator.

— Bravo! se întinde el peste birou și îmi strânge mâna, cu o scânteiere în privire. Și bravo Isabellei! Sunt sigur că ați făcut alegerea potrivită. Sunteți amândoi pe drumul cel bun.

Din momentul în care spun oficial da, evenimentele se precipită. În câteva ore, o doamnă din departamentul de Resurse Umane de la Acellerate, cu voce caldă, își întrerupe weekendul din L.A. pentru a vorbi cu mine despre o indemnizație de relocare, despre alegerea mașinii, asigurarea medicală și Medicare. Îmi povestește despre un alt angajat de la Acellerate care a eliberat o locuință pe Rosewood Avenue, în partea de vest a Hollywoodului, la mai puțin de douăzeci de minute de condus de la birou. Aș fi interesat să văd câteva fotografii ale proprietății?

Cum vestea plecării mele iminente se răspândește, încep să primesc apeluri de la oameni cu care n-am vorbit de multă vreme − în unele cazuri, de ani de zile. Unii vor doar să se asigure că e adevărată povestea pe care au auzit-o, mai ales că se vehiculează tot felul de versiuni care mai de care mai ciudate. Cu această ocazie apar și versiuni trăsnite. Precum cea în care am fost convocat să lucrez pentru Armata Americană sau că voi fi implicat într-un proiect nanotehnologic condus de NASA sau că am fost numit vicepreședinte la Acellerate.

Bill Blakely este o temă de discuție majoră. Unii îl consideră părintele nanotehnologiei și vor să îi vorbesc despre susținerea financiară a programului lor de cercetare. Alții gândesc diferit: știu eu oare că Bill Blakely este un negustor rapace de acțiuni? Realizez cu adevărat câți cercetători talentați a distrus?

Aceste vorbe mă îngrijorează cel mai mult. Știu foarte puține despre Bill Blakely, cu excepția faptului binecunoscut că este un antreprenor charismatic care și-a făcut averea în perioada boomului internetului, înainte de a deveni un pirat

biotehnologic. De atunci, a înființat Acellerate, a atras sume mari din capitalul de acțiuni de pe Coasta de Est și se presupune că pregătește listarea companiei Acellerate la bursa NASDAQ.

Mai târziu în acea săptămână, merg sus să discut cu Harry. Este evident că vede altfel lucrurile în acordul corzilor înviorătoare ale unui concert muzical baroc. Îmi spune să ignor tot ce aud despre Blakely, numai dacă nu e o informație direct de la sursă. Înainte de a fi semnat parteneriatul cu Acellerate anul trecut, a desemnat experți pentru un audit intern și aceștia nu au scos la iveală nimic despre Blakely sau Acellerate.

Iscusința lui Harry în afaceri este o surpriză plăcută. Harry e cel care a negociat condițiile cheie ale ofertei mele de la Acellerate. Tot el a insistat ca noua mea poziție să fie de director și ca plata să fie la fel de consistentă ca a celorlalți directori.

— Dar ce se întâmplă cu proprietatea intelectuală? întreb eu.

În calitate de cercetător la Institutul Științific Imperial, cinci procente din orice proprietate intelectuală pe care o dezvolt rămân ale mele. Dacă pentru moment este doar o valoare teoretică, atunci când Nanobotul va fi comercializat ar putea fi vorba de milioane de dolari.

— Toate contractele de proprietate intelectuală ale cercetătorilor sunt transferate la Acellerate, confirmă el. Asta a fost o parte din înțelegerea pe care am avut-o cu ei anul trecut.

Când îmi pune dinainte un document gros pentru a-l semna – oferta finală de la Acellerate –, îmi spune că oficial i se pretinde să sugereze să consult un avocat pentru a analiza contractul.

— Oficial? ridic eu din sprâncene. Ne cunoaștem prea bine pentru asta.

— Am negociat documentul, îmi spune el, bătând cu degetele pătate de nicotină deasupra documentului. E

inatacabil.

— E suficient pentru mine, confirm eu semnând. Voi lua totuși o copie pentru siguranță.

*

Pe frontul de acasă, după toate agoniile din weekend, lucrurile au luat o întorsătură bună. Reacția tatălui Isabellei la vestea noastră nu este atât de negativă pe cât ne temeam. Julio a spus că este entuziasmat de planurile Isabellei, având încrederea că, după ce va începe o carieră în industria vinului, nimic nu o mai poate opri. Pentru că era atât de hotărât să rămână pozitiv în privința propriului viitor, dar și al ei, faptul că ea urma să locuiască în California pentru următorii doi ani părea mai puțin îngrijorător decât crezuserăm.

Nu că ar fi fost totul prea ușor. Mama Isabellei avea alte griji.

— Ați stabilit amândoi o dată? telefonă ea puțin mai târziu, când Julio nu era prin preajmă.

Isabella o puse pe speaker.

— De îndată ce rezolvăm cu joburile...

— Nu o dată de plecare. Ci de nuntă.

Chipul Isabellei se înnegri.

— Nu ne-am gândit la asta.

— Păi, dacă vrei ca tatăl tău să te conducă la altar, *ar trebui* să te gândești la asta.

Isabella privi aspru spre telefon.

— Cum vei aranja o nuntă de la kilometri distanță? își ridică mama ei vocea. Nu-i datorezi tatălui tău să fie gazda nunții când încă e în toate puterile?

Smulgând receptorul din postament, Isabella părăsi nervoasă camera și termină conversația din dormitor. Ieși de acolo puțin mai târziu cu o privire tulburată, așa că n-am mai

întrebat nimic.

Și situația de la job pare să fie o provocare pentru Isabella. Înmânarea demisiei atât de neașteptate iscă nervozitate și furie, iar ea urăște să lase compania în dificultate după ce a investit atâta energie în jobul ei în ultimii ani. În săptămânile de dinaintea plecării noastre ea lucrează și mai multe ore, asumându-și mai multe responsabilități și făcând tot posibilul să facă ceea ce e corect. Deși își dorește să-și petreacă mai mult timp pe internet pentru a afla tot ce se poate despre industria vinului din California, nu-i rămân prea multe momente între muncă și weekenduri, care sunt și mai dedicate familiei ca niciodată.

Dar a reușit s-o identifice pe marea doamnă a recrutării din industria vinului. Marcia Schwartz, stabilită la San Francisco, a fost inima acestei industrii timp de treizeci de ani și continuă să fie o prezență marcantă. Isabella a dat peste numele ei pe diferite site-uri și în ziare de afaceri. Face eforturi serioase pentru a pregăti un CV actualizat, făcându-l cât se poate de relevant pentru domeniul vinului și expediindu-l odată cu o scrisoare de intenție atent redactată către distinsa Marcia.

*

Aterizând pe aeroportul din L.A., suntem întâmpinați de o limuzină de serviciu, scoși din aeroport și, pe o autostradă cu șaisprezece benzi, simțim pentru prima dată gustul aglomerației urbane înțesate cu mașini care este Los Angelesul. Hotărând să luăm casa de pe Rosewood Avenue, în partea vestică a Hollywoodului, privim suburbiile prin care trecem cu o nervoasă anticipare. Suntem ușurați atunci când limuzina intră de pe La Cienega Boulevard în Rosewood și ne trezim pe o stradă mărginită de arbori înalți și umbroși, cu gazoane tunse și case îngrijite și izolate. Locuința noastră este o proprietate

drăguță, în stil spaniol, cu tencuială albă, obloane din lemn și o mică verandă. Cărând valizele grele pe scară, descoperim pe masa din verandă o farfurie de carton, acoperită de un șervet de bucătărie. Ridicăm șervetul și găsim un ciorchine de struguri roșii, lucioși, dimpreună cu o bucată de hârtie pe care scrie: „Bun-venit de la vecini.“

— Acesta e ultimul lucru la care mă așteptam venind în L.A., dau eu din cap, în timp ce caut prin buzunar după cheia ușii de la intrare care mi-a fost trimisă prin poștă.

— Cineva te-a periat, zâmbește Isabella.

Strugurii roșii sunt preferații mei și darul nu este doar o surpriză, ci și ciudat de bine ales. Și totuși, în agitația sosirii noastre, nu am timp să mă gândesc la asta.

*

Sosim târziu dimineața și la mijlocul acelei după-amiezi am prima mea întâlnire la Acellerate cu nimeni altul decât însuși Bill Blakely.

Mi-este imposibil să nu compar sediul de la Acellerate cu cel al Institutului Științific Imperial din King’s Cross din Londra. În locul unei clădiri victoriene murdărite cu funingine și din cărămizi utilitare, Acellerate ocupă un bloc de treizeci de etaje din sticlă albastră lucitoare. Acoperișul avântat al atriumului și cascada de apă nu ar putea fi mai diferite decât tavanul jos și biroul de lemn uzat de la recepția institutului. Nu mă pot abține să nu zâmbesc de diferență atunci când calc pe o podea foarte lustruită, marcată cu logoul Acellerate, înainte de a ajunge la o recepție din marmură, cu două funcționare care arată impecabil.

În câteva clipe asistenta șefă a lui Bill Blakely, o femeie tânără, pe la douăzeci-treizeci de ani și îmbrăcată autoritar, care se prezintă drept Casey Barrend, mă conduce printr-un

sistem de securitate impresionant, constituit din cabine de sticlă care pot fi accesate prin recunoașterea amprentelor sau prin intermediul unei camere de supraveghere controlate prin telecomandă. Cerându-mi-se un cod de acces la etajul de lux, observ că numărul se compune din patru cifre, urmate de dată.

După o ascensiune în viteză, care îmi face urechile să țiuie, ajungem la sediul central al șefului de la Acellerate. E ca și cum aș păși pe o platformă cu priveliște privată, cu parchet, cu ferestre de jos până în tavan, care oferă o priveliște panoramică asupra Los Angelesului, și un vast covor de pluș presărat cu mobilă scumpă. Remarc două urne antice expuse pe socluri – după ochiul meu neavizat, par să fie niște antichități chinezești. Și pe un perete, vitrine de sticlă dezvăluie pergamente galbene cu scriitură orientală de un farmec bizar. Este oare Bill Blakely un colecționar de antichități orientale? Plimbarea continuă pe o scară spiralată, pe care urcăm spre fortăreața lui privată – o cupolă cu pereți de sticlă care încoronează turnul Acellerate și asigură o poziție avantajoasă de trei sute șaizeci de grade deasupra orașului.

Blakely lucrează la birou atunci când apărem. Însă de îndată ce ne vede, se ridică și pășește spre noi.

Deși văzusem fotografii cu Bill Blakely, niciuna nu mă pregătise pentru întâlnirea față-n față. Înalt, cu păr închis și strălucind de sănătate, este o prezență mult mai puternică în persoană decât în imaginile sale publicitare. Totul pare perfect la el, de la periatul impecabil al părului închis la cămașa din bumbac, cu țesătură deasă și dungi brăzdate. De fapt, aproape că este prea perfect, precum un actor de la Hollywood jucând rolul unui director impunător.

În câteva momente, stau pe o sofa vizavi de el, în timp ce mă felicită pentru Nanobot.

— L-am considerat un proiect științific excelent încă din

prima zi, mă fixează el cu niște ochi pătrunzători. Nanobot este unul din principalele motive pentru care ne-am dorit un parteneriat cu ISI. Dar avea nevoie de fonduri.

Eu dau din cap aprobator.

— Ți-a spus Harry unde dorim să ajungă Nanobotul în următorii doi ani? întreabă el.

Însă înainte să răspund, a început să și vorbească:

— Deja am adunat o echipă de specialiști foarte puternică. Următorul pas este ca tu să transferi fiecare program metric, circulant și plănuit: fiecare obiectiv și fiecare provocare, fiecare etapă din planul de dezvoltare. Vrem să știm și cel mai mic detaliu care îți preocupă mintea.

Vorbește într-un fel care mă face să mă simt valoros ca o comoară.

— Vom accelera programul de dezvoltare. Vom atinge obiectivele majore. Aspirăm la un prototip într-un an de zile. Voi investi toate resursele de care dispune Acellerate în Nanobot. De ce? Pentru că este una din cele mai incitante tehnologii de pe planetă.

Harry mi-a spus cam același lucru, însă când o spune Bill Blakely pare să aibă mai multă greutate. Poate că asta are de-a face cu cupola de sticlă din vârful turnului cu treizeci de etaje sau cu pielea bronzată, cu convingerea perspicace și cu faptul că acest bărbat este deja miliardar. În această clipă este ușor de crezut că Nanobotul este destinat să devină un program de cercetare la fel de important așa cum am visat; că programul va fi celebrat în comunitatea de cercetători la nivel global și va fi inclus în „Scientific American“; că sunt decis să ating un nou nivel de recunoaștere ca cercetător științific.

— Am citit teza ta de masterat, schimbă repede subiectul, aplecându-se înainte, cu coatele pe genunchi.

— Cu adevărat?

Nu numai că sunt uimit și îmi este greu să țin pasul cu virajele sale mentale, ci mă și întreb dacă să mă adresez cu Bill sau cu domnul Blakely.

— Identificarea motoarelor kinetice va fi cel mai important progres pentru nanotehnologie, citează el, făcându-mă să mă simt și mai flatat. Ai dreptate, bineînțeles. Însă, spre deosebire de cei mai mulți cercetători care doar vorbesc despre asta, tu chiar ai făcut progrese.

— Mulțumesc..., Bill.

Nu sunt obișnuit cu această admirație puternică.

— Spune-mi, e ceva ce am vrut să te întreb încă de când am aflat de munca ta, mă fixează el cu o privire de interes personal. Ce te-a atras la Nanobot?

Nu e prima oară când mi se pune această întrebare și adevărul este că a fost o pură întâmplare. Însă pus în fața curiozității entuziaste a lui Bill, nu vreau să-l dezamăgesc cu un răspuns banal.

— Am fost interesat de știința cuantică încă din adolescență, îi spun eu. Găsesc incitant felul în care fizica cuantică pune sub semnul întrebării ideea noastră asupra realității. Apoi am auzit de nanotehnologie și mi-a plăcut paradoxul.

— Ce paradox?

— Că doar acum avem sofisticăreala tehnologică necesară pentru a imita natura și a crea lucruri de jos în sus, mai degrabă decât de sus în jos.

— Lucrul în care ne-am angajat – ca și cum ceea ce i-am spus l-a umplut de entuziasm – este cel mai important scop al vremurilor noastre. Cunoașterea este putere, fără nicio îndoială, și cu cât este mai revoluționară cunoașterea, cu atât mai mare este puterea.

Calm, aflat la jumătatea bolții, cu spatele la fundalul oferit de Beverly Hills, cu semnul hollywoodian iconic, neclar și alb în

depărtare, Bill Blakely are un simț dramatic intuitiv.

— Hiroshima nu numai că a încheiat al Doilea Război Mondial, dar a și confirmat faptul că Statele Unite sunt o superputere mondială. De ce? întreabă el. Pentru că Hitler a exportat cunoaștere sub forma unui mic grup de oameni de știință evrei persecutați care știau cum să deblocheze puterea atomului. Imaginează-ți dacă nu i-ar fi persecutat și Germania ar fi creat bomba. Ce vieți diferite am fi avut cu toții! Ideea este, Matt, că înțelepciunea este prețioasă. Cei care o dezvoltă, care o duc mai departe și o transmit − *aceștia* sunt adevărații eroi, și nu liderii care se folosesc de ideile lor.

După privirea lui aprobatoare, nu mă îndoiesc că mă aflu printre cei pe care îi admiră.

— Viziunea mea pentru Acellerate este de a fi depozitul celei mai importante cunoașteri din lumea de azi. De a dezvolta cele mai transformaționale tehnologii. Și, mai ales, de a fi căminul pionierilor care urmăresc un țel ce depășește călătoria lor personală, a căror muncă va avea impact asupra vieții a milioane de oameni.

*

Bill Blakely știe, fără îndoială, cum să mânuiască cuvintele. Mă întorc pe Rosewood Avenue la momentul potrivit pentru a afla că Isabella are și ea propriile ei motive de exaltare. Având deja laptopul conectat la sistemul telefonic, a descoperit în căsuța de mesaje un e-mail de la Marcia Schwartz. Marcia spune că i se pare interesant CV-ul Isabellei și o roagă s-o sune dimineața următoare pentru a discuta ce opțiuni are.

— Sunt vești grozave! o îmbrățișez eu.

Când este al nouălea cer, Isabella resimte lucrurile cu o pasiune pe care o găsesc absolut fascinantă – nu m-am simțit niciodată atât de legat emoțional de o altă persoană.

— Chiar deschizătoarea de drumuri! o felicit eu pe Isabella.

— Știu. Nu pot crede că am ajuns direct la ea...

— CV-ul tău este motivul, îi spun eu. Toată munca ta susținută...

— Nu știu ce să zic – Isabella e mereu gata să respingă complimentele. Cred că am avut noroc.

— Vrei să spui că a avut intenția să trimită e-mailul altcuiva, dar a scris adresa ta din greșeală? afișez eu o expresie caraghioasă.

— Vino, mă ia ea de mână, purtându-mă prin casă.

În orele petrecute de mine la Acellerate, Isabella a vizitat și Beverly Center din vecinătate și a cumpărat o grămadă de lucruri pentru a personaliza locuința închiriată. Sunt o grămadă de perne purpurii, cu diverse modele, care înviorează canapelele simple din hol. iPod-ul și baza lui de cuplare sunt așezate pe un raft de colț, iar pe polița de deasupra căminului, o vază cu flori din grădină. Unul din dormitoare a fost transformat într-un birou cu laptop și linii telefonice, toate operaționale. Iar pentru dormitorul principal a cumpărat un nou set de cuvertură și perne plisate, de un roșu burgundiu și cu model de diamante aurii.

— Opulent, zic eu, aruncând o privire prin cameră. Nu pot să cred că ai făcut toate astea în doar câteva ore.

— Așternutul din dulap era destul de murdar. Trebuie să avem propriile lucruri, zice ea, deși pot să-mi dau seama după zâmbetul ei că e mulțumită de rezultat. Și m-am gândit că ar trebui să începem, în maniera în care vrem să continuăm.

Surprind expresia plină de înțeles din ochii ei. Îndreptându-mă spre zona în care fereastra de la dormitor dă spre o mică grădină pavată și o piscină în fundul acesteia, trag în jos obloanele de lemn, ajustându-le în așa fel încât lumina soarelui de după-amiază aruncă umbre ușoare asupra patului.

Apoi amândoi ne dăm jos hainele, aruncându-le în grabă pe podea. Desigur, e doar dorință fizică puternică, un magnetism care ne leagă unul de altul. Dar e mai mult de atât. Este și o nevoie de a marca acest moment – noutatea casei noastre, a vieții noastre, a dormitorului nostru adult din Los Angeles.

Și mai este și entuziasm. Din momentul în care am venit acasă cu oferta de la Acellerate, trăim marcați de impactul dramatic pe care această ofertă l-a avut asupra familiei și jobului Isabellei. Însă acum, în acest moment, pare că toată negativitatea s-a volatilizat și noi oportunități și-au deschis porțile.

Isabella își scoate lenjeria și îngenunchează la piciorul patului, cu un licăr festiv în privire. Ne căutăm reciproc trupurile, cu gurile flămânde, râvnind o formă diferită de destindere. Pentru mine, gustul ei în momente ca astea este cel al sexului. Fierbinte. Sărat. Insațiabil. Până când urc în pat lângă ea și săruturile ei coboară pe trupul meu și mă devorează, cu o poftă neinhibată. Îmi place privirea ei de abandon total atunci când face asta. Mă cutremură cum își dă pe spate părul lung și negru, ca să-i surprind fiecare mișcare.

Când mă privește în ochi, zburdalnică și provocatoare, nu mai pot rezista. O trag de pe mine și o arunc din nou în pat.

— Știi că rezist doar până când...

— Până când? mă tachinează ea, desfăcându-și picioarele, pe când îngenunchez deasupra ei.

— Trebuie să te am.

*

Mult mai târziu, în mijlocul acelei prime nopți, mă trezesc la trei dimineața din cauza diferenței de fus orar și decid să ies la o plimbare. Am făcut asta uneori la Londra, în parcul Clapham Common, la ore matinale, atunci când aveam prea

multe griji pentru a adormi. Din ceea ce am observat, vestul Hollywoodului pare să fie o vecinătate sigură. Lăsând-o pe Isabella dormind, după o cină festivă la un restaurant din zonă, mă strecor în pantaloni și mă aventurez afară.

Decid să dau o tură prin zonă, până la Melrose și înapoi, și chiar în ultima parte a plimbării am cea mai ciudată întâlnire. Atras de parfumul unui arbore de frangipani dintr-o curte din vecinătate, pașii mei se opresc pentru o vreme, ca să cercetez florile – delicate, cu cinci petale – care cresc în mănunchiuri parfumate, răsfirând arome eterice în întuneric.

— Miros cel mai încântător noaptea, zice o voce de undeva de aproape.

Sunt surprins că nu sunt singur și privesc prin umbrele monocrome pentru a vedea un chip și străin, și ciudat de familiar în același timp. Este un bărbat în vârstă, oriental, cu cap rotund și ras și cu trăsături clare. Zâmbetul îi este senin precum luna.

— Tot probleme cu somnul? întreb eu.

Se îndreaptă spre mine și abia atunci observ că poartă robă și sandale. În lumina lunii, vestimentația lui pare de un negru foarte închis, cu excepția licăririi de șofran din jurul gâtului. Realizez faptul că este un călugăr budist și mă simt penibil că i-am pus o astfel de întrebare.

Dar dacă se simte ofensat, nu o arată.

— De obicei mă trezesc la această oră, replică el. Prima meditație din zi în mănăstirile tibetane.

Mă uit la ceas.

— Trebuie să te trezești la 3.30 dimineața?

— E opțional, zice el, cu ochi neastâmpărați. Poți începe mai devreme dacă vrei.

Apoi, în timp ce zâmbesc, spune:

— Am început când eram foarte tânăr. La vârsta mea –

ridică din umeri – e doar un obicei.

Observându-l îndeaproape, mă întreb ce vârstă are. Pielea îi este lucioasă și netedă, nefiindu-mi astfel ușor să ghicesc, iar ochii exprimă o luminozitate atemporală. Nu am nicio idee de ce simt o legătură ciudată, intangibilă cu el, dar în același timp, dintr-un motiv de neînțeles, mă trezesc că mă împotrivesc acesteia, ca și cum sunt conștient că, la un anumit nivel, știe totul despre mine. Sau cel puțin tot ce contează.

— Așadar, ai probleme cu somnul? întreabă el.

— Decalajul orar, îi spun eu. Deși probabil mă gândesc prea mult la muncă.

Dă din cap.

— Ce fel de muncă?

— Sunt om de știință, spun eu. Nanotehnologie.

Întotdeauna adaug domeniul atunci când vreau să evit subiectul. E uimitor cum pot bloca o conversație cele șapte silabe.

Dar lângă arborele de frangipani ele au un efect advers.

— Nanotehnologie. Excelentă alegere! Am fost odată la o prelegere a lui Richard Feynman.

Sunt uluit. Nu aș fi crezut niciodată că cineva din afara mecanicii cuantice a auzit de Feynman. Mai ales un călugăr.

— Ai venit din Anglia, nu-i așa? întreabă el, observându-mi accentul.

— Mi s-a făcut o ofertă pe care nu am putut s-o refuz.

Este fraza pe care obișnuiam s-o folosesc pentru a explica această mutare prietenilor și familiei. Însă, în locul avântului obișnuit de mândrie, pentru prima dată cuvintele sună ciudat de egoiste. Fără îndoială că motivațiile călugărului de a se afla aici sunt complet diferite.

— Și tu ai venit aici din...?

— Tibet, spune el. Mulți dintre noi au plecat în exil în 1959.

Este mai mult decât toată existența mea.

— De ce Los Angeles? întreb eu.

Lumina care nu îi părăsește niciodată trăsăturile se transformă într-un zâmbet strălucitor.

— Ca să fiu aici pentru tine.

Tulburat, fac un pas înapoi. Pentru o clipă iau acest comentariu personal, înainte de a-mi spune că am înțeles greșit. Nu este totul despre mine. Singurul motiv pentru care vorbim este că, din întâmplare, locuim pe aceeași stradă, este miezul nopții și am fost oprit de mirosul tropical seducător.

— Ofer asistență la Centrul Dharma, continuă el arătând în spatele lui.

Brusc, fac legătura.

— Tu ești cel care ne-a dat strugurii?

Zâmbește.

— Asta a fost doamna Min, menajera.

— Te rog să-i mulțumești din partea mea.

— Poate că vii în vizită? Doamnei Min i-ar plăcea să te vadă.

— Desigur, dau eu din cap, năuc și întrebându-mă de ce o menajeră asiatică și-ar dori să mă întâlnească.

Pregătindu-mă să mă întorc acasă, întreb:

— Ai vreun sfat în cazul insomniei?

Călugărul tace o vreme, gândindu-se la asta cu grijă:

— Pe un singur lucru poți conta mereu, dă el din cap cu înțeles. Pe schimbare. În timp, cauzele tuturor lucrurilor trebuie să se schimbe sau să dispară. Chiar și cele care cauzează diferența de fus orar.

La sfârșitul unei prime zile în Los Angeles care a părut ireală, să întâlnesc un călugăr budist tibetan la trei dimineața pare să fie cel mai ciudat lucru dintre toate, însă nu simt așa. În schimb, este ceva profund liniștitor legat de această întâlnire.

Mă gândesc la răspunsul pe care mi l-a dat. Desigur, are

dreptate în privința decalajului orar. Mă voi aclimatiza și în câteva zile voi fi în pas cu fusul orar din L.A. Dar ceea ce a spus despre schimbare pare să fi fost formulat în mod voit așa, astfel încât să insinueze mai mult decât decalajul orar, și mă întreb ce altceva a vrut să spună prin asta. Oare răspundea intuitiv la altceva ce se petrecea în viața mea?

În viețile noastre?

După ce mă plimb puțin, mă opresc și mă întorc. Însă călugărul a dispărut și singura mișcare din grădină este cea a steluțelor albe și fragile ale arborelui frangipani care tremură în briza miezului nopții.

CAPITOLUL PATRU

În următoarea seară când mă întorc acasă o găsesc pe Isabella tulburată. Apelul ei către Marcia Schwartz, departe de a deschide noi orizonturi, a lăsat-o cu ochii roșii și a panicat-o.

— Credeam că i-a plăcut CV-ul tău, spun eu, zguduit de nefericirea ei.

— I-a plăcut. I-a plăcut experiența mea londoneză. Campaniile paneuropene. Însă a crezut că voiam un job în San Francisco.

— Cu siguranță cineva ca ea poate la fel de bine să aibă relații în industria de vinuri din L.A.?

— Tocmai asta e, se întoarce Isabella să mă înfrunte cu lacrimi în ochi. Nu există o industrie a vinului în L.A.

Punând jos un dosar lecturat cu o seară în urmă, mă simt brusc pustiit.

— Dar sigur...

— Nu potrivit spuselor Marciei Schwartz. Și ea ar trebui să știe foarte bine.

Isabella își răsucește inelul de logodnă.

— Mă simt o fraieră că nu am aflat asta înainte să vin aici. Adică se presupunea că ăsta e jobul meu. Să înțeleg piețele străine. Marcia spune că tot ce aș putea spera în L.A. este să obțin un post de agent de vânzări...

Fac un pas să o iau în brațe. Odată cu șocul, se resimte o povară neașteptată de responsabilitate, o greutate bruscă și totală. Însă Isabella nu răspunde și rămâne impasibilă la

îmbrățișarea mea.

După câteva momente, mă retrag.

— Poate că Marcia Schwartz e unul din cei mai buni agenți, poate chiar cel mai bun, îi spun eu. Însă vor fi și alți agenți, cu alte păreri.

— Ceea ce mi-a spus Marcia nu este o chestiune de opinie, Matt.

Isabella îmi spune pe nume doar atunci când e supărată.

— Nu e ca și cum întreaga industrie se va reloca în Los Angeles doar pentru că vorbesc cu alte persoane.

— Nu asta am vrut să spun...

— În plus, deja am vorbit cu alte persoane astăzi. Cu mai mult de zece. Și toate spun același lucru. Ideea noastră măreață de a realiza visul tatei, de a-l convinge de moștenirea sa este doar un nonsens!

Expresia ei înlăcrimată este atât de intensă, încât pare să se mistuie.

— Planul meu de a cutreiera Europa de patru ori pe an este și el o aiureală. Marcia spune că, dacă șefii companiei viticole reușesc să ajungă la Londra o dată pe an, e deja prea mult.

Știu că ea doar își varsă mânia, dar e dificil să nu o iau personal.

— Să demisionez de la Bertollini pentru a veni aici a fost cea mai mare greșeală a carierei mele! explodează ea. O goană după himere!

— Nu poți spune asta doar după o zi!

— După ziua de azi ba chiar pot să spun asta! Au fost doar gânduri deșarte. O decizie ignorantă. Am aruncat totul pentru un țel ireal!

*

Lucrurile sunt atât de tensionate, că abia vorbim restul

serii. Și dimineața următoare când mă trezesc să plec la muncă, Isabella rămâne în pat. Zilele care urmează sunt din ce în ce mai apăsătoare pentru mine la Acellerate, unde descopăr că nu există o perioadă de acomodare – ci doar ore lungi, întâlniri asidue și un volum mare de informații de acumulat până la sfârșitul fiecărei zile de lucru.

Întorcându-mă epuizat acasă serile, o găsesc pe Isabella distrasă, tristă și distantă. Întotdeauna a fost foarte bine organizată și știu că nu precupețește niciun efort de a găsi o soluție la realitatea dureroasă că, cel puțin pentru țelurile ei, locuim în orașul nepotrivit. Și persistă gândul nerostit că nu și-ar fi părăsit niciodată jobul ambițios sau preaiubitul ei tată bolnav dacă nu ar fi fost vorba de mine.

Lucrurile se precipită la sfârșitul acelei prime săptămâni. Pot să spun încă de când intru pe ușa camerei pentru oaspeți pe care Isabella o folosește drept birou că vom avea o noapte furtunoasă. Stă la biroul ei într-un trening, cu fața tensionată și părul strâns în coadă. Nu se uită la mine, dar anunță:

— Nu pot să fac lucrurile să meargă aici.

— Dar suntem aici de mai puțin de o săptămână. Nu știam pe nimeni când am ajuns...

— Dar am vorbit cu destule persoane, dă ea din cap, refuzând să-mi întâlnească privirea. Același răspuns. Mă aflu în locul nepotrivit pentru industria de vinuri. Urăsc locul ăsta!

— Nu poți spune asta!

Ceea ce ar trebui să fac este să las să treacă, să o las să își spună oful. Dar sunt foarte tensionat cu tot ce se întâmplă la Acellerate. A fost o săptămână de pedeapsă cu nopți târzii și întâlniri peste întâlniri, pentru care nimic din experiența mea anterioară nu mă pregătise.

— Nici măcar nu cunoaștem L.A.-ul! îmi trag cravata de la gât și îmi deschid nasturele de sus. Pot apărea tot soiul de

oportunități...

Mă șochează să văd că biroul ei, de obicei acoperit cu documente ordonate cu grijă, este acum gol. Isabella nu s-a lăsat niciodată bătută prea ușor.

— Nu e deloc cum m-am așteptat. Nu e nimic aici, decât dacă ești vreun aspirant de showbiz sau vreun inițiator de tehnologie înaltă.

— Dar ce zici de industria băuturilor răcoritoare? Sau de votcă?

— Ce e cu ele? replică ea.

Încă nu se uită la mine.

— Poate că găsești un job ca cel de la Bertollini până ce...

— Nu am venit aici să continui ce făceam la Londra.

— Știam asta...

— Am venit să-mi lărgesc orizonturile.

Mă îndrept spre fereastră, holbându-mă în întuneric pentru o vreme. Ca întotdeauna, mi-e greu să văd dincolo de faptul că doar din cauza mea este în situația asta. În cele din urmă, spun:

— Poate că avem nevoie să gândim altfel lucrurile.

— Da, agreează ea, sumbră.

Mă întorc să-i surprind privirea, însă ea abia se uită la mine înainte de a-și întoarce fața la perete. Pare că suntem de acord cu ceva, însă am o senzație de neliniște că interpretările noastre asupra „a gândi altfel lucrurile“ pot fi foarte diferite. Răspunzând siguranței din vocea ei, spun:

— Ai ceva în minte?

Dă din cap aprobator.

— Nu e mare lucru, dar combinat cu experiența mea de marketing ar putea duce la ceva. Este un program de training în vinuri, condus de industria de vinuri din California.

— Sună bine!

Îmi ia o clipă să procesez, dar dacă e ceva concret și își

dorește s-o facă...

— De fapt, sună fantastic!

Nici măcar acum nu se întoarce spre mine.

— Chestia e că programul este în Napa Valley.

— Cum?

— Am auzit de asta prima dată miercuri. Când am telefonat, mi-au spus că s-au epuizat locurile acum câteva luni – au doar aceste programe o dată pe an. Am insistat să îmi rețină totuși numele. Apoi în dimineața asta am primit un apel că s-a anulat în ultimul moment o înscriere și că ar trebui să aduc actele până la prânz. Așa am și făcut. Și am fost admisă.

— Deadline strâns?

— Tocmai asta e. Programul începe duminică.

— Duminică... pleci?

— Este un program de specializare, continuă ea să se uite cu hotărâre în altă parte.

Așadar, despre asta este vorba.

— Pentru cât timp?

— Șase luni. Vor concentra în șase luni ceea ce în mod normal ia cam doi ani.

— Credeam că ideea de a veni aici era...

În fierbințeala momentului îmi este greu să separ motivele de justificări. Chiar în lunga tăcere care se lasă, găsește un moment să mă privească și, atunci când o face, vede cât sunt de șocat.

— Este unul dintre cele mai importante cursuri despre producerea vinului, și nu numai în America, insistă ea. Oameni din toată lumea vor veni la el. E ceva ce nu aș fi putut face niciodată la Londra.

Ar trebui, desigur, să accept inevitabilul. Să trec peste șoc și să mă împac cu schimbarea de plan. Pe lângă șoc și stres, simt cum mă umplu de indignare. Nimic de care să fiu mândru.

Nimic la care să nu mă gândesc mai târziu și să-mi doresc, din tot sufletul, să pot schimba. Însă apare brusc furia.

— Mi se pare că lucrurile sunt deja stabilite.

— Am încercat să te sun de dimineață, dar erai în întâlniri.

Fusesem în ședințe toată ziua, era adevărat.

— A trebuit să completez formularele până la prânz.

Tocmai când mă pregăteam să traversez bucătăria, spun:

— Se pare că te-ai decis deja.

— Speram să te bucuri pentru mine!

Cuvintele sunt împovărătoare. Însă acum nu simt chiar fericire.

— Se pare că avem reguli diferite.

— Ce vrei să spui?!

Știe exact ce vreau să spun, însă nu ezit să-i amintesc.

— Erai nervoasă la culme atunci când am cumpărat acea vacanță în Bahamas fără să te consult. Și era doar o vacanță de zece zile.

— Te-am sunat în dimineața asta, zice ea defensivă.

— Oricum, de unde știi că nu sunt și alte cursuri? Alte oportunități?

— De exemplu?

— Există multe alte cursuri chiar aici potrivite pentru pregătirea ta. Ai încercat să contactezi universitățile din L.A.?

— Dacă există, nu am auzit de ele, zice ea sfidătoare. Am luat legătura cu toți agenții posibili și niciunul nu a menționat vreuna. Însă toți apreciază programul Napa.

Se face o pauză înainte ca eu să ridic din umeri.

— Păi e grozav, zic eu, înainte de a mă îndrepta spre bucătărie.

— Nu pleca înainte să discutăm.

E o blândețe în tonul ei, ca un regret nerostit la care știu că trebuie să fiu sensibil.

Dar nu o fac.

— Sună ca și cum nu avem ce discuta. Deja te-ai hotărât. Doar vrei să îți confirm că este în regulă să pleci.

— Păi, și nu e așa? se înăsprește vocea ei.

— Se presupunea că luăm marile decizii împreună, nu-i așa?

Mergând spre bucătărie, deschid frigiderul și iau o Corona.

— Așa funcționează relațiile.

— Credeam că relațiile sunt despre compromis, vine ea furtunoasă după mine. Precum renunțarea la job, părăsirea familiei atunci când are nevoie de tine mai mult și mutarea într-o altă țară pentru că partenerul tău are șansa unui progres în carieră.

Răsucesc capacul berii și îl arunc la coș.

— Măcar am vorbit despre asta la început.

— Da, sigur, stă ea cu mâinile pe coapse. Așa cum le-ai refuzat din cauza mea.

— Nu ți-am cerut să renunți la absolut totul.

Este un argument jalnic, și o știu prea bine.

— Dar am făcut-o, ochii îi scapără de furie. Pentru tine. Acum tot ce cer în schimb sunt câteva luni.

— Atunci du-te la blestematul ăla de curs! strig eu. Doar să nu te aștepți să sar în sus de bucurie.

— Și tu nu te aștepta să sar în sus că sunt logodită cu tine, când nu poți să îți iei un angajament!

Smulgându-și inelul de logodnă de pe deget, îl azvârle pe blatul din bucătărie.

— Despre ce naiba vorbești? mă înfurie teatrul ei. M-am oferit să te iau în căsătorie atunci când am vorbit despre toate astea.

— Și a fost foarte romantic. Ca atunci când ai îngenuncheat și m-ai cerut de soție.

— Nu am energie pentru toată prostia asta! trec furtunos pe lângă ea, prăbușindu-mă în living și deschizând televizorul.

*

Trec cu greu de vineri noaptea. Nu rezolv lucrurile cu ea nici a doua zi. Amândoi suntem convinși că avem dreptate. Încăpățânați. Obtuzi. Abia ne vorbim până duminică dimineața, când vine taxiul s-o ducă la aeroport și își scoate brusc valiza din casă. Sunt atât de multe lucruri care ar fi trebuit rostite. Inelul de logodnă încă e pe blatul din bucătărie, exact unde a fost lăsat.

*

Este prea târziu. Și în orele timpurii ale următoarei dimineți mă trezesc neajutorat. Cu fața pe o suprafață dură și rece, mă zbat să mă ridic în genunchi, disperat să împiedic alunecarea spre o neștiută, dar îngrozitoare soartă. Inima îmi bate pe când mă târăsc de-a bușilea, dând din mâini și din picioare pentru un reazem. Încercând să mă agăț de ceva, de orice.

Sunt neputincios însă să evit forțele nevăzute care acționează asupra mea. Pur și simplu nu pot să opresc alunecarea, mai mult și mai mult. Deși disperat să mă agăț, tot ce pot să fac este să-mi ridic capul de pe suprafața alunecoasă. Să arunc o privire în jurul meu, încercând să-mi dau seama de ce se întâmplă.

Dar singurul lucru de care devin conștient este întunericul profund care mă învăluie. Și urletul. Încet și răuvoitor. O prevestire lipsită de vlagă, care, din momentul în care devin conștient de ea, îmi face pielea să se furnice.

Acum mă zbat și mai tare. Știu că nu mai e cale de întoarcere. Supraviețuirea mea depinde de oprirea aici. Chiar acum. Dar am alunecat prea mult și este mult, mult prea târziu. Zvârcolindu-mă, copleșit de panică, simt cum alunec peste un

prag necunoscut. Rostogolindu-mă în întuneric. Căzând în obscuritate. Niciodată nu am fost atât de înspăimântat.

Mă trezesc transpirat, cu cearșaful strâns sub mine. Ridicându-mă, merg la bucătărie, aprind lumina și sorb hulpav suc de portocale dintr-o cutie din frigider. Încerc să mă consolez că a fost doar un vis. Însă de unde vine și ce semnificație are? Și mai ales, de ce acum?

*

Între timp, planul de la Acellerate continuă într-un ritm alert. Săptămâna a doua continuă la fel ca prima − ședințe nesfârșite în care îi pun la curent pe toți cei zece membri tineri și energici din echipa Nanobot asupra fiecărui aspect al programului.

Ca specialiști în macrobiologie, nanoinginerie, știință cinetică etc., cei zece membri sunt printre cei mai străluciți din generația lor. Și Acellerate îi plătește foarte bine pe fiecare pentru a lucra la Nanobot. Este genul de situație pe care doar puteam să mi-o imaginez la Londra. Dar acum că se petrece cu adevărat, descopăr reversul: Nanobotul nu mai este copilul meu.

„Ai grijă ce îți dorești“, sună un vechi clișeu, și iată că încep să simt astfel despre Nanobot. În loc să cunosc ca-n palmă fiecare aspect al programului, apar curând module întregi de cercetare de la care sunt marginalizat. Și ca lucrurile să fie mai evidente, biroul meu − impresionant, cu pereți de sticlă și prevăzut cu cele necesare − este mutat la două etaje distanță de restul echipei Nanobot.

Apoi mai este și Dan Stenner. Super inteligent, plin de energie și atât de respectuos față de munca mea, că uneori e stânjenitor pentru mine. Din toată echipa Nanobot el este cel al cărui job nu prea îl înțeleg. „Supraveghetor de proiect“, mi l-a

descris Bill Blakely în prima mea zi. „Mâna ta dreaptă“, își descrie Dan însuși rolul.

A fost ca o umbră a mea la fiecare întâlnire, lucrează la două etaje mai jos împreună cu restul echipei și a făcut deja mai multe update-uri, planificări și deadline-uri decât am știut că există. Simt că îmi scapă printre degete controlul asupra propriului proiect.

*

Vineri noaptea de la sfârșitul primei săptămâni fără Isabella mă surprinde reflectând cât de repede și de dramatic mi s-a schimbat viața. Întorcându-mă la casa goală de pe Rosewood, sunt lovit de recunoașterea faptului că, pentru prima dată, nu mai este cale de întoarcere − nici în ceea ce privește felul în care merge treaba cu Nanobotul, nici cu Isabella. Capitolul Londra al vieții noastre este încheiat. Așa cum a spus vecinul meu călugărul, singurul lucru de care putem fi siguri este schimbarea.

Simțindu-mă epuizat după o săptămână de somn agitat, coșmaruri repetate și amenințarea obscurității care se revarsă asupra orelor de veghe, merg la frigider să-mi iau o bere. Cum deschid ușa, îmi aduc aminte de schimbul nostru aprins de replici din aceeași cameră cu două săptămâni în urmă. De atunci și de la plecarea Isabellei la Napa, ne-am scris câteva e-mailuri și am vorbit la telefon de două ori.

Prima dată a sunat să-mi dea datele de contact. Niciunul dintre noi, încă prea încăpățânați și mândri, nu și-a cerut scuze pentru comportament, însă nodul de tensiune pe care îl simțisem în stomac de îndată ce și-a anunțat planurile de plecare a început să se relaxeze. Cel puțin vorbeam.

Isabella îmi spusese că împărțea un apartament micuț și ieftin de la periferia Napei cu o studentă franceză, Collette.

Presiunea muncii era intensă și li se spusese că trebuiau să se aștepte la multe nopți târzii la centrul de studii. Fusese repartizată unui grup de studiu condus de un italian pe nume Paolo.

Am întrebat-o unde studiază, cât de departe călătorește, ce face la curs. După pauza de comunicare – prima din relația noastră de trei ani –, care a durat ceva timp, a fost o ușurare să știm că suntem din nou în legătură. Ruptura în comunicare a fost un reminder vibrant cât de mult înseamnă ea pentru mine și cât de prinsă în mreje era viața ei de a mea. Nu voiam niciodată să mai trec prin asta.

La sfârșitul apelului i-am spus că o iubesc. După un moment de ezitare, mi-a spus același lucru. Ceva din căldura familiară revenise în vocea ei, ceea ce m-a făcut să mă simt mai bine. Știam că era nevoie de mai mult de un telefon și câteva dezmierdări ca să reparăm ce s-a stricat. Dar cel puțin păream să fim pe calea cea bună. Poate că atunci când se va întoarce în L.A. își va pune din nou pe deget inelul de logodnă. Poate chiar putem să stabilim o dată.

Tonul celui de-al doilea telefon a fost total diferit. I-am telefonat Isabellei noaptea trecută pe la nouă. Tocmai încheiase o discuție tulburătoare cu mama ei. Deși Julio își îmbrățișase noul stil de viață sănătos cu încredere, crezând că poate să țină boala departe de el, cu două nopți în urmă familia ieșise în oraș la restaurantul lor local thailandez, comandând obișnuitele feluri de mâncare, însă Julio nu și-a putut aminti vinul pe care îl comanda întotdeauna.

— Ce ai dori să bei? se pare că o întrebase pe mama Isabellei.

— Ca de obicei, replicase Tina.

Nimeni care cinase vreodată cu Julio în acel restaurant nu avea nicio îndoială asupra soiurilor pe care el le credea cele

mai potrivite pentru mâncarea condimentată. Și ani de zile, în acel restaurant, comandase întotdeauna încrezător Brookwood Sauvignon Semillon Blanc, un vin australian. Însă acum două nopți studiase lista de vinuri ca și cum o făcea pentru prima dată, înainte de a se întoarce spre Tina și de a întreba, cu o panică evident în creștere:

— Care este cel obișnuit?

Fusese foarte tăcut pentru tot restul serii și într-o stare de depresie din acel moment. Și ca și cum asta nu era suficient, Tina a deschis o carte de rețete în acea noapte, pentru a pregăti masa familială, și a descoperit o grămadă de facturi de utilități ticsite. Julio fusese mereu responsabil cu plata facturilor și o făcuse meticulos.

Păstrându-și toate documentele în birou, descoperirea facturilor, dintre care unele erau întârziate, a venit ca un alt șoc. Și a lăsat-o pe Tina într-o dilemă. Nu a vrut să-i amintească lui Julio de facturi și să-l facă să se simtă încă și mai prost. Dar dacă ea ar fi preluat discret plata utilităților, oare ar fi riscat mai târziu o confruntare mai supărătoare cu el?

— Sunt cu adevărat îngrijorată pentru mama, îmi spusese Isabella cu o noapte înainte, cu un glas încordat. Dacă tata continuă să se poarte astfel, viața lor se va schimba drastic. Nu știu cum va face față ea.

— Dar doctorii au spus că așa o să fie, am încercat eu s-o liniștesc. Au zis că uneori ar putea să uite cele mai evidente lucruri, însă asta nu înseamnă că va fi o schimbare permanentă.

La celălalt capăt al firului, Isabella nu părea convinsă. Ceea ce discutam, deși nu eram conștienți de asta, avea implicații directe asupra noastră. Când am plecat din Londra, am fost de acord că, în cazul în care starea lui Julio se deteriora brusc, Isabella se poate întoarce acasă. Optimismul lui Julio și

propriile noastre speranțe însemnau că lăsasem deoparte aceste temeri. Însă nu puteam scăpa de implicații.

Acum stau singur pe verandă, urmărind traficul de vineri noaptea de pe Rosewood Avenue. Am încercat să mă uit la televizor, făcând slalom printre canale, de la un documentar sinistru despre schimbările climatice, la știri despre teroriștii suicidari, râsul răgușit al unui sitcom, apoi la un interviu de business despre instabilitatea piețelor globale. Copleșit de ceea ce rula, nu pot să urmăresc nimic. În schimb, la sfârșitul săptămânii, mă lovește brusc o senzație de singurătate, deopotrivă neașteptată și profund familiară.

Mă întorc în timp, înainte de a o întâlni pe Isabella și de a fi nou sosit la Londra, când revin la sfârșitul săptămânii acasă, la apartamentul meu din Clapham, și privesc cum traficul se mișcă încet în jurul Clapham Common. Simt acum, ca și atunci, că oricine altcineva avea o casă la care să se întoarcă, iubiți cu care să facă dragoste, petreceri, cine și plăceri de weekend la care să se gândească. Acestea erau lucrurile care făceau ca toată munca grea să conteze. Iubiți, prieteni, familie – nu ei îi dau oare vieții adevărata menire?

Mă trezesc din nou ca un băiețaș cu fața lipită de geamul magazinului, privind înăuntru la toți cei care se bucură de lucrurile bune. Numai că de data asta mă simt mai rău din cauză că, spre deosebire de primele zile la Londra, știu cum e să iubești pe cineva cu toată ființa și să te simți iubit. Să fii atât de intim cu celălalt, încât să nu existe gânduri sau secrete care să nu fie împărtășite.

Să faci dragoste într-un total abandon, încât nici măcar nu-mi place să-mi aduc aminte de acele momente, pentru că e prea dureros să-mi reamintesc ce îmi lipsește.

Și pare că, de la ultima noastră discuție, risc acum să pierd totul pentru totdeauna. Căci dacă lucrurile continuă să se

înrăutățească pentru Julio, știu că nimic nu o va reține pe Isabella să se întoarcă la Londra atunci când i se termină cursul. Chiar dacă decid să-mi sacrific jobul de la Acellerate pentru a mă întoarce cu ea, va fi o relație total diferită de ceea ce am avut înainte. Una care vine fără vreo garanție.

Pe când noaptea devine mai rece și eu termin o a doua, apoi o a treia sticlă de bere, nu par să fiu mai aproape de găsirea vreunui răspuns. Extenuat chiar înainte să mă așez pe verandă, după trei beri cedez oboselii.

*

În următoarea dimineață, sâmbătă, trebuie să mă ocup de rufe. În mod obișnuit, aș fi lăsat asta în grija Isabellei, însă în absența ei trebuie să mă descurc pe cont propriu. Spălătoria lui Norbert e la câteva blocuri distanță și, potrivit informării elegant scrise din geam, asigură servicii de spălat, uscat și călcat în aceeași zi. Ce ar putea fi mai ușor?

Mă decid să fac o plimbare în bonusul meu favorit al jobului de la Acellerate – Mercedesul 230 SLK argintiu și lustruit care încă mă face să zâmbesc atunci când mă uit la el cu mândria proprietarului. Nu numai că trebuie să transport un coș plin la mașină, ci mai sunt și alți saci la fel de plini. Punându-i cu grijă în spatele scaunelor din față, pe când închid portiera, văd cu colțul ochiului o mână făcându-mi semn. De pe veranda de la casa de alături. Aducându-mi repede aminte de conversația cu călugărul, îmi dau seama că sunt chemat să o întâlnesc pe doamna Min.

Ea a fost cea care mi-a trimis strugurii în semn de „bun-venit“, pentru care încă trebuie să-i mulțumesc. În ultimele cinci săptămâni, când plecam dimineața la muncă, am observat pe veranda din față prezența constantă a doamnei asiatice în vârstă care șade, cu un șal purpuriu, la fel de țeapănă ca o

împărătească distinsă. Nu am încercat cu adevărat să o evit, însă nici nu am simțit vreo mare dorință să vorbesc cu ea. Este o doamnă asiatică în vârstă − ce ar trebui să mai spun?

Cu toate acestea, decid să fac lucrurile care se fac între vecini. Mă plimb împrejur ca să o zăresc, spunându-mi că asta nu-mi va lua decât câteva minute.

Sunt întâmpinat pe trepte de o altă doamnă asiatică de vârstă mijlocie, toată un zâmbet, care mă conduce oarecum ceremonios spre capătul verandei. Doamna Min stă într-un scaun de ratan și două lucruri mă impresionează imediat. Primul este postura verticală pe care am observat-o când am trecut cu mașina, ceea ce îi dă un aer de demnitate regală. Al doilea este calitatea straniu de pătrunzătoare a ochilor ei negri, pe care îi simt fixați asupra mea încă din clipa în care pășesc pe verandă.

Apropiindu-mă de ea, observ că fața îi este foarte brăzdată, iar părul îi este fixat într-un coc grațios. Își adună un pled de pe genunchi, pe care îl întinde celeilalte femei.

— Nu vă ridicați, vă rog, gesticulez eu. Însă ea ignoră asta și se îndreaptă către mine.

Întinzând mâna către ea, în loc s-o scuture, o duce la inimă cu ambele ei mâini. Mă studiază cu o intensitate pe care o găsesc surprinzătoare, înainte de a zâmbi. Apoi, întorcându-se către cealaltă femeie, vorbește într-o tibetană rapidă.

— Doamna Min spune că ești foarte înalt, îmi spune interpreta chicotind.

Nu m-am închipuit niciodată ca fiind foarte înalt, însă e adevărat că îi domin înfățișarea minusculă.

Doamna Min ezită să îmi dea drumul la mână și îmi face semn să stau lângă ea. Nu asta am intenționat, însă presupun că Spălătoria lui Norbert va fi tot acolo și peste cinci minute.

— Vă mulțumesc mult pentru struguri, spun eu, așteptând

să îmi fie traduse vorbele.

În ochii doamnei Min există o intimitate iscoditoare pe care o găsesc incomodă.

— Doamna Min vrea să știe dacă părinții tăi locuiesc la oraș sau la țară.

— Într-un orășel din Hampshire, Anglia, răspund eu, oarecum surprins de întrebare. Tatăl meu a murit, dar mama încă locuiește acolo. M-am mutat la Londra când am împlinit optsprezece ani.

— În ce an se întâmpla asta?

— 1990.

De-abia ce am apucat să-i răspund, că doamna Min are imediat o altă curiozitate.

— Ce fel de mâncare îți place?

Mâncare, mă întreb eu surprins. Ciudată întrebare de la cineva dintr-o altă cultură și altă epocă pe care tocmai l-am cunoscut. Pe când răspund, zâmbesc:

— De toate felurile. Dar mai ales strugurii roșii.

În timp ce i se traduce, expresia doamnei Min rămâne indescifrabilă. Apoi se întinde și îmi atinge bluza. Este o bluză de trening pe care am purtat-o în timpul săptămânii și am strâns-o de pe podea pentru a o îmbrăca în drum spre spălătorie.

— Doamna Min, explică interpreta, spune că îți vom spăla noi rufele.

Probabil că m-au văzut ducând coșul și sacii la mașină. Sunt și surprins, și încântat de oferta lor. Ce ar putea fi mai convenabil decât să-mi spele rufele cineva aflat așa de aproape?

— Adu-ți rufele aici în dimineața asta, continuă interpreta, le vom termina până mâine dimineață.

— Faceți aceste... servicii de spălat și pentru alte persoane? întreb eu.

Interpreta se amuză, răspunzând fără să-i spună nimic doamnei Min:

— Nu, nu! Este un cadou de la doamna Min.

— Trebuie să vă plătesc.

— O, nu! sunt și mai multe zâmbete și un schimb de priviri între cele două femei. Doamna Min spune că nu este nevoie să plătiți.

Nu intenționez să devin o cauză caritabilă și încerc să fac calculul corect. Însă nu mă pot abține să nu mă întreb asupra motivațiilor doamnei Min. De ce îmi face această ofertă?

Puțin mai târziu, duc de la mașină la vecine coșul și sacii de rufe, cărându-le spre bucătărie.

E o casă modestă, cu parchet de lemn uzat, dar lustruit, și în hol cu un șir ordonat de pantofi. Urmând-o pe interpretă, îi pun și pe ai mei în șir, apoi mă aventurez mai departe, trecând printr-o mică sufragerie și prin bucătărie către o zonă consacrată spălatului, care este curată și îngrijită, chiar austeră. Mă întreb unde își are dormitorul călugărul și dacă interpreta locuiește și ea acolo.

Întorcându-ne afară, o găsim pe doamna Min stând pe verandă, grațioasă precum o statuetă mică de porțelan. Dându-i interpretei o sarcină, îmi face semn să mă așez lângă ea, luându-mi din nou mâinile într-ale ei și dând din cap zâmbitoare.

Stând acolo, simt un periat pe la picioare și, privind în jos, descopăr o pisică exotică, cu blană lungă și crem, o față de culoarea cărbunelui și doi ochi albaștri de safir strălucitor care se holbează la mine.

— Tashi, îmi spune doamna Min.

— Tashi, repet eu, aplecându-mă s-o mângâi.

În general, nu sunt o persoană iubitoare de pisici, însă Tashi este deosebit de frumoasă și mult mai prietenoasă decât altele.

Câteva clipe mai târziu, interpreta reapare, aducând cu ea o cutie de pantofi.

— Doamna Min ar vrea să primești un mic dar, spune ea, scoțând capacul și întinzându-mi-o. Alege.

Din nou sunt luat prin surprindere de neașteptata generozitate. Însă nu vreau să provoc vreo ofensă. Poate că este un fel de schimb cultural între vecini care provine de acolo, din Tibet. Mă uit în cutie și descopăr o varietate stranie de obiecte. Un clopoțel cu mâner de alamă. Un baton de ciocolată. Un colier din mărgele de lemn.

Deși sunt tentat de ciocolată, care chiar se întâmplă să fie marca mea preferată, optez pentru colier, ridicându-l din cutie și ținându-l la lumină. Nu este genul de colier pe care îl poartă de obicei Isabella – este atrasă mai mult de aur și diamante decât de bijuteriile etnice asiatice. Însă îmi plac și mărgelele, de care poate că va fi impresionată și ea, și felul excentric în care mi-au fost oferite.

— Pot să le iau pe astea? o întreb pe doamna Min.

Ea și interpreta dau din cap râzând. Distras de o mișcare din spatele lor, mă întorc să-l văd pe călugăr stând în ușă. La fel ca prima dată când ne-am întâlnit, resimt o senzație de căldură imediată în clipa în care îl văd, însoțită de o ezitare curioasă în a comunica cu el.

— Doamna Min ți-a oferit un cadou? afișează el o expresie vioaie.

— Da. Un colier. Logodnicei... mele i-ar plăcea să-l poarte.

— Nu este de purtat, mă corectează el. Este o mala. Pentru a număra mantre.

— Un rozariu? plimb eu mărgelele prin mână, surprins.

Nu știu nicio mantră și cu siguranță nu intenționez să număr vreuna. Însă mărgelele de lemn au un plăcut efect liniștitor.

Pe când noi oaspeți deschid poarta și merg pe alee, doamna Min face o plecăciune în semn de rămas-bun și se întoarce cu prietena ei interpreta la celălalt capăt al verandei.

Fac un pas înapoi.

— Păi acum plec, îi spun călugărului.

— Unde anume?

Sunt surprins de întrebare și gândesc repede. În realitate, mi-am propus să merg direct acasă, însă acum spun:

— Urth Caffé.

După o pauză, continui:

— Vrei să vii?

Este o ofertă calculată, pentru că nu cred că va fi de acord. Călugării nu trebuie să aibă experiențe lumești, nu-i așa? Poate că are mii de mantre de rostit înainte de prânz.

Spre surprinderea mea însă, dă din cap a aprobare.

— Ar fi foarte drăguț! Însă numai dacă îți permiți. Călugării nu au propriii lor bani.

— Nu e nicio problemă.

Mă ridic în picioare, nesigur pentru o clipă, însă el face un gest care sugerează că ar trebui să plecăm.

— Nu-ți știu numele, spune el, îndreptându-se către trotuarul pe care pășesc.

— Sunt Matt. Și eu cum ar trebui să îți spun...?

— Discipolii îmi spun Geshe-la, zice el.

Ne plimbăm de-a lungul Rosewood Avenue, în lumina întretăiată. Este o dimineață albastră și limpede și mă simt sfios plimbându-mă alături de călugărul budist tibetan, înveșmântat în robă.

— Cum este cu disconfortul schimbării de fus orar? întreabă Geshe-la.

— S-a terminat, dau eu din cap, întrebându-mă despre ce am putea vorbi. Ce se spune unui călugăr budist? Cele mai

multe subiecte de discuție nu pot fi abordate. Într-un fel simt că trebuie să ating lucrurile esențiale. Poate că de aceea o parte din mine vrea să fie rezervată.

Într-un final, îi spun:

— M-am gândit la ce ai spus referitor la faptul că rațiunile tuturor lucrurilor trebuie să se schimbe sau să dispară. Deși este un pic depresiv, nu-i așa?

— O, zise el, un zâmbet apărându-i în colțurile gurii. De ce ar fi așa?

— Pentru că, oricât ai încerca să fii fericit, să ai un job mai bun sau o relație armonioasă, ceva se va întâmpla și va schimba totul.

— Desigur! chicotește Geshe-la. Asta este experiența noastră existențială. Dar nu trebuie să fie depresivă.

— Cum ar putea să nu fie așa? sunt ușor iritat că nu mă ia în serios.

— Pentru că lucrurile pe care le-ai amintit adineauri – joburi, relații – nu sunt adevăratele cauze ale fericirii.

— Cum să nu fie?

Vocea mea se ridică a indignare, amintindu-mi de Isabella și de cum s-au petrecut lucrurile ultima oară când am fost împreună. Făcând dragoste, cu lumina soarelui de seară strecurându-se prin obloanele de lemn. De strigătele ei insistente atunci când am atins punctul culminant. Poate că Geshe-la nu a simțit niciodată extazul pasiunii, însă nu-mi poate spune că nu există.

Însă discuția ia o întorsătură neașteptată.

— Dacă încălzești apă, spune el, asta e adevărata cauză a aburului. De acord?

Dau din umeri, întrebându-mă ce are asta de-a face.

— Nu contează cine aplică căldura asupra apei sau cât de des este aplicată sau dacă ea este aplicată la Los Angeles sau

Londra. Căldura aplicată apei va produce mereu abur; asta este adevărata cauză.

— O.K.

— Spune-mi, știi cumva de vreun obiect care va aduce mereu fericire, indiferent de cine, unde, când sau cât de multe are?

Pe când mintea mea se grăbește să răspundă, el continuă:

— Când vine vorba de relații, știi vreo persoană care îți aduce mereu, constant, doar fericire și extaz?

Îmi aduc aminte de anunțul Isabellei referitor la Napa. De azvârlitul inelului de logodnă pe blat. De faptul că abia ne-am vorbit în acel weekend. Cum, două săptămâni mai târziu, relația noastră a luat o nouă turnură.

Așa cum prezintă Geshe-la lucrurile, nu pot spune deloc că Isabella este o cauză reală de fericire. Ajungând la semafoarele de pe Melrose, mă uit la el, mirat de cât de repede și de calm mi-a demontat argumentul.

Și mult mai mult de cum a expus multe din ipotezele pe baza cărora îmi duc existența.

*

Puțin mai târziu stăm la o masă din Urth Caffé. Este un caleidoscop sofisticat de indivizi New Age și proaspăt îmbogățiți, de turiști și localnici. Și precum multe zone din această parte a orașului, este genul de loc în care oamenii se uită mereu peste umăr, aproape că așteptându-se să apară cineva faimos sau aproape faimos care să își dorească un latte.

Stând jos cu cești le noastre de cafea organică Rainforest, sunt nerăbdător să continui.

— Dacă ceea ce spui e adevărat – este greu să-mi găsesc cuvintele –, de ce atunci toți aleargă după aceleași lucruri? Adică de ce un job mai bun sau o iubită mai bună nu poate fi

adevărata cauză a fericirii?

— Și banii, glumește Geshe-la. Ai uitat de numărul unu în materie de fericire pentru occidentali.

De cealaltă parte a mesei, ochii îi lucesc cu îngăduință.

— Tu ești specialistul în fizică cuantică.

Mă încrunt. Ce legătură are fizica cuantică?

— Spune-mi... Matt – folosindu-mi numele pentru prima dată, îi apare o scânteiere neastâmpărată în privire –, ai studiat știința cuantică de la o vârstă fragedă, nu-i așa?

Dau din cap a încuviințare. Copil fiind, aveam aptitudini pentru știință și o anume fascinație pentru fizica cuantică. Atât de mare îmi era entuziasmul, încât târziu în noapte, după ce se stingeau luminile, stăteam treaz și citeam cărți despre teoria cuantică sub cearșaf, cu o lanternă. Ore în șir memoram definiții, teorii și învățături ale tuturor marilor savanți, de la Einstein la Richard Feynman.

— Și care crezi că este esența teoriei cuantice? întreabă acum Geshe-la.

— Presupun, zic eu, tulburat de această ambuscadă conversațională, că ideea realității substanțiale este o iluzie.

— Foarte bine!

— Specialiștii în fizică cuantică au demonstrat că atomii sunt doar energie care se condensează într-o particulă, înainte de a se dezintegra din nou în energie.

— Așadar, vrea el să confirme, niciun obiect nu are substanță reală?

— Corect.

— Totul din jurul nostru prezintă posibilitatea de a lua naștere într-un anume fel, sau poate că nu?

— Corect. Ca un câmp de posibilități, în loc de lucruri stabile.

— Așadar, nimic nu are calități intrinsece?

— Deloc.

Sunt surprins că pricepe asta repede. Le-am oferit aceeași explicație familiei și prietenilor și cei mai mulți dintre ei simt nevoia să o audă de patru-cinci ori înainte de a putea începe s-o înțeleagă.

Geshe-la face o pauză înainte de a spune:

— Este uimitor, nu? Tot ceea ce putem vedea și atinge...

— E o iluzie, închei eu fraza pentru el.

Și aducându-mi aminte de un manual pentru studenți zic:

— Așa cum spunea Niels Bohr, „cei care nu sunt șocați atunci când dau pentru prima dată peste teoria cuantică nu se poate să o fi înțeles“.

Doar când pronunț cuvintele realizez de ce Geshe-la a vrut să-i explic fizica cuantică. Și pentru prima dată încep să-mi dau seama că mintea sa merge dincolo de orice mi-am imaginat când l-am cunoscut prima dată. Robele modeste și zâmbetul benign mă păcăliseră. Motivul pentru care nici Isabella, nici nimeni altcineva – sau altceva – nu poate fi adevărata cauză a fericirii este acela că nu au calități intrinseci.

— Budismul spune exact același lucru, afirmă Geshe-la. Nimic din lumea asta nu are existență inerentă.

— Ceea ce spui – vreau eu să înțeleg cum trebuie – este că iubita mea, Isabella, nu este un motiv adevărat de fericire pentru că nu are caracteristici cauzatoare de fericire?

— Ești un elev foarte bun! radiază Geshe-la.

— Dar uneori ea mă face fericit.

— De unde vine acea fericire?

— Asta te întreb eu!

— Dintr-un singur loc poate veni.

Se apleacă peste masă, concentrându-și toată atenția asupra mea, încât simt cum cunoașterea îi este transmisă mai mult decât prin cuvinte.

— Dacă nimic din ceea ce ne înconjoară nu are substanță pură, atunci toată fericirea sau nefericirea pe care o simțim vine din mintea noastră. Toate calitățile, atractive și neatractive, sunt un produs al minții.

Chiar și când discutăm un subiect serios, există o ușurință, o flexibilitate în Geshe-la, care face ca totul să pară oarecum simplu.

— Tu și eu putem experimenta același lucru, să ascultăm aceeași muzică, să ne uităm la același film, însă reacțiile noastre vor fi diferite.

Sunt idei uimitoare, cred eu, cu implicații serioase asupra vieții.

— Nu ceea ce se întâmplă ne face fericiți sau nefericiți, zice el. Ci ceea ce are loc aici, își atinge el capul. Nu ceea ce ți se întâmplă contează, ci felul în care interpretezi lucrurile. Îmi place să-mi tachinez elevii de cât de superstițioși sunt occidentalii, zice el ca și cum mă acceptă drept confident. Toți cred că există o legătură directă între ceea ce se întâmplă în jurul lor și felul în care simt. Toți avem nevoie să ne eliberăm de această superstiție. Avem nevoie să descoperim pentru noi înșine că fericirea și nefericirea sunt o proiecție asupra căreia putem prelua controlul.

Când vorbește Geshe-la, tot ceea ce spune pare să aibă sens. Însă știu că implică multă gândire. Sunt surprins mai ales de felul în care tot ceea ce spune merge în paralel cu fizica cuantică. Ca și cum misticismul tibetan și fizica contemporană, adevărurile esențiale ale celor două grupuri persecutate de evrei germani și budiști tibetani ar converge în același loc.

Și într-un fel ciudat și intuitiv, simt ca și cum mi-a fost hărăzit să fac această legătură.

*

Deplina convergență între perspectiva lui Geshe-la și munca pe care o fac este una care încă trebuie să aibă loc; deși trebuie să primesc un impuls dramatic de a merge înainte. În următoarea săptămână mă aflu la biroul meu elegant de la Acellerate, când deodată sosește un e-mail de la Casey Barrend, zvelta și eleganta asistentă a lui Bill Blakely. Săptămâna viitoare are loc o prezentare pentru investitorii de la Acellerate, îmi spune ea, la care va fi făcut și un review al principalelor platforme de cercetare ale companiei. A atașat o copie a slide-urilor în PowerPoint și mă roagă să revizuiesc slide-urile 28-35, care au legătură cu Nanobotul.

E prima dată când aud de prezentare și sunt tulburat că materialul despre programul meu de cercetare a fost întocmit fără mine. Parcurgând cele șapte slide-uri despre Nanobot, sunt totuși impresionat. Principalele rezultate comerciale ale programului au fost prezentate cu precizie și impact. Jaloanele esențiale sunt bine sintetizate, iar progresul este raportat într-un stil echilibrat, dar optimist, dimpreună cu auspiciile pozitive ale programului despre care a căror existență nu știam.

Răsfoind slide-urile în căutarea altor programe, văd că se menține același nivel înalt de profesionalism. Poartă amprenta lui Bill Blakely, cu siguranță. Mi-l pot imagina întreținând o sală plină de investitori vrăjiți de ideile sale livrate cu tact și cu o coordonare dramatică.

Și totuși mi se pare că prezentarea e prea lungă ca să o poată face o singură persoană. Și atunci când mă întorc la începutul prezentării rămân zăpăcit și derutat. Cel de-al doilea slide, după titlu, afișează patru prezentatori. Bill Blakely și șefii fiecărui program de cercetare reprezentativ de la Acellerate. Șeful Nanobotului este listat ca fiind Dan Stenner.

Desigur că e o greșeală. Și încerc să îmi dau seama ce se întâmplă. Probabil că Dan i-a trimis lui Casey Barrend

materialul de prezentare despre Nanobot. Ea a presupus că el conduce programul și l-a trecut ca atare, în locul meu.

Însă este tulburător să descopăr că ar trebui să livrez o prezentare către investitori în doar câteva zile. Discursul public, mai ales în fața unei asemenea audiențe importante, este ceva pentru care îmi place să fiu pregătit.

Ridicând receptorul, îi telefonez asistentei lui Bill Blakely.

— Slide-urile despre Nanobot arată grozav, îi spun eu. Însă s-a strecurat o greșeală pe pagina doi.

— Da? spune ea deopotrivă sceptică și surprinsă.

— Ca șef al Nanobotului este amintit Dan Stenner.

— Așa se numește postul lui, nu-i așa?

Sunt surprins de replica rece. Sigur știe ce fac eu la firmă?

— Nu știu care este poziția lui oficială, explic eu. Însă eu sunt directorul. El este un coordonator de proiect.

— Voi verifica cu Bill și voi reveni cu un telefon, îmi spune ea, punând jos receptorul.

Ridicându-mă de la birou, mă plimb prin încăpere, privind în gol spre Beverly Hills. Este ridicol să mă las demoralizat de o tipă de douăzeci și ceva de ani care știe foarte puține despre program. Însă siguranța cu care a întrebat: „Așa se numește postul lui, nu-i așa?“ mă face să îmi pun mie însumi întrebări. Nu e prima oară când mă trezesc întrebându-mă asupra activităților de zi cu zi ale lui Dan Stenner, cu două etaje mai jos de mine. Și, la naiba, ce titulatură are cu adevărat? Oare sunt naiv că nu am întrebat mai devreme?

Întorcându-mă la birou, verific folderul de apeluri interne, însă nu apare niciun titlu de post. Accesând site-ul Acellerate, singura mențiune despre el este ca membru al echipei Nanobot. Propriul meu profil mă identifică ca director.

Însă apoi îmi vine o altă idee. O idee care capătă un sens brusc și îngrozitor.

Dacă Bill Blakely doar se folosește de mine? Dacă m-a convins, mi-a furat programul și l-a pus pe propriul băiat cu ochi albaștri la conducere? Dacă toată chestia a fost o manevră să preia Nanobotul în așa fel încât atunci când îmi voi da seama de ce se întâmplă va fi prea târziu?

Câteva clipe mai târziu sosește un e-mail de la Casey Barrend. Este doar jumătate de rând: „Bill a confirmat titulatura lui Dan Stenner.“

Mă holbez la monitor, nevenindu-mi să cred ce văd. Acum nu mai poate fi vorba de ambiguitate. Îmi reamintesc cum l-a prezentat Bill pe Dan Stenner, drept „coordonator“ al Nanobotului, cum acesta a fost de față la toate ședințele la care am luat parte, cum i-am transferat fiecare fișier. Între timp, titulatura pompoasă și biroul care mi-au fost oferite cu dărnicie sunt lipsite de sens. Totul e parte din același plan pervers.

Dar dacă Bill Blakely crede că voi da înapoi, atunci se înșală amarnic. Orice s-ar întâmpla, încă mai dețin cinci procente din proprietatea intelectuală a Nanobotului. Numele meu este pe patentele internaționale. Și poate să-și ia adio de la ciugulitul altor idei de la Institutul Științific Imperial.

Devenind și mai tensionat, merg cu pași mari către lifturi, intru în primul din ele și apăs butonul apartamentului de lux. Mi se cere imediat un cod. Amintindu-mi de numărul din patru cifre folosit de Cassey Barrend chiar în prima mea zi, îl tastez cu ziua de azi. În câteva clipe ajung sus.

Asistenta lui Blakely își ridică surprinsă privirea când ușile liftului se deschid.

— Trebuie să-l văd pe Bill, îi spun eu, îndreptându-mă către scările spiralate.

Sare imediat în picioare.

— Nu poți intra acolo pur și simplu! strigă după mine, pe un ton de consternare și furie.

— Ba uite că o fac!

Nu-mi pasă cât de important e numele de Bill Blakely. Câte miliarde valorează. Ce face în acest moment. Dacă el crede că-mi joacă o festă, se înșală amarnic.

Privesc prin ferestrele etajului de lux și, în locul deschiderii de la înălțime către L.A.-ul pe care l-am văzut prima dată aici, mă simt înjunghiat în inimă de o senzație diferită. Laturile perfecte, vertiginoase ale clădirii de birouri mă duc în punctul coșmarului meu repetitiv. Punctul dincolo de care mă trezesc scufundat într-o uitare bruscă, întunecată.

Dacă visul nu a fost o reacție la ce s-a întâmplat anterior în relația mea cu Isabella? Dacă este în schimb o premoniție îngrozitoare a evenimentelor care urmează să se petreacă?

CAPITOLUL CINCI

Tenzin Dorje

Ținutul Jangtang – Tibet

Autobuzul încetinește pe măsură ce ne apropiem de blocaj. Toți cei douăzeci de călugări sunt deja treziți și atenți. Pregătiți să audă foc de armă. De sticlă spartă. În lumina gri și rece a dimineții amenințătoare se poate simți frica.

Așezat lângă Paldon Wangmo, încercăm amândoi să o luăm înaintea lui Lama Tsering, care stă pe locul din fața noastră și privește înainte cu calm, răsucind *mala* printre degete și recitând mantre în gând.

Oricât aș încerca să rămân calm, imaginația mea o ia razna. Cu toții am auzit povestindu-se despre ce le fac soldații Armatei Roșii „contrarevoluționarilor“. Au torturat cu cruzime sute de călugări. I-au scos din mănăstirile lor cu miile din cauza ideilor eronate pe care le au despre așa-zisa noastră „credință“. În realitate, ei sunt cei care cred cu adevărat. Văd cu ochi buni ideologia Președintelui Mao, pe când noi, călugării, suntem cei care încercăm să ne eliberăm de toate superstițiile privind natura realității. Dar aceasta este o dezbatere intelectuală ce nu prezintă interes pentru soldați. Ei vor continua să distrugă din ignoranță și ură sau pur și simplu din plictiseală.

Chiar în fața noastră, domnul Keng, șoferul, privește în jurul lui, cu ochii măriți de spaimă. Poate că regretă că s-a oferit să ne conducă pe noi călugării spre libertate. Observ cum îi

tremură mânecile cămășii maronii, decolorate. Mâinile îi sunt încleștate pe volan, în timp ce, într-un final, oprește autobuzul.

Așteptarea se prelungește la nesfârșit. Unde sunt soldații? Ce au de gând cu noi? Oare este prea mult să sperăm că și-au abandonat postul? Sau este un truc ca să ne ademenească afară din autobuz – poate chiar pe terenul minat?

Ne șoptim unii altora ce credem. Murmurând astfel încât să nu pierdem vreun sunet din exterior. Iar pe măsură ce privim, ascultăm și bănuim, tensiunea crește și mai mult.

Până când cineva își face apariția pe drum, în fața autobuzului.

Un om sărăcăcios, îmbrăcat în zdrențe. Din spatele lui ies alți doi. Au oare de-a face cu blocajul? Sunt niște cerșetori care doar s-au nimerit pe drum?

Lor li se alătură un altul cu o pușcă care arată a fi veche chiar și în ochii unui călugăr novice cum sunt eu.

Apoi ne dăm seama. Acesta *este* un blocaj militar – însă unul făcut de un grup mic din armata tibetană.

Ne simțim ușurați. Râdem și vorbim cu voce tare. Chiar și Lama Tsering se întoarce cu fața la noi zâmbind larg.

— Se pare că până la urmă nu vom trece prin starea de *bardo*, de tranziție, spune el.

Domnul Keng se ridică din scaun, merge până în față și deschide ușa autobuzului, unde sunt strânși soldații tibetani. Ne transmite imediat ceea ce, de altfel, se poate observa cu ușurință. Soldații sunt flămânzi, nu au mai mâncat de zile întregi. Putem ajuta?

Le oferim imediat săculețe cu orz și unt de iac. Le mai oferim și o prețioasă friptură rece.

Câțiva dintre călugării mai vârstnici, inclusiv învățătorul nostru, coboară ca să îndepărteze blocajul. Soldații flămânzi sunt prea concentrați să mănânce, tăindu-și cu cuțitele bucăți

de carne și îndesându-le în gură.

Odată ce bidoanele au fost date la o parte, călugării mai schimbă câteva vorbe cu soldații înainte de a se urca în autobuz.

Fără prea multe formalități, pornim din nou la drum.

După toată încordarea, să te poți mișca iarăși liber este o mare păsuire. Dar mai este ceva ciudat de deziluzionant când trecem cu autobuzul pe lângă grupul dezordonat de soldați neîngrijiți și amărâți care înfulecă hămesiți carnea. Privind pe geam, văd oboseala de pe chipurile lor.

— Au vrut să rostogolească un bolovan peste chinezi, ne spune Lama Tsering celor din față.

Desigur că nu putem să vedem panta, dar ne putem imagina o mare piatră deasupra noastră.

— Au numai două puști și o cantitate limitată de muniție. Dar nu a fost trafic, și nici urmă de Armata Roșie.

Cu aceste știri, începem să ne mai relaxăm, gândindu-ne că, cu fiecare kilometru pe care îl parcurgem, mărim distanța dintre noi și invadatori.

Dar orice gând care îmi trece prin minte în timp ce mă uit pe geam cum trecem de provincie se termină odată ce Lama Tsering ne spune că nu trebuie să sărim peste exercițiile Dharma doar pentru că ne aflăm într-un autobuz. Este adevărat că poate fi greu să te concentrezi total într-un astfel de loc, dar putem măcar medita analitic.

— Vreau să reflectați la cele Patru Stări Incomensurabile, ne spune el. Exersați vizualizările care vă sunt deja cunoscute, în timp ce repetați versurile.

Cele Patru Stări Incomensurabile – iubirea, compasiunea, bucuria și calmul – sunt valori de bază în tradiția noastră, iar fiecare zi în mănăstire începe prin recitarea versului pentru fiecare stare incomensurabilă:

Fie ca toate ființele să aibă fericire și motive de fericire,
Fie ca toate ființele să fie eliberate de suferință și de cauzele suferinței,
Fie ca toate ființele să nu fie niciodată separate de fericire care este fără de suferință – marea eliberare nirvana,
Fie ca toate ființele să trăiască în pace și calm, cu mințile detașate, fără aversiune și indiferență.

Sunt numite „incomensurabile“ deoarece, atunci când recităm, ne amintim multitudinea de ființe cărora li se aplică. Vizualizările la care se referă Lama Tsering sunt prietenii și familia, străinii și cei pe care nu-i plăcem. Chiar și pentru Președintele Mao și soldații lui ne dorim numai fericire și să evite suferința. Așa că, în timp ce Paldon Wangmo și cu mine ne aflăm într-un autobuz fugind de Armata Roșie, în mințile noastre vizualizăm cât de minunat ar fi dacă soldații chinezi ar fi plini de fericire și eliberați de orice iluzie. Dacă ar fi așa, cred eu, nu ne-ar mai urmări! Și chiar dacă lucrurile nu stau așa, *adevăratul* motiv al acestei practici este să ne dezvoltăm capacitatea de a iubi și de a simți compasiune – adevăratele cauze ale fericirii.

Din când în când deschid ochii și văd cum ne apropiem de munți. Până acum, măreții munți Himalaya au fost doar o sursă de admirație și uimire. Însă acum, uitându-mă la platourile ce se succedă, fiecare mai înalt și mai rece decât cel anterior, sunt cuprins de neliniște. Cum oare îi vom traversa pe jos? Suntem numai trei, și nici unul dintre noi nu este alpinist.

Apoi îmi amintesc că trebuie să meditez, prin urmare mă concentrez din nou pe cele Patru Stări Incomensurabile.

Și totuși este foarte greu să mă concentrez, pe când ajungem în punctul în care drumul către Ling se unește cu drumul principal. Având în vedere că veneam deseori aici când eram mic ca să îi aștept pe alții să plece sau să vină cu autobuzul

săptămânal, este singura porțiune de drum principal pe care o cunosc. Acesta este locul în care eu și Paldon Wangmo coboram din autobuz atunci când veneam acasă în vacanță.

În timp ce autobuzul ia ușor o curbă printre munți, ne trezim deodată într-un peisaj familiar. Recunosc o grămăjoară de gospodării albe, înghesuite una în alta și înghițite de piscurile acoperite cu gheață din spatele lor. Pe marginea drumului sunt ienuperi, piperniciți din cauza vântului; stăteam la umbra lor pe timp de vară și mă adăposteam de ploaie tot sub frunzele lor. Mă năpădesc o mulțime de amintiri, toate legate de familia mea, de părinții și sora mea pe care știu că nu o să-i mai văd pentru... cine știe cât timp?

Îmi aduc aminte cum a reacționat mama când am plecat la Zheng-po:

— Când vei pleca de-aici – a spus ea –, te voi pierde pentru tot restul vieții.

Nu am crezut-o atunci. Iar în anii ce au urmat, când ne-am întors de la Zheng-po ca să-i ajutăm pe părinții noștri în gospodărie, eram sigur că acesta va fi mereu mersul lucrurilor. Că vom fi alături de părinții noștri odată cu înaintarea lor în vârstă. Că vom vedea cum Dechen se va căsători și va avea copii și își va face propria ei viață. Că vom fi mereu legați de familia noastră, de sat, de ținutul aspru al copilăriei noastre. Aici ne era locul.

Se pare însă că intuiția mamei s-a adeverit.

Îmi amintesc ultima oară când am văzut-o. În mod ciudat, cu ocazia ultimei noastre vizite, ea și tata ne-au condus tot drumul până la drumul principal. Chiar dacă, după șase săptămâni petrecute acasă, nu aveam nimic important să ne spunem, mama a rămas cu noi până când a venit autobuzul care ne ducea spre Zheng-po. Tata era mereu scurt și la obiect atunci când ne întâmpina la venire sau când își lua la revedere

la plecare, la fel și mama. De data aceasta însă, când autobuzul a apărut la orizont, ne-a îmbrățișat cu mai multă căldură decât de obicei.

— Paldon Wangmo și Tenzin Dorje, sunt foarte mândră de voi, a zis ea.

A fost pentru prima oară când ne-a spus asta, iar acum mă întreb dacă știa. Și tot pentru prima oară a fost când ne-a spus pe numele pe care le-am primit când ne-am inițiat ca novici. În budismul tibetan se obișnuiește ca numele și identitățile anterioare să fie înlocuite cu nume care au o anumită semnificație în Dharma. În cazul meu, de pildă, Tenzin, numele pe care îl împart cu Dalai Lama, înseamnă „cel ce deține învățătura lui Buddha“.

Pe măsură ce trecem de câmpurile familiare, îndreptându-ne spre stația de autobuz, îmi amintesc că Lama Tsering, mereu respectuos cu familia noastră, ne-a convins să-l însoțim în această călătorie fără niciun efort. Cum a fost îndeajuns de atent să sublinieze că nu ne va judeca dacă hotărâm să ne întoarcem acasă sau chiar să renunțăm la călugărie. În special, că nu s-a folosit de pergamentele secrete ca să ne convingă că avem un scop de importanță istorică, ci ne-a dezvăluit adevăratul motiv al călătoriei numai în momentul în care am luat hotărârea de a merge cu el.

Chiar și acum, în timp ce mergem pe drumul ce duce spre satul nostru, se întoarce spre mine și Paldon Wangmo.

— Nu este prea târziu, spune el. Sunteți liberi să mergeți acasă cu binecuvântarea mea.

Dar Paldon Wangmo dă din cap.

— Mulțumesc, Lama. Vreau să rămân.

Nu am puterea să vorbesc, căci îmi aduc aminte de ultima oară când familia mea a fost aici și mama a spus „Sunt mândră de amândoi“. Îmi amintesc și de durerea din sufletul ei

pricinuită de faptul că mă pierde pentru tot restul vieții. În schimb, dau din cap afirmativ. Lama Tsering se întoarce spre rândurile din față, iar Paldon Wangmo, văzându-mi expresia, se apleacă și își pune brațul pe după umerii mei, îmbrățișându-mă încurajator.

*

Eforturile noastre de a medita sunt și mai mari atunci când patru călugări apar la marginea drumului și ne fac semn să oprim. Vin de la o mănăstire care se află mult mai în est și este mai aproape de Lhasa. Au fugit cu o săptămână înaintea noastră, dar în ultimele două zile au fost nevoiți să se deplaseze pe jos. Ne roagă să le permitem să călătorească cu noi.

Suntem deja foarte înghesuiți, prin urmare să le permitem noilor vizitatori să urce în autobuz înseamnă să mărim și mai mult starea de disconfort. Desigur însă că le facem semn să ni se alăture. Este un privilegiu să putem ajuta alți călugări atunci când au nevoie de ajutor. Nou-sosiții sunt întâmpinați cu zâmbete largi și plecăciuni respectuoase.

De-abia ce ne-am aranjat în funcție de călătorii proaspăt urcați, că am și fost opriți din nou, de data aceasta de o femeie vârstnică împreună cu nepotul ei – un copilaș de doar câțiva anișori. Copilașul este bolnav, iar cel mai apropiat dispensar se află în satul în care urmează să ajungem. Îi putem scuti oare de un drum lung și anevoios?

Autobuzul este acum înghesuit la dubla lui capacitate. Nu mai putem învăța ceva sau medita. Deși suntem înghesuiți, nu ne plângem. Ne considerăm norocoși.

Călugării care ni s-au alăturat ne spun că au auzit cum că Dalai Lama a fost arestat la Palatul Potala și a fost luat prizonier la Beijing. Dar bătrâna spune că în acea dimineață a auzit la radio cum că Sfinția Sa este deja în India și a fost întâmpinat cu

bucurie de către membrii guvernamentali de acolo.

Cum discuțiile despre Dalai Lama și invazia chineză continuă în jurul nostru, Lama Tsering se întoarce spre noi și șoptește „câini guralivi.“ Nu e nevoie să spună mai multe. Ne-a învățat deja că angajarea în cleveteli este un exercițiu lipsit de sens, care nu ne aduce niciun beneficiu, exact ca zgomotul câinilor care latră. Este mai bine să ne gândim la ceva pozitiv, care ne aduce bucurie.

Ajungem în satul în care se află dispensarul și îi lăsăm acolo pe bunica și nepotul ei. Mai trebuie să facem și plinul; călătorim deja de douăsprezece ore. Coborâm cu toții ca să facem o pauză și pentru a ne dezmorți picioarele. Preoții vârstnici îl întreabă pe domnul Keng dacă nu este prea obosit. Dar el spune că este obișnuit – este un traseu pe care îl face în fiecare lună și, în plus, o să doarmă îndeajuns de mult după aceea. Nu mai este atât de mult, spune el, până la capătul drumului.

La această oprire ne trezim din nou în situația de a ne reaminti riscurile pe care le înfruntăm. Dintr-o căsuță, mai degrabă o colibă, de la marginea satului, apare un călugăr Nyingma vârstnic – Nyingma este cel mai vechi ordin în budismul tibetan. Îndoit de durere și de-abia putând să meargă, hainele îi sunt rupte și murdare. Are fața umflată și plină de vânătăi, iar o mare lovitură de bici îi acoperă obrazul stâng. Când își mișcă buzele sparte, putem vedea cum dinții rămași au fost sfărâmați, astfel încât au mai rămas doar câteva cioturi.

Reușește să ne explice cu mare dificultate cum a scăpat de Armata Roșie lângă Lhasa, cu cinci zile înainte. Ne zorește să plecăm din Tibet cât mai repede. Pentru că este atât de slăbit, nu are de ales decât să rămână ascuns și să spere că totul va fi bine.

Lama Tsering îi oferă haine curate, pe care le acceptă bucuros. Întorcându-se pentru a intra în casă, nu am să uit

niciodată imaginea spatelui său în locurile unde hainele îi erau rupte. O mare rană infectată se întinde de-a lungul spatelui, dezvelindu-i albul spinării; acest om în vârstă de șaptezeci de ani fusese biciuit până la os.

Continuându-ne călătoria după încă câteva ore de hurducăit, în urcuș, autobuzul mergând uneori atât de încet încât am fi putut merge mai repede pe jos, ajungem într-un final în punctul în care drumul îngust, plin de pietre, dispare complet. Urmele duc către vreo șase sătucuri din munți. Uitându-mă pe geam, deși mă simt ușurat după o călătorie atât de lungă, sunt conștient că, odată ce pleacă autobuzul, va dispărea și singura noastră legătură cu civilizația.

Sunt șocat să realizez, de parcă ar fi pentru prima dată, că nu mai există cale de întoarcere – nici la Zheng-po, nici acasă.

Sunt sigur că mulți din autobuz cred la fel. După ce coborâm, având grijă să ne luăm cu noi puținele lucruri personale, îl urmărim pe domnul Keng cum întoarce cu greu într-un spațiu strâmt și se îndreaptă înapoi către ultimul sat de la marginea drumului.

Este după-amiază și toți cei douăzeci și patru câți suntem ne aflăm pe un teritoriu complet străin, exact ca supraviețuitorii unui dezastru. Pe o câmpie ce se întinde până la poalele munților Himalaya, în timp ce ne uităm de la o margine la cealaltă a ținutului Jangtang, este ca și cum am privi spre un trecut la care nu ne vom mai întoarce niciodată. Îndreptându-ne spre viitor, suntem întâmpinați de cei mai sumbri și amenințători munți din lume. Dar dincolo de acești munți, îmi trece brusc prin minte, se află o altă lume, o lume a filmelor și a discurilor – a lui Bill Haley and His Comets.

Pentru o clipă mă întreb dacă voi ajunge vreodată pe tărâmul oamenilor roșii. Oare voi vedea vreodată, cu propriii mei ochi, casele lor ca niște palate, femeile lor fermecătoare și

Cadillacurile lor strălucitoare? Voi merge vreodată la un concert rockn roll unde se cântă muzica lui Bill Haley? Din motive pe care nu le pot explica, simt că aș avea parte de o revelație uluitoare dacă aș merge la unul.

Ne luăm la revedere, căci acum și aici trebuie să ne despărțim în grupuri de câte trei. Ne scoatem din picioare sandalele pe care le purtăm mai tot anul și ne punem încălțări potrivite pentru cățărat. Din cauza misiunilor atât de secrete pe care le avem, niciunul dintre noi nu știe care sunt destinațiile imediat următoare ale celorlalți. Sperăm să ne întâlnim din nou, nu prea târziu, în nordul Indiei. Dar capitolul Zheng-po al vieții noastre este acum închis.

Unii dintre călugări sunt neobișnuit de tăcuți, în timp ce alții se arată mai curajoși, atunci când ne punem rucsacurile în spate. Și totuși, chiar și cel mai gălăgios dintre noi este redus la tăcere de un zumzăit care devine din ce în ce mai puternic. Uitându-ne în sus pe cer, ne dăm seama că vine de la un avion care zboară la joasă altitudine. Pe măsură ce se apropie și mai mult, putem vedea că este vopsit în griul militar și că are ca blazon steaua roșie a Chinei.

— Credeți că ne-au văzut? întreabă cineva cu nervozitate.

— Douăzeci și cinci de călugări fugari, aflați în mijlocul pustietății, vine răspunsul. Tu ce crezi?

Temători, ne întrebăm ce poate însemna acest lucru pentru restul călătoriei noastre.

Mă simt ușurat atunci când Lama Tsering ne cheamă pe mine și pe Paldon Wangmo să-l urmăm undeva departe de ceilalți.

— Peștera este la o zi de mers de aici, ne spune el după ce i-am lăsat pe ceilalți călugări mult în urmă.

Începuse deja să meargă repede.

— Nu ne putem permite să irosim nicio clipă.

Mai făcuse această călătorie de câteva ori în anii trecuți, protejând textele sacre într-o peșteră unde nu vor fi găsite niciodată. Încerc să mi-l imaginez pe Lama Tsering mergând prin Tibetul rural, cărând în spinare profețiile lui Padmasambhava, poemele lui Milarepa, precum și alte comori de neimaginat. Nimeni nu ar fi crezut așa ceva. Lucru care, îmi imaginez eu, face parte din planul său genial.

Gândindu-mă la unii dintre călugării vârstnici de la mănăstirea Zheng-po, care conduceau celelalte grupuri de câte trei, sunt extrem de ușurat să fac această călătorie cu Lama Tsering. Nu numai pentru că a mai făcut această călătorie – cel puțin până la peștera ascunsă, dar pe măsură ce mergem la pas și continui să privesc înspre munți, negri și imposibil de înalți, Lama Tsering este singura persoană din lume pe care pot conta mai mult decât pe oricine altcineva.

Scrisoarea lui i-a convins inițial pe părinții mei să mă lase să devin novice la Zheng-po, deși aveau alte așteptări de la viața mea. Din acel moment a devenit nu numai învățătorul meu, ci și familia mea.

Lama provine din două cuvinte tibetane, *la* însemnând „de neîntrecut“, iar *ma*, „mamă.“ Asemenea unei mame pe care iubirea și compasiunea o fac să-și îngrijească copilul până la maturitate, tot așa și Lama este mânat de o iubire și o compasiune de neegalat pentru a-și conduce discipolii către iluminarea completă, către starea de buddha.

Mai ales în primele zile la Zheng-po, Lama Tsering a avut nevoie de toată răbdarea, iar eu, de toată voința, ca să îmi pot face studiile. Neavând inteligența sclipitoare a lui Paldon Wangmo, nu puteam să îmi aduc aminte pagini întregi din scriptură doar citindu-le de câteva ori. Dar știind cât de mult a îndurerat-o pe mama să mă știe departe de casă, am hotărât să îmi dau toată silința să studiez Dharma.

Noaptea târziu, după ce majoritatea călugărilor mergeau la culcare, obișnuiam să stau în cutia mea de meditație și să citesc textele sfinte la lumina lumânării. Ore întregi memoram scriptura, definiții, învățăturile lui Tsong Khapa, Nahajuna și Asanga și ale tuturor marilor înțelepți de la începuturi și până în zilele noastre. Știam că nu voi putea să ajung niciodată la nivelul unora dintre novici. Dar îmi dădeam toată silința.

La un anumit moment, la doar câteva luni după ce ajunsesem la mănăstire, i-am spus prostește unui călugăr despre conversația cu mama în care mă numise în glumă „magicianul din Lhasa“. Călugărul a considerat asta foarte amuzant și curând le-a spus-o și altora. Așa că asta a devenit porecla mea, folosită de mulți de la Zheng-po ca termen de afecțiune ironică.

Dar Lama Tsering nu a râs, ci chiar mi-a spus odată: „Poate că ți se va îndeplini visul.“ Niciodată nu m-a mustrat pentru nereușitele mele intelectuale din multele dăți în care se anunțau rezultatele examenelor, iar cele pe care le obțineam eu nu erau deloc strălucite. În loc să mă dojenească așa cum o făcea cu alți învățăcei care aveau rezultate slabe din cauza lenei, mi-a spus: „Tenzin Dorje, nu trebuie să uiți că ai o menire importantă în viață. Într-o zi vei afla care este aceasta − poate chiar mai curând decât crezi.“

Înainte de evacuarea noastră de la Zheng-po, știam dintotdeauna că, atunci când Lama Tsering spunea ceva, obișnuia s-o facă cu o anume înțelepciune, cu o anticipare la care ceilalți nu aveau acces. Am descoperit asta de multe ori și în feluri variate. Acum că îi calc literalmente pe urme, realizez că îndeplinesc marea misiune pe care mi-a promis-o. Credința mea în el devine și mai profundă.

*

Mergeam neîntrerupt cam de o oră, când se oprește să se odihnească. Mă simt ușurat când o face. Deși sunt obișnuit să fac plimbări mult mai lungi, azi obosesc repede, poate din cauza nopții trecute, când nu am putut să dorm deloc în autobuz.

Ne întoarcem, privind în urmă, în direcția din care am venit. În timp ce cercetăm întregul tablou rural, nu e nici urmă de maroniu sub razele înclinate ale soarelui de după-amiază. Se pare că ne-am topit cu toții, douăzeci și patru câți suntem, iar drumul pe care ne-a adus domnul Keng este doar o linie pierdută în zare. Dar când ne întoarcem în direcția spre care ne îndreptăm, ni se pare că nu am făcut niciun progres. Munții nu sunt deloc mai aproape.

— Se continuă așa pentru încă puțin, ne spune Lama. Apoi drumul va fi mai greu, mai mult un urcuș. Este un sătuc de numai șase sau șapte case. Dacă mergem la pas întins, poate reușim să ajungem aproape de el până la căderea nopții.

— Suntem aproape?

Lama Tsering dă din cap afirmativ.

— Acolo vom și înnopta.

— Nu vom rămâne în sat? întreb eu, fără ca măcar să mai încerc să-mi ascund dezamăgirea.

În Tibet este o tradiție bine împământenită pentru călugări să ceară adăpost. Iar astfel de vizite, mai ales în satele foarte izolate, sunt motiv de sărbătoare, cu delicioase feluri de mâncare și schimb de informații. În mintea mea, mă și văd într-una din acele case, în siguranță și confortabil.

Dar Lama Tsering mă privește cu atenție.

— Dacă Armata Roșie are soldați în zonă, primul loc unde vor căuta este satul. Nu suntem în siguranță dacă ne oprim.

Apoi, privindu-mi chipul frânt de oboseală, continuă:

— Poate putem cere de mâncare dimineață.

Întorcându-se, se pune din nou la drum, tot la pas constant.

La mică distanță în urma lui, Paldon Wangmo întreabă:

— Chiar crezi că sunt soldați din Armata Roșie prin zonă?

— Ai văzut avionul, răspunde învățătorul nostru. Ce știm este că ar putea fi deja la sol.

Mai mergem noi ce mai mergem, când Paldon Wangmo insistă:

— Dar de ce ar trebui să se obosească cu zonele mărginașe?

— De fapt, de ce se obosesc cu Tibetul?

Este genul de provocare căreia Paldon Wangmo nu-i poate rezista, așa cum Lama Tsering știe prea bine. Poate crede că o discuție ar prinde bine într-un moment ca ăsta și ne-ar abate gândurile de la oboseală.

— Chinezilor nu le place că în posesia noastră se află marea comoară Dharma, declară Paldon Wangmo.

— Dar ei spun că Dharma este o prostie, ripostează Lama Tsering.

Paldon Wangmo are nevoie de timp ca să se gândească la asta înainte de a spune:

— Or spune ei că e doar o prostie, însă sunt conștienți că Occidentul vede în Dharma o sursă de inspirație. Iar Tibetul este regatul mistic Shangri-la. Poate că nu apreciază ceea ce avem, însă doresc să distrugă asta, ca nu cumva să intre în posesia Occidentului.

— Foarte bună observație, îl laudă Lama Tsering. Și trebuie să remarci marele paradox.

Ne plimbăm o vreme înainte ca Paldon Wangmo să recunoască:

— Nu, Lama.

— Dar tu, Tenzin Dorje? întreabă el.

— Oare – întreb eu într-un moment de rară inspirație – invadând Tibetul, chinezii ne obligă să ducem Dharma în

Occident?

— Felicitări! aprobă el, cu o voce caldă. În viitor, poate cincizeci sau o sută de ani mai târziu – se întoarce jumătate spre noi în timpul mersului –, oamenii din Occident, ținuturile fețelor roșii, vor spune „mulțumesc“ Chinei, căci, invadând Tibetul, chinezii le-au oferit cel mai mare cadou care le-a fost dat vreodată.

*

Când ne apropiem de sătuc, două ore mai târziu, toți trei suntem epuizați. Mersul rapid impus de Lama Tsering la început s-a transformat într-unul mult mai lent pe măsură ce înaintăm pe cărarea îngustă, cu pietre, către munți.

Știm că ne-am îndepărtat mult de orice așezare după puținele semne de devotament religios, precum stegulețele colorate de rugăciune pe care tibetanii adoră să le atârne cu sutele de crengile ienuperilor. Cu toate acestea, mai ajungem la câte o curbă din când în când, iar pe margine se află un șir de pietre sculptate cu cea mai faimoasă mantra tibetană: *Om mani padme hum* – „Laudă perlei din lotus!“ Indiferent de ceea ce gândim în acel moment, pietrele *mani* ne reamintesc că trebuie să ne reîntoarcem mințile către Dharma.

Satul despre care ne-a spus Lama Tsering nu este altceva decât o adunătură de câteva case aflate la intersecția dintre două drumuri. Drumul pe care mergem noi se îndreaptă către sud-vest, direct în munți. Celălalt, cel care îl intersectează, urmează poalele munților Himalaya de la vest la est.

Când începe să se însereze, apar și casele la orizont. Nu se vede nimeni afară, deși iese fum din coșurile câtorva case, dar în mintea mea pot vedea lumina caldă a unui foc în bucătărie, moliciunea îmbietoare a păturilor și o saltea din paie. Nu m-am mai simțit atât de obosit de foarte mult timp – știu că voi dormi

bine la noapte, cu sau fără saltea. Uitându-mă la Lama Tsering și la Paldon Wangmo, îmi dau seama că și ei sunt la fel de istoviți. Deși Lama Tsering a arătat întotdeauna bine pentru vârsta lui, sunt sigur că face un efort să își ascundă oboseala.

Devenim și mai prudenți pe măsură ce ne apropiem de sat. Lama nu vrea ca cineva să știe că am fost în zonă, cel puțin nu până mâine. Știu de ce este grijuliu, deși cred că exagerează. La urma urmei, nu a fost niciun semn cum că soldații Armatei Roșii ar fi pe drumul principal. Și chiar dacă am văzut avionul, nu știm cine era în el sau dacă ne-au văzut. Și chiar dacă ne-au văzut, nu au nicio idee unde am putea fi în momentul de față. În plus, nu au alte lucruri mai importante de făcut decât să urmărească niște călugări?

Cu toate acestea, urmând exemplul lui Lama Tsering, ne îndepărtăm de cărare spre est, departe de case. Pentru că așa se nimerește, ne aflăm în direcția vântului care bate dinspre așezări. Pale de vânt care aduc cu ele miros de *tsampa* și *thukpa* – făină coaptă de orz și supă de tăieței – suflă în direcția noastră. Simbolul bucătăriei tibetane, *tsampa* fiecăruia miroase altfel și are un gust ușor diferit. Trecând de sat, realizez cât de mult îmi amintește mirosul îmbietor de *tsampa* pe care o face mama.

Ceilalți doi miros și ei mâncarea caldă, dar sunt mult mai îndârjiți decât mine, căci nu o arată. Mă gândesc la conservele de mâncare pe care le avem în rucsacuri. Desigur că acele conserve cu carne ne vor prinde bine, dar în această clipă ideea de *tsampa* și ceai în fața focului este mult mai tentantă.

Pe măsură ce trecem împiedicându-ne printr-o zonă pietroasă, încerc să-mi alung din minte aceste imagini. Dar ele se aglomerează și mai mult, din ce în ce mai clare. Deja simt cum gust din *tsampa*, care este exact ca a mamei. Țin în mâini un castron de *cha* care îmi încălzește mâinile.

Aflându-ne la ceva distanță de case și de orice privire, Lama Tsering se oprește și se uită în jur.

— Trebuie să găsim un loc bun de dormit, ne spune el, uitându-se spre panta aridă. O să și mâncăm ceva. Apoi, mâine dimineață, dacă este sigur, vom merge în sat și vom cere ceva de mâncare înainte de a porni la drum.

Văzându-mi expresia feței abătută, spune:

— Este mai bine așa. Armata Roșie a atacat sate fie seara devreme, fie noaptea. Dacă mergem ziua, putem supraveghea îndeaproape toate drumurile și ne putem asigura că nu se apropie nimeni. Va fi mult mai sigur așa.

Dau din cap afirmativ.

— Ei fac un *tsampa* bun, spun eu.

Voiam să spun că de-abia aștept să vină a doua zi dimineață. Dar cuvintele au trădat imaginile care îmi jucau în minte.

Și se pare că și mintea lui Paldon Wangmo, judecând după ceea ce spune în continuare:

— Dacă ar fi să cerem mâncare în seara aceasta și să păstrăm și pentru mâine – sugerează el –, am păstra mâncarea pe care o cărăm cu noi.

Este un raționament bun. Atunci când eram la Zheng-po și ne-a dat rucsacurile, Lama Tsering a subliniat cât de important este să ne păstrăm mâncarea cât mai mult posibil. Nimeni nu ar putea spune cât ne va ține.

— Cunosc o proprietară, care este foarte amabilă, spune în cele din urmă Lama Tsering, iar eu știu că avem o mare descoperire. Dacă am merge s-o vedem, am putea să-i cerem de mâncare, dar nu trebuie să rămânem.

Mă privește cu asprime, ca și cum a văzut deja imaginea din mintea mea cu păturile și salteaua moale de paie.

— Nu, Lama, ne scuturăm noi capetele la unison.

— Să nu uităm care este adevăratul nostru scop. Dacă ne

pierdem viețile, nu este doar o chestiune de importanță individuală. Am făgăduit solemn să ne asumăm această misiune pentru binele tuturor ființelor.

Puțin mai târziu, ne îndreptăm către una din case. Lama Tsering a stat acolo când a făcut drumul către peștera secretă și înapoi. Chiar înainte să ajungem la ușă, e deschisă de o femeie cu zâmbet larg. E știrbă, iar chipul îi este foarte plat, dar atunci când deschide ușa pot simți mirosul de *tsampa* din bucătărie. Lama ne-o prezintă drept doamna Gyatsal.

De cealaltă parte a unui mic padoc, alți vecini îi fac și ei semn lui Lama Tsering. În mod evident, este destul de cunoscut pe-aici. În câteva clipe femeia ne-a spus că soțul și copiii ei sunt pe munte cu iacii, însă ne poftește la *tsampa*. Lama Tsering explică că nu putem rămâne peste noapte – nu am fi în siguranță și nu vrea să o pună în pericol nici pe ea. Ea ne spune că nimeni din părțile acestea nu a zărit vreun soldat din Armata Roșie. Ușurați, intrăm în casă.

Este cald și bine înăuntru, după vântul îndurat care bate peste munți, este și liniște și pace în același timp, auzindu-se doar focul liniștitor în vatra din bucătărie. Femeia pregătește mai multă *tsampa* și între timp ne toarnă fiecăruia câte un bol de *cha* – un ceai gros, din unt făcut din lapte de iac. După atâta mers, este cel mai bun *cha* pe care l-am băut vreodată.

Facem schimb de informații cu privire la situația din țară. Acum suntem siguri că Sfinția Sa a reușit să ajungă în India, iar acest gând ne dă curaj să ne continuăm călătoria. Femeia ne mai spune și că zilele astea a văzut mult mai mulți oameni pe cărările montane și că toți au urmat drumul pe care am fost și noi, care duce prin munți.

Pentru o vreme, conversația continuă pe tonul ăsta. Apoi, Paldon Wangmo este primul care aude zgomotul ciudat. Un zumzăit.

— Ați auzit asta?

— Ce anume?

Lama Tsering și doamna Gyatsal vorbesc.

— Asta! spune el, mai tare, atunci când se opresc.

Acum auzim cu toții. Un zgomot mecanic, însă nu de avion. Este mai degrabă ascuțit și variază în înălțime. Și se aude din ce în ce mai aproape.

Lama Tsering aleargă afară. Îl urmăm repede. Ne dăm seama imediat care este sursa zgomotului. Faruri de motociclete se apropie de-a lungul drumului de la poalele munților. Sunt deja aproape, la doar câteva sute de metri. Din moment ce puțini localnici își permit astfel de mijloace de transport, ne dăm imediat seama cine le conduce.

— În magazia de lemne! ne spune doamna Gyatsal. Ne arată o construcție mică din piatră lângă casă.

Ne grăbim să ajungem la ea. Sunt pe cale să intru, când Lama Tsering mă trage de braț.

— În spatele magaziei! zice el cu o voce grăbită. Nu trebuie să fim prinși!

Tocmai ce ajungem de cealaltă parte a magaziei, că și sosesc motocicletele. Farurile lor luminează magazia și curtea și inundă casa femeii cu o strălucire albă, orbitoare.

Sunt două motociclete și trei soldați. Primii soldați din Armata Roșie pe care i-am văzut vreodată. Mă surprinde cât sunt de scunzi – nu sunt mai înalți decât mine. Dar în timp ce se dau jos de pe motociclete și se îndreaptă țanțoș spre casă, compensează dimensiunea prin agresiune. Poartă uniforme de culoare neagră, iar ochii le sunt atenți și agresivi ca ai câinilor sălbatici. Unul ține în mână o pușcă lucioasă și mortală.

Intrând neinvitat în casă, se și pune pe țipat.

— Pentru cine gătești?!, întrebare urmată de zăngănitul unei oale pe podea.

Ne uităm toți trei unii la ceilalți. Inima îmi bubuie în piept. Este cel mai șocant lucru pe care l-am văzut. Îi zăresc și pe vecinii doamnei Gyatsal de dincolo de padoc care privesc și ei.

— Aștept musafiri! o auzim protestând.

— Torni cha înainte ca ei să vină?

Prin ușa deschisă putem vedea castroane trântite la podea, unde se sparg.

Doamna Gyatsal plânge.

— Pentru cine este această *tsampa*? este repetată acuzația.

— Pentru prieteni care vin la cină.

— Hrănești călugări?!

— Nu!

Auzim cum trântesc uși și mută piese de mobilier în căutarea noastră. Mă întreb dacă nu cumva ar trebui să fugim, dar este imposibil. Versantul este arid și golaș. Nu avem unde să fugim fără să fim văzuți.

— Dacă hrănești călugări – unul dintre soldați o împinge pe femeie cu patul puștii –, te omorâm că ai mințit.

O lovește peste umăr, iar ea cade la pământ.

Uitându-mă la Lama Tsering, îi surprind durerea de pe chip, de parcă el însuși a fost lovit.

Paldon Wangmo gesticulează:

— Să ne predăm?

Dar Lama Tsering se încruntă.

— Înțelepciune! spune încet.

Ceilalți doi ies din casă.

— Nimic, îi spun soldatului care o păzește pe doamna Gyatsal.

— Aici, comandă el, arătând spre magazie.

Cei doi își desfac tocurile în timp ce se apropie de magazie și scot pistoalele. Unul dintre ei se îndreaptă spre ușa magaziei. Îl auzim trăgând zăvorul înainte de a o lovi cu piciorul. E doar la

câțiva pași de locul unde ne ascundem. Printr-o crăpătură, îl văd cum dă târcoale, ca o fiară. Oprindu-se să adulmece aerul ca și cum încearcă să ne prindă mirosul.

Se întoarce încet și se uită la perete, în direcția opusă locului unde ne aflăm noi.

— În spate! îi face semn tovarășului.

CAPITOLUL ȘASE

Matt Lester

Sediul Acellerate – Wilshire Boulevard,
Los Angeles

— Matt!

Ridicându-și privirea de la birou pe când apar pe scări, e ca și cum Bill Blakely mă aștepta. Bronzat și relaxat într-o cămașă cu guler răsfrânt, se îndreaptă spre mine pentru a mă întâmpina cu o strângere de mână amabilă.

— Mă bucur să te văd! gesticulează el către o canapea. Cărui fapt îi datorez plăcerea?

— Casey tocmai mi-a trimis pe e-mail copia prezentării pentru investitori pentru a o verifica.

Mi-am revenit din amețeală, dar mă simt încă oarecum pe altă lume în cupola lui Bill Blakely.

— În regulă.

Așezându-se pe canapeaua din fața mea, mă fixează cu o expresie preocupată.

— Suntem nerăbdători să știm părerea ta despre prezentare. Crezi că Dan a făcut treabă bună?

Oare e nebun? Crede că îi voi acorda lui Stenner sprijinul meu?

— Nu asta mă preocupă, vorbesc repede fără a gândi. Vreau să știu de ce l-ai pus pe Dan ca șef al Nanobotului.

Blakely dă din umeri, ca și cum ar fi fost surprins că asta

are vreo importanță.

— Ai prefera să îl numim altcumva?

— Până acum câteva săptămâni, eu conduceam programul, îi spun eu ferm. Nu credeam că mi s-au schimbat atribuțiile.

Fruntea lui Blakely se încruntă.

— Nici eu. Ce presupunea jobul tău la Londra?

E rândul meu să fiu surprins. Ce e asta, un fel de joc al șefilor?

— Am lucrat la întregul program Nanobot. Am realizat și condus toate cercetările științifice...

— Ceea ce faci și aici, numai că ai un ajutor.

Părem să vorbim despre lucruri contradictorii.

— Așadar, dacă sunt responsabil – îl întreb eu direct–, de ce Dan Stenner este numit șeful Nanobotului?

— Spune-mi, șefii altor două programe ale noastre sunt de nivel de director?

Nu privisem așa lucrurile, dar o fac acum și dau din cap.

— Jobul tău ca director de cercetare este de a conduce gândirea superioară a companiei. Desigur, vei pune accent pe Nanobot. Dar nu trebuie să fii constrâns de asta. Suntem în căutarea noii științe, Matt. A gândirii proaspete. Șeful de program este esențial un job de management. Să conduci o echipă de zece oameni este o propunere diferită de managerierea a două personaluri part-time, face el referire explicit la poziția mea de la institut. Experiența ne-a dovedit că marii oameni de știință, gesticulează el către mine, sunt rareori buni manageri. Vrei cu adevărat să-ți petreci zilele având de-a face cu problemele de la Resurse Umane? Revizuind previzionările bugetare?

Face o pauză destul de lungă pentru a se putea răspunde întrebărilor retorice.

— Dan este aici ca să aibă grijă de toate problemele pentru

tine, lăsându-ți răgazul să faci ceea ce știi mai bine – știință pură.

Sună bine, fără îndoială. Dar oare nu asta face Bill Blakely, să potrivească faptele pe măsura dorințelor sale?

— Ceea ce mă îngrijorează este impresia proiectată asupra lumii din exterior, insist eu.

— Lumea din exterior, îmi aruncă el un zâmbet sec. Suntem atenți să evităm să menționăm pe site-ul Acellerate denumirile joburilor. Cât despre prezentare, ea va fi livrată unui grup de mai puțin de zece investitori. Nu e tocmai lumea întreagă.

În numai câteva minute, Blakely mi-a luat apa de la moară, nu numai contracarându-mi toate obiecțiile, ci și schimbând rolurile atât de eficient, încât acum, când stau vizavi de el, mă face să mă simt ca o primadonă obsedată de statut.

— Cred că vei fi fericit cu Dan ca șef al programului, încearcă Blakely să mă convingă. Poți veni la o prezentare de sinteză dacă vrei. Este un prezentator excelent. Înainte să ni se alăture, a fost la o companie de consultanță și a condus tururi de prezentare la New York și în Europa, de mai multe ori pe an.

*

Conducând spre casă mai târziu, revăd fiecare moment al acelei după-amiezi, de la sosirea e-mailului de la Casey Barrend la coborârea scării spiralate după discuția cu Blakely. Cu greu pot crede întorsătura lucrurilor sau că eu, Matt Lester, sunt cel care le trăiește. Până acum câteva luni, Bill Blakely era o figură legendară despre care doar citisem în ziare sau auzisem vorbindu-se la convenții, iar eu eram un cercetător banal de la Institutul Științific Imperial. Nu mi-am imaginat niciodată că voi veni în contact cu cineva de calibrul său – fără să mai vorbim că voi da buzna, neinvitat în biroul său, cu toate armele din dotare.

Cât de repede se schimbă lucrurile.

Cât despre asigurarea sa în ceea ce privește postul meu, încă mă întreb cum s-o iau. Știu foarte bine din experiența personală că cei mai mulți oameni de știință nu sunt buni manageri și faptul de a nu avea grija chestiunilor administrative a fost o ușurare atunci când am venit la Acellerate. Însă sunt și neliniștit în ceea ce privește atribuțiile mele; trebuie să-mi schimb propriile idei. Dacă postul meu este într-adevăr acela de a genera știința nouă, atunci ar fi mai mult decât o provocare pentru ce am bătut palma.

Când eram la institut, era ușor să mă închipui drept un cercetător inovator, lucrând din greu pentru a face conceptele mele inovative privind Nanobotul să funcționeze. Ceea ce îmi este clar acum, chiar dacă înainte nu era așa, este că ideea pe care am avut-o despre mine, ca om de știință creativ, s-a bazat pe cele mai sigure circumstanțe. Conducând propriul program la Londra, nimeni nu se aștepta să vin cu noi idei, cu noi Nanoboți. Dar la Acellerate pare că exact pentru asta sunt plătit. Este o evoluție descurajatoare.

*

Curând după ce ajung acasă de la muncă, văd mașini oprite pe marginea străzii și grupuri de oameni care se îndreaptă către Centrul Dharma. Îmi aduc aminte că Geshe-la îmi povestea despre orele de seară și mă invita să merg la una din ele. La momentul în care îmi sugerase asta nu o luasem în serios. O discuție lejeră despre budism era ceva, dar nu eram așa de interesat încât să-mi petrec toată seara făcând asta.

Însă cu tot ceea ce se întâmplă cu Isabella și la muncă, mă simt diferit. Dintr-un anume motiv nu pot să exprim asta în cuvinte, aș vrea să trăiesc senzațiile minunate pe care le simt în compania lui Geshe-la. Cred că este vorba de liniștea pe care o

simt în prezența sa, de senzația inexplicabilă pe care pare s-o emane că totul, în momentul prezent, este exact cum ar trebui să fie. Aș vrea să trăiesc ceva din calmul său, care nu poate fi în mai mare contradicție cu ceea ce simt eu. Resimt o senzație de tulburare în privința serilor mele singuratice pe Rosewood Avenue, unde a început să-mi fie groază să merg la culcare și să trec prin coșmarul care urmează adesea. Mi-ar plăcea și să mă eliberez de grija care s-a acumulat din nopțile insomniace.

De aceea, un pic mai târziu pășesc pe veranda sa și mă îndrept spre hol, unde își lasă oamenii încălțămintea. Îmi aduc aminte de acest ritual de la ultima mea vizită aici la doamna Min. Imitându-i pe ceilalți, îmi aliniez cu grijă pantofii pe un raft și îi urmez pe ceilalți discipoli pe un coridor spre dreapta.

Este un hol lung, cu parchet din lemn acoperit de un covor des și roșu și luminat numai de două candelabre de pe pereți. Este o liniște copleșitoare, o senzație de a lăsa în urmă lumea de afară, pe când înaintăm pe covor, doar în șosete.

Nu știu la ce să mă aștept de la camera de meditație, însă cum intru mă opresc surprins. Atmosfera este cu totul diferită de tot ceea ce am cunoscut – o senzație de încântare neașteptată, însă destul de palpabilă.

O statuie a lui Buddha înaltă de circa trei metri, cu chipul pictat în foiță aurie și cu ochi albaștri, senini și meditativi, domină marea încăpere. Patru vaze cu liliac oriental alb și roz sunt așezate la baza sa, câte una în fiecare colț. Vreo sută de lumânări licărind în lămpițe sunt așezate în partea din față a camerei, luminând deopotrivă statuia și liliacul.

Inhalând aerul impregnat de un parfum delicios de tămâie și de mirosul florilor, mă uit la pereții din jur, măsurând cu privirea obiectele suspendate în cadrele lor de brocart, rafturile care îl înconjoară pe Buddha, încărcate cu cărți sacre, sculpturile ornante de pe cornișe pe care descopăr mai târziu

cele opt simboluri de bun augur, care conferă camerei o aură de mister și magie.

Nu există scaune, în schimb, sunt rânduri-rânduri de perne așezate pe covorașele pătrate și maronii. În față se ridică o platformă la stânga lui Buddha. Majoritatea pernelor sunt deja ocupate, însă mă bucur să văd că mai sunt câteva libere. Nedorind să atrag atenția asupra mea, găsesc una în ultimul rând și, imitându-i pe ceilalți, mă așez jos cu picioarele încrucișate.

Este ciudat să mă aflu acolo. Eu, cercetătorul, scepticul, stând pe o pernă de meditație. E ceva fățiș de mistic în această cameră cu Buddha de alamă, cu lumânări și aceste arome. Și totuși, nimic din ce mi-a spus Geshe-la nu îmi contrazice experiența științifică. Dimpotrivă, el pare să vorbească despre aceleași adevăruri esențiale, însă dintr-o perspectivă diferită.

În plus, în ciuda nefamiliarității acestui loc uimitor, sunt straniu de relaxat de a mă afla acolo. E ca și cum am lăsat lumea exterioară și grijile mele obișnuite în alt loc și în altă perioadă. Isabella și jobul par să se estompeze în fundal. Preocupările care abundă în mass-media și prea des în mintea mea – conflicte, terorism și toate grijile, cunoscute și necunoscute, care ne amenință viața – par oarecum mai puțin iminente. În mod bizar, mă simt ca și cum aș fi acasă.

Cu un minut înainte de șapte și jumătate, cei care vorbeau își încheie discuțiile. O anticipare silențioasă precedă sosirea lui Geshe-la. O tânără atrăgătoare își face drum spre partea din față a clasei, ținând într-o mână un vraf de cărți și în cealaltă, o sticlă de apă Evian. Desculță, ea umblă cu grația simplă pe care am observat-o la practicanții de yoga, părul blond căzându-i răvășit pe umeri și fiind învești mântată într-o rochie de bumbac de culoarea albastru deschis. Se comportă ca și cum ar sugera că este total în necunoștință de cauză, chiar indiferentă în

privința farmecului său feminin.

Sunt surprins când, în loc să se așeze pe o pernă cu câteva rânduri în fața mea, continuă să meargă până când ajunge în fața clasei. Acolo, se apleacă în fața statuii lui Buddha, apoi se așază într-o postură de meditație pe podiumul de predică.

Nimeni din încăpere nu pare să fie surprins de locul în care se așază, privind în jos pe când ea își desface țesătura decorativă în care și-a înfășurat cărțile. Mi-am dat seama că presupusesem că Geshe-la va preda în această seară. Privind îndeaproape la acest celălalt maestru, îi remarc fruntea lată și obrajii înalți și osoși de pe chipul care privește în jos, ușurința zveltă cu care se așază pe pernă.

Doar când își ridică privirea pentru a saluta clasa sunt surprins de albastrul viu al ochilor săi; este un albastru strălucitor, ceresc, care pare să lumineze întreaga încăpere cu energie. Zâmbind, ne întâmpină cu o expresie de un asemenea entuziasm și o asemenea anticipare, de parcă ar fi așteptat cu nerăbdare această întâlnire toată ziua și ar fi sigură că ceva minunat se va întâmpla în următoarea oră. Pare să comunice toate astea privindu-ne cu un zâmbet uriaș.

Ne sfătuiește să ne îndreptăm spatele și să ne închidem ochii, pentru a ne aduce într-o stare pe care ea o numește meditație de relaxare, în care trebuie să ne concentrăm atenția doar pe senzațiile respirației. Aceasta, explică ea cu un glas amabil, este utilă în calmarea minții și cultivarea liniștii interioare.

Nu că mintea mi-ar fi foarte calmă sau că mă simt foarte liniștit. E prima dată când mă aflu într-o cameră cu o grămadă de oameni cu ochii închiși. Prima dată când mă aflu într-o încăpere meditativă budistă. Prima învățătură la care particip. Nimic din toate astea nu se dovedește a fi așa cum m-am așteptat. Mintea îmi sare de la un subiect la altul cu un grad de

neastâmpăr pe care nu l-am observat cu adevărat înainte. Însă e important să gândim, nu-i așa? – îmi spun eu. Nu Descartes a făcut faimoasa declarație: „Cuget, deci exist“?

Nici nu apuc bine să gândesc asta, că învățătoarea ne atrage atenția asupra distincției dintre analiza chibzuită și discuția incoerentă și necontrolată. Trebuie să lăsăm ca această agitație să se liniștească, spune ea, dacă vrem să vedem lucrurile clar. Să dezvoltăm o stare de concentrare relaxată pentru a primi cât mai mult din învățăturile din această seară. Cel mai mare obstacol în calea propriei noastre fericiri, ne spune ea, este de a gândi prea mult.

Alice, după cum se prezintă ea mai târziu, începe prin a spune că ora din această seară este despre karma. Stau drept și ascult atent. „Karma“ este unul din acele cuvinte foarte des folosite, însă aproape niciodată de oameni care știu ceva despre asta. Abia aștept să aud un expert în materie.

— Legea karmei este cunoscută și ca legea cauzei și a efectului, spune Alice. Dacă ne gândim la asta, atunci nu o vom pune la îndoială de fiecare dată când răsucim cheia de contact în mașină, deschidem televizorul, aruncăm o minge în aer, spune ea. Totul din lumea materială acționează în concordanță cu această lege. Nimic nu se petrece la întâmplare. La fel și cu mințile noastre, face ea o pauză semnificativă.

Îi ascult discursul, hipnotizat de postura, fluența și atitudinea ei relaxată, pe care le-am observat și la Geshe-la. În ciuda faptului că are aceeași vârstă ca mine, înțelepciunea ei atemporală mă intrigă. Mă întreb dacă nu cumva este un lucru budist.

— Fiecare gând pe care îl avem, fiecare cuvânt pe care îl rostim, fiecare faptă pe care o facem constituie o cauză. În timp, aceste cauze se transformă în efecte. Sau în cuvintele lui Shakyamuni Buddha:

„Gândul se manifestă în cuvânt;
Cuvântul se manifestă în faptă;
Fapta devine obicei;
Și obiceiul se întărește în caracter;
Așa că veghează asupra gândului și asupra drumului său cu grijă
Și lasă-l să țâșnească din iubirea izvorâtă din grija față de toate ființele...
Așa cum umbra urmează trupul,
Tot așa ceea ce gândim și devenim.“

Este o înțelegere a karmei total diferită de ceea ce am crezut dintotdeauna. Nu are nimic de-a face cu soarta sau cu predestinarea – este exact contrariul.

— Dharma vorbește mai degrabă despre o rețea mentală decât despre minte, din cauza felului în care ne experimentăm mințile − spune Alice −, nu ca materie fixă, ci ca un flux constant de conștiință. În acest flux noi introducem acțiuni care ne condiționează să experimentăm evenimente viitoare într-un fel pozitiv sau negativ. Clipă de clipă − spune ea, plină de energie − ne creăm propriul destin karmic. *Noi* suntem cei care ne creăm propria viitoare experiență a realității. Dacă avem experiențe plăcute sau neplăcute, asta depinde de noi.

Desigur că mă gândesc la mine și la Isabella. Conform descrierii lui Alice, toate problemele noastre sunt complet cauzate de noi – o idee care nu mă încântă prea tare. Oare ea spune cu adevărat că din vina mea nu și-a putut găsi Isabella un job în L.A. și a decis să plece la Napa? Eu sunt de vină pentru ce i s-a întâmplat lui Julio și pentru toată presiunea pe care a trebuit s-o îndurăm?

— Nu toți experimentăm realitatea în același fel, continuă ea. Suntem douăzeci de persoane în această încăpere, trecem prin aceleași lucruri, și totuși avem douăzeci de experiențe

diferite. La fel și în cazul joburilor sau al relațiilor personale. Sunt sigură că toți vă puteți gândi la situații în care cineva simte într-un fel despre ceva și altcineva total diferit. Dacă persoana sau lucrul au calități inerente, sigur cădem de acord care sunt acestea? Gândiți-vă la muzica care vă plăcea când erați adolescenți, zâmbește ea. Și la reacția părinților voștri la ea. Aceleași unde sonore ating receptori identici – se trage ea de ureche –, așadar cum se explică reacțiile diferite? În mod evident, muzica nu e fericirea sau nefericirea în sine. Ci mai degrabă mințile noastre proiectează plăcutul sau neplăcutul asupra ei, în funcție de karma noastră sau de condiționarea noastră. Și la fel cu orice altceva.

Înțeleg cum karma se leagă de conversația pe care am avut-o cu Geshe-la și cu știința cuantică care ilustrează faptul că nimic nu are caracteristici inerente. Ceea ce conferă lucrurilor caracteristici, pare să spună Alice, sunt propriile noastre gânduri proiectate de karma. Sunt două versiuni ale aceleiași ecuații.

Ceea ce este foarte în regulă din punct de vedere intelectual. Însă mai exact ce cauze am creat eu pentru a fi atât de nefericit cu Isabella? Atât de întors pe dos cu jobul?

Clipa noastră actuală de conștiență, spune Alice, este o parte a unui continuum mental mult mai mare. În același fel, viața noastră curentă este o parte dintr-un tablou mult mai mare. Și pentru că propriul continuum se înlănțuie de la o viață la alta, o cauză karmică care este posibil să fi fost creată acum ceva timp poate să reapară în viața actuală.

— Dacă ne dorim să știm cum va fi viața noastră pe viitor, poate chiar în viața imediat următoare – ne spune ea –, uitați-vă la cauzele pe care le creăm chiar acum. Cum pot rezultatele pozitive să apară dintr-o cauză negativă? Dar dacă vrem să fim tratați cu iubire și compasiune pe viitor, depinde de noi să le

oferim celorlalți fericire și să-i ajutăm să evite suferința atât cât suntem capabili.

Pe când Alice vorbește și mai mult despre karma, ascult, însă nu prea înțeleg. Din ceea ce ne-a spus, mintea mea deja zumzăie. Sunt surprins cât de relevante sunt învățăturile budiste pentru situația mea actuală. Impresionat de cât de metodic, aproape matematic este conceptul de karma. Însă când vine vorba de ideea continuumului și a karmei, de înlănțuirea existențelor, sunt mai puțin convins. Dacă am fi trăit nenumărate vieți, de ce nu ne amintim măcar de una din ele? Cine știe cu adevărat ce se petrece atunci când murim?

*

Ora se încheie și ceilalți țin ochii închiși și repetă versete de preamărire pe care le știu pe de rost. La sfârșit sunt câteva momente de liniște. Presupun că ar trebui să experimentez o liniște profundă, că psalmodierea neîncetată, aromele și lumânările ar trebui să aibă un efect calmant. Însă toate acestea sunt așa de noi pentru mine, iar ideea de karma, atât de provocatoare, încât mintea mea nu se calmează.

Curând, ceilalți se ridică de pe pernele de meditație și își dezmorțesc picioarele. Se întorc în antreu și își recapătă încălțările.

Mă uit în jurul meu, sperând să-l zăresc pe Geshe-la, însă nici urmă de el.

Încălțându-mă în hol, îi întreb pe unii:

— Alice predică aici în fiecare săptămână?

— Doar orele de marți seara, răspunde un bărbat între două vârste.

— Ea și Josh al ei sunt o instituție aici, spune o femeie.

— Nu numai atât! se amestecă în discuție un altul, în spiritul aprecierii față de Alice și față de tipul despre care cred

că e partenerul ei.

*

Pe când mă întorc acasă, mă trezesc reflectând la cât de noi sunt toate acestea. Cum, după o existență așezată la Londra timp de atâția ani de zile, mă întorc acum acasă de la o sesiune Dharma în loc de la un pub, plimbându-mă pe o stradă cu borduri îngrijite în loc de gunoi împrăștiat. Circulând nu cu metroul supraaglomerat, ci cu SLK-ul meu argintiu și lucitor.

Auzind zgomotul unei portiere deschizându-se în liniștea nopții, mă uit vizavi. Este Alice.

— Mulțumesc pentru oră, spun eu, încercând să nu par prea înflăcărat, sperând însă ca ea să spună ceva.

Nu e nici urmă de Josh.

Ea se oprește lângă portiera deschisă, ținând la piept cărțile. Bijuteriile ei de argint scânteiază în lumina felinarului, inclusiv, după cum observ, inelarul de la mâna stângă.

— Simpatic accent, zâmbește ea.

Zâmbetul.

— Ne-am mai văzut cumva înainte?

— Nu, e prima dată.

— Prima ta oră de Dharma, face ea un pas mai aproape.

În semiîntuneric, albastrul ochilor săi le conferă o claritate penetrantă. Și sunt ațintiți asupra mea. Mă simt stângaci fiind doar privit de ea. În acel moment sunt conștient și de parfumul delicat de frangipani, diafan în noapte. Un miros care mă duce cu gândul la o altă întâlnire.

— Este ceea ce te așteptai? întreabă ea.

— Nu știam la ce să mă aștept. A fost cu adevărat interesant.

— E bine!

— Cred că mă așteptam să fie și Geshe-la aici.

— Geshe-la? este ea surprinsă. El predă doar discipolilor

vajrayana.

Nu am nicio idee cine sunt aceștia, însă după cum sună par chiar exotici. Probabil că par confuz, pentru că Alice continuă să explice că Geshe-la locuiește mai mult retras, în propria cameră din curte, în fundul casei.

— Vine să le predea doar discipolilor avansați, însă în marea majoritate a timpului trăiește în semiizolare.

— Cu adevărat? Adică nu poți trece pur și simplu să-l vizitezi? întreb eu.

— Oamenii au încercat, râde ea. Însă o are pe doamna asta care are grijă de el, doamna Min. Este foarte strictă și nu lasă pe nimeni să se apropie de el.

Mă gândesc la vizita mea de acum două zile: la întâmpinarea călduroasă din partea doamnei Min; la cutia ei cu daruri și la oferta de a-mi spăla rufele; cum Geshe-la și-a făcut apariția fără să mai fie nevoie să întreb. Nu am avut niciodată impresia că Geshe-la trăiește în izolare; întotdeauna el a inițiat discuțiile cu mine.

— Chiar și pentru a vorbi despre Dharma? insist eu. Nu-l poți invita la o cafea și la o discuție?

— Cât de minunat ar fi! Crede-mă, cei mai mulți discipoli și-ar da salariul pe o lună doar ca să intre în camera sa.

— Nu știam asta, spun eu, întrebându-mă ce să înțeleg din asta.

Alice mă privește cu un zâmbet jucăuș. Este dificil să scapi acelei priviri oceanice – e ciudat de intim să fii în atenția unei albăstrimi atât de imense.

— Știi multe despre Geshe-la? întreabă ea.

— Știu doar că a fugit din Tibet în 1959, spun eu, sperând ca ea să-mi spună mai multe și să rămână să discute cu mine.

— Geshe-la îi spunem la centru, spune ea. E un fel de pseudonim respectuos, pentru că el este un *Geshe* – un fel de

doctorand. Puțini lama de rang înalt sunt numiți Geshe-la din același motiv.

— Credeam că este un călugăr obișnuit.

— O, e foarte special, spune ea cu un respect călduros în glas. După titlul de Geshe, cel mai înalt din clasa sa de la Mănăstirea Serajey, a făcut un masterat în religie comparată la Oxford. Pentru o vreme a fost starețul unuia din cele două mari colegii tantrice din India.

Ceea ce îmi spune mă surprinde și mai mult, gândindu-mă la felul în care s-a purtat cu mine. Și sunt stânjenit că am presupus că este un simplu călugăr.

— Ce face în L.A.? mă întreb eu cu voce tare.

— E o întrebare foarte bună, răspunde ea. Spune că se află aici cu un anume scop, însă nimeni nu a fost în stare să afle care este acela.

Ochii ei îi întâlnesc pe ai mei și încerc să îi întorc privirea sigură.

— Chestia cu Geshe-la este că este privit cu admirație atât pentru... percepțiile sale speciale, cât și datorită titulaturilor pe care le are.

— Vrei să spui că este un fel de yoghin? întreb eu. Un clarvăzător?

— Să spunem doar – se întoarce ea la mașina ei, deschizând portiera și așezându-și cărțile pe scaunul din spate – că are calități mult peste ale oamenilor obișnuiți.

Simt că referirea mea la clarviziune a făcut-o să dea puțin înapoi. Ezită să vorbească despre astfel de lucruri.

— Să predai... asta faci *tu*? întreb eu, pe când închide fermă portiera din spate.

— Dumnezeule, nu! Îmi place să predau, însă jobul meu de zi cu zi este în cercetarea științifică.

— Și al meu!

Un licăr de recunoaștere se strecoară între noi, deși nu mă potrivesc cu luminozitatea ei.

— În ce sferă? vrea ea să știe.

— Nanotehnologie, spun eu, sperând ca această mențiune să nu blocheze conversația.

Și, pentru a doua oară în ultimele săptămâni, nu se întâmplă asta. Alice pare să fie chiar mai entuziastă.

— Fizica cuantică este un domeniu important pentru cineva interesat de Dharma, spune ea. Atât de multe paralele!

— Asta descopăr și eu. Care este aria ta de cercetare?

— Sunt la laboratorul de Minte-Trup de la UCLA. Programul meu se ocupă cu studiul efectelor meditației.

Spre rușinea mea, trebuie să-mi înăbuș un căscat de moment.

— Îmi pare rău! îi spun eu. Asta este reacția pe care o surprind de obicei când amintesc de nanotehnologie! Nu are nimic de-a face cu cercetarea ta...

— Te-am văzut căscând în clasă.

Expresia ei compătimitoare mă stânjenește și mai mult.

— Nu dorm bine, recunosc eu.

Reînnod firul discuției:

— Ai ajuns să faci asta pentru că..., fac un gest către centru.

Scutură din cap.

— Tocmai invers. Am ajuns la Dharma datorită meditației. O mulțime de oameni o fac. Știi că doar în ultimii ani am avut tehnologia necesară ca să dovedim avantajele pe care le-a propovăduit dintotdeauna budismul.

— Sună interesant.

— Așa și este! mă fixează ea cu o privire de strălucire clară. Am scanat diverse persoane care meditează folosind echipamentul imagisticii prin rezonanță magnetică. Putem vedea, în timp real, cum diverse tipare de gândire pot afecta

creierul.

Dau din cap:

— Mi-aș dori ca propria muncă să fie atât de... tangibilă.

— Vino la laborator! se oferă ea, întinzându-se din scaunul șoferului, luându-și geanta și înmânându-mi o carte de vizită. Îți voi face un tur. Vino să-l cunoști pe Josh.

*

Puțin mai târziu sunt din nou acasă și mă uit la telefon. E rândul meu s-o sun pe Isabella, o perspectivă care mă umple de senzații ciudat de amestecate. Tensiunea dintre noi privind mutarea ei la Napa încă nu a dispărut și a schimbat tonusul relației noastre. Între noi au rămas lucruri nespuse. Pentru prima dată nu ne împărtășim adevăratele sentimentele.

Și chiar dacă cele șase luni cât durează cursul ei par să fie o sentință pe viață, cu tot ceea ce s-a întâmplat la Londra îmi dau seama că lucrurile s-ar putea chiar înrăutăți. De fiecare dată când intru în bucătăria noastră sunt vizibil afectat de amintirea acestui fapt.

Isabella a telefonat în weekend și am avut o conversație formală. Ea fusese sub o presiune evidentă de a fi trebuit să învețe pe de rost pagini întregi de informație despre soiuri de vin.

— Nu a trebuit să memorez nimic de genul ăsta ani întregi, îmi spuse ea. Nu de la universitate încoace. Este foarte greu.

— Dar pare că înveți multe lucruri.

— Acum realizez cât de puține știam, refuză ea să fie lăudată.

— Așa se întâmplă mereu când aprofundezi un subiect. La început nu îți dai seama ce nu știi. Însă − îi amintesc eu − îl vei face mândru pe Julio.

S-a făcut o pauză în care amândoi ne-am gândit la tatăl ei.

La faptul că, cu cât Isabella acumulează mai multe cunoștințe, cu atât experiența lui despre lume se degradează. Pe când propria ei înțelegere devine o tapițerie mai vie și mai stratificată, toată coloristica înțelepciunii lui se estompează inexorabil.

Mi-a povestit cum mama ei, încă într-o dilemă ce să facă cu facturile întârziate, a telefonat pe rând la fiecare utilitate, pentru a afla de fapt că toate, cu excepția uneia, au fost deja plătite. Singura factură neachitată, către London Electricity, trebuia plătită a doua zi și ea a făcut asta, ușurată că, în timp ce soțul ei rătăcise facturile, cel puțin majoritatea fuseseră plătite.

Și totuși, chiar a doua zi, a avut o confruntare ciudată, atunci când Julio a năvălit în camera de zi și a început să fluture o copie a facturii de electricitate. El telefonase să rezolve cu contul, așa cum o făcea în ultima zi de plată, și a aflat că totul fusese deja plătit. Știa ea ceva despre asta?

Tina a trebuit să mărturisească, ceea ce a dus la o ceartă aprinsă. Oricât a încercat ea să pledeze pentru faptul că doar încercase să ajute, el repeta că ea nu mai avea clar încredere în el. Probabil că ea credea că el este deja într-o ureche. „Doar pentru că am uitat numele Recolta de toamnă Brookwood, asta nu înseamnă că mi-am pierdut mințile!“, strigase el, părăsind furtunos casa.

Nu mi-aș fi imaginat niciodată că detaliile plății unei facturi de la London Electricity din Dulwich ar putea avea o asemenea semnificație pentru amândoi în California. Dar o au. Și orice optimism despre starea lui Julio e mai greu de susținut după ce Tina a povestit că el s-a lansat într-o tiradă de abuz atunci când unul din cei mai vechi clienți ai lui i-a amintit de o întâlnire. Julio l-a acuzat că îl ia drept un copil, cerând furios să știe dacă el consideră că și-a pierdut mințile. Clientul său a rămas șocat.

Cum ne afectează toate astea pe mine și Isabella este un

subiect de care nu vreau să-mi amintesc și oricum sunt prea ocupat în marea majoritate a timpului. Dar nu mai pot evita să nu dau telefonul. Uitându-mă la ceas, văd că este puțin peste ora nouă. Poate că e la centrul de studii. Dar merită să încerc.

Nu sunt surprins când apelul meu este memorat de robot. Și nu sunt surprins nici la nouă și jumătate sau chiar la zece fără un sfert. Însă atunci când nu primesc niciun răspuns la zece și un sfert, mă întreb ce se întâmplă. Nici eu, nici Isabella nu am fost vreodată păsări de noapte. Întotdeauna am fost în pat la unsprezece noaptea, uneori chiar mai devreme.

Ridicându-mă de pe canapea, unde am tot schimbat canalele tv, mă îndrept direct spre bucătărie și îmi iau o bere din frigider. Încep să devin tensionat în privința unei conversații pe care știu că trebuie să o port într-o stare psihică relaxată. Mă surprind întrebându-mă ce ar putea spune Isabella și cum aș putea răspunde eu și revăd discuțiile din mintea mea pe care le-am avut cu ea.

Niciun semn nici la zece și douăzeci. Sau cinci minute mai târziu.

În cele din urmă, la zece și jumătate, mi se răspunde la telefon după două țârâituri. Un accent francez pe care îl atribui lui Colette. Când îi spun că sună logodnicul Isabellei din L.A., este surprinsă. Dar mai este ceva în glasul ei. Judecată? Admonestare? Sau sunt eu foarte sensibil?

— E acolo?

— Nu. Abia am ajuns și eu.

— Ar putea fi încă la centrul de studii?

— Se închide la zece.

Se face o pauză înainte să adauge:

— Am fost acolo toată seara și nu am văzut-o.

— Aha.

Încercând să procesez informația, ea sugerează:

— Ai încercat la Paolo?

— Nu.

E o nepăsare în această sugestie pe care o găsesc deranjantă.

— Nu am numărul lui.

Turuie numărul pe care probabil îl știe pe de rost sau era scris lângă telefon. Apucând un pix de pe masa din bucătărie, mâzgălesc numărul pe spatele unui plic.

— Vrei să lași un mesaj? întreabă ea, gata să închidă.

— Păi... zic eu, luat prin surprindere și neputincios să mă gândesc la ceva. Dacă i-ai putea spune că am sunat...

Câteva clipe mai târziu deschid o altă bere și mă gândesc la Paolo. Cine este tipul? O.K., el conduce grupul de studiu, dar ce face ea acolo la zece și jumătate? Este un subiect la care nu vreau să mă gândesc cu adevărat. De aceea, bănuiesc eu, nu mă pot abține să n-o fac.

Mă uit la plic. La numărul lui Paolo. Să sun acum, după zece și jumătatea noaptea? Dacă e în desfășurare o sesiune de studiu? Să-i întrerup ar fi o altă bilă neagră pentru mine. Cred că pot să mai aștept o jumătate de oră. Dar dacă au terminat de mult și îl deranjez pe Paolo din somn? Nici asta nu ar face-o fericită pe Isabella.

Ar fi trebuit s-o întreb pe Colette la ce oră se încheie sesiunile de studiu. Dar părea grăbită să îmi închidă telefonul și nu vreau s-o sun din nou. Și nici să-l sun pe Paolo.

După o altă dușcă de bere, mă gândesc cât de dezamăgitoare a fost tentativa mea de a fi fericit. După o oră și jumătate tot ceea ce am produs sunt trei sticle goale de bere și o mulțime de întrebări fără răspuns. Întrebări la care voi primi răspunsul abia mâine; primul lucru pe care îl voi face este să o sun pe Isabella la apartamentul ei.

Mergând la culcare puțin mai târziu, mă bag sub pătură,

verific alarma și mă pregătesc să sting lumina, când deodată văd mătăniile de la doamna Min pe noptieră. Le-am pus acolo în ziua în care mi le-a oferit, confuz asupra lor. Fără să gândesc, le apuc, lăsând mărgelele să-mi alunece printre degete și simțind aceeași liniște curioasă pe care am simțit-o prima dată când le-am atins, apoi le pun sub pernă și sting veioza.

*

Visul: În seara asta este la fel de tulburător ca întotdeauna. Alunec pe suprafața rece și umedă, încercând să mă agăț de ceva, căci știu că trebuie să mă salvez. Și brusc realizez că mă scufund sub o bucată de gheață. Este înclinată spre mine, nu într-un unghi abrupt și de neînvins, ci într-unul chiar mai rău, pentru că salvarea pare posibilă.

La început pare că noua mea descoperire va schimba lucrurile, împiedicând alunecarea mea în obscuritate. Însă, cățărându-mă să rămân la suprafață, descopăr că noua mea cunoaștere nu schimbă nimic. Tot nu am control asupra situației. Disperat după un sprijin. Încercând să mă cațăr în patru labe, dar reușind numai să-mi ridic capul în întuneric și să devin conștient de acel urlet cumplit.

Cutremurat sub suprafața de gheață, sunt din nou conștient că nu mai există cale de întoarcere. Și mai știu că, în cazul în care mă salvez, nu va mai trebui niciodată să mai trec prin asta. Dar e inutil. Dând din mâini și picioare pe gheață, cu sângele pulsându-mi la tâmple, nu pot împiedica alunecarea. Și mai mult, și mai mult. Apoi trec pragul.

Mă cufund în întuneric.

Pentru câteva momente, sunt în cădere liberă, cuprins de teroare pură. Însă în mod miraculos picioarele mele găsesc un sprijin. Descopăr un reazem mic și mă sprijin de el nesigur. Reazemul este instabil și poate ceda în orice clipă. Amploarea

acelui urlet înspăimântător crește și mai mult.

Știu că este doar un repaus temporar. Am un punct de sprijin instabil, însă doar pentru puțină vreme. Și în acel întuneric înspăimântător devin brusc conștient că trebuie să fac ceva. Dar ce anume? Și cum? Și de ce mi se întâmplă asta tocmai mie?

*

La ora șapte, cel mai devreme când îndrăznesc să sun, formez din nou numărul de la apartamentul Isabellei. Răspunde Colette, pe jumătate adormită.

— Sunt tot eu, Matt. Pot vorbi cu Isabella?

— Stai să văd dacă este acasă.

Încerc să vizualizez apartamentul ei. E îngrozitor să nu pot să îmi imaginez camera ei. Să nu știu unde lucrează... unde doarme. Încerc să-mi închipui un dormitor al unui apartament dintr-un oraș pe care nu l-am vizitat niciodată. Pe Colette bătând la ușă. Pe Isabella ridicându-se de pe un pat pe care nu l-am împărțit niciodată.

— Nu, întrerupe brusc Colette firul meu închipuit de evenimente. Ai încercat la Paolo?

— Nu am vrut să întrerup grupul de studiu.

— Prima lecție de grup s-a încheiat, pot eu aproape auzi ridicatul din umeri galic de la celălalt capăt al firului. Încearcă acum. Poate că este încă acolo.

Ezit o clipă, încercând să înțeleg ce mi-a spus.

— Ce vrei să spui prin *încă*?

Se aude un țăcănit la celălalt capăt al firului.

Mă holbez la receptor. Încerc să mă conving că trebuie să existe o explicație inocentă. Dar dacă prima lecție a grupului s-a terminat, de ce ar mai fi rămas la Paolo toată noaptea?

Oare asta se întâmpla cu adevărat?

CAPITOLUL ȘAPTE

Tenzin Dorje

Ținutul Jangtang – Tibet

De cealaltă parte a padocului o femeie strigă:

— Am venit! Doamnă Gyatsal! Ne pare rău că am întârziat!

Deschide poarta de lemn care separă proprietatea ei de a doamnei Gyatsal. O urmează soțul și fiul ei. Cei trei au urmărit totul din casă.

Sosirea lor îi ia prin surprindere pe soldați. Cel care comandă și care o păzește pe doamna Gyatsal își îndreaptă pistolul spre ei. Dar, în ciuda întunericului, își dă seama că nu prezintă un pericol. Femeia ține o farfurie acoperită cu un ștergar. Ambii bărbați din spatele ei au brațele pline cu lemne pentru foc.

Mormăind, soldatul o împinge pe doamna Gyatsal la pământ, care se ghemuiește de frică, ținându-se de umărul lovit.

— Suntem cu ochii pe tine! se răstește la ea. Pe voi toți, îi amenință el cu pistolul și pe vecinii ei. Putem veni oricând. Cel care hrănește călugări va fi executat.

Punându-și pistolul înapoi în toc, le face semn cu capul camarazilor lui să se îndepărteze de magazie.

Aproape că nu îndrăznim să respirăm, văzându-i pe ceilalți soldați cum se îndepărtează de magazie și se duc înapoi la motocicletele lor.

Nu că ar fi pe picior de plecare. Nu încă. Unul dintre ei, ale cărui banderole din piele pentru cap și brațe îl fac să arate demonic, se îndreaptă spre vecină. Dă la o parte ștergarul de pe farfurie.

Fără vreun cuvânt, ia o gălușcă și mușcă din ea, înainte de a o arunca.

— Gunoi tibetan! urlă el, lovind farfuria din mâinile femeii cu atâta forță, încât zboară prin întuneric și aterizează pe jos cu zgomot. Mă zbârlesc de supărare. Femeia, întocmai ca și mama, a muncit ore întregi ca să pregătească cina. A fost un act de curaj din partea ei și a familiei să pretindă că își vizitau vecinii. Acum toată munca ei este distrusă. Și este jignită de acest soldat rău!

În același moment în care simt cum mă înfurii, Lama Tsering mă strânge de umăr. Știu ce înseamnă: înțelepciune.

În timp ce femeia rămâne nemișcată, în stare de șoc și groază, ceilalți soldați îi zâmbesc cu înțeles camaradului lor. Apoi se întorc la motocicletele lor, pornindu-le motorul. Ca niște diavoli din iad, învăluiți de zgomot și fum, se îndepărtează pe drumul care duce la poalele munților.

Toată lumea rămâne nemișcată pentru o vreme. Trebuie să ne asigurăm că soldații nu se vor întoarce. Pe măsură ce amenințarea prizonieratului dispare odată cu zumzăitul în scădere al motocicletelor, aproape că nu ne vine să credem că am scăpat. În ceea ce mă privește, sunt amorțit de șoc.

Doamna Gyatsal se mișcă prima. Se ridică de la pământ în genunchi, apoi se chinuie să se ridice în picioare. Încă ținându-se de umărul în care a lovit-o soldatul, este clar că are dureri.

Vecina ei se grăbește să o ajute, vorbindu-i consolator. Lama Tsering ne spune să așteptăm înainte de a ne mișca prin magazie.

Mă întreb ce se va întâmpla. Îmi dau seama că nu putem sta

și că va fi nevoie ca vecinii să aibă grijă de doamna Gyatsal. Dar mă mai gândesc și la toată mâncarea de pe jos. Poate că, îmi spune stomacul, dacă adunăm o parte din mâncare, vecinii ne vor lăsa să o luăm cu noi.

Dar văzând chipul doamnei Gyatsal atunci când Lama Tsering apare din spatele magaziei, știu că am cerut deja prea mult. În locul modului călduros și prietenos în care ne-a primit nu cu mult timp în urmă, expresia de pe chipul ei arată un sentiment cu totul diferit. Este puternic și fățiș. Și mă doare să-l observ. Doamna Gyatsal se uită la Lama Tsering cu groază.

— Îmi pare tare rău.

Aflându-se la jumătatea distanței dintre magazie și locul în care doamna Gyatsal este susținută de vecinii ei, Lama Tsering rămâne ca și împietrit.

— Putem ajuta?

Doamna Gyatsal dă din cap negativ. Femeia căreia i s-a distrus mâncarea își întoarce privirea de la Lama, ca și cum ar fi stânjenită. Cei doi bărbați privesc în pământ.

— Atunci vom pleca imediat.

— Mulțumim.

Sentimentul colectiv de ușurare se vede imediat. Ducându-și mâinile la inimă, fac cu toții o plecăciune scurtă, iar Lama le răspunde asemănător și apoi vine spre noi.

Îl urmăm pe Lama Tsering pe drumul care duce direct spre munți. Nu e nevoie să vorbim pe măsură ce ne continuăm călătoria pe cărarea îngustă, având numai lumina pală a lunii să ne ghideze.

A fost cea mai traumatizantă experiență pe care am trăit-o. Sunt sigur că, dacă am fi fost prinși, soldații Armatei Roșii ne-ar fi împușcat sau, în cel mai bun caz, ne-ar fi bătut crunt. Îmi amintesc chipul distrus al călugărului Nyingma pe care l-am întâlnit în călătoria noastră. Rana deschisă de pe spatele lui lăsa

să i se vadă șira spinării. Falca cu vânătăi și dinții sparți. Cred că e mai bine să fii împușcat mortal decât să mori încet după ce ești torturat îngrozitor.

Cât urcăm pe cărarea plină cu pietre, îmi derulez în minte fiecare moment al acelei seri, din clipa în care Paldon Wangmo a auzit motocicletele și până la expresia de pe chipul doamnei Gyatsal când l-a văzut pe Lama Tsering ieșind din spatele magaziei.

Pe măsură ce îmi amintesc toate acestea, nu pot să cred că mi se întâmplă tocmai mie – că eu, Tenzin Dorje, am fost pe punctul de a fi capturat de soldații chinezi, iar acum fug în munții Himalaya în timpul nopții. Cu doar trei zile în urmă eram un călugăr novice, dedicat studiului, meditației și muncii pe pământurile mănăstirii Zheng-po. Într-un loc ca acela, mi-era ușor să-mi imaginez că munceam pentru a ajunge la o stare de serenitate și că, orice grijă sau durere putea să îmi dea viața, aveam să-i fac față cu ușurință datorită meditației și pregătirii psihice.

Dar iată că, la numai o zi de la plecarea de la Zheng-po, mă aflu într-o agitație teribilă, plin de teamă și furie din cauza a ceea ce s-a întâmplat. Părere de rău pentru că le-am cauzat suferință doamnei Gyatsal și vecinilor ei. Dar cel mai mult, un profund regret pentru modul în care eu și Paldon Wangmo l-am convins pe Lama Tsering să oprească în sat în ciuda a ceea ce ne spusese.

Este clar acum că ideea pe care mi-o formasem despre progresul meu spiritual se baza pe circumstanțe nefirești. Din clipa în care m-am trezit în afara lor, descopăr că reacționez ca toți ceilalți.

În același timp îmi pun întrebări legate de karma. Dacă era karma doamnei Gyatsal să fie lovită în umăr, tot s-ar fi întâmplat acest lucru chiar dacă noi nu am fi fost acolo? Ar mai

fi venit trupele chineze? Ar mai fi găsit-o vinovată de ceva și ar mai fi lovit-o atât de crunt?

Și poate că vecina și-ar fi ars oricum mâncarea în noaptea aceea dacă nu am fi apărut noi – ar fi fost de fapt același lucru.

Dar nu pot să gândesc mult așa înainte de a mă surprinde pe picior greșit. Mintea îmi este prinsă în vechile ei trucuri, încercând să justifice, să raționalizeze, să mă facă să mă simt mai bine. Îmi aduc aminte când stăteam în curtea mănăstirii Zheng-po într-o dimineață devreme de vară, iar Lama Tsering ținea în palmă niște semințe de susan negru.

— Vedeți aceste semințe? s-a întins el ca să putem vedea semințele mici și negre din mâna lui. Sunt ca o karma neagră. Vor crește oare dacă nu le plantez în pământ?

— Nu, Lama.

— Dar dacă le plantez în pământ, le ud, dar nu le las la lumină. Vor crește?

— Nu, Lama.

— La fel este și cu karma – fie ea albă sau neagră. Are nevoie de condiții ca să crească. Fără aceste condiții, nu se poate dezvolta. De aceea trebuie să ne asigurăm întotdeauna să evităm să creăm condiții propice karmei negative și să favorizăm în schimb condițiile doar pentru karma bună.

Deci, vezi, îmi spun pe un ton acuzator, am creat condițiile pentru karma negativă. Dacă nu l-am fi rugat pe Lama Tsering să ne oprim, dacă l-am fi ascultat, așa cum spune în scripturi că trebuie să facem, nu ne-am chinui să urcăm pe munte în întuneric.

*

Ne cățărăm de ore întregi. Nu mai am de mult adrenalină în corp, iar singurul lucru la care mă gândesc este mâncarea. Chiar și înainte să ne oprim în sat ne era foarte foame. După

câteva ore de efort susținut, sunt atât de flămând, încât simt cum încep să-mi tremure brațele.

Încerc să mă gândesc la altceva. Amintindu-mi cea mai lungă rugăciune pe care o rostim în mănăstire, îmi propun să o spun de la început și până la sfârșit. Dar nu durează mult până când miros tsampa din bucătăria doamnei Gyatsal sau până mă gândesc la găluștele aruncate în întuneric. În schimb, încerc să repet mantre, desfăcându-mi *mala* de la încheietură și recitând mantra aducătoare de condiții prielnice.

Când nici asta nu îmi este de ajutor, îmi amintesc versurile cântecului „Rock Around the Clock“. Cu toate acestea, gândurile mi se întorc la mâncare. La ospățurile pe care mama obișnuia să le pregătească pentru călugări și novici așa ca noi. La zilele în care pregăteam mese speciale pentru înalt preoții de la mănăstiri precum Drepung și Sera-je, care veneau în vizită pe la noi.

Chiar dacă Paldon Wangmo, care este în fața mea, nu spune nimic, îmi dau seama după felul în care se mișcă că și el este flămând și obosit. Dar după ceea ce s-a întâmplat mai devreme, preferăm să ne prăbușim de oboseală decât să-i cerem lui Lama Tsering să-și schimbe planurile.

Judecând după poziția lunii, probabil că este ora unsprezece când învățătorul nostru se oprește într-un final. Am ajuns pe o cărare protejată din trei părți de fațade stâncoase, ușor înălțate.

— Aici pare un loc bun unde să mâncăm, spune el.

Din tonul vocii, pare că tocmai am făcut o plimbare lejeră de douăzeci de minute, însă mă simt încălzit și în siguranță fie și numai auzindu-l vorbind.

Ne așezăm imediat sub stâncă. Eu și Paldon Wangmo nu ne lăsăm rugați de două ori ca să mâncăm. În doar câteva momente ne dăm rucsacurile jos, le desfacem și scoatem din ele pungușe cu năut. Ne aruncăm priviri unul altuia în timp ce ne

îndesăm năut în gură și mestecăm. În mod normal nici nu ne-am gândi să ne atingem de așa ceva. Mai degrabă am face o tocană delicioasă cu roșii și mirodenii. Dar în seara aceasta nu ne pasă. Năutul fără niciun gust, fără niciun pic de condimente, e mai gustos decât cea mai delicioasă masă pe care mi-o pot aminti. Nu mai am răbdare să înghit înainte de a-mi umple din nou gura. Sorbind lacom apă din sticle în timp ce ne mestecăm mâncarea, eu și Paldon Wangmo mâncăm ca niște fiare hămesite.

Stând față-n față cu noi, în lumina lunii, Lama Tsering nu își ascunde foamea, deși nu este chiar atât de grăbit să-și umple gura cu mâncare. În timp ce amestecă cu atenție năutul și peștele afumat, mă gândesc că, deși este de aproape patru ori mai în vârstă decât mine, are mai multă rezistență fizică decât am eu. Firește că știu și motivul. Este puterea minții. Are atât de mult control, atâta putere, încât, spre deosebire de noi, poate îndura cele mai rele condiții fără să-și piardă calmul. Îndesându-mi mai mult năut în gură, sper că voi fi ca el într-o bună zi.

De-abia după ce ne mai potolim puțin foamea teribilă ne putem gândi și la altceva în afară de mâncare. Ștergându-se la gură cu dosul mâinii, Paldon Wangmo se uită la Lama Tsering și spune:

— Îmi pare rău că am cerut să ne oprim în sat.

Înainte ca Lama Tsering să aibă șansa să răspundă, îmi cer și eu scuze.

— Da, Lama, și mie îmi pare rău.

Având grăsime care mi se scurge pe braț și cu gura pe jumătate plină de pește afumat, nu vreau să fiu lipsit de respect, însă știu, ca și Paldon Wangmo, că ar fi trebuit să înghit mâncarea înainte de a-mi cere scuze.

— A fost și decizia mea, ne privește Lama pe amândoi

strâmbând din nas.

— Îmi făceam griji că de-abia ce am plecat de la Zheng-po ieri – continuă Paldon Wangmo – și deja am provocat necazuri. Biata doamnă Gyatsal...

— Da, și m-am gândit la karma și condiții – îl întrerup eu, cuvintele rostogolindu-mi-se din gură – și cum....

— Am creat atât de multă karma negativă, termină Paldon Wangmo.

Nu aveam acest gând, însă îmi dau seama că este adevărat imediat ce îl rostește.

— Dar sigur...

— Băieți! ne oprește Lama Tsering, uitându-se când la unul, când la celălalt cu o expresie nostimă care ne este familiară. Știți care este problema voastră?

Amândoi îl privim în mod solemn, mestecându-ne mâncarea, înainte de a da din cap negativ.

— Gândiți prea mult!

Nu este pentru prima dată când ne spune asta. De fapt, ne reamintește acest lucru cam o dată pe săptămână.

— Este o poveste despre doi călugări novici care au plecat de la mănăstire într-o călătorie, exact ca și voi.

Lama Tsering a știut dintotdeauna cum să ne capteze atenția – spunându-ne povești.

— Ei ajung la un râu. De o parte a râului se află o tânără. Ca și ei, vrea să treacă de partea cealaltă, dar este prea delicată. Unul dintre călugări îi spune să se urce în spatele lui, ca să o treacă el. Când ajung pe celălalt mal, o lasă jos și își continuă drumul împreună cu celălalt călugăr.

Lama se apleacă înainte, privindu-ne cu atenție pe mine și pe Paldon Wangmo.

— După câteva ore de mers în liniște, celălalt novice se întoarce și spune: „Știi, nu ar fi trebuit să o duci pe acea femeie

în spate. Unul dintre jurămintele noastre este să nu avem niciun contact fizic cu o femeie.“ Însă celălalt călugăr îi spune: „Am lăsat-o jos pe acea femeie acum patru ore.“

Ne lasă timp să rumegăm înțelesul pildei, înainte de a sublinia:

— Gândindu-ne la trecut, repetându-ne în minte de fiecare dată lucrurile rele care ni s-au petrecut, nu ne ajută la nimic. Este o activitate mentală complet inutilă! De fapt, este mai rău de-atât, căci ne afectează fericirea.

Știu că Lama Tsering vrea să transmită mai mult decât povestea în sine sau chiar decât ceea ce s-a petrecut mai devreme în acea noapte în sat. Și cu siguranță nu este prima dată când ne spune asta – dar cât de repede uităm!

— În mod sigur – nu poate Paldon Wangmo să reziste – trebuie să reflectăm la ceea ce ni se întâmplă, Lama. Cum altfel am putea să tragem învățăminte?

— Desigur. Meditația analitică este un lucru bun. Eu mă refer la partea necontrolată a minții. Partea care ne prinde în fantezii și proiecții fără rezultat, chiar dacă preferă să se ascundă după un scop mai înalt.

Paldon Wangmo își ferește privirea rușinat. Ca de obicei, Lama a ajuns la o concluzie inteligentă a unui adevăr de la sine înțeles.

— Dar, Lama – știu că argumentul meu este mult mai slab decât cel al lui Paldon Wangmo, și cu toate acestea vine din inimă –, oare nu este mai bine să medităm asupra karmei și a condițiilor ei decât să ne gândim la mâncare și oboseală?

Lama Tsering râde.

— Există căi mai bune de a exersa Dharma în aceste momente. Să vă reamintiți care vă este motivația ar fi un bun început. Care vă este țelul în viață?

— Pentru binele tuturor ființelor – repetăm eu și Paldon

Wangmo –, să obținem starea de iluminare.

— Și credeți că salvând de la distrugere cele mai valoroase texte din budismul tibetan va fi spre folosul ființelor conștiente?

— Da, Lama, răspundem fără să stăm pe gânduri.

— Tradiția pe care o protejați va fi în avantajul numeroaselor ființe în viitor?

— Da, Lama.

— Foarte bine! Atunci, de fiecare dată când vă dor picioarele, să vă gândiți: „Orice suferință prin care trec este în folosul nenumăratelor ființe.“ Dacă vă este rău de la stomac de atâta foame, spuneți-vă: „Aceasta este parte dintr-o minunată ocazie de a duce Dharma pe pământul fețelor roșii.“ Ori de câte ori vreți să vă opriți din pricina oboselii, întăriți-vă prin decizia: „*Trebuie* să duc la bun sfârșit această misiune deoarece sunt atât de mulți oameni care depind de mine să primească aceste învățături neprețuite.“

*

Există multe ocazii de a pune în practică instrucțiunile date de Lama în răstimpul orelor ce urmează. După ce am terminat de mâncat, ne odihnim puțin înainte ca învățătorul nostru să ne spună că trebuie să mergem mai departe. Scopul nostru este să ajungem la peștera unde sunt ținute textele sacre. Odată ajunși acolo, ne putem odihni în deplină siguranță. Totuși, mai este ceva distanță de parcurs și trebuie să terminăm această parte a călătoriei în seara asta.

Nu ne cățărăm de mult, și cu toate astea simțim de parcă nu ne-am fi oprit deloc. Durerea familiară revine în pulpe și coapse, iar oboseala este chiar mai accentuată după cină. În mod inevitabil mă gândesc că aș dormi acum în patul meu dacă aș fi hotărât să mă întorc acasă în Ling. Aș rămâne în pat până

dimineața, iar când m-aș trezi, mama ar pregăti la micul dejun lapte de iac și găluște pentru toată familia.

Dar în loc să îmi continui gândurile în această direcție, încerc să pun în practică învățăturile predate de Lama Tsering. Dacă m-aș fi întors acasă, aș fi ratat o ocazie pe care puțini călugări o au în multe generații. Deși obositoare, călătoria îi dă vieții mele un scop dincolo de orice mi-aș fi putut imagina atunci când i-am spus mamei că vreau să mă fac călugăr. Indiferent de orice altceva, dacă aș fi ales să merg acasă, ar fi însemnat să mă despart de gurul meu – iar acest lucru era un motiv îndeajuns de puternic să nu o fac.

În timp ce urmez pașii lui Lama Tsering, care sunt mereu siguri, trece ceva timp până să realizez că am fost atât de absorbit de gândurile legate de motivația mea, încât nu m-am mai gândit la oboseală.

*

Ne continuăm în noapte călătoria și mai dificilă din cauza cerului plin de nori de deasupra noastră, fiindu-ne din ce în ce mai greu să vedem la un metru în fața noastră. Sunt momente în care cărarea pare să dispară cu totul și, pe măsură ce ne cățărăm printre pietre și bolovani, mi-am pierdut orice simț de orientare. Fără să-l avem pe Lama drept ghid, eu și Paldon Wangmo nu am găsi drumul nici măcar la poalele acestor munți amenințători. Dar este un drum pe care învățătorul nostru pare că îl știe foarte bine.

În mod inevitabil, gândurile mi se întorc la celălalt motiv pentru care vreau să traversez munții Himalaya. Cuvintele „Rock Around the Clock“ îmi revin în minte pe neașteptate. Mi se tot învârt în cap, deși vreau să se oprească. Și mă trezesc întrebându-mă, așa cum am făcut-o deseori în trecut, ce înseamnă unul dintre versuri. Este ceva la care m-am tot

chinuit să găsesc răspuns încă din ziua în care am primit versurile de la călugărul din Lhasa. Nu l-am întrebat pe Lama deoarece știu că ar trebui să mă gândesc la Dharma, și nu la rock and roll.

Dar în această seară, tocmai pentru că sunt atât de obosit, iar muzica din cap nu-mi dă pace, trebuie să aflu.

— Lama – întreb eu, atunci când ne apropiem de creasta unui munte izolat, înconjurat de culmi acoperite de gheață –, ce înseamnă „glad rags“?

— Ha! M-am tot întrebat când o să mă întrebi asta, îmi răspunde el, și îmi dau seama că este conștient că m-am tot gândit la cântec. Dar mă tem, Tenzin Dorje, că nu am răspunsul.

— Dar sunteți expert în limba engleză, protestez eu.

— Doar pentru că știu ceva mai mult decât alți călugări, asta nu mă face un expert, răspunde el, deși pot spune că este amuzat de convingerea mea.

După un timp, murmură:

— Cred că „glad rags“ nu este în engleza formală. Ci în engleza colocvială, pe care nu am învățat-o niciodată. „Glad“ înseamnă a fi fericit. „Rags“ înseamnă bucăți de material, ca cele pe care le folosești la spălatul geamurilor. Îmi reamintești care sunt versurile?

— *„Put your glad rags on and join me, hon,*
We'll have some fun when the clock strikes one.“

Aproape că mă simt ușurat să spun cuvintele cu voce tare, de parcă așa mi le-aș scoate din sistem.

Pentru un timp, continuăm să ne cățărăm. Cârpe fericite? Cuvintele par fără sens. Apoi îmi amintesc de o dansatoare indiană care a trecut odată prin satul Ling, așa că îi sugerez lui Lama:

— Credeți că „glad rags“ sunt niște eșarfe de mătase pe care

le folosesc femeile când dansează?

— Posibil, spune Lama.

Apoi puțin mai târziu:

— Sper ca atunci când ajung în India să cunosc pe cineva care să poată să-mi spună ce înseamnă tot cântecul și să văd din nou filmul.

Este pentru prima oară când îmi mărturisesc dorința secretă lui Lama Tsering.

Cu toate că mărturisirea mea nu este deloc o revelație pentru el, răspunsul pe care mi-l dă este, în schimb, surprinzător:

— Tenzin Dorje, îți promit că, după ce pleci din Tibet, vei avea parte de Bill Haley and His Comets după placul inimii.

— Minunat!

— Nu. Nu minunat. Este doar karma ta. Câți călugări s-au uitat la film în seara aceea?

— În jur de patruzeci.

— Și câți dintre ei fredonează „Rock Around the Clock“ de fiecare dată când mătură prin curte?

Așadar, e la curent cu asta! După o pauză, răspund:

— Unul singur.

— Și ce înseamnă asta?

Înainte de a putea răspunde, Paldon Wangmo o face în locul meu:

— Că nu este nimic inerent de frumos în „Rock Around the Clock“, dar că, potrivit karmei lui, Tenzin Dorje crede că este.

— Corect, Paldon Wangmo.

Este o noapte obositoare, în ciuda eforturilor mele de a renunța la Bill Haley și de a-mi continua exercițiile Dharma. Având în vedere că nu am dormit aproape deloc noaptea trecută în autobuz, sunt mai mult decât epuizat. Comentariile făcute de Lama în timpul scurtelor popasuri m-au determinat

să mă resemnez că trebuie să merg toată noaptea. Așa că mă surprinde când, cu câteva ore înainte de a se lumina de ziuă, învățătorul nostru se întoarce spre noi și arată spre o scobitură într-o stâncă aflată la o distanță mică de marginea drumului.

— Acolo trebuie să ajungem, spune el.

După poziția lunii, bănuiesc că este ora trei. Când ne cățărăm, îndepărtându-ne de cărare și ajungând aproape de baza unei stânci mari, spun încet:

— Credeam că vom merge până la ziuă.

— Prea periculos, răspunde Lama. Amurgul și zorii zilei sunt momentele în care inamicul poate să atace.

Probabil că se referă la studiile sale asupra tacticilor folosite în războiul de gherilă.

Scobitura din stâncă nu pare cu nimic diferită de alte găuri între bolovanii din munții pe care îi traversăm. În mod categoric, nu este nimic deosebit legat de această zonă care să atragă atenția în vreun fel. Chiar lângă crăpătură crește un mesteacăn încâlcit, care ascunde parțial lungimea spațiului dintre doi bolovani, spațiu ce se întinde pe câțiva metri. Când Lama se oprește la baza scobiturii, scoate din robă o cutie de chibrituri pe care mi-o înmânează și-mi spune să mă strecor printre cei doi bolovani, ajutându-mă de trunchiul copacului. La o distanță mică de bolovan, spune el, se află un prag mic pe partea stângă. Să-i spun când ajung acolo.

Chiar dacă mă dor brațele și picioarele și tot ceea ce vreau este să stau jos, îmi ascult învățătorul. Mi-l imaginez pe el făcând asta, iar gândul mă face să uit de propria mea oboseală timp de câteva momente. Lama Tsering, lama cu rangul cel mai înalt de la Zheng-po, exceptându-l pe stareț, cățărându-se între bolovani ca o maimuță!

— Ca o maimuță! mă tachinează Lama de jos, dojenindu-mă blând că am astfel de gânduri și reamintindu-mi de puterile

sale telepatice.

— Îmi pare rău, Lama, mormăi eu, chinuindu-mă să urc, cu spatele lipit de unul dintre bolovani și cu picioarele pe partea opusă a scobiturii, și trăgându-mă în sus cu ajutorul trunchiului de copac.

La ceva distanță în sus – cel puțin doi metri, doi metri și jumătate – văd spintecătura din stânca opusă. Din cauza întunericului nu pot să văd cât de adâncă este și sunt puțin speriat. Dar ascultând instrucțiunile pe care mi le-a dat Lama, îmi legăn picioarele și mă strecor până la pragul de stâncă, dându-i într-un final drumul trunchiului de copac.

— Am ajuns.

— Foarte bine, vorbește el de jos. Acum, pe burtă, îndreaptă-te spre capătul pragului de stâncă. Poți să aprinzi un chibrit ca să fii sigur că e liber.

Fac ce mi se spune și totul în jurul meu este pe dată scăldat într-o lumină aurie, trezindu-mă într-un fel de tunel. De unde stau întins, pe burtă, tunelul este îndeajuns de înalt încât să merg în genunchi. Dar în fața mea se îngustează precum vârful unui con, cam jumătate din înălțime și larg de doar câțiva metri. Nu sunt șerpi sau lilieci din câte văd, însă nici spațiu nu prea este. Oare aici urmează să ne odihnim?

— Este liber, Lama.

— Du-te către capătul pragului de stâncă, unde devine foarte îngust.

Ceva mai târziu îi spun că am ajuns acolo. În spatele meu îl aud pe Paldon Wangmo cum se strecoară printre bolovani.

— Când ajungi îndeajuns de aproape încât să atingi roca din capăt, întinde mâna sus și la dreapta. Dă cu mâna peste piatră până când vei da de o bucată de piele care iese în afară.

Imediat ce Lama îmi spune de bucata din piele, bănuiesc unde vrea să ajungă. Și, încă o dată, mă uimește. În satul meu

natal Ling se obișnuiește ca sătenii să folosească bucăți din piele de iac ca mânere de ușă. La intrările micuțe din lemn, pielea este bătută în cuie către exterior. Pentru ușile mai grele, pielea acoperă și interiorul, fiind folosită ca un mâner flexibil. În timp ce pipăi cu vârfurile degetelor prin întuneric, îmi imaginez că acest prag de stâncă nu înseamnă și capătul călătoriei.

Îmi ia ceva timp până să dau de bucata din piele din cauza proeminențelor și a cutelor din stâncă. Când o găsesc, o simt tare și uscată, ca o scoarță de copac care a rămas oarecum lipită de stâncă. Este atât de bine ascunsă, încât, dacă nu mi s-ar fi spus exact unde este, nu aș fi găsit-o niciodată.

— Am găsit pielea, îi spun eu învățătorului meu.

Se face o pauză înainte ca el să murmure:

— Sunt sigur că știi ce să faci. Doar ai grijă când tragi de piatră. E foarte grea.

Ținându-mă cu ambele mâini și adunându-mi toată puterea, trag de curelușa din piele. La început, nu e nicio mișcare. Apoi, o înclinare bruscă și, spre uimirea mea, piatra se rostogolește ușor, ca o roată pe care o ghidez spre mine. Paldon Wangmo vine din spate și mă ajută să o dau într-o parte, astfel încât să putem trece de ea târându-ne.

Imediat simt o pală caldă de vânt lovindu-mi fața. Fiind întuneric, mi-este greu să-mi dau seama cum arată noua intrare, știu doar că este un fel de tunel care se continuă în depărtare.

Auzindu-l pe Lama cum urcă după noi, merg mai departe cu atenție, pipăind prin întuneric mai întâi cu mâna și înaintând pe burtă puțin câte puțin. Intrarea este foarte îngustă, dar odată ce trecem de ea, nu mai avem mult de mers până să realizez că pot să stau în genunchi și în patru labe și să înaintez cu mult mai multă ușurință.

Știu că Paldon Wangmo este în spatele meu, apoi urmează Lama. Oprindu-mă, neștiind ce să fac mai departe, aud un sunet în stânga mea, ca o cutie din lemn care se deschide. Apoi Lama aprinde o lumânare și stă în picioare lângă noi, care continuăm să stăm în genunchi. La lumina singurei flăcări descoperim că ne aflăm într-o mare grotă.

Ne ridicăm în picioare uimiți, observând dimensiunile cavernei secrete, care este mare cât sala de meditație de la Zheng-po. Într-un capăt, vedem cufere frumos aranjate. Ma întreb dacă fiecare din ele a fost transportat individual aici. Ceva mai aproape de locul unde ne aflăm, o poliță mică a fost scobită în rocă, iar pe ea se află o statuie din bronz a lui Shakyamuni Buddha.

Lângă noi, amuzat, Lama Tsering ne vede chipurile surprinse și ne spune:

— Mâine veți avea destul timp la dispoziție pentru a explora peștera. Acum e timpul să ne odihnim.

Ceva mai târziu, după ce am asigurat piatra de la intrare cu o bară din metal și după ce am scos dintr-un cufăr saltele și pături – ce lux! –, ne întindem.

— A fost o călătorie lungă, îl aud pe Lama în timp ce îmi odihnesc capul pe saltea. Amândoi v-ați descurcat foarte bine.

În câteva clipe adorm.

CAPITOLUL OPT

Mă trezesc în aroma delicioasă de *cha* și cu picioarele atât de înțepenite, încât de-abia mi le pot mișca. După un timp, deschid ochii și îmi îndrept privirea spre Lama Tsering, care stă așezat lângă un mic arzător pe gaz, nu departe de mine.

Îmi aduc aminte unde suntem.

Cum stau nemișcat pe o parte și îl privesc pe învățătorul meu, trezindu-mă încetul cu încetul, observ că peștera este neobișnuit de luminoasă. A fiert apă și a adăugat niște *cha* dintr-un săculeț mic de piele pe care îl are strâns în jurul mijlocului, apoi deschide o cutie de lapte condensat. Înlocuiește laptele de iac pe care l-am avea în mod obișnuit – toți cărăm cu noi cutii cu lapte condensat în rucsacuri. Pe o piatră de lângă el se află trei căni emailate și trei boluri din lemn. Mă uit prin peșteră – aerul de aici pare să strălucească – și apoi spre locul unde emailul alb strălucește în lumină. După ceva timp, Lama ia oala de pe foc și toarnă *cha*-ul cu atenție în cele trei căni. Nu este pentru prima oară când mă gândesc cât de norocos sunt că am un învățător ca Lama Tsering. Cei mai mulți dintre călugării de la Zheng-po sunt mult mai severi și ar insista ca novicii lor să pregătească cha, și nu invers, având în vedere că este treaba lor. Dar Lama ne-a spus că se preocupă deopotrivă de progresul nostru spiritual și de starea noastră fizică: cheia realizărilor este echilibrul din lucruri. Iar o parte din starea bună de sănătate o reprezintă mâncarea bună.

— Este timpul pentru micul dejun, Tenzin Dorje, mă

privește direct, simțind că m-am trezit.

— Lama, casc eu, întinzându-mă sub pătură până când îmi tremură brațele și picioarele.

Mă răsucesc încet și mă ridic în picioare. Mergând spre el, mă uit la deschizătura largă dintre bolovani. Privind în sus, deasupra noastră, observ că cineva a pus un grilaj larg, metalic. Mai aproape de noi, la numai câțiva metri, se află o fâșie îngustă de plastic.

— Deci de asta este atâta lumină, șoptesc eu, așezându-mă somnoros lângă Lama și ducându-mi ceașca de *cha* la gură.

— Și uscat, spune Lama.

Nu m-am gândit până atunci la asta, dar realizez că așa este. Este la fel de uscat ca în cele mai bine construite case din Tibet, uscat și surprinzător de cald în același timp.

Paldon Wangmo vine de unde stătea întins pe salteaua lui.

— Perfect pentru păstrarea textelor, spune el.

Lama îi întinde ceașca de *cha* lui Paldon Wangmo, privindu-ne când pe unul, când pe celălalt.

— Vreți să știți cât timp ați dormit? întreabă el.

Chiar dacă privirea îmi este încă încețoșată de somn, după expresia lui, îmi dau seama că am dormit mult. Zâmbesc.

— Douăsprezece ore, confirmă el.

Apoi, uitându-se la Paldon Wangmo:

— Iar tu, mai puțin cu o oră.

Sfios, îi arunc o privire lui Paldon Wangmo. Amândoi știm că Lama este probabil treaz de ore întregi. La Zheng-po este cunoscut drept călugărul care nu doarme niciodată. În zece ani de când îmi este învățător, l-am văzut dormind doar o dată, singura dată când s-a îmbolnăvit. Ori de câte ori îi ciocăneam la ușă, indiferent de oră, îl găseam studiind texte sau meditând, salteaua lui fiind proptită după ușă. Odată, când l-am întrebat dacă doarme vreodată, a râs și mi-a spus că atât mintea, cât și

trupul au mai mult de câștigat de pe urma meditației decât a somnului.

Lama toarnă puțin *cha* în fiecare dintre cele trei castroane și deschide un recipient cu dop care conține făină de orz. *Tsampa* se face adăugând făină peste ceaiul de unt, frământând amestecul într-un aluat și rupându-l apoi în bucățele mici. Foarte curând, toți trei ne bucurăm de *cha* și *tsampa*, care sunt cu atât mai bune cu cât este primul *cha* al zilei după călătoria dificilă din noaptea precedentă.

— Unde ați găsit apă, Lama? întreabă Paldon Wangmo în timp ce mâncăm.

Lama arată către un culoar de trecere din spatele lui.

— Dacă urmezi acel tunel, ajungi la un izvor. Este o caracteristică minunată a acestei peșteri.

Apoi, arătând spre multele cufere din capătul încăperii, spune:

— Există suficient de multă mâncare aici ca să hrănească mulți călugări timp de câteva luni.

Pe măsură ce mă uit prin peșteră, alungându-mi somnul, observ picturile ornamentale, sau *thanka*, cu imagini ale diverșilor buddhași țesute în brocart de foarte bună calitate. La statuia reprezentându-l pe Buddha, pe care am observat-o noaptea trecută, Lama a aprins un șir de șapte lămpi, care pâlpâie în semiîntuneric. Felul în care Buddha este poziționat pe perete îl face să arate de parcă ar pluti în aer, o prezență eterică cu fața aurită și o privire albastră senină. Mulți dintre pereți sunt împodobiți cu caligrafii – texte valoroase și simbolurile magice ale celei mai Înalte Tantra Yoga. Există fotografii în rame poleite cu aur întruchipându-l pe Sfinția Sa cel de-al Paisprezecelea Dalai Lama, precum și reîncarnările anterioare, al Treisprezecelea și al Doisprezecelea. Pânze ornamentale împodobesc altarul dintr-o grotă care se află pe o

latură a peșterii principale.

Dar în afară de comorile făcute de om care se află în peșteră, altceva mă atrage la acest loc. O energie. Această peșteră, încep eu să-mi dau seama, este mai mult decât un loc folositor unde se pot depozita cele mai valoroase texte. Acest loc are ceva sacru.

— Câțiva dintre noi au știut de mult timp de peștera asta, îmi răspunde Lama la întrebarea nerostită.

— Câțiva lama de la Zheng-po?

— Zheng-po, aprobă el, sorbindu-și ceaiul. Și Lhasa.

Fac ochii mari. Prin „Lhasa“ se referă la cele mai înalte niveluri ale tradiției noastre – călugări care lucrează la Palatul Potala. Poate chiar Dalai Lama însuși.

— Este un secret – ne spune Lama –, păstrat de secole de câțiva dintre noi în spiritul tradițiilor Kagyu și Gelug. Am fost mereu conștienți de binecunoscuta profeție a lui Padmasambhava – cum că într-o zi Dharma va părăsi Tibetul și va fi dusă pe pământul fețelor roșii. Această peșteră – dă el din cap serios – joacă rolul cel mai important în îndeplinirea acestei profeții. Este ultimul sanctuar secret înainte de graniță. De aici mai sunt câteva ore de mers până în satul Tang, iar de acolo foarte puțin până să ieșim din Tibet.

— Aceea este o reprezentare a lui Padmasambhava? întreabă fratele meu, arătând spre un perete.

Lama Tsering aprobă din cap.

— Ai observat bine, Paldon Wangmo. În aceste caverne principale, precum și în tunelele și cavernele care le înconjoară, vei vedea multe imagini ale lui Padmasambhava. Această peșteră are o strânsă legătură cu el. Se spune că aici a stat atunci când s-a retras pentru opt ani de zile, de aceea se crede că tot muntele are o energie specială.

Privesc în jurul meu cu și mai multă uimire.

— Unele picturi de pe perete ar fi realizate chiar de el. Și mai sunt și relicve sfinte care, conform legendei, i-au aparținut.

— Ce fel de relicve? întreb eu cu nerăbdare.

— O scoică de mare, unul dintre cele opt daruri de bun augur. Un cilindru de rugăciune foarte vechi. Le vei găsi la altar.

Privirea mi se îndreaptă spre altar și, plin de uimire, încerc să mi-l imaginez pe marele și gloriosul Padmasambhava meditând chiar în acest loc, unde stau eu. Între timp, Paldon Wangmo întreabă, după cum îi stă în caracter:

— Lama, ați verificat?

Lama întotdeauna ne îndeamnă să nu credem un lucru până când nu-i verificăm autenticitatea. Încrederea oarbă nu este ceva ce trebuie încurajat.

— În ce sens?

— Dacă legenda este adevărată? Dacă Padmasambhava s-a retras aici? Dacă scoica chiar îi aparține?

Înainte ca Lama să poată răspunde, mă trezesc replicând:

— Cum poți verifica ceva ce a avut loc acum o mie de ani?

Întotdeauna m-a intrigat firea sceptică a lui Paldon Wangmo.

Dar Lama Tsering mă privește cu o cută de concentrare pe frunte.

— Este o întrebare bună, Tenzin Dorje. Fratele tău este îndreptățit să ceară dovezi. Nu trebuie să credem lucruri doar pentru că ele sună bine.

Apoi, privind spre Paldon Wangmo:

— O mie de ani înseamnă mult ca să verifici ceva. De fapt, sunt 1200 de ani de când Padmasambhava a adus Dharma în Tibet. Nu am nicio dovadă irefutabilă, dar...

Se uită îndelung la ceașca de *cha*, înainte de a-și ridica privirea spre noi cu o expresie plină de înțeles.

— Este ceva de o relevanță directă ce trebuie să vă spun amândurora.

Este la fel de serios precum în acea noapte la Zheng-po când ne-a chemat pe amândoi la el. Este același sentiment al importanței că, odată spus ceva ce trebuie să ne spună, nu mai este cale de întoarcere.

Eu și Paldon Wangmo ne apropiem și mai mult.

— Vă amintiți când v-am spus că este responsabilitatea noastră să transportăm într-un loc sigur lucrările originale ale lui Milarepa, Naropa, precum și câteva dintre faimoasele profeții ale lui Padmasambhava?

Amândoi dăm din cap la unison. Cum am putea uita?

— Acestea sunt unele dintre cele mai prețioase și sacre texte din tradiția noastră, dar mai există alte două pergamente care le-ar putea eclipsa în întregime. Ar putea fi considerate încă și mai prețioase și sacre pe viitor.

Privindu-ne expresiile uluite, continuă:

— Știm cu toții că Padmasambhava a fost un mare învățat și profet. Cum avea el să știe acum 1200 de ani că într-o zi vor exista invenții precum mașini și avioane? Cu toate acestea, cea mai faimoasă profeție a sa despre păsări din fier și cai care merg pe roți vorbește clar despre aceste lucruri. În ciuda imensului nostru respect față de el, se pare că am subestimat importanța pe care o are în tradiția noastră. Nu numai că a adus Dharma în Tibet, dar e posibil să fi și jucat un rol important în statornicirea ei pe tărâmul fețelor roșii.

Amândoi îl ascultăm pe Lama cu atâta atenție, încât aproape că nu mai respirăm. Dar se pare că vorbește în ghicitori. Unde bate?

— Paldon Wangmo, ai cerut o dovadă a prezenței în această peșteră a marelui yoghin. Iată una: ultima dată când am adus aici niște texte foarte valoroase a fost în vara din Anul

Șobolanului. Poate îți amintești, v-am lăsat pe tine și pe Tenzin Dorje să vă întoarceți în sat pentru două luni.

Mi-aduc aminte foarte bine. La sfârșitul acelei vizite mama ne-a condus până în stația de autobuz, lucru pe care nu îl mai făcuse niciodată. Atunci ne-a spus cât de mândră este de amândoi.

— După ce am pus textele la loc sigur aici, în peșteră, am plecat în Tang, orașul comercial, într-o vizită. Am considerat că ar putea fi important, atunci când va sosi timpul, să facem o călătorie de recunoaștere. La întoarcere am întâlnit o săteancă. Era pe cărarea de munte, dar nu aveam idee de unde venea și încotro mergea. Nu sunt ferme în zona aceea deoarece pământul este prea sterp. Parcă ar fi apărut din cer. Ne-am oprit să stăm de vorbă, deși am încercat să nu-mi arăt reacția, deoarece era fără îndoială cea mai urâtă ființă pe care am văzut-o vreodată. Era adusă de spate, ca un copac pipernicit. Părul îi era extrem de murdar, iar fiecare părticică de piele expusă era plină de bube. Mirosea atât de urât, încât am fost nevoit să fac eforturi să nu vomit. Sacul pe care îl avea în spate era pătat și putred. Când s-a întors să mă privească, am văzut că jumătate din fața ei era pe jumătate putrezită, lăsând să se vadă gingiile și globul ocular.

Paldon Wangmo își arată dezgustul. Eu, întotdeauna cel mai sensibil dintre noi doi, mă cutremur.

— Nu mi-a răspuns atunci când am întrebat-o unde merge. În schimb, mi-a cerut apă.

— Și ce ați făcut? întreb eu.

Lama dă din umeri.

— Ce puteam face? Sunt un călugăr budist. Este de datoria mea să protejez și să ajut toate ființele conștiente. Am avut o sticlă cu apă, așa că i-am dat-o ei, știind că nu voi mai putea să beau din ea după aceea. A luat numai o înghițitură, după care a

aruncat-o pe jos și a cerut de mâncare. Se nimerise ca în Tang să primesc patru bucăți delicioase de carne pe care de-abia așteptam să le mănânc la prânz. Am scos două bucăți și i le-am dat. Le-a înfulecat cu o poftă nebună înainte de a-mi cere mai multe.

Lama dădu din umeri:

— A trebuit să-i dau și celelalte bucăți. Apoi a vrut bani. Se nimerise ca starețul să-mi dea niște bănuți, spunându-mi clar să nu-i folosesc decât în caz de urgență. Am hotărât că femeia avea mai multă nevoie de ei decât mine, așa că i-am dat ei banii pe care-i aveam. După ce a băut apă, a mâncat și mi-a luat banii, nu mai eram de niciun folos pentru ea. Dar înainte de a pleca, s-a întors și, fără niciun motiv anume, a citat niște versuri în care se menționează satul Tang. Sunt niște versuri greu de înțeles la care nu m-am gândit ani de zile, deși tocmai fusesem acolo:

Din Tang de la vest, o mie,
Sub coada mărețului leu al zăpezii...

Paldon Wangmo a început și el să recite. Am fost doar pe jumătate surprins. Știam cu toții ce memorie formidabilă are.

Cele două prețioase ale mele, destinate ținuturilor fețelor roșii...

Paldon Wangmo continuă singur:

Îi așteaptă pe războinicii Dharma.

Lama încuviințează din cap.

— Ciudate versuri, nu-i așa?

— Mai ales venind din partea unei bătrâne de la munte, remarcă Paldon Wangmo.

— Întocmai, aprobă Lama. În drum spre peșteră, versurile mi-au preocupat gândurile. Știți cine le-a scris, nu-i așa?

Amândoi dăm din cap negativ.

— Sunt atribuite lui însuși Padmasambhava.

— Este un limbaj încifrat, spun eu.

— Desigur.

Multe dintre cele mai sacre texte din tradiția noastră sunt scrise sub forma versurilor codate, în limbaj criptic, neavând niciun sens pentru cei care nu știu la ce fac referire. Acest limbaj este o formă de ajutor al memoriei, sau un mnemonic, scopul lui fiind atât acela de a-i ajuta pe discipoli să-și reamintească anumite îndrumări-cheie, cât și de a proteja acele îndrumări de cei neinițiați.

Din Tang de la vest, o mie,
Sub coada mărețului leu al zăpezii,
Cele două prețioase ale mele, destinate ținuturilor fețelor roșii,
Îi așteaptă pe războinicii Dharma.

Lama repetă toate versurile ca să putem medita asupra înțelesului. Înainte de a continua:

— Am învățat versurile în tinerețe, însă nu mi s-a spus și ce înseamnă ele. Și nici nu le-am acordat vreo atenție deosebită până în momentul de neuitat al întâlnirii mele cu acea bătrână. Pentru că mi-au fost reamintite în timpul misiunii mele de a asigura cele mai valoroase texte, am început să îmi dau seama de importanța lor excepțională. „Ținuturile fețelor roșii“ reprezenta de fapt același lucru la care se făcea aluzie în faimoasa profeție a lui Padmasambhava – Occidentul. Așadar, ce însemna „Cele două prețioase ale mele“ care le erau destinate? „Din Tang de la vest“ era de asemenea de la sine înțeles. Sunt mai multe locuri cu numele Tang și dintre toate *acest* Tang este cel mai vestic. Dar oare la ce se referea „o mie“? Ar putea fi vreo direcție?

— O mie de mile? sugerează Paldon Wangmo.

— În vremea lui Padmasambhava distanța nu se măsura în mile. Dar ești pe drumul cel bun.

— Ore? încerc eu, ridicând din umeri.

— Pași, sugerează Paldon Wangmo, înainte de a ezita. Deși o mie de pași nu reprezintă o distanță mare.

— Și eu m-am gândit că poate însemna „o mie de pași“ – răspunse Lama –, dar mai rămâne problema „cozii mărețului leu al zăpezii“. Unde ar putea fi?

Multe locuri au fost numite după leul zăpezii, o creatură mitică și un simbol nobil în Tibet. În arta sacră, leii zăpezii apar deseori susținând tronurile celor iluminați, iar în zonele rurale există referiri la munți, râuri și trecători ale leilor zăpezii.

— M-am întrebat dacă vreun munte de lângă Tang este cunoscut sub acest nume. M-am mai gândit și la această peșteră, unde se spune că ar fi trăit Padmasambhava. Dar când m-am întors aici și am studiat toate hărțile pe care le-am adus cu mine, nu am găsit nicio referire la vreun leu al zăpezii prin aceste locuri.

Se face din nou o pauză lungă în timp ce el își soarbe cha-ul.

— Următoarele zile mi le-am petrecut gândindu-mă la aceste versuri. Când nu meditam, stăteam aplecat peste hărți, încercând să descifrez distanțe: o mie de pași, o mie de ore, o mie de zile. Dacă satul Tang s-a mutat în ultimii o mie două sute de ani? A mai fost vreun sat Tang în vest?

Dând din cap negativ, ne spune:

— Tot timpul cât încercam să găsesc o soluție, făceam o greșeală.

Ridicându-și sprâncenele, ne invită să sugerăm care ar fi aceea. Dar nu vrem să sugerăm vreuna. În cele din urmă ne spune râzând:

— Prea multă gândire!

Pentru un timp îi împărtășim amuzamentul.

— În ziua a cincea îmi dau seama de greșeală. „Azi nu mă voi mai gândi la versurile lui Padmasambhava sau la satul Tang“, mă hotărăsc eu. „Voi fi doar conștient. Când mănânc tsampa, voi fi conștient de tsampa. Cât timp voi fi în peșteră, voi fi conștient de ea.“ Stăteam unde stați voi acum – spune el – cu fața la perete, spre dreapta. După câteva minute de exersare a conștientizării, mi-am dat seama care era răspunsul.

Îl privim uimiți. Nu e ceva obișnuit ca Lama Tsering, cel mai modest dintre călugări, să pretindă că are răspunsul.

— Codul lui Padmasambhava era atât de simplu, încât nu mi-am dat seama de el. Complicam lucrurile prea mult. Odată ce vă terminați micul dejun și vă spălați, vreau să încercați să exersați conștientizarea și veți vedea.

*

O jumătate de oră mai târziu, suntem hrăniți, spălați și gata de meditație, deși aș vrea să menționez că sunt doar un călugăr novice, iar Lama Tsering are cel mai înalt rang la Zheng-po; că realizările mari sunt peste capacitățile mele; că, după o noapte ca cea trecută, ar trebui să am timp să mă odihnesc și să-mi relaxez mintea.

Ca răspuns la frământările mele, Lama Tsering se uită la mine:

— Doar pentru puțin timp, Tenzin Dorje. Fii doar conștient.

Eu și Paldon Wangmo stăm în poziție de meditație, cu fața către peretele pe care ni l-a arătat maestrul nostru. La început, mintea mi-este plină de imagini ale bătrânei îngrozitor de urâte și de versurile ciudate ale lui Padmasambhava. Trebuie să ignor amintirea întâlnirii cu soldații Armatei Roșii de seara trecută. Având ani de zile de experiență în antrenarea minții, reușesc să mă eliberez de gânduri și, pentru câteva minute, simt liniștea peșterii. Lama a predat întotdeauna importanța preciziei în

oferirea și executarea instrucțiunilor. În Dharma, ne reamintește el deseori, nu este loc de gândire confuză – *totul* are un scop clar. Cât stăm așezați, îmi reamintesc ce ne-a cerut: „Încercați să practicați concentrarea absolută și să vedeți.“

Mă concentrez pe peretele care se află în fața mea. Deși nu există lumină directă care să străpungă crăpătura adâncă până în capătul peșterii, o rază ce se reflecta deasupra noastră dintr-o piatră luminează peștera, oferindu-i o proprietate nedeslușită și eterică. Stând așezat, aud cum vântul respiră prin crestăturile și tunelurile ascunse precum notele joase ale unui flaut din lemn. Curenții de aer pe care i-am observat cu o seară înainte sunt calzi și delicați pe piele. E ca și cum peștera ar avea viață proprie.

Peretele la care stau cu fața se întinde vertical până pe la nivelul pieptului, apoi se curbează formând o crăpătură întunecată în rocă care se lungește cine știe cât. Ca mulți pereți din peșteră, la un moment dat în trecut, partea netedă a fost pictată cu imaginea lui Buddha. În ciuda patinei atât de vechi, unele dintre culori s-au păstrat încă vii, mai ales cele cu malachit pentru verde și chinovar pentru roșu. Ar putea avea o vechime de sute de secole, mă gândesc, poate chiar mai bine de o mie de ani. Apoi mă verific. Nu trebuie să mă las purtat de gânduri și presupuneri. Trebuie doar să fiu conștient, să observ.

După un timp, respirația mea devine mai liniștită. Mintea este mai calmă. Devin prezent numai cu fiecare moment care apare. Este un sentiment liniștitor, unul la care știu că pot reveni mereu prin meditație. Dar pentru că nu sunt încă un bun meditator, trebuie să-mi mai purific mintea. Mă bucur de numai câteva minute de liniște, când un gând apare de nicăieri, ca o bulă care se ridică la suprafața conștiinței: „Încercați să exersați concentrarea absolută“, ne-a cerut lama, „și să vedeți.“

Oare conștientizarea privirii trebuia să o exersăm? Dacă

studiez peretele din fața mea, voi reuși oare să găsesc același indiciu, descifrând codul lui Padmasambhava, pe care Lama Tsering l-a descifrat atunci când a stat în același loc?

Studiez peretele din stâncă cu și mai multă concentrare. Mă întreb dacă printre multitudinea de crăpături există vreo încăpere secretă. Poate că acest perete, ca și muntele în sine, ascunde vreo comoară?

Dacă există, nu pot să-mi dau seama unde este. Tot ceea ce pot să văd este pictura lui Buddha, mucegăită din cauza timpului și scorojită de vreme, numai culoarea roșie și cea verde păstrându-se clare. Dar poate că cercetarea mea este prea amănunțită. Conștientizarea nu este același lucru cu implicarea activă. Este, în schimb, o stare de veghe relaxată. Să privești – da –, însă fără să te implici. În această stare, ne-a învățat Lama, devenim conștienți de acele lucruri pe care nu le putem vedea dacă ne străduim prea tare. În mod paradoxal, renunțând la așteptări, avem mai multe șanse să găsim ceea ce căutăm.

Relaxându-mi concentrarea, încerc să privesc peretele cu o stăpânire de sine calmă. Timpul se scurge în liniștea calmă a peșterii în timp ce îl privesc pe Buddha. Poate că, dacă aș fi continuat, aș fi realizat același lucru de care și-a dat seama și fratele meu. Pentru că urma să-mi dau seama că este ceva în neregulă cu chipul lui Buddha, ceva ce mergea dincolo de deteriorarea elementelor. Dar Paldon Wangmo este primul care conștientizează.

— Lama, leul zăpezii?!

Nu se obișnuiește să se vorbească în timpul meditației. Îmi amintesc de o asemenea întrerupere care s-a petrecut o singură dată la Zheng-po, când unul dintre călugări a observat că luase foc o clădire. Dar entuziasmul din vocea lui Paldon Wangmo este evident.

Concentrându-mi atenția asupra leilor de zăpadă care

susțin tronul pe care stă așezat Buddha, observ că, în locul unei perechi care susține fiecare colț al tronului, doar perechea din dreapta este cum trebuie. În stânga se află un singur leu.

— Este cumva inegalul leu al zăpezii? întreabă Paldon Wangmo.

Inegalul? Reflectez. Apoi brusca realizare. Da, este un al patrulea leu al zăpezii, care însă mi-a scăpat deoarece conturul este atât de șters, iar leul atât de mare, încât laba sa este la fel de mare ca perechea sa.

Din spate îl aud pe învățătorul nostru spunând:

— De ce nu descoperi singur?

Paldon Wangmo se ridică în picioare imediat. Îl urmez curând. În timp ce ne îndreptăm spre zid, versurile lui Padmasambhava îmi răsună în minte:

Din Tang de la vest, o mie,
Sub coada mărețului leu al zăpezii,
Cele două prețioase ale mele, destinate ținuturilor fețelor roșii,
Îi așteaptă pe războinicii Dharma.

Deci, ne aflăm în sanctuarul lui Padmasambhava, la o mie de pași depărtare de Tang! Aici, chiar sub ochii noștri, se află mărețul leu al zăpezii! Ca toate versurile scrise în limbaj încifrat, odată ce înțelesul a fost descifrat, el devine atât de clar, atât de direct.

Ridicându-ne robele până la mijloc, ne lăsăm pe vine în locul în care peretele se curbează. Este întuneric, iar crăpătura se îngustează repede, astfel încât suntem în curând în genunchi. În fața mea, Paldon Wangmo își trece mâna de-a lungul rocii pe măsură ce înaintează.

Atunci când se oprește, strigând „Este ceva aici“, întind mâna și pipăi în locul în care este mâna lui. O fisură de la

suprafață a creat o buză. Pipăim în spatele ridicăturii. Consider că este un ascunziș perfect.

— Ce ați găsit? întreabă Lama.

— Un loc unde se poate ascunde ceva – răspund eu –, dar nu este nimic aici.

Aflându-ne în mâini și în genunchi, mă întreb dacă nu cumva trebuie să ne lăsăm pe burtă.

— Bravo! vine răspunsul. Motivul pentru care nu găsiți nimic este că deja l-am luat. Să vă arăt.

Ne întoarcem chinuit și ne îndreptăm spre caverna principală. Ne dăm seama că învățătorul nostru ne-a îndrumat spre acest moment de revelație. În loc să ne spună pur și simplu, ne-a ghidat astfel încât să descoperim singuri înțelesul instrucțiunilor lui Padmasambhava.

Există momente în care Lama Tsering pare un scamator, capabil să aranjeze întâmplări sau situații în așa fel încât efectul să fie unul maxim. În timp ce ne târâm, la început în mâini și în genunchi, apoi aplecați în față, observăm că lumina din peșteră s-a schimbat. Cu toate că acea lumină delicată, astrală continuă să pătrundă în peștera principală, o rază de lumină cade acum direct în peșteră, chiar în fața locului unde Lama Tsering stă așezat. Luminează două cutii de tablă subțiri cum nu am mai văzut. Lama ne privește cu atenție în timp ce ne alăturăm lui, îngenunchind ca să inspectăm tuburile metalice. Ochii lui au o energie puternică, iar în vocea lui se simte o bucurie cum rar îmi este dat să aud:

Cele două prețioase ale mele, destinate ținuturilor fețelor roșii,
Îi așteaptă pe războinicii Dharma.

— Aceste două pergamente pecetluite fac subiectul versurilor lui Padmasambhava. Cele mai prețioase învățături

ale sale. Nu numai că a prevăzut că Dharma va depăși granițele Tibetului într-o bună zi, dar a și făcut pregătirile necesare pentru aceasta. Cu peste o mie de ani în urmă a scris învățături importante pentru fețele roșii, pentru occidentali. Le-a păstrat aici, în acest loc secret, ferite de foc și ploi. Și a lăsat instrucțiuni clare.

Încă mă uit la cilindri. Sunt cam de cinci centimetri lățime și de vreo nouă centimetri lungime. Metalul a oxidat cu timpul. O pecete de ceară lungă cât două treimi din fiecare cutie înconjoară circumferința. Ambele peceți sunt intacte.

— Nu sunt deschise, observ eu.

— Având în vedere că însuși marele și gloriosul Padmasambhava a sigilat aceste învățături sacre, eu și Starețul credem de cuviință că ar trebui deschise numai de liderul tradiției noastre, Sfinția Sa Dalai Lama.

În timp ce analizez cilindrii, fermecat de importanța lor, Paldon Wangmo întreabă:

— Credeți că rugina a pătruns în interior?

— Se poate, deși nu cred, răspunde Lama. Acum cincizeci de ani, în timpul unor lucrări la Palatul Potala, s-au găsit pergamente ca acestea, în condiții similare. Știu asta deoarece Starețul a fost de față atunci când Sfinția Sa le-a deschis. Învățăturile din interiorul lor erau în perfectă stare deoarece metalul este foarte gros.

Lama ne dă fiecăruia câte o cutie. Când o iau, sunt surprins de greutatea ei. O țin în mână, cuprins de venerație, știind că este cea mai de preț comoară pe care am atins-o vreodată.

— Credeți că Buddha a trimis-o pe acea bătrână urât mirositoare? întreb eu, neîndrăznind să privesc în direcția lui Paldon Wangmo.

— Nu știu, Tenzin Dorje, răspunde Lama, dar am învățat să fiu mereu atent la sincronicități. Deoarece tot ceea ce ia naștere

din minte este pus pus în mișcare de karmă, trebuie să fim atenți atunci când mai multe acțiuni diferite tind spre același punct.

Proiecția luminii solare care înviorează locul unde au stat cei doi cilindri se întunecă repede. În semilumina argintie, cuvintele pe care Lama le rostește apoi par să aibă o mare importanță:

— Acea femeie bătrână mi-a reamintit de un poem la un anumit moment și loc care era foarte corect. Pentru mai mult de o mie două sute de ani, acel poem a fost memorat în mănăstirile din tradiția noastră pentru a menține viu un set de instrucțiuni. Mănăstiri din întregul Tibet și chiar din mari părți din China, întinderi imense din regiuni muntoase și câmpii largi, din mari orașe și sătucuri. Și din toată această vastă întindere, instrucțiunile au dus la acest loc, la această peșteră în care suntem acum. Timp de douăsprezece secole de când sunt scrise, versurile au fost păstrate special pentru această zi. Pentru azi. Ziua plecării noastre din Tibet.

Mi s-a ridicat părul de pe ceafă. Chiar și Paldon Wangmo, observ eu, este frapat de această însemnătate.

— Cât despre cei care intră în posesia mesajului, dintre toți lama, inclusiv cei de cel mai înalt rang, dintre toți cei paisprezece Dalai Lama, dintre toți starețiii și yoghinii care au trăit de-a lungul timpului, dintre toți maeștrii, bodhisattva și arhat, instrucțiunile au fost scrise în mod special pentru cine? Pentru noi trei.

Uitându-mă în ochii lui Lama Tsering, nu-mi pot controla un fior.

— *Noi* suntem războinicii Dharma la care a făcut referire Padmasambhava, ne spune Lama, vocea fiindu-i plină de uimire. Indiferent de ceea ce ne așteaptă, atunci când vom urca pe Himalaya, trebuie să nu uităm care ne este sarcina sacră și

istorică.

*

Ne-am petrecut restul după-amiezii meditând, odihnindu-ne și explorând pasajele mai largi care ne duceau către exteriorul cavernei principale. Lama se ocupă de pregătiri, împachetând cu grijă textele sacre pe care urmează să le luăm cu noi. În plus, mai împachetează și mâncare din proviziile aflate în peșteră, umplând rucsacurile până la refuz. La Zheng-po, ca de altfel la oricare dintre mănăstiri, masa principală se servește la prânz. Dar azi ne pregătim masa principală după-amiaza târziu. În afară de tsampa, toată mâncarea este la conservă, dar o mâncăm cu plăcere, prețuind aceste ultime momente în paradisul peșterii lui Padmasambhava, știind că ne așteaptă o călătorie lungă.

Când revenim pe cărarea care duce prin munți, ne încearcă un sentiment foarte diferit față de cel pe care l-am avut înainte. Nu numai că suntem odihniți și hrăniți, dar avem și energia care vine din faptul că știm ce scop special avem de îndeplinit, realizând că această călătorie pe care o facem noi trei a fost sorocită de nimeni altul decât însuși marele și gloriosul Padmasambhava.

Nu mergeam de mult, când deodată ne apropiem de satul Tang, care nu are mai mult de douăsprezece case. Este ora două noaptea, iar sătenii se află la casele lor. Ne ținem departe de sat, mergând pe o cărare care cotește pe deasupra satului. Mirosul familiar de fum de lemn și mâncare plutește în aer. Vedem crâmpeie de calde momente domestice prin uși deschise parțial și prin câteva ferestre micuțe; oameni așezați în jurul focului, pregătindu-și masa de seară. Râsul care se aude când își spun o glumă. Pe un câmp din apropiere, o tânără femeie duce pe umăr niște lemne pentru foc. Chiar dacă se află la ceva distanță,

pot să văd că este frumoasă, cu trăsături fine. În ciuda greutății, merge sigur, cu o blândețe care mă face să mă gândesc la sora mea, Dechen.

Încă o dată, gândurile mi se îndreaptă către familia mea din Ling. Da, îmi vor lipsi în India, mă gândesc eu. Dar indiferent de cât de dor îmi va fi de ei, acest sentiment este compensat din plin de simțul destinului, de faptul că sunt unul dintre cei trei călugări cărora li s-a dat o misiune istorică.

Lăsând satul în urma noastră, ne continuăm urcușul pentru următoarele câteva ore. Am trecut de cel mai departe punct în care a ajuns Lama Tsering vreodată, iar acum ne aventurăm în necunoscut. La o mică distanță în afara satului, cărarea devine mai puțin vizibilă.

O mare parte din teren este aridă și, cu toate că știm cam care este direcția în care trebuie să mergem și ne folosim de o mică busolă și de hărți pe care Lama Tsering le-a studiat cu multă atenție, câteodată ne este greu să ne dăm seama în ce parte să o luăm. Aici este atât de departe, încât nici măcar nu vedem pietre *mani* care să ne ofere confortul dat de gândul că un alt tovarăș tibetan a mai trecut pe-aici. E destul de dificil de făcut această călătorie chiar și în timpul zilei, așa că mersul este acum și mai greu, având numai lumina lunii și stelele să ne călăuzească.

Și totuși, mă încurajez atunci când ocolim câțiva bolovani foarte mari, spunându-mi că, indiferent de ceea ce avem de înfruntat, cu siguranță că Buddha ne protejează, asigurându-se că ne vom termina călătoria în siguranță. Dacă nu, atunci de ce ar mai păstra timp de mai bine de o mie două sute de ani instrucțiunile necesare?

Îmi imaginez cum va fi atunci când vom ajunge în nordul Indiei. Imediat ce se va afla că am venit, cu siguranță că vom fi duși imediat la Sfinția Sa Dalai Lama. Am auzit multe despre

efectul pe care acest Buddha în viață îl are asupra oamenilor care îl întâlnesc. Unii se trezesc pur și simplu cu ochii plini de lacrimi. Alții zâmbesc fără încetare, simțindu-se extaziați în prezența lui. Mă întreb oare ce efect va avea asupra mea. Îmi imaginez ce bucuros va fi știind că am adus cele mai valoroase texte spre a fi păstrate în siguranță.

Parcă și văd cum ne întâmpină călduros pe fiecare în parte. Cum Lama Tsering îi spune despre îndeplinirea profeției lui Padmasambhava și despre peștera secretă aflată la o distanță de o mie de pași de satul Tang. Cum îi înmânăm recipientele metalice și cum unul dintre însoțitorii lui le deschide cu atenție. Cu siguranță că vor fi prezenți și alți preoți ca martori ai acestui moment istoric. Mă întreb dacă vor purta pălăriile aurite de ceremonie în timp ce ne privesc pe noi, cei trei de la mănăstirea Zheng-po, cu respect. Poate că vor insista ca eu și Paldon Wangmo să devenim călugări hirotonisiți ca urmare a acestui serviciu adus tradiției. Poate că vom avea fiecare camera noastră și vom primi învățături de la preoții cu cel mai înalt rang?

Cu aceste gânduri în minte, luăm o curbă, apoi drumul care se întinde în fața noastră devine larg și drept și observ mișcare în umbra de pe partea stângă.

— Stați! Ordinul ne face să înghețăm. Mai întâi văd țigara înainte de a-l zări pe soldatul chinez fumând-o. Sprijinit de o stâncă, se ridică în picioare încet, ducându-și pușca la piept. O îndreaptă direct spre Lama Tsering.

E ceva ireal în toată această scenă. *Nu se poate* să se întâmple așa ceva! Este totul prea obișnuit, prea la ordinea zilei. Sunt atât de șocat, încât nici măcar nu mi-este frică.

Poate că și soldatul este la fel de surprins. Pentru câteva clipe nu face decât să stea acolo și să se uite la noi. Trage un fum din țigară, astfel încât capătul devenit roșu din portocaliu

deschis se sfărâmă.

Observ încă alți doi soldați în întuneric. Dorm. În ciuda a tot ceea ce am auzit despre soldații din Armata Roșie, în ciuda a ceea ce am îndurat cu o noapte în urmă, mă întreb: e posibil să ne lase acest soldat să plecăm? Poate că este bun. Poate că, dacă depinde de el, ne va face semn să mergem mai departe. Chiar dacă nu este bun, este la fel de convenabil și dacă este leneș. Ce are de câștigat dacă arestează trei călugări inofensivi? De ce să se mai deranjeze?

Respirând zgomotos, soldatul scuipă capătul țigării pe jos. Îl lovește cu piciorul pe tovarășul lui care doarme. Se ridică în picioare, blestemându-ne că le-am stricat somnul. Primul soldat ne ordonă să stăm la pământ.

În acest loc cărarea este umedă și noroioasă. Deoarece am fost deprinși să avem grijă de hainele noastre și să respectăm ceea ce semnifică ele, mă întind cu reticență pe spate, sperând să nu îmi murdăresc prea tare rucsacul.

Lama și Paldon Wangmo sunt amândoi cu fața la pământ. Văzându-mă pe spate, soldatul râde și mă rostogolește pe burtă lovindu-mă dur cu cizma, așa că acum sunt plin de noroi atât pe față, cât și pe spate.

Cum stăm întinși cu obrajii, frunțile și nasurile în mocirlă, soldații vorbind în limba lor aspră și ciudată, adevărul situației noastre începe să devină clar. Precum și absurditatea speranței că am fi lăsați liberi. Chiar așa stând lucrurile, mă gândesc la cât de obișnuit este acest prizonierat. Lipsit de dramă. Lipsit de tensiune. Acum mergem prin munți, eu plin de mândrie și importanță, și în următoarea clipă suntem arestați, stând cu fața în noroi.

Mă simt ca un animal dus la tăiere atunci când unul dintre soldați îmi leagă încheieturile. Mă întreb ce se va întâmpla cu noi. Ne vor împușca chiar acum? Dacă da, atunci de ce ne mai

leagă? Ne pregătesc pentru torturi brutale? Îmi vine în minte imaginea călugărului Nyingma – dar o alung.

Prins în aceste gânduri, îmi aduc brusc aminte de cuvintele lui Lama Tsering: „*Dacă vă hotărâți să veniți cu mine, atunci trebuie s-o faceți pentru un scop mai nobil decât acela de a vă salva viețile, indiferent de cât de valoroase sunt ele*.“

Și iată-mă făcându-mi griji pentru starea mea de bine, pe când în rucsacul meu se află cele mai valoroase scripturi din tradiția noastră. Texte atât de rare, că nici măcar nu au fost deschise, darămite copiate și transmise altora. Și mi-au fost date mie, Tenzin Dorje, în grijă.

Ca să ne reamintească de cât de lipsiți de putere suntem, de cât de mult ne disprețuiesc, primul soldat stă în picioare la capul nostru. Râde dur către camarazii lui în timp ce își deschide fermoarul pantalonilor. Câteva clipe mai târziu simțim cum urina lui ne stropește părul și fața, ne înțeapă ochii, forțându-ne, prin urmare, să-i închidem. Urina curge de pe obraz în nas, lucru care mă obligă să o înghit.

Mă gândesc cu durere în suflet la preaiubitul meu guru, Lama cu cel mai înalt rang de la mănăstirea Zheng-po și unul din cei mai respectabili maeștri din tradiția noastră, stând în noroi și plin de urina unui soldat chinez oarecare.

Umilința noastră este totală.

*

Șase ore mai târziu ajungem în apropierea satului Tang.

Complet epuizați, căci am mers toată noaptea, eforturile noastre sunt cu atât mai mari din cauza frânghiei cu care suntem legați toți trei – Lama în față, eu în mijloc, iar Paldon Wangmo în spate.

Chiar și când s-au oprit să se odihnească, soldații nu ne-au lăsat să ne așezăm. Atunci când Paldon Wangmo a spus că are

nevoie la toaletă, unul dintre soldați i-a spus cu o expresie batjocoritoare să își dea drumul pe el.

Durându-mă picioarele și leșinat de oboseală, cu încheieturile rănite, am depășit de mult starea de șoc.

Văzându-l pe învățătorul meu cum devine din ce în ce mai slăbit, împiedicându-se atunci când alunecă pe pietre, mă gândesc că a fost stupid din partea noastră să nu îl înfrângem pe acel soldat al Armatei Roșii cât timp dormeau ceilalți doi. Mă gândesc cum faptul că ne-am lăsat luați prin surprindere și că am rămas supuși s-a întors împotriva noastră. Mă gândesc la cât de tare mirosim a urină toți trei. Mă mai întreb în același timp de ce suntem duși în Tang. Este oare doar un punct de oprire până să ajungem la destinație, în vreo închisoare îndepărtată? Sau suntem duși acolo pentru un anume scop, unul teribil? Și, cel mai important lucru, ce se va întâmpla cu prețioasa noastră încărcătură?

Primesc răspunsul destul de repede. Deși s-a făcut dimineață, pe când ne împiedicăm pe cărarea care duce spre sat, cerul este întunecat și aerul este dens din cauza fumului. Mă întreb de unde provine – în această parte a munților nu există îndeajuns de multă vegetație încât să se creeze o pătură atât de înțepătoare. Însă pe măsură ce ne apropiem, realizez, cu groază, ce s-a întâmplat.

Tang a fost jefuit. Majoritatea caselor sunt ruine care ard înăbușit. Unele încă mai sunt cuprinse de văpaie, flăcările căzând de la ferestrele lor zdrobite. Sătucul prin care am trecut mai devreme în noapte, care părea un rai de mulțumire rurală, a fost ars și vandalizat.

Un singur soldat din Armata Roșie păzește un grup de săteni răvășiți, mulți dintre ei încă în pijamale, înghesuiți în fața uneia dintre puținele clădiri care au mai rămas în picioare. În jurul lor sunt aruncate pe jos bucăți sparte de vase de lut, piese de

mobilier, un aparat de radio sfărâmat – puținele bunuri din umilele lor locuințe. Pe fețele lor se citește groaza.

Alți doi soldați apar prin fum. Între ei se află fata pe care am observat-o cu o noapte înainte, acoperită doar cu un cearșaf rupt și plin de sânge, cu părul murdar și capul atârnându-i cu indiferență. Nu este nicio îndoială asupra lucrurilor la care a fost supusă. Cu toată oboseala mea, simt cum îmi arde stomacul de furie, ca lava fierbinte a unui vulcan – e ca și cum propria mea soră, Dechen, a fost violată.

Este oare cu putință ca numai trei soldați să poată face atât de mult rău în atât de puțin timp? Trei ființe rele înarmate cu puști au distrus un sat întreg care exista încă din timpul lui Padmasambhava.

Soldații sunt pe cale să le-o restituie pe fată sătenilor în momentul în care noi ne facem apariția. În schimb, o țin și se laudă celor trei soldați care ne țin captivi. În ciuda călătoriei obositoare, soldații se apropie grăbiți, luând fata și târând-o în întuneric pentru a o viola și ei.

Ceilalți soldați ne forțează să stăm în fața sătenilor, la câțiva metri depărtare. Unul dintre ei, venind în spatele nostru, a tăiat curelele de la rucsacurile noastre, care cad la pământ cu un zgomot înfundat. Le lovește cu piciorul în fața noastră, înainte de a-l obliga pe Lama Tsering să se așeze la pământ, ordonându-i să le deschidă.

Într-o tibetană stricată, țipă la săteni, prin norul de fum înțepător, proclamându-ne trădători. Pretinde că am fost arestați deoarece am încercat să ducem lucruri din Tibet pe furiș. Ceea ce va găsi în rucsacurile noastre va fi dovada de care are nevoie. Pentru el, este doar un joc.

Când Lama Tsering scoate primul text care a fost înfășurat cu grijă, soldatul îi cere să-l desfacă din materialul în care a fost împachetat, dezvăluind un text de o vechime și o valoare

inestimabile.

— Vedeți? spune soldatul, înțepând paginile cu baioneta și ridicând scripturile deasupra lui. Acești infractori fură de la tibetani!

Mă uit cum textul sfânt este străpuns de vârful unei baionete murdare de sânge. Mă simt cuprins de furie, pe punctul de a exploda. Acești diavoli cu puști ne-au umilit îndeajuns. Nu le pot permite să ne distrugă întreaga misiune. Este timpul să acționăm.

CAPITOLUL NOUĂ

Matt Lester

În cele din urmă reușesc să vorbesc cu Isabella. Este o conversație scurtă pe mobilul ei, cu cinci minute înainte de a trebui să meargă la un curs. Pare nervoasă și grăbită să spună că ritmul ei de studiu nu a încetinit.

Îi spun că am încercat să o găsesc acasă, doar pentru a a afla că și-a petrecut noaptea la Paolo.

— A, a fost o excepție, respinge ea nepăsătoare afirmația mea. Câțiva din grupul de studiu ne-am reunit pentru o degustare. Am băut cam mult și nu am mai avut chef să merg pe jos spre casă.

Spunând că trebuie să meargă la un curs și că este nevoită să încheie conversația, nu mai rămâne loc de vreo replică. Nu este acum momentul să-i spun că până de curând am luat drept bună ideea că amândoi formam un cuplu, că aveam o intimitate și încredere. Că nu m-am îndoit o clipă că așa simțea și ea. Dar de când plecase la Napa era ca și cum legătura dintre noi devenise brusc o chestiune discutabilă. Ca și cum ceea ce ne ținea împreună se rupsese și eu sunt în cădere liberă.

După convorbire, mă întreb ce a vrut să transmită tonul vocii ei atunci când a folosit termenul „o excepție“. Din punctul meu de vedere înseamnă ceva ce nu pot crede. Că încearcă să mascheze „o aventură de-o noapte“ cu „o excepție“, că ascunde adevărul despre ce s-a întâmplat în spatele poveștii de

camaraderie studențească și prea mult vin.

La Londra, când ne întâlneam cu prietenii la un pahar sau mergeam la vreo petrecere, Isabella era mereu în centrul atenției, atrăgătoare și plină de viață. Indiferent ce accese de gelozie simțeam când flirta cu alți bărbați, nu eram așa de tulburat – știam că se întoarce cu mine acasă. Faptul că avea un grup de admiratori adăuga o oarecare picanterie la ideea că eu eram singurul cu care avea să fie în pat mai târziu.

Însă acum era altceva. Neștiind nimic despre Paolo, eram lăsat pradă celei mai rele imaginații. Menționase că el era italian – era oare ceva care o atrăgea spre el, vreun instinct tribal stimulat de starea de sănătate precară a tatălui ei? Era oare Paolo unul din acei tipi latino plini de pasiune și cu libido?

De când Colette rostise cuvintele fatale „poate că este încă acolo“ el se furișase în umbrele minții mele, ca un interlop fără chip pe care voiam să-l fac să dispară, însă a cărui prezență era chiar mai invadatoare. Nu mă puteam gândi la Isabella fără să fiu consumat de el cu o groază interioară acaparatoare. Îmi imaginam cum a fost brusc atras de ea. Cum va descoperi curând cât de vulnerabilă este, un nou sosit într-un ținut necunoscut, împăcându-se cu boala tatălui ei. O tipă fără inel.

Oare pomenise de mine? Chiar dacă o făcuse, nu ar fi contat. Fără îndoială că el a crezut că am fost un nebun s-o las să plece și că a acționat imediat, cu mișcări calculate și probabil destul de exersate. Nu voiam să mă gândesc la ei doi împreună. La partea intimă a relației lor. Tocmai de aceea imaginea asta mă bântuie chiar și în cele mai neașteptate momente. Ideea este destul de chinuitoare și fără să îmi închipui realitatea fizică a nudității ei, cedându-i trupul, oftând a satisfacție în timp ce îi oferă lui intimitatea care fusese a mea.

Simt că alunec periculos în abis.

*

Geshe-la are dreptate că ea nu este o cauză adevărată de fericire, constat eu cu amărăciune. Nu m-am simțit niciodată atât de obosit și de nefericit. Și are dreptate și în ceea ce privește schimbarea. Sunt clipe în care îmi doresc să dau ceasul înapoi, când locuiam la Londra, înainte de oferta de la Acellerate. Lucrurile au stat mult mai bine înainte de ascensiunea mea spectaculoasă în carieră.

În ciuda oboselii care devenise parte integrantă din fundalul existenței mele, decid să mă cufund în muncă. Poate că relația cu Isabella este nesigură, dar mai sunt încă director de cercetare la Acellerate. Da, responsabilitățile postului erau total diferite de ce crezusem eu, însă nu este chiar atât de rău. Cu cât mă gândesc mai mult, cu atât sunt mai pregătit să accept punctul de vedere al lui Bill Blakely. Marii oameni de știință nu sunt neapărat buni manageri. Și în marea majoritate a timpului am făcut management, și nu știință. Acum că mi s-a redat libertatea, ca om de știință, sunt decis să dovedesc că am o grămadă de idei la fel de inovative precum Nanobotul.

La Acellerate, ca în multe institute tehnologice, pentru a urma un nou câmp de cercetare și, mai ales, pentru a obține bugetul necesar, trebuie să capeți mai întâi aprobarea unui comitet științific independent.

În săptămânile de după întâlnirea mea cu Bill Blakely, petrec ore întregi lucrând la noile aplicații tehnologice care au legătură cu Nanobot. Sunt idei pe care le-am avut în ultimii ani și pe care nu am avut răgazul să le dezvolt. Telefonându-le colegilor de la Londra, adun curând o colecție impresionantă de descoperiri științifice, de studii relevante și de material suport pentru noile direcții propuse.

În fiecare zi merg devreme la birou ca să intru în legătură cu institutul din Londra și rămân până seara târziu pentru a lucra la noile schițe de program. În ceea ce mă privește, fiecare

program are aplicabilitate rentabilă în cel mai scurt timp posibil. Nu numai că fiecare dintre ele este un competitor puternic în sine, dar supunând atenției comitetului consultativ nu două, ci trei propuneri separate, mă simt sigur că cel puțin unul dintre ele va primi curând undă verde.

Însă așa cum se dovedește, nu asta se și întâmplă. În ciuda muncii mele susținute și a încrederii de sine, la câteva zile după ce am supus atenției comitetului propunerile mele, primesc un e-mail de la președinte, Robert Telman. Potrivit e-mailului, există câteva complicații legate de două dintre idei, iar cea de-a treia depășește parametrii Acellerate.

Respingerea vine ca o lovitură în moalele capului. Și ajung să realizez cât de puține știu despre aprobarea comitetului în ceea ce privește noi propuneri de cercetare. Presupusesem că era vorba doar de a veni cu o idee de program inovativă. Dar se pare că este mai complicat decât crezusem. Va trebui în același timp să devin și mai abil politic. Să aflu mai multe despre cine este în comitet, despre ce le place și ce nu le place, despre genul de programe pe care le aprobă. Este un nivel nou și îngrijorător de complexitate, unul cu care nu am avut de-a face în cariera mea până acum.

Într-o noapte, ajung târziu acasă de la birou și observ că ies oameni din Centrul Dharma și se îndreaptă spre mașinile lor. Reamintindu-mi de propria vizită, mă gândesc și la Alice, așa cum am făcut-o de mai multe ori de la prima noastră întâlnire. Îmi readuc aminte de conversația noastră de lângă mașina ei. De prietenul ei misterios. De acei ochi albaștri fascinanți. De invitația ei de a-mi face turul laboratoarelor de la UCLA. Da, cercetarea ei pare să nu aibă o legătură directă cu nanotehnologia. Dar aș putea face asta ca un fel de călătorie de explorare și ca un repaus de la muncă. Pare chiar o coincidență că predă în cadrul unei tradiții bazate pe aceeași premisă ca

știința cuantică. Că am întâlnit-o chiar lângă casa mea. Și că, la fel ca mine, este cercetător. O mulțime de linii divergente conduc în același punct – poate că ar trebui să îmi îndrept atenția mai mult în această direcție?

*

Tocmai de aceea în după-amiaza următoarei vineri mă aflu la recepția laboratoarelor neuroștiințifice de la UCLA. Un tânăr cu ochelari într-un sacou alb mă introduce prin ușa de securitate după ce am așteptat ceva vreme. Alice îmi spusese că pot veni oricând vineri după-amiaza pentru a vedea câteva scanări pe care le fac ei. Ceasul de pe peretele de la recepție arată cinci fără un sfert.

Laboratoarele sunt constituite din obișnuitele labirinturi de coridoare, din câteva birouri cu pereți de sticlă, de panouri cu post-it-uri, aparate de apă și de întinderi de zid, în spatele cărora are loc munca efectivă.

Asistentul laborant deschide o ușă pentru a-mi arăta ceea ce pare a fi camera de audiție a unui studio de înregistrare. Este o cameră mică, dominată de o fereastră care dă spre un laborator. Sub fereastră, un birou de control expansiv înfățișează o mulțime de scale, de chei și butoane. În centru sunt două ecrane plate, momentan în întuneric.

În cameră se află vreo șase oameni. Individul din centrul biroului de control dă instrucțiuni oamenilor din laborator. Cu o coamă cenușie și ochelari cu rame de oțel, are aerul unei persoane care dă ordine.

La oarecare distanță în spatele lui, înarmată cu o agendă și pix, este Alice. Mă vede sosind și, îndreptându-se către mine cu un zâmbet, îmi spune că se pregătesc să facă ultima lor scanare din acea zi.

Mă întorc către fereastra laboratorului și privesc oarecum

uimit cum un călugăr budist tibetan este introdus într-o mașină de imagistică prin rezonanță magnetică. Întins pe spate, cu robele maronii și galbene ca șofranul strânse bine pe lângă corp, i se pune un scut de protecție pe ochi.

Este ceva ciudat de nepotrivit la ceea ce sunt martor. Juxtapunerea misticismului oriental și a științei occidentale, a înțelepciunii antice și a tehnologiei contemporane, a simplității și a progresului. Însă este și un entuziasm bizar. Dincolo de instrucțiunile calme ale bărbatului de la biroul de control, surprind o anticipare puternică.

Curând, ecranul din stânga se luminează cu o imagine în formă de cruce, în nuanțe de portocaliu și roșu care se schimbă neîncetat.

Alice se îndreaptă spre biroul de control și se apleacă deasupra microfonului.

— Ești gata să începem? întreabă ea.

Un difuzor de pe perete transmite sunetul de la microfon în interiorul scanerului.

— Da, se aude o voce calmă.

Dând din cap către bărbatul de la pupitrul de comandă, Alice spune:

— Te rog să-ți concentrezi gândurile asupra fericirii tuturor ființelor.

Ecranul din dreapta pâlpâie, asemenea celui din stânga, numai că cel din stânga este modelat de nuanțe de albastru. În timp ce scântei albastre apar pe creier, albastrul începe să se concentreze într-o parte, formându-se rapid și rămânând constant un nucleu de lumină safirie. Ecranul din dreapta arată, prin contrast, doar pete neclare de albastru care apar și dispar.

După ce am privit asta timp de câteva minute, Alice îmi face semn către un colț din cameră.

— Ceea ce analizăm, murmură ea, sunt creierele a două persoane cărora li se dau instrucțiuni similare. Cel din dreapta este al unui nonmeditator. Cel din stânga este simularea în timp real a lui Lama Dendrup, gesticulează ea spre scaner. Este un călugăr de cincizeci și opt de ani, cu o experiență de patruzeci de mii de ore de meditație.

Miezul albăstrui din scanarea lui Lama Dendrup se răspândește în unde vibrante.

— Cortexul prefrontal stâng este asociat cu fericirea și relaxarea, spune Alice. Acea culoare albastră arată undele gama de înaltă frecvență, asociate cu concentrarea și stări avansate de conștientizare. Ceea ce arată asta....

— Poți antrena creierul să fie fericit?

— Exact. Ca și cum ai merge la sală. Sau ai învăța să cânți la un instrument. Depui timp și efort și obții rezultatele.

Privesc cum se mărește contrastul dintre cele două ecrane. Albastrul de safir se adâncește pe măsură ce timpul trece, transformându-se în cobalt.

— Dar ce se întâmplă cu IQ-ul? întreb eu. Sau dacă pur și simplu tipul din dreapta are o concentrare slabă.

— Tipul din dreapta este Profesorul Clark, dă ea din cap către tipul de la birou. Șef la Neuroștiințe. Pe el l-am scanat prima dată.

Îi împărtășesc zâmbetul ironic.

— A avut o zi proastă?

— Nu neapărat, dă ea din umeri. Strângem sute de scanări. Și ele arată același lucru. Variații pe aceeași temă.

După zece minute, Alice se duce din nou la microfon.

— Și acum te rog să-ți concentrezi gândurile asupra propriei fericiri.

În timp ce ecranul din dreapta abia se schimbă, se vede o schimbare radicală pe ecranul din stânga. Cobaltul

predominant începe să se disperseze, retrăgându-se din nou în centru. Pe când privim, viul coloristic începe să se micșoreze, să se atenueze. Alice nu mai trebuie să puncteze semnificația. Este o probă clară în timp real a paradoxului budist tradițional că focusarea pe fericirea altora dă naștere unei experiențe subiective mai plină de satisfacție decât concentrarea pe propria fericire.

Mai târziu, sesiunea se încheie. Se aude un murmur pe când cilindrul de scanare se deschide și iese călugărul. Doi asistenți în halate albe deschid ușa laboratorului. Gata să-i urmeze, Alice se întoarce către mine:

— Rămâi, nu-i așa? Nu vrei să-l cunoști pe Josh?

Are din nou acea privire de așteptare radioasă.

Desigur că aprob. Nu e ca și cum aș avea alte planuri. Deși nu sunt chiar sigur care sunt ale ei. Acum sunt fericit să mă las în voia sorții.

Puțin mai târziu, Alice mă conduce din încăpere, înapoi pe holuri și afară din clădire. Se face târziu, iar afară cerul începe să se întunece. În timp ce ne plimbăm prin campus, privesc cum bate vântul prin frunzele unor stejari bătrâni. Nu departe de noi se află un grup de studenți care joacă softball pe o pajiște îngrijit tunsă și, în depărtare, un cuplu în vârstă care își plimbă golden retrieverul.

Cine știe unde mă duce Alice, dar presupun că este spre o clădire administrativă centrală pentru că poartă un halat alb pe un braț, iar în celălalt duce o servietă. Un lănțișor de argint din jurul gâtului îi scânteiază în soarele după-amiezii.

— Un lucru nu înțeleg la cercetarea ta, îi spun lui Alice, e vorba de concentrare. De ce cineva ca Profesorul Clark produce acel tip de scanare, când probabil și-a petrecut destul de mult timp de-a lungul carierei concentrându-se tot atât cât Lama Dendrup a petrecut meditând?

Lângă mine, Alice măsoară cu o privire de mulțumire scena asfințitului.

— Știi, termenul „meditație“ este într-un fel asemenea celui de „sport“. Sunt atât de multe feluri de meditație și foarte diferite unele de altele, așa cum înotul este diferit de softball – aruncă ea o privire împrejur. E adevărat, unele tipuri, precum meditația analitică, sunt asemănătoare concentrării pe care o avem la job. Însă concentrarea absolută, pentru care se antrenează călugării tibetani, este aparte și foarte diferită.

— De ce anume?

— În loc să te angajezi în analiza mentală, să urmărești gândurile pentru a vedea încotro se îndreaptă sau să îți reamintești ceva sau să fii creativ, prin concentrarea absolută te concentrezi asupra unui singur lucru.

— E destul de provocator, spun eu, amintindu-mi de prima mea încercare de meditație de acum două săptămâni.

— Cea mai mare provocare existențială, îmi zâmbește ea. Însă și cel mai mare beneficiu. Ai văzut imaginea creierului lui Lama Dendrup. Acele niveluri de fericire sunt mult mai intense decât ceea ce experimentează oamenii obișnuiți. Și un asemenea control – e ca și cum el ar apăsa pe un buton, gesticulează ea. Și s-a aprins butonul fericirii! Ceea ce nu a arătat scanarea de azi sunt nivelurile inexplicabile de fericire pe care le vedem la meditatorii cu experiență.

— Sunt mari?

— Mult deasupra mediei. Oamenii care meditează regulat sunt mai fericiți, mai optimiști și în general gânditori mult mai eficienți. Avem dovada științifică.

— Asta din cauză că fericirea devine o obișnuință?

— Poate, spune Alice. Dar mai probabil este că prin practicarea meditației schimbăm de fapt circuitele creierelor noastre. Neuroplasticitate. Cercetătorii cognitivi credeau că,

odată ajunși la maturitate, creierul nostru este complet dezvoltat și cam asta e tot. Acum descoperim că felul în care gândim schimbă, de fapt, circuitele creierului, indiferent de vârstă.

Toate astea sunt noi pentru mine și încep să realizez cât de puține știu despre asemenea subiecte, despre cum gândim și ce ne face fericiți. Sunt din nou uimit de cât de neașteptat de clinică și coerentă este abordarea budistă. Însă odată ce încep să aplic teoria la propria mea existență, scepticismul începe să-și facă simțită prezența.

— Dacă am înțeles eu bine, îi spun lui Alice, budismul afirmă că fericirea nu vine din lucrurile din afara noastră, ci din propria noastră interpretare a acestor lucruri. Oamenii interpretează aceleași lucruri diferit, în funcție de condiționarea sau karma lor.

Alice încuviințează din cap.

— Și din munca pe care o faci, oamenii care meditează par să interpreteze mult mai bine lumea lor exterioară, într-un fel care îi face fericiți.

— În general.

— Pot înțelege cum întreaga teorie interpretativă se poate aplica lucrurilor precum muzica sau arta. Dar ce se întâmplă atunci când lucrurile *reale* au loc. Să spunem că relația cu prietena sau soția se încheie. Cum altfel se pot interpreta lucrurile dacă nu negativ?

Întrebarea are, desigur, implicații profund personale. Mă gândesc la Isabella și la felul în care relația noastră în prăbușire pare să mă facă să alunec în obscuritate aproape în fiecare noapte.

Ochii lui Alice scânteiază.

— De ce nu îi întrebi pe milioanele de oameni care stau la coadă la divorț în fiecare an? Mulți abia așteaptă să-și

părăsească prietenele sau soțiile. Unii sunt într-o relație pe care o urăsc, însă dintr-un anume motiv simt că trebuie să rămână implicați – dă ea din umeri. Nu e nimic inerent negativ în sfârșirea unei relații – uneori este o mare ușurare. Desigur, dacă ești îndrăgostit de cineva și îl pierzi, este cu totul altceva. Va fi un șoc și vei suspina după acea persoană. Dar ceea ce faci în continuare contează. Unii rămân blocați într-o spirală de depresie și autocompătimire care poate dura multă vreme. Alții se mobilizează și încep lucruri noi, să se dezvolte în noi direcții. De aceea trebuie să dezvoltăm stăpânirea de sine – înțelepciunea de a nu categorisi totul ca fiind negativ sau pozitiv și să devenim agitați, când de fapt nu avem nicio idee care vor fi efectele pe termen lung. Este Dharma pură, însă, în mod interesant, este și o terapie cognitivă integrativă.

Sunt surprins de explicația lui Alice și de convingerea cu care o oferă. Însă recunosc și aluzia la terapia cognitiv-comportamentală. Având cel puțin doi prieteni care fac terapie, am auzit cum, în loc să ofere șervețele și simpatie, terapeuții cognitivi abordează lucrurile mult mai pragmatic, cerându-le clienților să le spună exact de ce sunt anxioși sau nefericiți – înainte de a le provoca presupunerile.

Cu voce tare spun:

— Bănuiesc că sunt obișnuit să cred că anumite motive sunt intrinsec negative sau pozitive.

— Ai folosit cuvântul potrivit, încuviințează ea. Credință. Cu cât meditățm mai mult, cu atât ne recunoaștem convingerile și superstițiile ca fiind ceea ce sunt. Toți facem constant asocieri false între ceea ce se întâmplă acolo și aici, zice ea, atingându-și mai întâi capul și apoi inima. *Nu ceea ce ți se petrece contează, ci felul în care interpretezi lucrurile*.

Este aceeași temă despre care mi-a vorbit Geshe-la. Una, realizez eu, care este miezul Dharmei. Dar nu mă pot abține să

nu mă mir.

— Este în regulă pentru oameni ca Lama Dendrup să-și petreacă patruzeci de mii de ore meditând. Însă asta este o pretenție mare. Realist vorbind, cât de mulți oameni vor renunța la job pentru a sta sub un copac...

— Nu e nevoie, râde ea silit. Călugări precum Lama Dendrup sunt utili pentru scopuri experimentale, pentru că sunt la cel mai îndepărtat capăt al spectrului. Sunt exemple extreme. Dar îți pot arăta mulți oameni care au meditat mai puțin de o oră pe zi timp de câțiva ani și arată total diferit la control.

Ne plimbăm mai departe pe o stradă rezidențială cu mult frunziș, spre niște blocuri.

— Cealaltă idee, spune Alice, este că beneficiile psihologice nu sunt singurul rezultat pozitiv.

— Ați cercetat chestiunea minte-trup?

— Nu noi. Ci multe școli importante precum Harvard sau Yale. Cele mai multe programe au fost dezvoltate de-abia în anii ’80, dar în ultimii zece ani a fost o explozie de cercetare. Știi, dacă meditația ar fi disponibilă sub formă de capsulă, ar fi cea mai mare vânzare de medicamente din toate timpurile, spune ea cu o convingere de nestăpânit. Combate stresul, scăzând presiunea arterială și ritmul cardiac. Crește imunitatea, așa că nu mai răcești atât de des. Intensifică producerea de DHEA, singurul hormon care scade odată cu vârsta, încetinind îmbătrânirea...

— Nu știam că îmbătrânirea poate fi încetinită!

— Dovada convingătoare, zice ea cu hotărâre. Oamenii care meditează în mod normal de peste cinci ani au o vârstă biologică cu doisprezece ani mai tânără. E un fapt clar. Nu ai crede că am treizeci și șapte de ani, nu-i așa? glumește ea.

— Pentru că nu ai atât.

— Treizeci și șapte, râde ea. Mergând pe douăzeci și cinci.

Sunt cu adevărat surprins. Nu i-aș fi dat lui Alice mai mult de treizeci de ani. Crezând că este de aceeași vârstă cu mine, îmi dau seama acum că este mai în vârstă decât mine.

— Cu siguranță ești o reclamă bună pentru meditație, spun eu.

— O, mă flatezi! replică ea, conducându-mă spre un bloc, apoi printr-o mică anticameră și spre un lift în așteptare.

*

Câteva clipe mai târziu deschide o ușă a unui apartament de la etajul doi. Aprinzând lumina, mă trezesc pășind într-un paradis de căldură.

Nu este un apartament mare. Un coridor ticsit cu cărți duce către un living cu o canapea mare și confortabilă și două scaune cu design indian, în culori naturale și bogate. O aromă de mâncare gătită plutește prin apartament, într-un mix de cardamom, de dhal și coriandru. Aruncându-mi o privire spre pereții zugrăviți în galben închis, către cele două veioze cu postament în formă de elefant, sunt mișcat de cât de minunat o reflectă această cameră pe Alice și liniștea pe care o simt în prezența ei.

Mă întorc spre locul din care ea mă privește cu acea așteptare senină. Observ acum că albul ochilor ei are claritate, o prospețime în care irisurile pare să fie așezate, precum două safire gemene.

Percep o mișcare în spatele ei și ea se dă la o parte pentru a face loc unei brunete minione, care apare din bucătărie cu un șorț.

— E sora mea, Beth, mă prezintă ea. Beth, el este Math.

Aproape că simt curiozitatea lui Beth în timp ce mă privește.

— Indiferent ce gătești acolo, miroase bine, o complimentez eu.

— Foarte bine – zâmbetul ei este strengăresc –, în seara asta avem cușcuș.

— Rămâi? insistă Alice, sunând mai puțin a întrebare decât a invitație.

Pe când Alice mă părăsește ca să ia băuturile din bucătărie, arunc o privire împrejur la toate fotografiile înrămate din cameră. Unele înfățișează grupuri de prieteni, călătorii pe Himalaya, festivități ebraice. Mult obișnuitele fotografii cu bebeluși. Alice în brațele unui tip cu păr brunet și chip prietenos − oare ăsta e Josh? Beth și Alice pe un iaht probabil în Caraibe.

Remarc un mic cilindru tibetan pe un raft, cu fâșii elaborate de brocart pe mâner. Un titlu de masterat UCLA acordat lui Alice Weisenstein. La loc de cinste se află o fotografie în ramă suflată cu aur care îi înfățișează pe Alice și pe un lama tibetan foarte în vârstă.

Alice se întoarce în cameră cu o bere pentru mine și un Dr Pepper pentru ea. Se aud niște pași grăbiți pe coridor și lângă ea apare un băiat de nouă-zece ani.

— Fiul meu, Josh, se uită ea în jos la el, cu un zâmbet blând.

— Josh! încerc să-mi ascund surprinderea și să afișez o expresie primitoare.

Este un copil drăgălaș, cu un chip sensibil și păr bălai − nu e nicio îndoială de la cine a moștenit ochii. Înainte să-și plece privirea de timiditate, nu pot să nu observ albastrul lor.

Când Alice îmi întinde berea, el își ridică privirea și murmură ceva către ea, cum că i-ar fi foame.

— Beth gătește, scumpule. Trebuie să aștepți cam o jumătate de oră. Servește-te cu un măr sau un alt fruct.

Pe când dispare pe hol spre bucătărie, sunt surprins de

obediența sa.

— E bine educat, zâmbesc eu, privindu-l cum se îndreaptă spre bucătărie. Copiii pe care îi știu nu renunță până nu li se dau coca-cola și chips-uri.

— *E* un copil bun, încuviințează ea din cap, mulțumită, ridicându-și paharul într-un toast liniștit. Deși mătușa lui îl răsfață foarte tare.

— Așa fac mătușile, spun eu, imitându-i gestul. Mi s-a spus că tu și Josh sunteți un sprijin la Centrul Dharma.

— Cine spune asta? spune Alice ironică.

— Nu le știu numele. Un grup de oameni din clasa la care am fost. Doar că am presupus că Josh este partenerul tău.

— E întotdeauna periculos să faci presupuneri, îmi întâlnește ea privirea cu o expresie plină de înțeles. Nu am plănuit să am un copil, îmi spune ea cu o candoare neașteptată. Și cu siguranță nu am plănuit să fiu o mamă singură. Când am aflat că sunt însărcinată, tatăl mi-a spus că se va implica. Dar nu a putut înfrunta realitatea. Ne-a părăsit când Josh avea doar trei luni.

Scutur din cap.

— Cred că a fost foarte dificil.

— Zile negre, dă ea din cap. Au durat ceva vreme. Însă a trebuit să rezist, pentru binele nostru.

Mă întreb de ce îmi spune toate astea. Este o anume intimitate în ceea ce spune, însă oare și pentru că își afirmă independența? Lăsându-mă să știu despre autosuficiența ei și despre faptul că viața ei personală are un alt set de priorități?

— Timp de un an am crezut că formam familia perfectă. Și a trebuit să renunț la idee.

Mă fixează cu o privire atât de intensă, încât mă simt neobișnuit de stângaci.

— Dar dacă voi întâlni persoana cu care îmi este hărăzit să

fiu, sigur o voi recunoaște.

Nu știu cum să reacționez. După o pauză, dau din cap spre bucătărie.

— Pe Beth nu o deranjează să gătească?

Ea dă din cap.

— Tradiție de familie – mai ales vineri seara. Dacă te duci în bucătărie, te va alunga de acolo. Gătitul este plăcerea ei.

Apoi, după un moment:

— Cu atât mai bine. Nu e punctul meu forte.

Râd, uitându-mă în jur la toate fotografiile de pe peretele de lângă noi.

— Familia noastră celebrează sărbătorile ebraice, dă ea din cap către câteva cadre. Acela e Simon, fratele meu mai mic, mâncând mere caramelizate la Rosh Hashanah.

Apoi văzându-mi expresia nedumerită:

— Noul An Evreiesc.

Mă uit la fotografie cu mai multă atenție. O familie de trei generații stă la o masă festivă, privind cu duioșie la un băiețel pe când mușcă dintr-un măr roșu lucios.

— Familia ta, dau eu din cap către fotografie, a fost supărată când te-ai convertit la budism?

Alice chicotește. În mod clar este un subiect familiar.

— Convertire este un cuvânt cam tare, spune ea. Sigur, sunt o practicantă budistă, însă backgroundul meu cultural este evreiesc. Așa sunt câțiva budiști occidentali de renume din această țară.

— Evrei budiști?

— Da. Chiar au un nume pentru noi. Budivrei!

Se așază pe unul din scaune, îndoindu-și picioarele sub ea cu o grație felină. Mă las pe spate pe sofaua voluminoasă din fața ei.

— Când te-ai plimbat pentru prima dată în templul budist în

noaptea aceea, spune ea, ai văzut statuia lui Buddha din fața lui și oameni care recitau rugi. În ochii occidentalilor ar părea o religie. Însă noi nu-l venerăm pe Buddha, iar el nu a pretins niciodată că este divin. Dharma este mai mult despre acțiune decât despre credință. Oricum – zâmbește ea –, nu mă provoca, că nu voi mai tăcea!

— Nu, e interesant, insist eu. De aceea budiștii nu încearcă să convertească oameni?

În timp ce sunt realmente curios, vreau s-o și fac să vorbească, entuziasmul ei fiind atât de molipsitor.

— Ceva de genul ăsta. Tradiția oferă multe practici, asemenea unui instrumentar de tehnici psihologice. Sunt gata să fie folosite. Așa cum spune Dalai Lama, scopul este de a-i face pe oameni mai fericiți. Fie că e vorba de budiști mai fericiți, atei mai fericiți, evrei mai fericiți etc. Scopul nu este de a obține o cotă de piață pentru budism.

— Dar dacă tu crezi cu adevărat că aceste practici îi fac pe oameni mai fericiți – îmi place să joc rolul avocatului diavolului –, atunci de ce nu transmiți veștile bune? Asta ar spune evangheliștii.

— Pot răspunde doar printr-un cuvânt, zâmbește ea. Karma. Dacă nu ai karma să fii interesat de budism, ai putea să locuiești lângă cel mai uimitor guru și să nu-i acorzi niciodată atenție.

Pentru o clipă mă întreb dacă știe unde locuiesc eu.

— Dar dacă acea karmă este gata să germineze, chiar dacă trăiești în cel mai neobișnuit loc de pe pământ, într-un fel sau altul vei face toate eforturile să găsești ceea ce cauți.

Mă gândesc cât de diferită este această filozofie de backgroundul anglican convențional în care am fost crescut.

— Apropo, sunt foarte curioasă să știu, zise ea, întâlnindu-mi privirea și făcându-mă din nou să mă întreb dacă vibrațiile

dintre noi sunt doar în imaginația mea. De ce ai venit tocmai la acest Centru Dharma?

— Răspunsul e ușor, sunt eu ușurat că întrebarea nu e mai personală. Geshe-la mi-a făcut această sugestie.

— Geshe-la? zise ea cu ochii plini de uimire. Cum s-a întâmplat asta?

— Ne-am întâlnit într-o dimineață la ora trei, îi spun, reamintindu-mi de acea primă întâlnire.

Îi explic despre faptul că locuim foarte aproape. Despre problemele mele de adaptare la fusul orar. Despre decizia mea de a face o plimbare. Despre parfumul de frangipani. Cât de uimit am fost să descopăr că nu eram singur. Cum Geshe-la mi-a vorbit despre faptul că schimbarea este singura constantă.

Spunându-i astea, Alice dă din cap cu un zâmbet.

— Așa este Geshe-la, zice ea.

De obicei, ezit să revelez sensul legăturii pe care am simțit-o cu Geshe-la. Însă sunt fericit să i-o spun lui Alice și, explicându-i efectul ciudat, dar puternic pe care Geshe-la l-a avut asupra mea, mă trezesc că îmi duc mâna la inimă.

— Da. Are efectul ăsta asupra celorlalți, spune ea. Așadar, când a sugerat să mergi la un curs Dharma...

— Nu. Asta a fost a doua oară când ne-am întâlnit.

— A doua oară? este ea surprinsă.

— Am fost la Urth Caffé pentru o cafea.

— E doar o născocească!

— Nu e adevărat! savurez eu momentul.

— Cum de ai reușit asta? Sunt unele persoane de la centru care au încercat să-l invite în oraș de ani de zile...

— Poate pentru că nu mi-am dorit să vină, râd eu.

— Glumești!

Ochii îi sunt însuflețiți de entuziasm și îi spun despre discuția mea cu Geshe-la, la cafea, cum descrierea realității din

perspectiva științei cuantice pare să fie aceeași cu cea a versiunii budiste.

Expresia ei se schimbă atunci când îi povestesc despre oferta generoasă a doamnei Min de a-mi spăla lenjeria. Încă se simte așteptarea, dar mai există ceva ce nu am văzut dinainte. Ceva ce nu pot identifica imediat.

Vorbind despre doamna Min și despre cutia ei de daruri, cum m-a pus să aleg unul din ele, schimbarea de pe chipul lui Alice devine mai evidentă.

— Ai mai spus cuiva despre asta? întreabă ea, coborând tonul atunci când termin.

— Adică despre mătăniile pe care le-am crezut colier?

— Da.

Dau din cap.

— Sugerez să n-o faci, zice ea, cu o seriozitate care mă surprinde.

— Este vreo... problemă?

— Nu. Nu spunându-mi mie, se grăbește ea să mă liniștească. În timp, totul va deveni clar.

Brusc, îi recunosc expresia: este una de teamă.

— În regulă, dau eu din cap surprins. Nu voi sufla o vorbă.

— Presupun că nu ai mătăniile cu tine?

Bag mâna în buzunar. În ultimele zile ajunsesem să le port cu mine, din motive asupra cărora nu am cugetat prea mult. Pare să fie ceea ce trebuie să fac.

— Ești prima persoană care le-a văzut, remarc eu, întinzându-i-le.

Ia mătăniile și le studiază cu mare interes, înainte de a le închide în palmă. Pentru o clipă, își închide ochii și albastrul ametitor este înlocuit doar de prezența seninătății.

*

Conducând spre casă, mă gândesc cât de repede a trecut timpul meu cu Alice și cât de mult m-am desfătat cu masa luată cu ea, Beth și Josh − cea mai delicioasă cină a mea de când m-am mutat în America. Sora ei este o mătușă afectuoasă, mămoasă, care în mod clar se bucură să aibă grijă de ei, iar locuitul aproape este o parte importantă din viața lor. Josh este inteligent, dar amabil, fără obsesia de sine a celorlalți copii de vârsta lui. Și cea mai evidentă este apropierea dintre cei trei – ei par să funcționeze ca o celulă familială autosuficientă.

Desigur că nu mă pot abține să nu mă întreb în privința lui Alice, a atracției pe care o simt față de ea și dacă este reciprocă sau dacă pentru ea sunt doar un caz caritabil – un tip nou în oraș din celălalt capăt al lumii, care nu cunoaște pe nimeni și de care îi e milă. În timpul discuțiilor noastre nu am menționat nimic despre Isabella. Nu am fost complet deschis, dar nici nu sunt sigur de ce am ascuns adevărul: o logodnică care este la un curs în afara orașului? Care nu are nicio intenție să se mai întoarcă? Care este chiar în acest moment în brațele amantului ei italian? Încerc să nu mă gândesc la lucrul ăsta.

Pe când gonesc pe Sunset Boulevard către vestul Hollywoodului, se face douăsprezece fără un sfert și oboseala se instalează. Sunt din nou lovit de paradoxul L.A. – în afara cluburilor de noapte de pe Santa Monica Boulevard, blocurile sunt lipsite de viață chiar și vineri noaptea. Străzile sunt pustii. Porțile de securitate ale caselor sunt închise cu lacătul. Toată lumea s-a dus deja la culcare.

Dar, așa cum descopăr curând, nu totul este liniștit pe Rosewood Avenue. Apropiindu-mă de casă, văd luminile din sufragerie aprinse. Nu de către mine; am condus la UCLA direct de la birou.

Încetinind, opresc pe dreapta. Perdelele din camerele mari au fost trase. Dumnezeu știe ce se petrece înăuntru. Nu că ar fi

mare lucru de furat – doar un DVD-player, un sistem audio, chestii uzuale. Stingând farurile și oprind motorul, stau pentru câteva clipe holbându-mă la casă, nevenindu-mi să cred. Și observ pentru prima dată că ușa de la intrare este întredeschisă.

Apoi îmi atrage atenția o mișcare pe verandă. *Încă sunt acolo!* Caut în buzunar mobilul. Panicat, încerc să-mi amintesc numărul de la serviciile de urgență din L.A.

În următoarele clipe văd silueta. Paharul de vin de pe masă. Cum ea se uită direct la mașina mea de pe trotuarul de vizavi.

Isabella.

CAPITOLUL ZECE

Starea de relaxare de care mă bucuram până acum câteva clipe dispare pe loc. În locul ei se instalează un șoc brusc și sec. O confruntare era ultimul lucru la care mă așteptam în acea seară, dar văzând-o acolo cu brațele încrucișate și așteptând, realizez că nu o pot evita. Ridicându-mă de pe scaunul șoferului, gura îmi este uscată ca iasca.

— Ai întârziat, spune ea, pe când mă îndrept spre ea pe strada tăcută la miezul nopții. Poartă blugi negri și un pulover de culoarea burgundului. Lumina lămpii îi scânteiază pe ghetele din piele lustruite.

Nu simt nevoia să-i explic unde am fost. Mai ales că nu m-a avertizat că va veni. Și încerc să-mi dau seama ce se întâmplă. Patru săptămâni – de atâta vreme a plecat. De ce a venit? Și este singură?

— E ceva neașteptat, remarc eu, oprindu-mă la baza treptelor verandei.

— Ni s-a dat un weekend liber. A fost un lucru de ultim moment – s-au hotărât abia în dimineața asta. Cei mai mulți s-au trântit în pat ca să recupereze somnul.

Imediat mă și întreb în ce pat s-ar fi trântit ea dacă ar fi rămas la Napa. Deși s-o văd aici, arătând la fel ca întotdeauna, face ca suspiciunile mele în privința ei și a lui Paolo să pară mai puțin reale, mai mult ca un produs al unei imaginații bogate. Ca și cum nu e posibil ca Isabella, Isabella mea, să facă asta.

— Când am plecat la Napa, nu ne-am despărțit în cei mai

buni termeni, zice ea. Trebuie să vorbim.

— Cu siguranță trebuie s-o facem, încuviințez eu.

Dar mă simt prins în ambuscadă să discutăm aici și acum la sugestia ei. Ca și cum a plănuit să aibă avantajul tactic. Încerc să-i și ghicesc tonul, deși îl menține în mod deliberat calm.

— Vin? îmi face semn către un pahar de lângă al ei și o sticlă deschisă de pe masă.

Dau din cap pe când urc cele câteva trepte și mă așez pe verandă, lângă perete. Este fără precedent pentru amândoi să stăm așa, întâlnindu-ne după câteva săptămâni de despărțire și totuși păstrând distanța ca o pereche de magneți care se resping. Însă forța magnetică dintre noi pare aproape tangibilă, ca și cum îngrijorarea a căpătat o energie fizică.

Sau cel puțin așa îmi pare mie. E greu să descifrez expresia Isabellei.

— Lucrurile la Londra stau destul de prost pentru mama, zice ea, cu vocea moale în tăcere.

Începând să-mi povestească despre situația ei familială, o privesc cu atenție, întrebându-mă de ce face asta – să evite subiectul pentru care probabil a bătut atâta drum ca să-l discutăm. Continuă cu detaliile ultimei conversații cu mama ei, monologul ei oprindu-se atunci când observă că mă holbez la podea. La un anume moment se oprește la mijlocul frazei și face o pauză lungă înainte de a spune:

— Nu pari prea… implicat.

Dau din umeri.

— Îmi pare rău pentru ce s-a întâmplat la Dulwich.

Apoi, ridicându-mi privirea, îi vorbesc deschis:

— Dar încă nu mi-ai povestit de noaptea în care nu am putut da de tine.

Nu-și dă chiar ochii peste cap. Însă i se citește pe chip iritarea.

— Așa cum am spus la telefon, s-a reunit grupul de studiu. Câțiva dintre noi am băut prea mult și chiar nu am fost în stare să merg spre casă la unu dimineața.

Își răsucește unul din cerceii de aur pe care îi oferisem la o aniversare.

— Acest tip, Paolo. Se petrece cumva ceva între voi?

— Nu fi ridicol!

Scoțându-și cercelul, clatină din cap.

— Am rămas la el doar pentru că era prea departe de casă. Nu e nimic de genul ăsta.

Eram dispus s-o cred – asta până la ultimele cuvinte. Indignarea ei aparentă și nervozitatea le făceau verosimile. Dar „nu e nimic de genul ăsta“ îmi amintește de fraza pe care a folosit-o la telefon: „o excepție“. Pare un fel de clișeu freudian. Ca și cum nu ar avea curajul să mă mintă.

— Nu se va mai întâmpla, continuă ea.

De-a curmezișul verandei, privirea îi este grea. Hotărâtă. Dorind să sfideze.

Îi susțin acea privire, provocând-o să spună adevărul și spunându-i într-un final:

— Așadar, te-ai culcat cu el.

— Nu am spus asta!

Trage de celălalt cercel.

— *Stai* de vorbă cu mine, îi spun eu. Nu trebuie s-o faci.

Mă ridic în picioare și încep să mă îndrept spre ușa de la intrare.

— Matt, nu! strigă ea. De ce nu mă crezi?

— Nu mă poți minți, Isabella! Te cunosc prea bine.

Sunt gata să intru în casă, când mă întorc s-o văd prăbușindu-se pe un scaun, cu fața în mâini, lacrimile șiroindu-i printre degete.

— A fost o greșeală, suspină ea. Îmi pare rău. Îmi pare

sincer rău. Nu ar fi trebuit să se întâmple.

În ciuda bănuielilor mele, nimic nu mă pregătise pentru confirmare. Credeam că cinismul mă va proteja. Însă acceptarea ei încă mă zguduie. Rămân țintuit, ca și cum aș fi în bătaia vântului. Când trântise inelul de logodnă pe blatul din bucătărie, o făcuse cu furie și frustrare. În adâncul ființei mele crezusem că vom trece peste asta. Însă acum nu mai sunt așa sigur.

— Cum ai putut? mă forțez eu să diger vestea.

— Și eu mă întreb asta.

— Spui despre *mine* că nu sunt capabil să îmi iau un angajament...

În câteva ocazii din trecut în care am văzut-o plângând, numai vederea lacrimilor era insuportabilă și am făcut totul ca s-o liniștesc. Nu știu dacă în acest moment speră la empatia mea. Dar tot ceea ce simt este durerea că m-a trădat.

— Dacă aș putea da timpul înapoi… reușește ea să spună.

Mă gândesc la Paolo cum o dezbracă și o duce în pat. Mă întreb ce a făcut ea pentru el. Dacă l-a încurajat cu aceeași poftă evidentă pe care o transmite când facem noi dragoste.

— Și cum a fost? întreb eu, cu mintea împânzită de imaginile lor. Cum este *el*?

Nu vreau cu adevărat să știu răspunsul, însă sunt cuprins de o dorință ciudată de a afla tot răul, ca și cum s-ar fi deschis o rană vie.

— Tocmai asta e, strigă ea. Aproape că nu-mi amintesc mare lucru.

— A, da, reacționez eu la suferința ei cu o furie rece. Asta mă face să mă simt mult mai bine.

— Nu a însemnat nimic, Matt!

— Ceea ce face totul să fie în regulă.

— Am spus că îmi pare rău, își scutură ea jalnic capul. Nu

știu ce aș mai putea face.

Ridicându-și privirea și cercetându-mi chipul, știu că râvnește la o oarecare iertare, însă acum inima îmi este înghețată.

— Dacă aș fi făcut eu asta? întreb eu.

— Nu știu, scutură ea din cap. Cred că aș fi fost destul de șocată.

— Mda. Exact, mă întorc eu din nou, intrând în casă.

*

În baie trec prin toate operațiile de rutină pentru a mă pregăti de culcare. Cu puțin timp în urmă mă simțeam relaxat și gata de somn. Acum sunt atât de agitat, că abia știu ce fac.

Isabella spune că abia își aduce aminte, dar dacă o spune doar așa? Ce s-a întâmplat oare cu adevărat în acea seară? Probabil că nu voi ști niciodată adevărul. Și ce s-a întâmplat în dimineața de după? A fost din nou latin lover? A trezit-o cu un zâmbet pe chipul ei? Și ce i-a spus ea? Oare a fost vorba de stânjeneală și remușcări, așa cum sugerase ea, ori s-au despărțit în alți termeni?

Odată vrăjită, oare Paolo continua s-o cucerească, și cum reacționa ea la avansurile lui? Nu puteam să mi-l închipui să renunțe pur și simplu și să nu-și dorească mai mult. Probabil că îi trimisese flori și îi lăsase mesaje sau îi dăduse târcoale la orice curs la care mergeau.

Mă îndrept spre pat și o aud intrând de pe verandă și încuind ușa de la intrare. Merge la baie și se spală pe dinți. O aud plângând și mai tare pe când mă învârt de pe o parte pe alta în întuneric, înnebunit de gânduri. Apoi o aud mergând spre sufragerie. După o vreme lumina se stinge și îmi dau seama că nu va veni în pat alături de mine în această seară.

Asta vine ca o ușurare.

În liniștea casei aud scârțâitul canapelei, sunetul plânsetului înăbușit. „Să-i ajuți pe ceilalți să evite suferința“, îmi vine brusc în minte. Definiția budistă a compasiunii potrivit lui Geshe-la, care a spus că scopul existenței noastre este de a cultiva compasiunea. Teoretic, e grozav, recunosc eu, însă ce ar spune el despre o logodnică care își smulge inelul de logodnă și apoi se culcă cu colegul ei de la curs? În mintea mea am această discuție cu Geshe-la, prezentând cazul pentru acuzare. În ciuda șocului și a mândriei mele rănite, știu că el are argumente pentru apărare.

Dar există oare vreun motiv real pentru a întrece măsura?

Încercând să scap de gândurile infidelității ei, îmi revin în memorie imagini din acea seară în care am fost la apartamentul lui Alice. O vizitasem fără gândul unei altfel de relații decât de prietenie, însă de când am aflat despre Josh am început să gândesc diferit.

Și mă întreb ce s-ar fi întâmplat dacă Beth și Josh nu ar fi fost prezenți. Dacă am fi băut mai mult? Dacă Alice ar fi făcut prima mișcare? Aș fi rezistat oare? Îi sunt superior Isabellei sau asta e pentru că nu am avut același prilej de a călca strâmb?

Deși a fost o săptămână lungă și sunt mort de oboseală, mintea îmi este mai agitată ca nicicând. Mă tot sucesc neliniștit în pat, incapabil să-mi găsesc liniștea chiar și pentru o clipă. Verific ceasul la intervale ca să văd cum ora unu devine ora două, iar ora două devine trei. Geshe-la se trezește acum, gândesc eu. Și deși probabil că mi-ar fi mult mai rău decât să nu mă scol din pat și să mă duc să vorbesc cu el, nu mă simt totuși în stare acum de nimic. Doar vreau să scap de oroare și să adorm.

În cele din urmă, rezolv partea cu somnul, însă groaza nu vrea să plece. În schimb, abia închid ochii, că și încep să alunec, căutând disperat un reazem, zbătându-mă pe panta de gheață.

Sunetul tânguitor este mai tare ca niciodată. Și prevestind a rău, urletul din ce în ce mai puternic în seara asta pare personal de ostil.

Și nu e nicio cale de scăpare. Zvârcolindu-mă în întuneric, cățărându-mă pe suprafața alunecoasă, este imposibil să împiedic zgomotul.

Dar, ca în trecut, nu pot lupta împotriva forțelor care îmi sunt ostile. În ciuda cățărării și căutării unui reazem solid, a unui punct de rezistență, toate eforturile îmi sunt zadarnice. Ajung în punctul din care nu există cale de întoarcere – și cu o smucitură trec peste margine. Plonjez în gol. Inima îmi bate așa de tare, încât tot trupul pulsează în același ritm.

Apoi mă opresc, stângaci și instabil. Suspendat de un reazem precar, conștient de o curea de-a curmezișul pieptului care mă strânge până la sufocare.

Deși mă balansez nesigur, simt cum reazemul îmi slăbește sub picioare. Și știu că nu mai am unde să cad. Un asemenea eveniment ar fi catastrofic!

Agățându-mă în mod primejdios, zbătându-mă pentru supraviețuire, oarecum deasupra zgomotului nefiresc din jurul meu, aud pe cineva strigându-mi numele. Un țipăt imaterial în întuneric. Vocea îmi este cunoscută – dar a cui e? A Isabellei? Mă forțez să surprind cuvintele, să descopăr ale cui sunt și să aflu ce fac acolo. Însă ele sunt difuze în tumultul înfiorător.

Chiar și în vis mă gândesc că nu pot să las acest coșmar să mă biruie! Trebuie să-l fac să se sfârșească! Nu mai pot continua așa, să fiu terorizat la orele dimineții și să mă trezesc într-o panică oarbă. Trebuie să merg la rădăcina lucrurilor și să exorcizez energia care mă face să trec prin asta noapte de noapte.

Nu știu când se sfârșește groaza și începe somnul, însă trebuie să fie în zori. Zguduit și nădușit după unul din cele mai

urâte coșmaruri din viața mea, reușesc să adorm câteva ore agitate, înainte de a mă trezi la nouă.

Stresat și distras, e ca și cum nu aș fi dormit deloc.

*

Mă ridic din pat, ușurat să văd că Isabella încă doarme pe canapea și că nu trebuie să dau ochii cu ea. Astfel că am timp să mă gândesc la duș ce anume să fac și să spun. Dar stând cu capul direct sub duș și încercând să revin la viață sub jetul de apă caldă, încă nu sunt lămurit când îmi termin dușul. Aceleași vechi imagini și argumente mi se împotmolesc în minte. De unde vine nefericirea? Nu o pot evita în acest moment; ea vine din butoiul cu pulbere din mintea mea.

Când ies din baie, îmbăiat și îmbrăcat, ea e în bucătărie, în halatul ei de pluș. A făcut cafea, iar pe masă sunt două căni. Nu ne spunem nimic, însă atunci când se uită la mine, o face cu o expresie de o disperare atât de profundă, încât mă trezesc în calmul dimineții reacționând într-un fel la care nu mă așteptasem: mă întind s-o cuprind în brațe.

Să ne ținem în brațe este singurul lucru care pare rezonabil. În ciuda gândurilor mele neliniștite din timpul nopții, niciunul nu mă adusese la vreo soluție. Prea multă gândire, ar spune budiștii. Îmbrățișarea nu înseamnă că lucrurile s-au rezolvat între noi și nici nu schimbă ce s-a întâmplat. Dar e ca o conștientizare a faptului că amândoi suntem supraviețuitorii aceluiași dezastru. Și poate, gândesc eu ținând-o la piept, mă va opri să alunec de pe pantă și să cad în obscuritate. În acest loc și în acest moment nu pare să fie nimic altceva de făcut sau de zis.

După o vreme ne dăm drumul din îmbrățișare. Isabella spune că trebuie să facă un duș. Eu mă ocup de treburile de sâmbătă dimineața care au devenit rutină de când locuiesc singur. Trebuie să sortez rufele și să golesc coșurile:

îndeplinirea detaliilor lumești ale vieții domestice vine ca un fel de ușurare.

Sunt pe deplin conștient de prezența Isabellei în baie. Sunetele de la duș, apoi uscătorul de păr care îmi oferă un fundal sonor pentru propriile mele activități. Apare ceva mai târziu în bucătărie, merge la frigider și îl deschide.

— Ai chef să mănânci ceva? întreabă ea.

Realizez că nu e vorba atât de mic dejun cât de reînnodarea comunicării. A făcut eforturi mari în ceea ce privește aspectul fizic. Părul îi lucește și este fardată. Mă întreb dacă a făcut același lucru în noaptea în care a fost la Paolo. Întâlnindu-i privirea, îmi aduc aminte de ultimul schimb de replici din bucătărie, atunci când și-a anunțat hotărârea de a studia la Napa. De tensiunea, lacrimile și furia mea neputincioasă și nesăbuită care au transformat camera asta într-un câmp de bătaie. Inelul e încă acolo, exact acolo unde l-a lăsat.

Într-un impuls de moment, decid să nu mai prisosesc nicio clipă într-o discuție dificilă cu Isabella în această cameră sau chiar în această casă.

— Este un loc pe Melrose unde am fost de câteva ori și se servește brunch-ul, sugerez eu. Putem merge acolo.

Puțin mai târziu suntem pe Rosewood și apoi întoarcem spre nord, pe Melrose. Suntem ciudat de distanți. Neținându-ne de mână sau tachinându-ne așa cum obișnuiam s-o facem. În schimb, este o formalitate neobișnuită între noi.

Restaurantul are mese afară, sub umbrele dungate. Ca fond sonor, jazz Dixieland și muzică de relaxare. Dățile trecute când am fost acolo mă gândisem cât ar fi fost bine să fie și Isabella cu mine. Realitatea de acum este foarte diferită de zâmbetele și intimitatea pe care mi le imaginasem.

După ce ne-am așezat și am comandat obișnuitele noastre ouă Benedict, Isabella mă întreabă cum merg lucrurile la

Acellerate. Poate crede că este un subiect neprimejdios și, atunci când îi povestesc despre activitățile mele de a urni din loc noi programe de cercetare, minimalizez frustrările pe care le am față de comitetul științific care aprobă astfel de proiecte.

Ne sosește mâncarea și discuția se mută la cursul ei de la Napa. Îmi povestește ce învață și cum nu ar fi putut să dobândească atâtea cunoștințe din altă parte. Se animează vorbind de Jean-Claude Galliano, un maestru în vinuri francez care a vizitat Napa, părăsindu-și castelul de pe Valea Loarei. O *adevărată eminență* a industriei, Jean-Claude produce vinuri de colecție la vechea sa podgorie, moștenire de familie. Vinurile de colecție sunt disponibile doar în restaurantele selecte cu stele Michelin. Pentru câteva momente, Isabella uită de ea și de noi, fiind cuprinsă de entuziasm în timp ce descrie filozofia producătorului de vin și felul său de a fi – același stil de viață dedicat artei producerii vinului, al călătoriei și culturii la care ea a aspirat atâta vreme.

— Tatei i-ar fi plăcut să-l cunoască.

Remarc cum face aluzie la această posibilitate folosind trecutul, ca și cum Julio nu ar mai putea să întâlnească indivizi ca Jean-Claude Galliano. În timp ce Isabella capătă din ce în ce mai multe cunoștințe despre vin, Julio și le pierde pe ale lui. Când cunoașterea ei va înflori pe deplin, tatăl ei nu va mai fi în stare să aprecieze floarea căreia i-a dat viață. Deja are dificultăți în a-și aminti numele vinurilor sale preferate.

— Apropo, ce mai face Julio? întreb eu, evitând Subiectul.

Îmi povestește despre situația din Dulwich, evitând scrupulos să facă referire la lipsa mea de interes de noaptea trecută. Îmi explică cum părinții ei se luptă cu evenimentele neașteptate provocate de boala cruntă a lui Julio. Vestea că au primit o pereche de spaniel King Charles, în urma descoperirii că pentru cei aflați în stadiul inițial de Alzheimer legătura cu

acești câini și formarea unei rutine de plimbare în compania lor pot avea efecte benefice.

Mi-i imaginez pe Julio și Tina plimbându-se prin parcul străjuit de copaci din apropierea casei lor, câinii de companie întrecându-se la picioarele lor. În imaginația mea, este toamnă și frunzele cad de pe ramurile stejarilor masivi, ușor, reducând inexorabil frunzișul luxuriant la siluete dezolante.

Isabella își pune jos tacâmurile, își șterge buzele cu un șervet și ia o gură de cafea înainte de a spune:

— E ceva ce trebuie să îți spun.

Deci am ajuns în acest punct. Nu mai putem evita discuția. Tensiunea îmi întoarce pe dos stomacul.

— Jean-Claude nu este doar un maestru producător de vinuri, începe ea, spre surprinderea mea. Este fericit să își transmită cunoștințele următoarei generații. De aceea a vizitat Napa. Cursul Napa are o reputație mondială și a venit aici atât pentru a surprinde talentul, cât și pentru a ne ține prelegeri. Mai pe scurt, a făcut multe complimente la adresa papilelor mele gustative. Atât de multe, încât m-a invitat la cursul lui premium atunci când îl voi termina pe cel de la Napa. Este un curs de un an, în Franța. Cursul de la Napa și experiența acumulată la Bertollini mă vor propulsa cu adevărat pentru o carieră în branșă.

Din tonul ei e clar că nu îmi cere permisiunea sau chiar acordul. Nu mi-o spune ca să luăm o hotărâre împreună. S-a decis deja; e „ceva ce trebuie să îți spun“.

În acel moment înțeleg că aventura de o noapte cu Paolo este total irelevantă față de această veste. O nesăbuință trecătoare, accidentală, nepremeditată. Nu mai rea, dacă sunt complet franc, decât ce sunt eu capabil să fac.

Însă hotărârea de a părăsi Napa și de a pleca direct în Franța are o altă magnitudine. A avut destul timp să se

gândească la asta și știe foarte bine ce implică. Expresia îi este mâhnită, dar și decisă. Când ne privim în ochi, îmi dau seama că motivul pentru care a plâns noaptea trecută, pentru care arăta atât de tulburată în dimineața asta avea probabil mai puțin de-a face cu ceea ce tocmai aflasem decât cu noutățile mult mai importante pe care trebuia să le dea.

— I-am spus lui Jean-Claude de situația tatei, continuă ea gânditoare. Aș putea ajunge de la proprietatea sa înapoi la Londra în câteva ore, iar el spune că nu e nicio problemă dacă merg acasă în weekenduri.

Apoi, răspunzând expresiei mele palide:

— Întotdeauna am fost de acord că în cazul în care lucrurile se înrăutățesc pentru Julio…

— Știu, dau eu din umeri, dar am sperat să nu ajungem la asta.

— Și eu, își împinge ea scaunul în spate. Dar s-a ajuns deja.

Pentru o vreme mă uit la ea întrebător: dar noi? Nu mai suntem logodiți? S-a terminat totul între noi? Însă realizez că nu mai are niciun rost să mai merg pe acel drum. Loialitatea Isabellei față de părinți vine pe primul loc. Ea se întoarce acasă să-și facă datoria.

— Mama are nevoie de sprijin, zice ea, ca un fel de ecou al gândurilor mele. Amândoi au.

Îmi amintesc cum am reacționat prima dată atunci când mi-a spus că va merge la Napa. Simțisem ca pe o trădare faptul că a ales să meargă la un curs de șase luni în loc să stea cu mine, iar reacția mea furioasă nu a făcut decât să înrăutățească lucrurile. Veștile de azi sunt mult, mult mai serioase, pentru că sunt permanente. Știu că într-un fel trebuie să fac lucrurile corect de data asta și să nu reacționez exagerat. Ea nu vrea să-mi spună pur și simplu că s-a terminat între noi. Și așa șocat cum sunt de tot ce s-a întâmplat în ultimele douăsprezece ore, nu vreau nici

să pun capăt opțiunilor noastre. Dar mai este un lucru pe care trebuie să-l aflu.

— Când ai spus că nu pot să îmi iau un angajament, îmi păstrez eu tonul cât se poate de amabil, nu știu ce ai vrut să spui cu asta. Știu că nu sunt atât de romantic pe cât ți-ai dori, însă întotdeauna mi-am imaginat că ne vom căsători. Doar că nu credeam că te grăbești.

— Nu, *tu* ești cel care nu te grăbeai, mă corectează ea, cu glasul calm. Dacă ai fi ales o dată, aș fi fost atât de entuziasmată.

Aș fi fost, remarc eu. La trecut.

— Mă gândeam că doar te presează părinții tăi.

Ea scutură din cap.

— Orice italiancă își dorește o nuntă mare. Am crescut cu visul zilei ca-n povești. Sigur că mă presau părinții. Dar și eu îmi doream.

Revelația ei este sinceră și mă ia prin surprindere. Întotdeauna am crezut că îmi împărtășește dezgustul față de extravaganța nunților italiene grandioase. Acum realizez că sunt produsul propriei mele familii tot așa cum ea este produsul familiei ei. Fratele meu mai mare și soția lui s-au căsătorit într-o vineri dimineață la Oficiul de Registratură Chelsea, în fața a opt prieteni – și asta doar pentru că au decis că e timpul să aibă copii. Mama a participat ca martor, bucurându-se apoi de masa festivă de la restaurant, și s-a întors la Hampshire după-amiaza pentru o întâlnire a horticultorilor. Am crezut întotdeauna că eu și Isabella vom face tot ceva modest.

Acum dau din cap.

— Mi-aș fi dorit să-mi spui cât de important era asta pentru tine.

Ezită pentru o clipă înainte să mă privească direct.

— Sunt câteva lucruri pe care nu le poți spune, Matt. Aveam nevoie să înțelegi singur. Să mă înțelegi pe mine.

*

Ne petrecem restul weekendului pe un teren neutru. După prânz coborâm la Plaja Veneția. Înainte de a veni la Los Angeles, ne visasem împreună sub palmieri, urmărind artiștii stradali, vizitând tarabele din piețe și bucurându-ne de soarele californian. Plimbându-mă însă azi cu Isabella pe trotuarul larg, starea mea de spirit este una funerară.

Oriunde în jurul nostru par să fie familii – părinți în vârstă și copiii lor de vârstă mijlocie. Copilași și mame tinere. Uneori, trei generații lovesc împreună mingea și mă gândesc la legăturile de sânge. Cât de puternice sunt și cum au puterea să străbată oceane. Loialitatea Isabellei, subiectul care era o obsesie pentru mine, a fost, în realitate, tot timpul de necontestat. Loialitatea ei a fost întotdeauna în primul și în primul rând față de familia ei. Poate că, dacă m-aș fi însurat cu ea, lucrurile ar fi stat cu totul altfel. Dar nu voi afla asta niciodată.

În acea noapte dormim împreună, dar nu cu adevărat împreună, întinși precum niște străini în patul nostru singuratic. Îmi amintesc cum Alice vorbise despre relațiile care se sfârșesc. Cum felul în care interpretezi lucrurile face ca experiența să fie pozitivă sau negativă. Cum unii oameni ajung să creadă că sfârșitul unei relații este cel mai bun lucru care li se întâmplă pentru că sunt liberi să întâlnească pe altcineva.

Pot înțelege că este posibil să funcționeze în anumite cazuri. Însă în clipa de față nu funcționează pentru mine. În schimb, simt că sunt pe cale să pierd totul. Până acum, Isabella a fost cea mai importantă persoană din lume pentru mine. În atâtea moduri ea este lumea pentru mine. În răstimpul petrecut

împreună ea a ajuns să se reflecte în mine în atâtea feluri, încât pierderea ei echivalează cu pierderea unei părți din mine.

*

Ea trebuie să fie la LAX până duminica dimineață. Spune că va lua un taxi, însă desigur că mă ofer s-o duc. Când își face bagajul, ia o valiză în plus de lucruri cu ea. CD-player-ul ei din sufragerie. Bibelourile cu care obișnuia să decoreze rafturile. Observ că inelul de logodnă a dispărut de pe blatul din bucătărie. Își lasă puține lucruri în casă. Doar o valiză mare și roșie, plină de cărți și haine. Liantul care ne ținea împreună se reduce acum la asta.

Pe drumul spre aeroport, mă aștept oarecum să-mi spună că preferă să n-o sun. Sau că nu se va mai întoarce vreodată la L.A. Sau la un alt semn decisiv. În schimb, avem o conversație întâmplătoare despre spanielii King Charles. Cum sunt ca animale de companie. Cum Julio și Tina se vor descurca cu ei.

Când o las la aeroport, nu e nicio replică usturătoare la despărțire, vreun rămas-bun decisiv, nici vreo îmbrățișare intimă sau vreo promisiune de a ne suna. Știu că ambiguitatea ni se datorează deopotrivă. Amândoi am păstrat distanța, nedorind să rostim sau să auzim cuvintele cu pricina. Toate astea sunt complet opuse felului în care mergeau lucrurile înainte, când ne împărtășeam gândurile fără reținere. E ca și cum fiecare s-ar retrage în sine, răsucindu-se într-un ghem strâns, protector.

Conducând înapoi spre vestul Hollywoodului, pare că mașina mea nouă și elegantă, cerul albastru și soarele de amiază înnorat conspiră să mă facă să mă simt și mai singur și nefericit. Acum puțin timp ideea de a fi director de cercetare, de a conduce pe o autostradă californiană într-un SLK argintiu părea cel mai mare vis al meu.

Însă acum că se întâmplă, încep să realizez prețul pe care a trebuit să-l plătesc. Deși am dormit noaptea trecută fără recurența coșmarului, într-un fel, acea amintire întunecată este inutilă. Cel puțin emoțional sunt deja cuprins de un gol pe care îl simt la fel de rău. Poate chiar mai rău, căci există oare suferință în obscuritate? Ceea ce am avut eu și Isabella a fost atât de bun, atât de prețios, încât mă îndoiesc că voi putea să-l înlocuiesc. Toate celelalte amintiri tandre capătă o semnificație chinuitoare atunci când realizez că în curând vor fi tot ceea ce îmi rămâne.

Se spune că doar atunci când pierzi pe cineva realizezi cât de mult a însemnat pentru tine. Și durerea pe care o simt este atât de chinuitoare, încât atunci când ajung acasă tot ceea ce pot face este să mă prăbușesc pe partea ei de pat − așternuturile încă sunt îmbibate cu parfumul ei −, paralizat de neîncredere. Nimic nu mai are sens fără ea. Cea mai profundă singurătate.

Stau întins aici toată după-amiaza, toată noaptea. Nesigur de tot, cu excepția ideii că lucrurile nu pot merge mai rău.

Desigur că nu am deloc dreptate.

*

La mijlocul săptămânii următoare merg la un seminar de seară în centrul L.A.-ului. Subiectul − evenimentele normative − e la fel de arid precum deșertul, însă târându-mă prin depresie îmi spun că este o oportunitate pe care ar trebui s-o iau în considerație. Să născocesc următoarea mare idee pe care s-o supun atenției comitetului științific consultativ.

După o prezentare predictibil de neinspirată, peste o sută de directori din biotehnologie sunt serviți cu vin rece și aperitive în zona de recepție, iar adevăratul motiv al serii, relaționarea, este în plină desfășurare.

La Londra erau mereu câteva chipuri familiare la asemenea

reuniuni, însă aici nu știu de unde să încep. Așa că sunt ușurat când sunt abordat de un individ fragil și cu ochelari, cu câțiva ani mai mare ca mine.

— Director la Acellerate? se asigură el, citindu-mi numele de pe ecuson.

— Exact.

— Josh Calloway, confirmă el, strângându-mi mâna.

Verificând propria-i insignă, văd numele unei companii de care nu am auzit în viața mea.

— Ești cumva Directorul de Cercetare?

— Da, încuviințez eu din cap.

— Și ești din Anglia după cum sună numele?

— Londra.

— Și ai un birou mare la etajul douăzeci și opt la Acellerate, nu-i așa?

Mă întreb unde duce discuția asta. De obicei, sunt destul de entuziast să mă prezint singur, însă tipul care știe totul e cu ochii pe mine. Îl privesc cu atenție.

— Mare prin comparație cu ce am avut la Londra, însă...

— Locul de Lansare, zice el, ca și cum i-am confirmat întrebarea.

Arunc o privire în încăpere, căutând o scăpare.

— Locul de Sosire, de fapt, îl corectez eu. Am venit aici de doar două luni.

— Două luni? Lasă-mă să ghicesc, Blakely ți-a furat copilul. A găsit un tânăr strălucit de la școala de afaceri Harvard ca să aibă grijă de detaliile prozaice, eliberându-te pentru culmile însorite ale științei pure?

Îl fixez cu o privire atentă. Face pe deșteptul, desigur, însă faptul că îmi cunoaște situația este supărător. Pentru o clipă doar mă clatin în întunericul amenințător, gata să cad. Îmi simt inima bătând cu putere.

După o pauză întreb:

— De ce te interesează atât jobul meu?

— O, face el o grimasă, ar fi trebuit să-ți explic. Obișnuia să fie al meu.

Ridic din sprâncene.

— Am fost unul din predecesorii tăi de la Acellerate.

Mă concentrez din nou asupra numelui. Calloway. Nu îmi spune nimic.

— Unul din mulții tăi predecesori din ultimii patru ani. Am rezistat opt luni, ceea ce este un motiv de mândrie – mult deasupra mediei...

— Nu știu unde vrei să bați, i-o retez eu. Dar lucrurile merg foarte bine pentru mine la Acellerate.

Expresia chipului i se schimbă. Renunță la teatru.

— Dacă asta e adevărat, spune el, dacă Blakely te-a angajat doar pentru mintea ta, atunci ar fi o premieră.

— De ce altceva ar fi făcut-o?

— Proprietatea ta intelectuală. Blakely este un invadator de PI. Un trișor. Un hoț. Alege tu. Nu a avut nicio idee originală toată viața lui, însă este unul din cei mai înstăriți din biotehnologie. Închipuie-ți.

Imediat mă gândesc la afacerea pe care Harry Saddler a făcut-o pentru institut. Negocierea lui dură. Cum a făcut ca Acellerate să agreeze transferul tuturor drepturilor noastre de autor.

Mi-aduc aminte și cum Harry mi-a dat contractul de la Acellerate. Cum a fost sfătuit „oficial“ să recomande să apelez la un avocat care să se uite la el, dar neoficial mi-a zis că era solid. Odată ce eu și Isabella am fost de acord să ne mutăm, am fost într-o așa mare grabă, că l-am semnat fără să îl citesc cu adevărat.

— Cred că înțelegerea noastră este destul de robustă, spun

eu, mai mult pentru a mă asigura pe mine însumi.

— Doar verifică textul cu caractere mici, scânteiază Calloway prin ochelari. Pentru că are un mod de a opera standard. Mai întâi găsește un program de cercetare grozav, bine dezvoltat și lipsit de fonduri, în mod ideal acolo unde oamenii nu știu prea multe despre el. Apoi, apare el cu toate armele. Îți oferă bani mulți, un titlu mare, costuri de relocare completă. Asta e distracția. Asta e lovitura de grație pentru a-ți distrage atenția de la ceea ce vrea să ia de la tine. Atunci obține ceea ce urmărește de fapt – undeva în contractul tău te țintuiește pentru proprietatea ta intelectuală. În al treilea rând, când ești încă încântat de oferta lui și nu îți dai seama de realitate, te face să le spui propriilor lui oameni tot ce trebuie știut despre program. Apoi, când te-au stors până la ultima informație importantă, se descotorosesc de tine.

Sunt uimit. E ca și cum revelațiile lui Calloway m-au împins la marginea acelui infern sumbru și alunec neajutorat spre punctul din care nu există cale de întoarcere. Cufundându-mă în întuneric, inima mea bate cu o groază rece. Brusc, tot ceea ce am muncit este amenințat de uitare. Calloway nu numai că a descris precis ce mi se întâmplă mie în ceea ce privește Nanobotul, ci a și revelat adevărul propriului meu scop într-un fel care este incisiv și devastator. A deblocat un cod care, în simplitatea sa, mi-a scăpat. Oare nu am văzut adevărul pentru că nu am vrut? Pentru că am preferat să cred versiunea flatantă a realității oferite de Bill Blakely?

Desigur că nu cunosc termenii din contractul meu, care au căpătat o importanță imperativă. Auzind însă explicația lui Calloway, mă întreb cum am putut fi atât de iresponsabil să-l semnez. Încerc să-mi amintesc unde am pus ceea ce pare dintr-odată cel mai important document din cariera mea. Este cumva undeva pe Rosewood Avenue, într-una din cutiile de transport?

— Păi, respir eu din nou după o vreme, nu am fost încă concediat.

— O, nimic ceva atât de brutal ca asta. Blakely preferă să te facă să produci chiar mai multe idei, pe care refuză să le accepte...

— Comitetul științific consultativ...

— Le respinge pe toate.

— Acesta se presupune că e independent.

— El îl controlează pe fiecare membru al comitetului. Însă pretinsa independență este motivul pentru care el ți se poate plânge ție despre lipsa ta de productivitate.

— Productivitate?

— „Ai fost alături de companie timp de șase luni. Îți plătesc cinci mii de dolari pe săptămână și tu nu produci nimic. Vom renegocia.“ Ar putea să-ți sugereze să lucrezi de acasă. Poate că îți va plăti un salariu pe patru luni pentru a lucra la noi idei. Ideea de bază: ți-a cumpărat programul pentru un salariu pe un an.

Dau din cap.

— Munca pe șapte ani...

Încă sunt buimac de la revelațiile lui Calloway.

— În cazul meu, pentru două sute de mii de dolari, zice Calloway, cu gura încleștată. Hoție pe față.

— Dar despre brevetele anterioare? întreb eu.

Primul meu brevet pentru proiectul Nanobot mi-a fost acordat mie personal, și nu institutului. Brevetul descria toate caracteristicile importante ale programului, pe care s-au bazat brevetele ulterioare.

Calloway ridică din sprâncene.

— Sunt în aceeași barcă. Dar un brevet îți dă doar dreptul să îți aperi proprietatea intelectuală. Chiar crezi că poți lupta singur împotriva lui Blakely?

*

Imediat după întâlnirea mea cu Calloway părăsesc evenimentul. Grăbindu-mă înapoi spre vestul Hollywoodului, bâjbâi curând printre cutiile de transport, căutând după acte, până când găsesc contractul și, simțindu-mă un idiot că o fac abia acum, îl citesc în detaliu pentru prima oară. Însă frazele sunt atât de lungi și clauzele atât de întortocheate − în special cele care se referă la proprietatea intelectuală −, încât realizez că doar un avocat poate descifra ce înseamnă. Ce ar trebui să înțeleg din asta?

Când îi telefonez lui Harry la Londra a doua zi dimineața și îi transmit ce mi-a spus Calloway, este relaxat și sigur de sine. Avocații institutului au examinat contractul dintre Acellerate și institut, confirmă el. Drepturile de proprietate intelectuală ale institutului și ale cercetătorilor ca mine erau protejate de garanție.

Însă în douăzeci și patru ore povestea s-a schimbat. Deșteptat din somn din cauza unui apel de la cinci dimineața de la institut, Harry spune că avocații lui au atras atenția asupra faptului ca stipulația privind drepturile intelectuale să fie renegociată în contractele individuale cu cercetătorii cheie. Însă el este destul de sigur că nu există vreo clauză relevantă în contractul meu.

— *Destul de* sigur? reacționez eu, pe de-a-ntregul treaz, în ciuda orei. Mi-ai spus că este fără cusur! Nu trebuia să îl verifici?

— Primul draft a circulat printre avocați. Au recomandat câteva schimbări minore. Le-am verificat pe cele făcute.

Se face o pauză înainte de a-mi spune a scuză:

— Nu pot spune că am recitit integral draftul final. Auditul nostru nu a revelat nimic rău despre Blakely. Încheind deja afacerea cu institutul, am presupus că acest contract va fi în

regulă.

Presupus.

Telefonând câtorva persoane ale căror avertizări m-am grăbit să le resping la Londra, confirm mai multe zvonuri printre cele spuse de Calloway. De ce nimic din toate astea nu a ieșit la iveală la auditul institutului? Sunându-l înapoi pe Harry să verific lucrurile cu el, se pare că ținta cercetării institutului în ceea ce privește Acellerate a fost pur financiară. Nu îi verificaseră bilanțul comercial pentru a afla pe cine păcălise și folosise de-a lungul timpului. Nu au făcut nimic elementar, de pildă o cercetare de rutină, pentru a vedea ce spun rapoartele media despre el.

Pare că singurele negocieri strălucite în care a fost implicat Harry au avut loc doar în mintea sa.

Căutând prin câteva baze de date de la Acellerate, după ce am spart codurile de securitate, descopăr că în companie au existat în ultimii trei ani patru directori de cercetare. Niciunul nu a fost angajat mai mult decât Calloway, adică opt luni.

În timpul multelor ore de liniște de acasă și de la birou, am destul timp să mă gândesc la viziunea budistă conform căreia felul în care vedem evenimentele ne face fericiți sau nefericiți, și nu evenimentele în sine. Și doar să am o asemenea înțelegere asupra acestui fapt este unul din puținele lucruri care mă mențin sănătos la minte. Îmi tot spun că niciunul din acestea nu trebuie să fie devastator. Nu trebuie să ajung la colaps din cauza a ceea ce se întâmplă în viața Isabellei sau chiar la Acellerate. Pot alege să nu mă las tras în jos de asta.

O sun pe Isabella, doar pentru a-i auzi vocea, nimic pentru altceva, și în curând realizez că are propriile griji presante, precum respectarea unor termene limită. Decid să n-o împovărez cu ceea ce se întâmplă la Acellerate. Nu vorbim despre viitor sau despre ce se va întâmpla la finalul cursului ei.

Între timp, la Acellerate este din ce în ce mai greu să îmi păstrez motivația, să mă prefac. De ce să mă mai deranjez să elaborez noi idei, când rezultatul comitetului științific consultativ este o concluzie cunoscută dinainte? În schimb, fac cercetări personal. Unul câte unul, îi descopăr pe toți foștii directori de cercetare de la Acellerate. După ce explic cine sunt și ce am aflat, ceea ce descopăr sunt variații pe aceeași temă. Toți suntem cercetători de la instituții lipsite de fonduri. Niciunul dintre noi nu a avut vreo expertiză comercială. În două dintre cazuri, cercetătorii ca mine au avut brevete de invenție, însă niciun ban cu care să le protejeze.

Petrec ceva timp și cu managerul de investiții de la Acellerate, cu abilul Mervyn Pank. La început pare surprins că un cercetător savant este interesat de planurile financiare ale companiei. Confirmă însă că Acellerate va intra pe lista NASDAQ în două luni. Cu aceeași eficiență meticuloasă ca a lui Dan Stenner, îmi furnizează curând un talmeș-balmeș de planificări, evenimentul major fiind publicarea unui catalog programat să fie gata în șase săptămâni.

Când întreb dacă Nanobot va fi în catalog, Pank se uită la mine ca și cum aș fi nebun. Desigur, spune el, este unul din cele trei programe reprezentative de la Acellerate − este programul în care compania va invita oamenii să investească. Va încerca să strângă o sută de milioane de dolari, evaluând capitalul ei de piață, îmi spune el tulburător, la un sfert de miliard de dolari.

*

Apelul sosește într-o vineri după-amiaza. Când aud vocea lui Casey Barrend solicitându-mi prezența în biroul lui Bill Blakely la ora trei, fac o grimasă. Deci va trebui să eliberez biroul până la sfârșitul săptămânii? Nu știu dacă să fiu furios din cauza predictibilității a ceea ce se întâmplă sau surprins că

poate să creadă că va proceda mereu așa și că nu îl va opri nimeni.

Când ajung în capul scării spiralate, îmi dau seama că dinamica este total diferită de ultima oară când am fost în cupolă. Atunci fusesem furios în privința desemnării lui Dan Stenner ca șef al Nanobotului, iar Blakely fusese un mincinos plauzibil și liniștitor. Fără îndoială că decisese că mai sunt încă câteva picături de proprietate intelectuală pe care le poate stoarce din mintea mea. În ceea ce mă privește, acum sunt pe deplin stors.

De data aceasta, Blakely nu se ridică de la birou și nici nu mă invită să mă așez lângă el pe canapea. În spatele unei perechi de ochelari de citit cu rame de sârmă, chipul îi este un portret de îngrijorare.

— Sunt foarte tulburat, Matt, începe el, direct. Tocmai răsfoiesc fișele de pontaj ale companiei. Ești la noi de ceva vreme și – ochelarii îi fulgeră – până acum nici gând de vreun program de cercetare nou.

Mă uit la rapoartele împrăștiate pe biroul său lucios. Nu am nicio idee despre ce sunt – nu că asta ar fi important. Indiferent de unde vin și ce spun ele, vor sprijini punctul său de vedere. Este doar un joc.

— Te plătesc cu douăzeci și unu de mii de dolari pe lună, zice el, ridicând o foaie printată pe care o flutură spre mine cu o expresie de indignare simulată. Cred că acționarii noștri vor vrea să știe ce va primi Acellerate în schimb.

Dacă nu m-aș fi așteptat la asta, aș fi reacționat total diferit. Șocat de asaltul neașteptat la adresa integrității mele. Alarmat de urmările a ceea ce spune pentru poziția mea ca director de cercetare.

— Răsfoind rapoartele din ultimele săptămâni – fruntea îi este cutată de privirea încruntată –, îmi pare din ce în ce mai

mult o hoție pe față.

Îmi amintesc când am auzit ultima oară fraza asta. Luke Calloway o folosise în acea seară pentru a descrie marele și gloriosul *modus operandi* al lui Blakely.

A sosit timpul să dăm pe față cacealmaua lui.

CAPITOLUL UNSPREZECE

Un vânt de dimineață ne suflă în față fumul înțepător venind dinspre satul distrus. Denumindu-ne hoți, soldatul arată către noi trei în timp ce ne lovește cu sete. A înțepat deja cu vârful baionetei una dintre scripturile pe care Lama Tsering le ducea în rucsac. Oare nu are pic de respect, mă întreb eu, tot mai furios? Nu are pic de stimă, fluturând-o ca pe bucată de carne? Torentul lui de indignare falsă are un scop anume. Urmează mai multă violență și nu încape îndoială că noi vom fi victimele. Dacă nu facem ceva în curând, nu numai că vom fi torturați, ci riscăm să ne pierdem și viețile. Și vom eșua în misiunea noastră specială.

Față-n față cu sătenii, eu și Paldon Wangmo stăm cu capetele plecate, în timp ce, la stânga mea, Lama Tsering își scoate lucrurile din rucsac. Ridicându-mi puțin capul, privesc toată această scenă devastatoare pe sub sprâncene. Întreg satul jefuit și fumegând. Acoperișuri arzând. Ferestre sparte. Mobilă distrusă, aruncată lângă uși dărâmate. Trupurile neînsuflețite ale câtorva săteni la pământ. Ce șanse avem noi cei trei călugări denunțați deja ca infractori?

Cei douăzeci și ceva de săteni înghesuiți în fața noastră au fost luați cu forța din paturile lor, îmbrăcându-se cu ce au nimerit. Tremură din cauza frigului și sunt înnegriți de fum. Chipurile le sunt pline de groază.

Mă gândesc la fata care a fost luată de cei trei soldați care ne-au prins. Cum îmi reamintea de sora mea. Știind că este

violată de cei trei câini mă face chiar mai furios decât distrugerea scripturilor. Ce-i vor face când vor termina cu ea? O vor lăsa întinsă pe jos, distrusă și pângărită? Sau o vor ucide și pe ea?

Dar cu noi cum rămâne? Nu-mi pot scoate din minte priveliștea terifiantă a călugărului Nyingma, bătut până la os. Poate chiar de către acest soldat care spune că suntem dușmanii poporului.

Cei doi camarazi ai lui stau în spatele sătenilor. Sprijiniți de zidul unei magazii, își scot țigările. Unul aprinde un chibrit, protejând flacăra cu mâna, apoi se apleacă către celălalt. Cum este posibil, mă întreb? Cum este posibil ca doi oameni să-și aprindă țigările după ce tocmai au violat și ucis, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat? Cum ne pot acuza că am furat lucruri pe care oricum plănuiesc să le distrugă? Nimic nu are sens. Cum pot distruge viețile oamenilor, ca și cum acest lucru nu ar avea consecințe?

Ceea ce are sens este ce fac eu pe la spate; chinuindu-mă să desfac nodurile care mă țin legat. Întotdeauna am fost bun la legat și dezlegat frânghia. Și, chiar dacă nodurile făcute de soldații Armatei Roșii au fost bine strânse atunci când ne-au capturat, asta a fost acum multe ore. În timpul nopții am tot tras de ele, chinuindu-mă să le slăbesc fără să atrag atenția asupra mea. Acum, că nimeni nu ne privește, pot să lucrez cu mult mai multă ușurință.

Până acum, Lama Tsering, chinuindu-se din cauza încheieturilor încă legate, a scos doar conținutul propriului său rucsac, și anume câteva texte împachetate în pânză. Sunt surprins că nu sunt și cele două tuburi metalice ale lui Padmasambhava. Lama a fost cel care a pregătit toate cele trei rucsacuri, prin urmare am presupus că cele mai valoroase texte vor fi în rucsacul lui.

Acum soldatul țipă la Paldon Wangmo să se așeze la pământ și să-și desfacă rucsacul. Epuizat în urma călătoriei, Paldon Wangmo se lasă cu greu în genunchi. Este amețit de foame și șoc. Atunci când nu își deschide rucsacul destul de repede, soldatul îl lovește în stomac. Îl lovește atât de tare, încât tresar. Mi-aș dori să fiu eu lovit în locul lui. Dintre noi doi, eu am fost mereu mai puternic ca fizic. Acum Paldon Wangmo este atât de încovoiat, că de-abia respiră. A devenit palid de durere.

Cu încheieturile legate și bâjbâind, își deschide rucsacul. Scoate mai multe texte înfășurate în cel mai scump brocart. Scripturi atât de valoroase, încât, în condiții normale, nici măcar călugării obișnuiți nu au voie să se uite la ele. La mănăstirea Zheng-po, numai cei care au primit cele mai înalte inițieri și care au mers până la capăt cu mai multe izolări vajrayana și rugăciuni ritualice puja pot fi considerați pregătiți să primească aceste învățături secrete. Iar acum sunt înmânate acestor câini sălbatici spre distrugere.

Soldatul care a ales să conducă acest proces spectacol se apleacă peste Paldon Wangmo ca să se uite la texte. Deodată simt cum îmi alunecă frânghia de pe încheietură. Nu mi-am dat seama cât de puțin mai aveam să dezleg toate nodurile în timp ce îl desfăceam pe ultimul. Am reușit să prind frânghia înainte să cadă doar datorită unei mișcări foarte rapide.

Acum am libertate de mișcare. După ore în șir în care am avut mâinile legate la spate, tot ce vreau este să le țin în lateral. Dar nu trebuie să fac asta, deși pot. De fapt, acum mă întreb de ce m-am dezlegat. Dacă soldații observă că am încercat să mă eliberez, soarta îmi va fi pecetluită. Imediat după ce ne-au prins, în timp ce noi stăteam cu fețele în noroi, ne-au spus că pedeapsa pentru încercarea de a scăpa este moartea.

De ce mi-oi fi desfăcut eu nodurile? Mai ales când știu că urmează să-mi ceară să scot tot ce am în rucsac. În timp ce

panica crește în aceeași măsură cu furia, aud cum sângele îmi vuiește în cap. Sunt pe cale să fiu prins asupra încercării de a scăpa.

Uitându-mă din nou în sus pe sub sprâncene, îi observ pe săteni care sunt cuprinși de frică și pe cei doi soldați fumându-și țigările, complet insensibili față de distrugerea din jurul lor.

Dar mai observ și altceva.

La dreapta magaziei, fără să poată fi văzuți de acuzatorul nostru, au apărut doi săteni tibetani. Unul are un topor, iar celălalt, o sapă. Bănuiesc că au ieșit din ascunzătoare. Iar intenția lor este cât se poate de clară. Dar ce-ar putea face ei împotriva a trei soldați din Armata Roșie care sunt înarmați cu puști Kalashnikov?

Peste capetele sătenilor adunați, pot vedea că i-am observat. Din cap, încerc să le fac cunoscută poziția soldaților care își fumează țigările. Problema este că nu pot veni în spatele celorlalți doi soldați fără să fie văzuți de cel care țipă în acest moment la Paldon Wangmo.

Fiind lovit cu forță, Paldon Wangmo de-abia mai poate respira. Nu l-am văzut niciodată atât de palid. Trăgând scurt aer în plămâni, scoate din rucsac și ultimele lucruri. Lama îl privește îngrijorat. Spre surprinderea mea, pergamentele lui Padmasambhava nu sunt nici la el. Îmi dau seama imediat ce înseamnă aceasta. Eu sunt cel care le transportă și are grijă de ele!

Cele două prețioase ale mele, destinate ținuturilor fețelor roșii,
Îi așteaptă pe războinicii Dharma.

Ce mai războinic Dharma sunt. Nici măcar nu le pot duce până la graniță fără să fiu prins.

Cu Lama și Paldon Wangmo deconspirați, acum este rândul

meu. Soldatul este și mai emfatic. Nu suntem numai dușmani ai poporului, ci și inamici ai țării-mamă, China. Suntem niște infractori în haine de călugări. Am furat de la propriul nostru popor, însă, datorită Armatei Roșii, am fost prinși asupra faptului.

În timp ce îi ascult gălăgia isterică, devin din ce în ce mai furios. Cum îndrăznește să îl acuze pe Paldon Wangmo de asemenea lucruri? Paldon Wangmo, care a fost întotdeauna un frate atât de atent? Cum îndrăznește să îl condamne pe Lama Tsering, bunul și sfântul meu învățător, care și-a devotat întreaga viață ajutându-i pe alții?

Poate pentru că sunt cel mai tânăr și cel mai mic, poate pentru că par să nu prezint nicio amenințare, soldatul stă cu spatele la mine în timp ce îi înfruntă pe săteni. Poate pentru că Lama și Paldon Wangmo au fost atât de supuși, soldatul își imaginează că și eu sunt la fel.

Pe măsură ce înaintează, scoțându-și cu aroganță pieptul în afară, mă uit în sus direct. Nu îi văd pe cei doi săteni din partea laterală a magaziei. Sunt sigur că și-au dat seama unde se află ceilalți doi soldați. Și știu că e timpul să iau o hotărâre. Pot să stau aici știind că voi fi descoperit în curând. Sau pot să iau taurul de coarne. Am doar câteva momente la dispoziție ca să iau cea mai importantă hotărâre din viața mea. Este un risc mare. Dar decid că trebuie să profit de elementul surpriză și de faptul că am mâinile libere.

Îmi adun toată puterea de concentrare și forța fizică. Trag adânc aer în piept și mă concentrez. Îmi amintesc mișcările tai chi pe care călugării de la Zheng-po le exersează în fiecare dimineață.

Vocea dură a soldatului a devenit și mai stridentă. Niciodată nu am mai simțit atâta ură! Tocmai le spune sătenilor că există o singură pedeapsă pentru o asemenea trădare ca a noastră.

Există o singură cale să se asigure că nu vom mai fura niciodată de la țara-mamă. Dar nu mai apucă să spună care este acea pedeapsă, pentru că în acel moment mă mișc repede și cu toată forța. Făcând o săritură în aer, îl lovesc pe soldat la baza spinării cu toată puterea. Ca urmare a loviturii, se împiedică și cade.

Totul se întâmplă foarte repede. Și nu mi-am calculat ce se va întâmpla în continuare. Nu chiar. Știu că trebuie să-i iau pușca.

Aproape că mă aștept ca cei doi soldați să mă împuște. Dar sătenii din spatele magaziei au profitat de moment și au venit cu propriul lor element surpriză. În timp ce îi smulg pușca soldatului care este întins la pământ, gemând și dezorientat, văd că cei doi săteni mi-au urmat exemplul și i-au doborât pe ceilalți soldați.

Cu cei trei soldați la pământ, sătenii adunați reacționează instantaneu. Toți sunt acum în picioare, mișcându-se repede, fără zgomot, înconjurându-i pe soldați. În câteva momente le iau puștile, cuțitele, cizmele.

Unul dintre cei mai corpolenți bărbați, probabil măcelarul satului, apare cu un cuțit cu lama lungă. Trecând de la un soldat la altul, le taie gâturile cu mișcări rapide și exersate. Cât sângerează pe pământul ars, corpurile lor încovoiate, fără cizme, șepci și arme, soldații care erau terifianți cu câteva minute în urmă sunt acum doar niște trupuri pe jumătate dezgolite.

Luând puștile soldaților, observ câțiva dintre săteni îndreptându-se prin fum în direcția în care au dus-o pe fată cei care ne-au prins pe noi la început.

Între timp, Lama și Paldon Wangmo pun la loc în rucsacuri textele sacre. În timp ce Lama reîmpachetează textul care a fost găurit de baionetă, o determinare de fier i se citește în priviri.

Unul dintre cei doi oameni din spatele magaziei vine către noi. Încă mai are toporul. Observ că are capătul murdar de sânge și că ține în mână un smoc de păr.

Lama și Paldon Wangmo se ridică în picioare, eliberându-se de frânghiile din jurul încheieturilor.

Săteanul se apropie de Lama Tsering.

— Îmi pare rău pentru pierderea suferită, îi spune Lama Tsering, privind peste ruinele satului Tang.

Chiar și acum, durându-l brațele și amețit de atâta oboseală, este mai preocupat de alții decât de el.

— Ar fi fost și mai rău dacă nu ați fi venit.

Expresia de pe chipul lui Lama este de nepătruns. Întotdeauna ne-a învățat să nu ne gândim la ce ar fi putut sau nu ar fi putut să fie.

— Aveau de gând să ucidă unul din trei săteni – așa au spus.

Întinzându-se, săteanul își pune mâna pe umărul meu și se uită la mine cu recunoștință.

— Mulțumesc, prietene.

Ezit să-i accept mulțumirile.

— Am acționat din impuls.

Vreau să-i explic nu numai lui, dar și lui Lama. În timp ce spun acestea, mă uit la cei trei soldați la pământ, viața scurgându-li-se din trup.

— Poate că nu am fost înțelept.

Din apropiere se aud focuri de armă.

— Ați salvat multe vieți, zice săteanul ferm convins. Totodată ați scutit-o pe una dintre fetele noastre de și mai multă suferință.

Îl măsor cu privirea pe Lama. E prima dată când mă uit în ochii lui de când l-am atacat pe soldat. Oricât de bine intenționate sunt remarcile săteanului, am nevoie de asigurarea învățătorului meu. Deși am simțit că nu am avut de

ales decât să acționez așa cum am făcut-o, deși probabil ne-am salvat viețile, precum și prețioasele scripturi, când mă uit la soldații morți aflați la picioarele noastre, mă simt copleșit de consecințele acțiunilor mele. Să ucizi este cea mai rea karmă dintre cele zece karme negative ale trupului, vorbirii și minții, karmă pe care simt că tocmai am comis-o.

Sunt atât de ușurat atunci când privirea lui Lama este plină de căldură, și chiar și mai bucuros când mă îmbrățișează. Poate că săteanul crede că mă îmbrățișează pentru că este mândru de mine sau pentru că este recunoscător. Dar știu ce înseamnă această îmbrățișare. Mă liniștește.

— Ar trebui să mergem, spune Lama.

Nu este nevoie să spună mai multe. Primele ore ale dimineții sunt momentele cele mai periculoase pentru noi, călugării. Cine spune că nu mai sunt și alți soldați din Armata Roșie care sunt chiar în aceste momente pe urmele noastre?

Săteanul face o plecăciune reverențioasă spre noi trei, mâinile fiindu-i atât de nepotrivit împreunate în jurul capătului plin de sânge al toporului. Facem și noi o plecăciune drept răspuns, înainte de a ne întoarce către Lama, care se uită la noi scurt.

— Peștera, reamintește el.

Refacem drumul către peștera lui Padmasambhava la o mie de pași distanță de locul unde ne aflăm acum; un loc pe care nu credeam să-l mai văd vreodată, sau, cel puțin, nu pentru mult, mult timp. După toată trauma pe care am suferit-o și după călătoria lungă și obositoare, mergem în liniște.

Ajungând la peșteră, mă cațăr pe mesteacăn, croindu-mi drumul exact ca și ultima dată. La puțin timp după aceea, ne spălăm în râul din spatele ei, mâncăm ceva rapid și ne pregătim șaltelușele și păturile, recunoscători pentru sanctuarul pe care ni-l oferă peștera lui Padmasambhava după noaptea

traumatizantă pe care am avut-o.

Când mă întind pe spate, Lama se uită la mine de unde e așezat, pregătindu-se de meditație.

— Sunt foarte recunoscător pentru ceea ce ai făcut azi, Tenzin Dorje, spune el. Cu timpul, sute de mii de oameni, poate chiar milioane, îți vor fi și ei recunoscători. Dând dovadă de curaj, ai protejat descendența.

— Și probabil viețile noastre, adaugă Paldon Wangmo cu vocea plină de emoție.

— Și cu siguranță viețile noastre, aprobă cu convingere Lama.

Câteva clipe mai târziu mă ia somnul.

*

În somn îmi reamintesc ce s-a întâmplat în satul Tang. Așa cum se întâmplă în toate coșmarurile, imaginile sunt o deformare a realității, însă cu mult mai intense decât realitatea. În visul meu, sătenii sunt strânși în fața mea, cu chipurile îngrozite, exact cum le aveau în Tang, numai că, în locul tibetanilor, sătenii din satul meu sunt chinezi, iar în loc de frânghii, eu țin în mână o pușcă Kalashnikov și trag în ei. Știu că aceștia sunt rudele soldaților din Armata Roșie uciși în Tang și, în timp ce îi împușc, în loc să se prăbușească la pământ, le apar tăieturi la gât. Se uită fix la mine, îngroziți, îndurerați, acuzator, în timp ce sângele li se scurge pe gât și pe corp.

Visul mi se tot derulează în minte. În ciuda eforturilor mele de a scăpa de el, se tot repetă. Mai târziu, când mă trezesc, parcă ceva s-a schimbat. La apus, aerul din peștera lui Padmasambhava încă mai are acea calitate eterică, luminoasă, dar nu mai simt magia ca înainte. Știu că nu peștera s-a schimbat, ci eu. Cum stau întins pe saltea, devenind conștient, mă gândesc că sunt un călugăr novice, dar am involuat pentru

că am ucis. Acțiunea mea a dus direct la crimă. Este adevărat că Lama a spus că le-am salvat viețile. Dar oare viețile noastre ar fi putut oricum să fie salvate de cei doi săteni? Oare Lama și Paldon Wangmo au avut mai multă încredere decât mine că vom fi protejați în timpul călătoriei noastre sacre?

Oricum ar fi, un lucru era clar. Când Lama a spus că este recunoscător, nu a spus și că am făcut-o fără consecințe karmice. Acum mă întreb care ar fi acestea.

După-amiaza târziu, după o zi de somn și recuperare, ne pregătim să părăsim peștera, exact ca și cu o noapte înainte. Deși a fost cu numai douăzeci și patru de ore în urmă, simt de parcă a fost într-o altă viață. Una mai inocentă. Așteptând până după căderea nopții, coborâm mesteacănul încă o dată și ne reluăm drumul. Știindu-ne fără apărare, suntem și mai vigilenți și alerți de data asta, și mai atenți la fiecare cotitură. Din această cauză, am convenit să nu vorbim; nu putem risca să ne facem auzite vocile.

În timp ce ne apropiem de Tang, mă întreb ce ne așteaptă. Suntem atenți să nu o luăm pe drumul principal, dar, chiar și așa, sunt surprins să văd cât de puțin fum este comparativ cu ce era dimineață. Focul a fost stins, rămânând numai o senzație de greutate înțepătoare în aer. Dar nu este niciun semn de viață. Doar câteva clădiri în ruină, nici măcar resturi de mobilă pe jos. Părăsit și ruinat, satul Tang este complet distrus. Nu mă pot abține să nu mă gândesc la cum arată acum satul în comparație cu felul în care arăta cu o seară înainte. Cât de dramatică poate fi schimbarea vieții atâtor oameni în numai douăzeci și patru de ore. Așa cum a spus și Buddha, viețile noastre sunt ca niște bule într-o apă ce curge cu viteză.

Un râu ce se afundă în munte. O atât de mare parte din viața noastră de zi cu zi ne-o petrecem cu iluzia stării de permanență; de soliditate; până când un accident sau un

dezastru ne oprește brusc. Ne reamintește că nu există permanență sau soliditate – că orice și oricine în această lume este în permanentă schimbare.

Mă întreb ce s-a întâmplat cu fata. A fost salvată din mâinile soldaților? Dar cu cei trei soldați ce s-a întâmplat? Au fost împușcați în timpul focului de armă pe care l-am auzit prin fum sau zac cu gâturile tăiate pe undeva? Toți sătenii au plecat, poate pentru că le este teamă de riposte. Mă întreb dacă s-au făcut dispăruți prin Tibet. Sau merg și ei în India, ca și noi? Mi-ar plăcea să cred asta. M-aș simți mai în siguranță dacă am călători în urma unui grup de oameni din satul Tang bine înarmați.

Deși Lama nu a spus nimic, am pierdut timp prețios. Dacă nu am fi dat peste soldații aceia, am fi avut deja avans o noapte de călătorie. Ne-am fi folosit energia în scopuri bune și am fi fost deja în creierii munților. Cu siguranță că acesta este motivul pentru care Lama merge cât poate de repede, având în vedere terenul aspru și atenția noastră sporită.

Recunosc deja o mare parte din drum, având în vedere că îl parcurgem pentru a treia oară în douăzeci și patru de ore. Când ne apropiem de locul în care am fost prinși, simt un gol în stomac, ca și cum îi găsim din nou în întuneric, așteptându-ne. Dar firește că nu e nici urmă de soldați, așa că mă întreb în schimb unde este conștiința lor acum, ce anume experimentează ei. Învățăturile Dharma ne spun că ceea ce ne face să experimentăm realitatea într-un anume fel este conștiința propulsată de karma sau condiționarea. Un moment al gândirii dă naștere altuia, fie el pozitiv sau negativ. Acest lucru este adevărat când suntem în viață, și chiar mai mult atunci când conștiința noastră foarte subtilă ne părăsește trupul. Este puțin probabil ca cei ale căror minți sunt tulburate de ură și furie în momentul morții să își găsească fericirea

atunci când mintea lor, fără un trup care să fie ca o ancoră, se plimbă liberă în bardo, starea intermediară dintre realități. Așa că, odată ajunși în locul în care soldații ne-au obligat să ne culcăm la pământ în noroi și au urinat pe noi, în mintea mea îmi doresc ca cei trei soldați chinezi să se elibereze repede de suferință, dar și să nu mai facă rău.

Restul nopții este tensionat și obositor. În permanență cu ochii în patru după soldați, pe măsură ce ne cățărăm către linia de zăpadă, ne trezim că mergem pe pante din rocă aridă, pante care sunt alunecoase din pricina gheții. La mare distanță de satul Tang acum, precum și de ultimul loc unde am văzut pietre mani, tot îndepărtăm pietre mici și, pe măsură ce se prăvălesc, ne dăm seama ce soartă putem avea dacă ne pierdem echilibrul și alunecăm.

Exact asta i se și întâmplă lui Paldon Wangmo la un moment dat în timpul nopții, dar din fericire alunecă în jos pe munte doar pe o mică distanță. Ne ia o oră să îl salvăm, timp în care ne este teamă că soldații chinezi ar putea apărea în orice moment, acum că au auzit pietre căzând și voci joase.

În toate momentele dificile încerc să îmi amintesc sfatul lui Lama referitor la motivația pe care o avem. Atunci când mă dor brațele, încerc să îmi amintesc că toată suferința este pentru binele nenumăratelor ființe. Când mă doare stomacul de foame, mă chinui să mă gândesc: aceasta este o ocazie minunată să duc Dharma pe pământul fețelor roșii.

Dar nu este ușor să mențin pure aceste gânduri. Mă gândesc la toți acei oameni. Nu am văzut cu adevărat vreunul, ci numai în fotografii, și cea mai faimoasă față roșie pe care o știu este Bill Haley, din acel film. Aș vrea eu să fiu curajos și hotărât să duc Dharma dincolo de munții Himalaya, dar ce se întâmplă dacă, odată ajunși de cealaltă parte, fețele roșii nu sunt interesate? Amintindu-mi de casele luxoase și mașinile

strălucitoare din „Rock Around the Clock“, mă întreb dacă ei nu au avut prea multe plăceri ca să mai fie preocupați de Dharma? Dacă Bill Haley preferă să își petreacă timpul cu acele femei frumoase, în loc să încerce să scape de nesfârșitul ciclu al nașterii, îmbătrânirii, morții și renașterii?

Nu pot nici să îmi amintesc de motivația pe care o avem fără să rememorez ceea ce s-a întâmplat în Tang. Aș vrea să pot vorbi cu Lama despre asta, să îl întreb despre acțiunile pe care le regret atât de mult, dar după tot ceea ce s-a întâmplat, nici nu se pune problema discuției cu voce tare. Nu trebuie să ne dăm de gol.

În cele din urmă, cam cu două ore înainte de ziuă, căutăm un loc unde să dormim peste zi. Găsim un prag de stâncă destul de înalt să ne ofere protecție și destul de larg să încăpem înăuntru, astfel încât nu ne poate vedea nimeni de nicăieri, cu excepția celor de pe cele mai înalte vârfuri înghețate.

Deși ușurat că ne oprim în loc, la puțin timp după ce încerc să mă fac comod ca să pot dormi îmi dau seama cât de frig este, acum că ne-am oprit din mers. Astăzi, precum și pe tot restul călătoriei, nu ne vom bucura de căldura și protecția peșterii lui Padmasambhava. Vom simți în continuare frig, lipsa protecției și foame.

Fețele roșii ar face bine să merite!

*

Dormim sub stâncă. Din nou, somnul îmi este tulburat de tot felul de versiuni și mai ciudate ale visului. Și oricât aș încerca să mă trezesc ca să pun capăt coșmarului, nu pot să scap de imaginile gâturilor tăiate și de cele ale sătenilor mâhniți. De povara grea a propriei mele complicități.

Într-un final, târziu în amiază, mă ridic. Am înghețat aici, pe munte, având pe mine numai hainele de novice drept protecție.

Privesc în direcția în care urmează să mergem, rânduri după rânduri de vârfuri muntoase înălțându-se și mai mult în depărtare. Din pricina coșmarurilor mă simt copleșit și deloc odihnit.

Mă uit la Lama, care este așezat și mă privește cu înduioșare.

— Unde este Paldon Wangmo? întreb eu încet.

— Jos sub stâncă.

Dau din cap. Mă gândesc că e acolo din motive fiziologice.

— Nu ai dormit bine, observă el.

— Nu, Lama.

Mutându-se, mă ghemuiesc lângă el, lipit de stâncă. Sunt bucuros că am ocazia să vorbesc cu el între patru ochi.

— Mă neliniștește ceea ce s-a întâmplat în Tang.

El știe deja acest lucru.

— Din cauza acțiunilor mele, trei oameni sunt morți. Poate șase. Iar a ucide este în capul listei cu cele zece karme negre.

Privind către vârfurile munților Himalaya, care au o nuanță aurie acum că apune soarele, expresia de pe chipul lui nu reflectă nimic.

— Ai tăiat tu, personal, gâturile celor trei sau poate șase oameni?

— Nu, Lama.

Știu că nu este argumentativ, ci doar logic, astfel încât să mă ajute să descopăr care este cauza nefericirii mele.

— Ai cerut altora să le taie gâturile?

— Nu, Lama.

— Nu este nevoie să îți pară rău pentru acțiuni pe care nu le-ai întreprins tu.

— Știu, Lama. Atunci, de ce simt atâta regret?

— Te-ai și gândit la asta?

— Toată noaptea.

După o tăcere îndelungată, Lama sugerează:

— Poate că îți va fi de ajutor să te gândești la ce motivație ai avut.

Folosind termenul „motivație“, se referă la una din frazele lui extrem de des folosite. Pe care o urmează cu exemplul lui des repetat:

— Una este atunci când o femeie aruncă pe geam apa clocotită din oală, opărind-o fără să vrea pe vecina ei, și cu totul alta este când o femeie aruncă apa în mod intenționat, chiar dacă acțiunea și consecințele sunt exact aceleași pentru vecină.

Știu acest lucru, desigur, și nu cred că este nevoie să mi se reamintească. Propria mea motivație a fost foarte clară.

— Am vrut să salvez scripturile, îi spun eu.

— Așa!

Ridicarea lui indiferentă din umeri mă irită.

— Desigur – admit eu –, am vrut și să ne salvăm viețile.

Urmează o lungă tăcere. Lama nu pare încă convins.

— Acestea au fost singurele tale motive? Ești sigur?

Dau din cap afirmativ.

— Atunci de ce nu ai luat pușca din mâinile soldatului atunci când ne-a oprit pe munte?

Mi-am pus și eu această întrebare, și cu toate astea sunt surprins să îl aud pe Lama rostind-o.

— Am fost luat prin surprindere, am spus eu. Dar...

— Dar ce, Tenzin Dorje?

— Dacă ar fi să se mai întâmple asta – admit eu –, aș face-o. Ceilalți doi camarazi ai soldatului dormeau. I-am fi lăsat fără cunoștință și ne-am fi văzut de drum.

Lama zâmbește.

— Bine. Evident că te-ai gândit la asta.

— Chiar mult.

— Dar nu mai erai încă luat prin surprindere în momentul

în care ne-am întors în Tang?

— Nu.

Mi se pare o întrebare ciudată. În acel moment eram deja obligați să ne culcăm la pământ în noroi, murdari de urină, cu o noapte de mers la activ, acuzați că am fi inamici ai Tibetului.

— Eram obosit și furios.

— Așadar, crezi că motivul tău a fost și furia?

Recunosc adevărul în momentul în care îl rostește. Nu ceea ce am făcut mă deranjează atât de mult, cât motivația pe care am avut-o.

Mă uit la Lama cu un zâmbet crispat.

— De asta mă simt atât de rău, admit eu. Dintre toate emoțiile, ura este cea mai distructivă.

— De ce? mă testează el.

— Deoarece ura duce la așa de multă nefericire atât pentru persoana către care este îndreptată, cât și pentru persoana care o simte. Pentru că naște posibilitatea de a fi simțită din nou în viitor. Pentru că întărește iluzia că oamenii sau lucrurile posedă caracteristici inerente care îi face sau le face cauza fericirii ori nefericirii.

— Stai bine la capitolul teorie.

Nu mai e nevoie ca Lama să adauge că ceea ce îmi lipsește este abilitatea atât de importantă de a o pune în practică.

Dar mă simt deja mai bine, sunt ceva mai lămurit cu privire la ceea ce s-a întâmplat în Tang. Încă o dată am ajuns să realizez cât de înșelătoare și cât de agilă în ascunderea adevărurilor neplăcute îmi este mintea. Încă o dată mă minunez de norocul imens pe care îl am cu un învățător ca Lama Tsering, care are o viziune atât de clară.

*

Următoarea săptămână mai am același gând de câteva ori –

și nu numai datorită viziunii clare pe care o are gurul meu asupra minții. El continuă să ne îndrume în direcții foarte practice.

În timpul călătoriei din noaptea următoare ne spune că este preocupat de câtă mâncare ne va trebui. Deși avem îndeajuns de multă hrană încât să ne ajungă trei săptămâni, cât este calculată călătoria noastră prin munți, ce se întâmplă dacă avem parte de întârzieri cauzate de furtuni de zăpadă ori dacă trebuie să ne ferim de Armata Roșie? Din acest motiv, trebuie să fim cât mai chibzuiți cu mâncarea, astfel încât să ne ajungă cât mai mult. Ne arată cum să înmuiem năutul uscat în apa rezultată din gheață topită, astfel încât să nu fie nevoie să mâncăm prea mult ca să ne potolim foamea. Ne îndeamnă să bem apă când ne oprim să ne odihnim și întotdeauna înainte să mâncăm, exact din același motiv.

În creierii munților, ne este frig tot timpul. Îmi amintesc cu nostalgie de prima zi de călătorie. Am mers atunci pe timp de zi, putând vedea tot în jurul nostru – ce lux! Era o cărare bine formată și ușor de urmat, și nu un efort de a merge printre crăpături înguste sau de a traversa dincolo de stânci înșelătoare, acoperite de gheață – ce minunată fusese cărarea aceea! Ce bine dacă suferința mea ar fi numai de la oboseală și mușchi care dor, și nu de la junghiurile constante din mâini și picioare din cauza gheții. În fiecare noapte îmi simt picioarele, în special ele, distruse de durere. Singurul moment în care durerea dispare este atunci când ele îmi îngheață atât de tare, încât de-abia dacă le mai simt.

Situația periculoasă în care ne aflăm este complicată și de căderile de pietre și avalanșe. Nu trece nicio noapte fără să nu vedem alunecări masive de zăpadă, care iau imediat proporții pe măsură ce vuiesc asurzitor în văzduh. Cu alte ocazii vedem câte un bolovan care cade și se prăbușește în beznă.

De fiecare dată când se întâmplă asta, sunt recunoscător că scăpăm teferi.

O zi obositoare se contopește cu alta. În cea de-a opta noapte, doar în caz că este nevoie să ni se reamintească, ne îndreptăm către o întindere mare de pietre, când Lama se oprește deodată și își ridică mâna. Rămâne nemișcat pentru mult timp. Uitându-mă fix fără să văd nimic, sunt pe punctul de a șopti o întrebare, dar el se întoarce încet, cu degetul la buze, arătând către o crăpătură din apropiere. Este ca un șanț, la mică distanță față de locul în care ne aflăm.

Urmându-l, ne târâm în acea gură stâncoasă în care ne-ar putea vedea cineva numai dacă ar lumina direct în interiorul ei.

Ne ghemuim acolo pentru mult timp, parcă pentru o eternitate. În cele din urmă, trece și șirul de oameni. Și nu sunt puțini. Din ascunzătoarea noastră, lipindu-mă de zid, văd șapca unui soldat urmat de doi bărbați – prizonieri? –, o altă șapcă și încă alte trei capete, până să apară și al treilea soldat. După ce trec, ne ridicăm, văzându-i cum se îndepărtează. Sunt cinci prizonieri escortați de soldații Armatei Roșii. Prizonierii nu poartă haine de călugări, dar sunt neîngrijiți și obosiți. Mă întreb dacă soldații chinezi le-au folosit și lor capetele pe post de toaletă.

— Cum de ați știut? îl întreabă Paldon Wangmo în șoaptă pe Lama atunci când suntem în siguranță.

— Da, nu am auzit nimic, spun eu.

— Nu… am auzit nimic, spune Lama. Dar am simțit că erau înaintea noastră.

Sunt unele lucruri despre care Lama nu vorbește și pe care, ca novici, nu le întrebăm. Dar în acești munți ostili, reținerea lui este mai puțin importantă decât siguranța noastră.

— Ce vreți să spuneți prin „am simțit“?

— Am simțit energie negativă.

Când spune asta, îmi amintesc de soldatul cu scriptura înțepată de vârful baionetei. Parcă era un demon din iad.

— Când ne aventurăm în necunoscut, ne folosim toată mintea – ne spune Lama –, nu numai cele cinci simțuri.

După ce ne târâm în afara crestăturii, mă uit la Paldon Wangmo. După expresia serioasă pe care o are pe chip, se pare că se gândește la ce mă gândesc și eu: nicio șansă să credem că am scăpat de Armata Roșie. Încă reprezintă un grav pericol, chiar dacă ne aflăm în creierii munților.

Îmi amintesc cuvintele pe care Lama ni le-a spus în acea ultimă noapte la Zheng-po: „Trebuie să fiți conștienți de faptul că aceasta nu este o aventură. Călătoria până la graniță va fi periculoasă – soldații Armatei Roșii vor împușca orice călugăr care încearcă să plece. Apoi mai sunt și munții pe care trebuie să îi traversăm cu piciorul. Timp de trei săptămâni vom fi nevoiți să parcurgem distanțe mari și să mâncăm numai din mâncarea pe care o avem cu noi. Vom îndura multe greutăți și multă durere.“

Atunci nu am înțeles pe deplin sensul avertismentului său. Și în primele zile călătoria noastră păruse chiar o aventură. Dar acum am ajuns să realizez cât de dificilă ne este misiunea. Și cât de ușor putem eșua.

*

În cea de-a paisprezecea noapte suntem loviți de o nenorocire fără de scăpare. Se întâmplă la numai câteva ore după ce am pornit la drum. Inamicul nostru din munți, vântul, țipă mai tare decât de obicei, iar cerul de deasupra noastră este înnorat pe de-a-ntregul. Întunericul și tunetele ne fac înaintarea, și așa dificilă, încă și mai înceată.

Alunecând de pe o suprafață mică stâncoasă, îmi ia ceva

timp până să revin în rând, primul fiind Lama, care are ceva avans față de mine. Suntem în formația noastră obișnuită: Lama în față, eu în mijloc și Paldon Wangmo în spate. Mă opresc să-mi trag sufletul, odihnindu-mi brațele pe picioare, în timp ce, pas cu pas, Lama ia un avans din ce în ce mai mare.

Apoi o aud. O bubuitură în depărtare. Nu este deloc ca tunetele care se tot aud prin munți. Ci mult mai periculoasă, pentru că este zgomotul produs de zăpada care se desprinde de pe un vârf înalt. Mă întorc spre priveliștea pe care nu o voi uita niciodată. O avalanșă se îndreaptă către locul unde este Lama. Nu este o alunecare masivă de zăpadă. Dar se îndreaptă exact spre locul unde este el. Fără să mă gândesc, țip către el. Dar cu vântul atât de puternic, nu mă aude. În plus, este prea târziu. Este lovit pe loc de albul avalanșei, ca o frunză prinsă în vârtejul unei cascade. Înghițit pe de-a-ntregul, locul unde se afla este acum la un metru și jumătate sub zăpadă.

Eu și Paldon Wangmo ne grăbim să ajungem la blocul de zăpadă. Singurele unelte de săpat pe care le avem cu noi sunt niște lopățele. Nu sunt ce ne trebuie, dar altceva nu avem. Lama nu are cum să reziste mult timp, îngropat fiind atât de adânc. Rugându-ne la toți maeștrii, la toți buddhașii și bodhisattvași, săpăm cu disperare.

Ne ia mai mult de zece minute numai ca să facem un șănțuleț îngust. Apoi trebuie să descoperim unde este Lama. Unde se afla exact atunci când a avut loc prăbușirea? Și unde l-a aruncat?

Mi-e teamă că a fost grav rănit, că zace sub toată greutatea aceea având oasele fracturate. Mă simt vinovat că trebuie să mă opresc din săpatul frenetic, dar după mai bine de o jumătate de oră, brațele mă dor atât de tare, încât pur și simplu nu mai pot continua.

Paldon Wangmo, care a săpat mai încet, dar continuu, nu se

oprește. Amândoi avem grijă ca nu cumva să îl lovim pe Lama cu lopățelele. De-acum, șanțul s-a lungit deja, iar la nivelul pământului am săpat o suprafață mai mare.

Imediat ce m-am mai odihnit, încep să sap din nou, la început într-o direcție, apoi în alta. Nici urmă de Lama. Pe măsură ce trece timpul, suntem din ce în ce mai îngrijorați. Sunt șanse din ce în ce mai mici să îl găsim în viață. Să nu fi murit sufocat sau înghețat.

Dar nu-l putem pierde pe Lama! Cum am putea supraviețui fără el, sus în munți, aflați la jumătatea călătoriei? Mă rog să își folosească puterile speciale, siddhis, să supraviețuiască, măcar pentru noi, dacă nu pentru altcineva.

Săpăm mai bine de o oră. Șanțul nostru este un zigzag în zăpadă. La nivelul pământului am râcâit o rețea de tuneluri. Trebuie să mă odihnesc din nou, iar Paldon Wangmo sugerează să ne dăm puțin în spate ca să vedem ce-am săpat.

Ne cățărăm pe o stâncă din apropiere și ne uităm în jos la locul unde am lucrat. Cât ne aflăm acolo, luna iese dintre nori, astfel încât toată suprafața este scăldată de lumină.

Ne uităm în jos, încercând să ne dăm seama unde ar putea fi îngropat Lama, când deodată zăresc ceva. Dându-mă jos de pe stâncă, mă grăbesc spre primul șanț pe care l-am săpat. Mă las în mâini și în genunchi și bag mâna în zăpadă. Către o bucată îngustă de material maro.

CAPITOLUL DOISPREZECE

Matt Lester

Bill Blakely îmi flutură fișele de pontaj în aer, denunțând lipsa mea de productivitate. Cu o expresie de indignare, îmi ține prelegeri despre eșecul meu de a aduce noi fonduri de cercetare și despre faptul de a-i fi jefuit virtual pe acționarii Acellerate și pe colegii mei. Oare nu îi este rușine, mă întreb eu, ascultându-i tirada bine exersată? După câte știu, este a cincea oară în trei ani când își demite directorul de cercetare, fără îndoială cu aceleași vorbe.

Și totuși este ceva primar în această experiență, ca și cum aș fi trecut deja prin astea. Îmi fusese pusă sub semnul întrebării integritatea de către cineva a cărui proprie integritate era absentă.

— Singura hoție evidentă este a ta, îi retează vocea mea tirada escaladantă.

— Ești nebun?!

— Nu atât de nebun ca tine dacă te gândești să furi în continuare proprietatea intelectuală și să scapi nepedepsit.

Nu ezită nicio clipă.

— Nu ai niciun drept...

— Luke Calloway, intervin eu din nou. Glenn Armstrong. George Cameron-Dow. Craig Hardman – îi enumăr eu pe toți directorii de cercetare de la Acellerate din ultimii trei ani. De ce nu nu și-a putut niciunul dintre ei păstra poziția mai mult de

opt luni?

— Nu poți să te raportezi la cei concediați.

Dacă este surprins de mențiunea mea referitoare la predecesorii mei, nu o arată.

— Ba se poate! Absolut!

Nu sunt sigur de unde vine siguranța din glasul meu, însă niciodată nu am fost așa de plin de hotărâre.

— Dacă negi îndepărtarea sistematică a proprietății intelectuale, atunci singura concluzie este că ai făcut cinci erori de recrutare la rând. Oricum, e ceva ce acționarii ar dori să știe, nu-i așa?

— Să nu îndrăznești să mă amenințI!

Pentru prima dată știu că Bill Blakely nu joacă teatru. Și-a dat jos masca. Este cu adevărat furios.

— Tu m-ai invitat aici pentru a-ți susține șarada, contracarez eu. Însă sunt încântat să am oportunitatea de a-ți face propria mea propunere.

Îndreptându-mă spre biroul lui, mă aplec asupra telefonului pe care tastează un număr.

— Dacă vrei să mă dai afară de la Acellerate și să ai drept total asupra Nanobotului, voi semna. Dar numai pentru o sumă care să fie rezonabilă, să zicem două milioane de dolari.

— Să nu crezi că mă poți șantaja.

— Nu este șantaj. Este o vânzare cinstită de drepturi de proprietate intelectuală. Ieftină.

— E la fel de mult ca plata inițială către institutul tău!

— Pe care l-ai păcălit de asemenea.

— Voi savanții sunteți toți la fel! critică el, pe când se aud pași grei în urma mea pe scara spiralată. Idei îngâmfate asupra propriei valori! Două milioane de dolari?!

— Îți spun încă de pe-acum că vei plăti mult mai mult pe termen lung.

— Am o idee mai bună.

Se uită la cei doi bărbați însărcinați cu paza care au apărut pe scară.

— Îl ajutați pe domnul Lester să coboare la biroul său de la etajul douăzeci și opt și să-și golească biroul? Vreau să părăsească incinta în douăzeci de minute.

Este o senzație ireală să mă întorc în biroul meu pentru ultima oară. Deși mă așteptam la asta și m-am pregătit în ultimele săptămâni, acum că se întâmplă simt că joc un rol într-un film, decât că e vorba de viața reală.

Cei doi agenți de pază păstrează distanța, politicoși, dar vigilenți precum o pereche de Dobermani. Îmi deschid servieta și arunc înăuntru două fotografii înrămate. Trăgând sertarul de sus, îmi scot stilourile și calculatorul de mână. Desigur că am făcut de multă vreme copii ale tuturor documentelor pe care le voiam. Copiile electronice și fizice au fost de mult securizate într-un seif la bancă.

Agenții de pază îmi cer să le înmânez permisul electronic de angajat. Cardul de credit al companiei. Cheile de la Mercedes. Verifică chiar și în portofel, căutând cardurile de companie pe care le scot fără niciun cuvânt.

Apoi ne urcăm în lift – cu siguranță o dramă foarte bine pusă la punct pentru că, atunci când ajungem jos și străbatem foaierul, mă așteaptă deja un taxi. Bill Blakely a spus că vrea să părăsesc incinta și, ca un reminder final a ceea ce pierd, văd că vehiculul este o limuzină impresionantă cu geamuri fumurii.

În câteva clipe portiera grea se închide după mine și ne îndreptăm spre vest, prin Wilshire.

*

Întors pe Rosewood Avenue, îmi pun repede servieta pe masa din verandă, în timp ce caut prin buzunar după cheile de

la casă. Și în timp ce fac asta, îmi aduc aminte de prima dată când am pășit pe treptele ei. Cum eu și Isabella am coborât din avionul de la Londra și cum, din aeroportul LAX, ne-am început drumul printr-un oraș american. În ciuda călătoriei lungi eram entuziasmați de perspective și ne simțeam ca și cum aveam toată lumea la picioarele noastre.

Acum, deschizând ușa și pășind înăuntru, primul lucru pe care îl observ este spațiul de pe rafturile din sufragerie în care obișnuiau să stea bibelourile Isabellei. Golul rămas după îndepărtarea CD-player-ului ei. Liniștea din casă în acest moment neobișnuit de ora patru a unei după-amiezi din timpul săptămânii.

Închizând ușa după mine, îmi arunc servieta pe o canapea și rămân în picioare, nesigur pentru o clipă în mijlocul camerei.

Nu ceea ce ți se petrece contează, ci felul în care interpretezi lucrurile.

Fac tot posibilul să evoc siguranța cu care și Geshe-la, și Alice m-au convins că niciun eveniment nu este în mod inerent o cauză a fericirii sau a suferinței. Cum pierderea personală poate fi un proces prin care trebuie să trecem pentru a face loc pentru ceva mult mai bun.

Însă atunci când mă uit în garajul gol, e greu să accept această convingere. Cum aș putea înlocui programul de cercetare care a fost viața mea, rațiunea mea de a fi atâția ani? Cum aș putea vreodată să am ceva mai mult decât iubirea, apropierea, pasiunea pe care o împărtășeam cu Isabella?

În numai câteva luni pare că am pierdut tot ce avea valoare pentru mine. Cum ar putea exista altceva mai bun?

Tenzin Dorje

Pe cât de repede putem, eu și Paldon Wangmo aruncăm

zăpada care se află în jurul lui Lama. Nu este ușor din cauza grămezii care a căzut peste el. În întuneric este imposibil să ne dăm seama de poziția exactă a corpului său. Trebuie să îndepărtăm zăpada cu cea mai mare grijă.

Amândoi facem asta cu speranța imperioasă că îl vom găsi pe guru viu. Știm că șansele sunt mici. Forța avalanșei care l-a azvârlit pe jos pe Lama a fost imensă. În câteva clipe a fost îngropat sub zăpadă câțiva metri. Dacă nu l-a ucis pe loc, cum a putut evita sufocarea?

Dar îmi tot repet că este Lama Tsering. Când vine vorba de lama cu cel mai înalt rang de la mănăstirea Zheng-po, nu se mai aplică regulile obișnuite. Poate că prin profunda sa înțelegere asupra înțelepciunii sunyata, atunci când a fost lovit de zăpadă, Lama a devenit una cu zăpada și a fost capabil să-i evite forța letală? Știu și despre practica tummo, prin care călugării și măicuțele avansate sunt capabili să stea în zăpadă și, prin folosirea unei meditații secrete, pot topi literalmente zăpada din jurul lor. Dacă Lama a fost capabil să evite sufocarea creând un spațiu în jurul feței pentru a respira?

În cele din urmă, putem să ne dăm seama de conturul corpului său. Eu și Paldon Wangmo ne ghemuim de-o parte și de alta, aruncând zăpada rămasă de pe chipul și trupul său. Chipul îi este înghețat, însă nu pot spune dacă asta e din cauză că și degetele mele sunt îngrozitor de reci. Paldon Wangmo se apleacă și își pune urechea la pieptul învățătorului nostru.

— Cred, spune el nesigur, că îi bate inima.

Îmi întâlnește privirea pentru o clipă, înainte de a-mi pune și eu urechea pe pieptul lui Lama. Și eu cred că îi pot simți bătăile slabe ale inimii. Însă vântul vâjâie atât de tare, că e greu să spunem dacă nu e cumva doar imaginația noastră.

Holbându-ne temători la silueta înghețată a învățătorului nostru, suntem recompensați câteva clipe mai târziu atunci

când Lama tremură. Este fără îndoială o mișcare. Și eu, și Paldon Wangmo reacționăm la fel: ne punem repede brațele în jurul umerilor lui și îl ținem drept, în timp ce el tușește, tremurând din toți rărunchii și înecându-se cu zăpada blocată în nas și gură.

— Sunteți bine, Lama?

Anxietatea mă face stângaci în alegerea cuvintelor.

Brațele îi sunt moi pe lângă trup, iar capul îi atârnă înspre mine. Evident că nu este bine. Dar după o vreme, ținându-l între noi pentru a-l încălzi, îl auzim șoptind:

— Sunt aici.

Ne simțim ușurați peste măsură, deși sentimentul de ușurare este estompat de o emoție diferită, de teama de ceea ce se poate întâmpla. Suntem doi călugări novici pe un versant de munte alunecos în mijlocul Himalayei. Nu există niciun sat în care să mergem, nimeni într-o poziție sau autoritate la care să apelăm. Până acum, Lama Tsering a luat toate deciziile importante ale călătoriei noastre: cât de departe să mergem, unde să ne oprim, chiar și ce și când ar trebui să mâncăm. Acum depinde de noi să luăm decizii și, deși norocoși că suntem întregi și că bunul și sfântul nostru învățător este încă cu noi, nu este sub nicio formă în stare să se miște.

În următoarele ore încercăm să ne dăm seama ce e de făcut. Lăsându-l pe Lama în grija mea, Paldon Wangmo caută un adăpost sigur prin împrejurimi. Deși găsește un intrând în stâncă nu departe de noi, Lama este atât de slăbit, încât trebuie să-l transportăm, pe cât de atent se poate în cazul în care și-a zdrobit oasele. Pe când ne chinuim în întuneric, iar stânca înghețată și vântul vijelios devin și mai greu de suportat din pricina poverii pe care o ducem, mintea mea face un salt înapoi în timp, în chilia lui Lama, atunci când ne-a spus: „Sunteți amândoi tineri și puternici, dar eu pot fi o povară. Ce se

întâmplă dacă eu cad și mă rănesc?“

Îmi amintesc și cât de repede și ușor am răspuns: „Atunci te vom căra prin munți.“

Acum ne zbatem să ne cărăm învățătorul chiar și pe o distanță mică – și din nou realizez cât de naiv eram.

Intrândul în stâncă pe care l-a descoperit Paldon Wangmo este larg și protejat, însă doar cu o mică suprafață îndeajuns de largă ca să putem sta drepți. Odată ce îl aducem pe Lama acolo, ne folosim repede rucsacurile și pietrele din jur pentru a-l pune într-o poziție confortabilă. Ne dăm jos vestoanele grele și îl acoperim cu ele, ca un strat în plus, pentru a-i încălzi brațele și picioarele înghețate.

Între timp, folosim puțin gaz ca să pregătim o cană de cha, pentru a-l încălzi pe interior.

Lama este atât de slăbit, încât nu-și deschide ochii decât din când în când. Dar este în stare să soarbă cha. Încetul cu încetul, simțim cum i se încălzesc brațele și fața. Petrecem cea mai lungă noapte îngrijindu-l, până în punctul în care e în stare să rostească propoziții scurte gâfâite. Trupul îi este înghețat. Din fericire, nu simte nicio durere.

Și eu, și Paldon Wangmo știm că, în întuneric, flacăra de la arzătorul pe gaz se va vedea de la distanță, oricât am încerca s-o ascundem. Suntem foarte conștienți că mâncarea pe care o consumăm și faptul că încercăm să-l hrănim pe Lama Tsering ne epuizează deja puținele rezerve. Dar ce altceva putem face? Trebuie să-l menținem nemișcat și cald și să avem grijă de el. Când se crapă de ziuă, iar cerul prevestitor de deasupra noastră se luminează, negrul său pătrunzător făcând loc norilor cenușii, stăm cu toții ghemuiți, ca să ne încălzim atât cât este posibil pe o stâncă în bătaia vântului. Închizând ochii pentru a dormi, mă rog ca atunci când ne vom trezi Lama Tsering să fie pe deplin sănătos și să ne conducă în siguranță la destinație, pentru

beneficiul tuturor ființelor.

*

Dar călătoria noastră urmează să fie cu totul altfel. Când eu și Paldon Wangmo ne trezim după-amiaza, Lama Tsering este conștient, însă incapabil să-și miște piciorul stâng. Ușurați să îl avem din nou pe învățător alături de noi, nu putem totuși să facem abstracție de glezna sa umflată. Discutăm pe larg dacă e ruptă sau doar puțin luxată, până când Lama ne amintește că rezultatul este același:

— Nu mă pot mișca. Poate că e mai bine dacă vă veți continua drumul fără mine.

Nici eu, nici Paldon Wangmo nu vrem să auzim de această opțiune. Și în ciuda asigurării mele curajoase că îl vom căra pe Lama peste munți dacă va deveni o povară, știm cu toții că și asta este o ambiție imposibilă.

În cele din urmă, hotărâm că nu avem decât posibilitatea de a rămâne unde suntem, cel puțin pentru încă o noapte. Dacă este o entorsă, poate că se va face bine în timp.

— Diseară, voi încerca practica Medicinei Buddha, zice Lama. Și pentru a conserva mâncarea, voi posti.

Ca să fim în consonanță cu învățătorul nostru, eu și Paldon Wangmo decidem să postim și noi și să ne lăsăm îndrumați de Lama prin vizualizările lui Buddha al Medicinei. Deși noi doi nu suntem răniți, după o zi de post vom avea nevoie de toată energia și vioiciunea pentru a călători mai departe.

În ciuda manifestării de solidaritate cu Lama Tsering, când ne începem meditația din acea seară, doar cu câteva guri de zăpadă ca susținere, credința îmi este pusă la încercare. Cum i se poate întâmpla asta lui Lama Tsering, care și-a dedicat întreaga viață Dharmei? Dacă eu sau Paldon Wangmo am fi fost răniți în avalanșă, ar fi fost de înțeles. Nu însă și un Lama de

rang înalt, învățătorul nostru sfânt și blând! La ce folosește Dharma dacă nu îl poate proteja de problemele de zi cu zi ale *samsarei*? Și dacă îi este dat să sufere ca orice muritor, ce speranță mai poate exista pentru un novice ca mine?

— Credință, Tenzin Dorje, îmi spune Lama de lângă mine, ghicindu-mi gândurile.

Credința este o calitate foarte încurajată în Dharma, însă nu o credință bazată pe încredere. În budism, se crede că apariția credinței se face prin ascultare, gândire și meditație. În felul său măsurat, Lama Tsering sugerează să meditez, în loc să permit să mă las pierdut în negativitatea învolburată a minții mele.

În anii trecuți, toți trei am meditat adesea împreună. Ca de obicei, începem să ne retragem în Buddha, Dharma și Sangha, înainte de a ne fixa în minte motivația inegalabilă de *bodhichitta*. Cu vântul care șuieră prin munți și întunericul beznă, ne reconfirmăm pe stânca rece dorința de a atinge iluminarea pentru beneficiul tuturor ființelor.

Sesiunea începe ca oricare alta, cu excepția locului în care ne aflăm și a faptului că stăm atât de aproape de maestru, încât aproape că ni se ating umerii. Așa cum face adesea, Lama Tsering ne spune să medităm respirând în cicluri de câte nouă ori, pentru a ne calma mințile. Apoi, după ce agitația s-a atenuat oarecum, ne descrie cum îl vom vizualiza pe Buddha al Medicinei – trupul său în culoarea albastru deschis, apoi albastru închis, radiant, culoarea vindecării.

Precum toate vizualizările, puterea lui Buddha al Medicinei nu depinde de vreo zeitate din exterior, ci de potențialul extraordinar de vindecare al propriei noastre minți. Vizualizările sunt o cale simplă de a ne ajuta să realizăm acest potențial.

De nenumărate ori în trecut l-am vizualizat pe Buddha al

Medicinei, care stă cu picioarele încrucișate, cu un bol de licoare terapeutică în poală. Însă este ceva diferit în noaptea asta. În locul unei imagini vagi și pâlpâitoare, care vine și pleacă din mintea mea, pierind odată cu concentrarea, acum e ca și cum m-aș uita direct la Buddha al Medicinei – ca și cum ar fi aici cu adevărat! Nu îmi solicită concentrarea.

Nu e nimic pe jumătate închipuit sau imaginat în felul în care arată. Pot analiza fiecare aspect al înfățișării sale, tot așa cum aș putea observa o persoană cu ochii larg deschiși. De fapt, este mai viu decât viața reală. Are o calitate de realitate accentuată. Culoarea robelor și incandescența pielii sale iradiază și mai mult, senzația diferitelor licori terapeutice pe care le strecoară în trupul meu este mai însuflețită. Mai mult decât atât, legătura pe care o simt între mine și el mă umple de fericire. Și în timp ce licoarea terapeutică se scurge din bolul său în trupul meu, mă simt mai robust, mai încrezător, cuprins de o energie și o putere mai mare decât am avut vreodată. Nu are importanță că stau într-un adăpost în stâncă, în mijlocul Himalayei. Sau că postesc pentru că nu avem provizii.

Și, deși sunt cu totul captivat de ceea ce vizualizez, o parte a minții mele îmi aduce aminte de îndoielile mele pe care le-am avut ceva mai devreme în această noapte și îmi dau seama unde am greșit. Chiar dacă glezna lui Lama Tsering este rănită, asta nu înseamnă că este nefericit.

Nu e nicio legătură automată între circumstanțele noastre și fericirea noastră personală. Încă o dată am fost victima superstiției materialismului imaginându-mi că periplul nostru prin munți va fi unul ușor. Doar pentru că este dificil, asta nu înseamnă că trebuie să fim nefericiți. De fapt, stând aici în prezența radiantă a lui Buddha al Medicinei, convingerea mea că circumstanțele în sine sunt lipsite de semnificație nu a fost niciodată mai puternică. În schimb, exact această stare mentală

din miezul acestor circumstanțe ne umple de înțelegere – sau fericire.

Nu ceea ce ni se petrece contează, ci felul în care interpretăm lucrurile.

Când Lama ne îndeamnă spre încheierea meditației cu dedicația tradițională în beneficiul tuturor ființelor, îmi doresc ca el să nu fi pus capăt sesiunii atât de abrupt. La Zheng-po sesiunile de meditație durau până la patru ore, însă în seara asta este grăbit să încheie.

Sau așa pare. Pentru că atunci când ne deschidem ochii, o facem în lumina clară a dimineții. Pe când privirea ni se concentrează ușor asupra vârfurilor depărtate ale munților Himalaya, descopăr că am stat nemișcat timp de zece ore. În acest loc și în acest moment inimaginabil tocmai am fost martorul a ceva extraordinar.

*

Mai târziu în acea zi, după ce ne-am odihnit, cercetăm glezna stângă a lui Lama. S-a mai redus din umflătură – dar glezna este tot umflată.

— Cred că asta înseamnă că este luxată, nu ruptă, dă Lama glas ușurării noastre.

— Dacă mai așteptăm două zile, poate că va fi din nou bine? sugerează Paldon Wangmo.

Lama dă din cap.

— Nu putem aștepta două zile. Mai avem foarte puțină mâncare, trebuie să continuăm să mergem.

— Dar nu puteți să lăsați greutatea pe gleznă! protestez eu.

Lama s-a gândit deja la asta:

— Dacă îmi găsești un băț ca sprijin, poate că mă voi descurca.

Astfel, la scurt timp după căderea nopții, renunțând la post

și luând o masă săracă de năut și zăpadă topită, pornim din nou la drum. Sub brațul stâng al lui Lama este o proptea pe care eu și Paldon Wangmo am croit-o dintr-o creangă de ienupăr. Riscând să fim văzuți în lumina după-amiezii târzii, găsim o ramură potrivită, mult mai jos de stâncă, în vale, și mulțumită ingeniozității lui Paldon Wangmo am făcut o îmbinare în T, netedă, de o lungime potrivită, pentru a sprijini brațul învățătorului.

Progresul nostru este dureros, patetic de încet. De data aceasta când pornim la drum, schimbăm poziția, așa că eu sunt în frunte, apoi vine Lama Tsering și, în urma lui, Paldon Wangmo. Mergem mult mai aproape unul de altul și ne-am asigurat cu frânghii strânse de mijloc, pentru ca, în cazul în care Lama va cădea, să aibă ceva de care să se prindă. Mergând în direcția indicată de Lama și căutând drumul cel mai ușor, fiind în același timp atent la avalanșe și soldații chinezi, nu mă pot abține să nu privesc succesiunea de piscuri acoperite cu zăpadă, scânteind albe în lumina lunii, înălțându-se unul după altul în depărtare. Înaintând, fiecare pas fiind calculat cu mare grijă, provocarea de a atinge eliberarea spirituală nu a părut niciodată mai descurajantă.

De fapt, granița cu India este atât de îndepărtată, că încep să îmi închipui salvări uimitoare și scurtături. Ce-ar fi ca Sfinția Sa, după ce ajunge la Dharamsala, să povestească lumii despre soarta noastră și ce-ar fi dacă țări precum America ar trimite elicoptere să ne salveze? Mintea îmi este plină de imagini cu elicoptere survolând văile Himalayei, aruncând frânghii pentru călugării și măicuțele fugitivi, readucându-i în siguranță, cu robele lor maronii și galbene ca șofranul fluturând în vânt. Sau poate că există o graniță nu foarte departe, în mijlocul acestor munți și, odată ce ajungem la ea, vom găsi mâncare și un loc unde să ne refacem forțele, înainte de a prinde camioane sau

autobuze către Dharamsala.

Întâmplarea face să fiu salvat, însă nu în felul în care mi-am imaginat eu. Și mult, mult mai devreme decât mă aștept. Nu călătorim de mult în acea noapte − poate că de două-trei ore −, când ajungem la o trecătoare pe care se poate merge doar pe o cărăruie de-a lungul versantului. Nu este ceva neobișnuit. Până acum ne-am strecurat printre vârfurile multor pante abrupte și printre stânci chiar mai înguste. Însă pentru un oarecare motiv, pe când ne apropiem de trecătoare, îmi simt inima bătând cu putere.

De când am pornit în seara asta, am avut grijă să nu merg mai repede decât Lama Tsering, să îi ascult suflul în spatele meu, întorcându-mă adesea ca să mă asigur că este bine.

Pe când ne croim drum printre stânci, sunt foarte conștient de prezența sa și mă mișc chiar mai încet. Cu spatele lipit de versant, simt cum vântul încetează brusc. În liniștea neașteptată, pot auzi respirația maestrului. Însă brusc îmi pierd echilibrul și cad. În mâini și genunchi, alunec pe pantă.

— Gheață! strig eu.

Lama Tsering și Paldon Wangmo sunt și ei pe jos. Nu știu dacă au alunecat și ei sau dacă forța căderii mele i-a tras în jos, după mine. Mă zbat disperat să mă apuc de ceva, în zadar însă. Nicio stâncă. Nici măcar o bucată de pământ uscat. Nimic care să-mi împiedice căderea pe marginea periculoasă a pantei.

Și peste ea.

CAPITOLUL TREISPREZECE

Tenzin Dorje

Cățărându-mă pe pantă cu înfrigurare, cu frânghia bine strânsă în jurul mijlocului, îmi găsesc oarecum un reazem. Locul pe care îmi pun piciorul nu este mai mare decât o cărămidă și iese în afară cam la doi metri de sub marginea stâncii înghețate. Cu brațele întinse deasupra mea, atârn cu ambele mâini de un colț ascuțit aflat la același nivel cu stânca. Vântul șuieră amenințător în jurul meu.

Totul se întâmplă în timpi separați. O parte din mine este speriată și gâfâie pe măsură ce mă chinui să-mi mențin echilibrul pe reazemul nesigur. Dar sunt conștient și de altă parte care, ca un observator, privește toată această scenă cu calm.

Primul meu instinct este să mă folosesc de punctul de sprijin pentru a mă împinge înapoi pe stâncă. Să folosesc frânghiile ca să ajung unde sunt Lama și Paldon Wangmo.

Dar dacă îmi pierd echilibrul și toată greutatea mea este preluată de Lama? Fără îndoială că va fi tras – chiar pe suprafața de gheață pe care am alunecat și am căzut eu. Va cădea și el de pe stâncă; va fi un dezastru pentru toți trei.

— Tenzin Dorje! Ești bine? strigă el acoperind urletul vântului.

Acum verific cu mâinile colțul de stâncă de deasupra mea.

— Trebuie să mă cațăr la loc! strig eu. Dar dacă se rupe...!

— Curaj!

În acel moment plonjez greșit și aproape că sunt aruncat de pe punctul meu de sprijin precar. Dacă nu mă trag acum în sus, s-ar putea să fie prea târziu!

Adunându-mi toate puterile, fac un salt în sus și în același timp mă ridic pe marginea ascuțită și stâncoasă. Simt cum o durere cumplită îmi taie mâinile și îmi găsesc echilibrul doar pentru o clipă. Îl văd pe Lama lipit de munte, toiagul său fiind sprijinit într-o crăpătură, ca să nu fie tras înspre mine. Cu brațele în jurul lui, Paldon Wangmo îngenunchează în spate, apucând ambele frânghii.

Întinzându-mă, încerc să mă prind de frânghii și să mă trag mai aproape de ei, dar îmi alunecă printre degete. Încerc din nou, dar tot nu reușesc. Nu pot să apuc nimic; mâinile par să nu mă mai asculte. Privind în jos, văd și de ce. Colțul de stâncă pe care m-am forțat să mă urc mi-a crestat adânc ambele mâini. Lăsând la o parte faptul că pot să-mi unesc degetele, mâinile îmi sângerează profund – și sunt complet inutile!

Nu pot să mă prind de nimic îndeajuns de rezistent încât să-mi susțină greutatea. O altă pală de vânt mă face să îmi pierd echilibrul. Alunec încă o dată de pe stâncă, iar picioarele mi se lovesc de versantul vertical.

Doar mă agăț de vechiul meu punct de sprijin. Dar nu mai este stabil. Presiunea cauzată de greutatea mea atunci când m-am aruncat de pe el, pentru ca apoi să alunec din nou, a făcut ca piatra să cedeze. O simt cum se sfărâmă sub mine. Dacă nu mă aruncă vântul de pe stâncă, atunci prăbușirea punctului meu de sprijin va avea cu siguranță același efect. Și, indiferent de cât de bine a înfipt Lama creanga de ienupăr în munte, sub nicio formă nu vor putea el și Paldon Wangmo să reziste forței corpului meu în cădere.

Vom muri cu toții.

Speriat, îmi dau seama că nu mai este nicio cale de ieșire. Acum mă preocupă un singur lucru: comoara pe care o car. Scripturile trebuie protejate indiferent de ceea ce mi se întâmplă mie. Chiar dacă îmi este dat să mă prăbușesc, pergamentele sacre ale lui Padmasambhava nu trebuie să se piardă în neant.

După săptămâni întregi de mers, sunt deja obișnuit să îmi dau rucsacul jos din spate. Tremurând de frig și de frică, doar mâinile fiindu-mi calde din cauza sângelui, îmi las rucsacul jos mai întâi de pe umărul stâng, apoi de pe dreptul. Îl țin doar de o curea de jur-împrejurul încheieturii mele drepte.

— Trebuie să prindeți rucsacul meu! țip eu în ciuda vântului, înainte de a-l arunca pe stâncă, acolo unde știu că sunt Lama și Paldon Wangmo. Făcând asta, *mala* pe care o port mereu la mâna dreaptă se desprinde și ea, odată cu rucsacul care conține prețioasele texte.

În momentul în care îl aud pe Paldon Wangmo spunând că are rucsacul, se întâmplă ceva ciudat. În răstimpul lent pe care îl experimentez, deși sunt prins de partea stâncoasă, mă văd în egală măsură în fața lui Buddha al Medicinei, la fel de plin de viață și calm precum în ziua anterioară. Se uită la mine cu atâta compasiune, atâta convingere, încât pare să adune în el toate frumusețile lumii. Fără nicio explicație, știu că Buddha al Medicinei este învățătorul meu, el și Lama Tsering – gurul meu sunt manifestări ale aceleiași puteri extraordinare. Îmi dau seama, de asemenea, de ce Lama ne-a cerut să practicăm meditația de comuniune cu Buddha al Medicinei la ultima noastră oprire. Ca să acționeze ca un ghid în călătoria mea pentru a împlini Dharma.

Amintindu-mi de mama, se alătură și ea în acel moment acelei prezențe extraordinare. Este la fel de reală ca și cum ne-am afla toți trei în aceeași încăpere.

— Îmi pare rău, mamă, îi spun eu acum. Nu asta plănuisem.

— Nu-ți face griji, Tenzin Dorje – întinzându-se, îmi ciufulește părul, așa cum o făcea când eram copil.

— Nu am crezut atunci când mi-ai spus că mă vei pierde pentru tot restul vieții.

— Știu, spune ea, iar ochii ei îi întâlnesc pe ai mei cu un amestec de iubire și determinare. Dar te voi găsi în viața următoare – îți promit.

Când zâmbește, atât ea, cât și Buddha al Medicinei dispar, iar în acel moment am simțit pace și siguranță cum nu am mai simțit niciodată.

Am de făcut un singur lucru, acum că punctul de sprijin se prăbușește sub mine. Rugându-mă ca acțiunea mea de a salva pergamentele și ca viața lui Lama și a lui Paldon Wangmo să fie spre binele tuturor ființelor, îmi scot briceagul pe care îl țin mereu cu mine, ascuțit tot timpul. Din două mișcări rapide, tai ambele frânghii.

Matt Lester

Sar din pat ca ars. Inima îmi bate cu putere. De-abia dacă recunosc unde sunt. Ceea ce am experimentat a fost prea real ca să fie un vis. A fost o hiper-realitate, complet diferită de tot ceea ce am trăit până acum. Mai mult decât orice, mă trezesc cu certitudinea că mi s-a întâmplat chiar mie. Eram eu, un călugăr novice, cel aruncat de pe stânca aceea; încă îmi aduc aminte numele meu – Tenzin Dorje. Eu eram cel care încerca să traverseze munții Himalaya împreună cu fratele și cu învățătorul meu. Ceea ce am visat este la fel de adevărat pe cât este de adevărată viața mea în calitate de Matt Lester. Din contră, în acele prime momente de după trezire, sunt forțat să pun sub semnul întrebării siguranța cu care cred că sunt Matt

Lester.

Și mai am o convingere. Geshe-la este implicat în toate aceste lucruri. Nu doar pentru că este singurul călugăr budist pe care îl știu. Dar i-am simțit prezența acolo, pe munte. Nu mi-am dat seama atunci, dar acum, că sunt treaz, știu că este adevărat. Cum exact poate fi acest lucru adevărat este un mister pe care trebuie să îl descifrez.

Mă uit la ceasul de pe noptieră. Este puțin după ora șase. Mult prea devreme să mă gândesc măcar să vizitez pe cineva. Dar nu prea devreme pentru Geshe-la. Este treaz de la ora trei, nu-i așa? Pentru el este deja dimineață.

Pun repede pe mine un pulover și niște pantaloni de trening. Oprindu-mă doar cât să-mi stropesc fața cu apă, ies imediat din casă și în stradă.

Rosewood Avenue este pustiu la ora șase. Este o liniște profundă a dimineții în plin contrast cu agitația din mintea mea. Încă pot simți frica din momentul în care realizez că punctul de sprijin se sfărâmă sub mine. Șocul din momentul în care realizez că nu mai există nicio cale de scăpare. Este unul dintre cele mai înfricoșătoare momente pe care le-am trăit. Și, spre deosebire de orice coșmar obișnuit care poate fi calificat drept doar un vis urât și-atât, știu că acesta are cele mai surprinzătoare implicații pentru viața mea.

În Centrul Dharma este liniște. Amintindu-mi că Alice mi-a spus că Geshe-la are o cameră în curtea din spate, în loc să ciocăn la ușa de la intrare, încerc mânerul și, spre ușurarea mea, descopăr că ușa este descuiată. Descălțându-mă în hol, mă îndrept spre bucătărie, unde îmi aduc de obicei hainele care trebuie spălate. Nu este nimeni, cu excepția lui Tashi, pisica, care stă pe pervazul bucătăriei, tăcută și ca un sfinx, studiindu-mă cu acei ochi mari, vigilenți. Mă simt ca un intrus. Nu vreau să o trezesc pe doamna Min sau pe oricine altcineva care

locuiește aici. Dar trebuie să îl văd pe Geshe-la!

Ușa de la bucătărie stil staul este și ea descuiată, iar în curând traversez o suprafață pavată către ceea ce pare a fi un șopron. Din moment ce nu mai este nicio altă clădire în spatele casei, bănuiesc că a fost transformat într-o cameră pentru Geshe-la. Mă apropii de ușă și bat ușor de trei ori. Când nu aud niciun răspuns, încerc din nou, ceva mai tare, și strig:

— Geshe-la, eu sunt! Matt. De la casa vecină.

Aștept un timp. Probabil că m-a auzit, mă decid eu. O tăcere calmă umple casa, întreg cartierul. Numai dacă nu s-a culcat. Sau poate că meditează înăuntru, în gompa. Poate că îl găsesc acolo?

Mai ciocăn o dată doar ca să mă asigur, înainte de a apăsa pe mâner. O parte din mine spune că nu ar trebui să fac asta. Ar trebui să-i respect intimitatea. Dacă s-a dus din nou la culcare sau dacă nici măcar nu s-a trezit, este problema lui. Dar dacă nu se simte bine?

Însă mai urgentă este nevoia să-l găsesc. Să-i vorbesc despre ceea ce am trăit. Să-l rog să-mi explice ce înseamnă.

Deschid ușa și descopăr o cameră micuță, chiar mai mică decât lasă să se vadă de afară. Este loc numai pentru un pat, un cufăr și o salteluță pentru meditație, pe care stă Geshe-la, direct cu fața la mine. Dar ochii lui sunt numai pe jumătate deschiși, într-o privire fixă, ațintită în jos.

Mă opresc în ușă, ochii mei încercând să se obișnuiască cu semi-întunericul din cameră.

— Îmi… pare rău că te deranjez, Geshe-la, îi spun eu. Trebuia să te văd.

Nu se uită în sus. Nici măcar nu se mișcă. Nu văd nici măcar un gest cum că ar trebui să plec sau să rămân acolo unde sunt.

— Geshe-la?

Din câte mi-a spus Alice, știu că unii călugări pot intra într-o

stare meditativă adâncă. Dar este ceva ce mă îngrijorează la Geshe-la. Nu pare să respire.

Fac câțiva pași către el, acolo unde stă așezat, și îngenunchez pe podea.

— Geshe-la? întreb eu încet. Ești bine?

Studiindu-i chipul cu atenție, nu numai că nu aflu niciun răspuns, dar nici măcar un semn de viață. Este adevărat că stă într-o poziție de meditație, dar este nemișcat. Uitându-mă la el mult timp, nu observ nicio mișcare a pieptului.

Îngrijorat, îi ating brațul. Gol sub robă, este rece la atingere. Și mai îngrijorat, întind brațul stâng astfel încât cadranul ceasului meu este direct sub nările lui. Chiar și cea mai mică expirație va aburi geamul. Dar după ce îl țin acolo până când mă doare brațul, uitându-mă fix la cadran, temerile îmi sunt confirmate.

Acum încep să fiu îngrijorat de-a binelea. Pentru moment mă întreb dacă asta are ceva de-a face cu visul pe care l-am avut. Oare moartea lui Geshe-la are cumva vreo legătură cu revelațiile pe care tocmai le-am trăit? Nu, îmi spun eu, asta este o superstiție ridicolă. Încercând să controlez forța cu care îmi bubuie capul, mă aplec deasupra lui Geshe-la și îmi lipesc urechea direct de pieptul lui. În speranța că voi auzi o bătaie de inimă. Nu pare să fi trecut mult timp de când eu și Paldon Wangmo îi făceam asta lui Lama Tsering.

Dar mă trezesc deodată tras deoparte și cu forță în direcția opusă. Tresărind, mă uit la doamna Min. Își ține un deget la buze, semnul universal al tăcerii, și îmi face semn cu cealaltă mână să părăsesc camera. Expresia de pe chipul ei nu lasă loc de interpretări. Este imperativă.

Fără vreun cuvânt, mă ridic de jos.

— Îmi fac griji pentru Geshe-la, șoptesc eu imperativ în momentul în care închide ușa după noi. Merge în față pe

drumul care pornește din curticică înspre casă. Știu că nu înțelege niciun cuvânt din ce spun.

Ajuns înapoi în casă, sunt mai direct:

— Geshe-la este mort? întreb eu.

— Nu mort! insistă ea. Nu mort. OK.

Mă gonește prin bucătărie către partea din față a casei. Mă trezesc în hol lângă un șir ordonat de pantofi.

— Nu mort! Mai târziu, arată ea spre ceas.

Uitându-mă în ochii ei, încerc să îi descifrez expresia de pe chip. Are o determinare de fier, asta fără nicio îndoială. Înțeleg de ce unii studenți sunt intimidați de ea. Dar mai este ceva în acea expresie plină de forță. Surprind numai o părticică din ea în spatele determinării de neclintit și al gesturilor impunătoare. Aproape că pare amuzant.

Mă întorc acasă de la vizita nesatisfăcătoare. Ce este de făcut? Nu numai că sunt copleșit de experiența nopții trecute, dar acum nici nu știu ce să cred despre Geshe-la. O fi doamna Min sigură că este în regulă, dar nu pot să nu iau în calcul proba contrarie. Dacă este mort? Dacă se află că am fost acolo și sunt întrebat ce anume făceam eu acolo la ora șase dimineața?

Pe când mă gândeam la ceea ce s-a întâmplat, îmi dau seama că mai este o altă persoană care ar putea ști ce se petrece. Iau decizia de a o suna pe Alice. Nu s-a făcut încă șase și jumătate. Dar este o urgență.

Câteva momente mai târziu răspunde la telefon și îi explic ceea ce s-a întâmplat. Descoperirea mea alarmantă în ceea ce-l privește pe Geshe-la. Cum pare a fi mort. Răspunsul implacabil al doamnei Min.

— Sunt foarte îngrijorat… e posibil să i se fi întâmplat ceva.

Simțindu-mă pueril că folosesc un clișeu, spun direct:

— Adică, din ceea ce am văzut, a... murit. Dar doamna Min pare să creadă că totul este în regulă.

Se lasă o tăcere lungă la celălalt capăt al firului, înainte ca Alice să spună într-un final:

— Probabil că amândoi aveți dreptate.

Dintre toate conceptele trăsnite peste care am dat în ultima vreme, acesta le întrece pe toate: mort, dar în regulă.

— Cum se poate?!

— Trebuie să înțelegi, Matt, Geshe-la nu este un om obișnuit. Este la fel ca noi, tot așa cum este un medaliat cu aur la Olimpiadă.

Încerc să-mi dau seama unde vrea să ajungă.

— Poate că arată ca un călugăr obișnuit, dar și-a antrenat mintea zeci de mii de ore, ani și ani la rând. Este expert în cele mai avansate tehnici de meditație. Dacă vrea, poate să se deconecteze de la simțuri, să își absoarbă energiile fizice și mentale ale chakrei inimii și să treacă prin procesul morții.

— Poate să își inducă moartea?

— Teoretic, da.

— Și apoi… să revină.

— Cum crezi că poate Dharma să descrie procesul morții atât de detaliat? Nu e ca și cum mai mulți lama stau și speculează ce s-ar putea întâmpla. Chiar trec prin asta. Frecvent.

Îmi este greu să asimilez ceea ce aud. Și mai știu că, dacă nu l-aș fi văzut eu însumi pe Geshe-la, nu aș fi crezut că este posibil. Din punctul meu de vedere, moartea este un drum cu un singur sens și nimeni nu știe ce îl așteaptă la capătul lui.

— Cât timp poate să rămână… mort?

— Nu este genul de subiect care să apară în conversații, spune ea ambiguu. Dar este posibil pentru yoghini să rămână așa timp de câteva zile.

— Zile! mă gândesc la nevoia mea de a-i vorbi urgent.

— Nu spun că asta este ceea ce face acum. E posibil să își

facă sesiunea de dimineață.

Sesiunea normală de dimineață care include moartea. Pare bizar.

— Ce căutai acolo la șase dimineața?

Este întrebarea pe care o așteptam.

— Trebuia neapărat să vorbesc cu el. Am avut parte de o experiență noaptea trecută. Nu a fost un vis. E mai mult decât un vis. Este atât de real pe cât de reală este conversația cu tine în acest moment. Trebuie să vorbesc cu Geshe-la. Are legătură cu ceea ce s-a întâmplat și trebuie să știu cum.

Urmează o pauză la celălalt capăt înainte ca ea să spună încet:

— Știi, Geshe-la folosește multe metode de a preda, nu întotdeauna față-n față.

*

Faptul că am vorbit cu Alice mă mai liniștește. Se pare că nu este nevoie să chem poliția. Niciun motiv să mă îndoiesc de spusele doamnei Min. Deși sunt ușurat că neliniștile mele legate de Geshe-la se nasc din ignoranță, adevărul este că încă ard de nerăbdare să vorbesc cu el.

Imediat ce termin de vorbit la telefon, iau o foaie de hârtie și scriu o listă: Tenzin Dorje, Lama Tsering, Paldon Wangmo, Zheng-po, Ling. Nu vreau să uit niciun nume, chiar dacă, spre deosebire de majoritatea viselor, amintirea evenimentelor prin care am trecut este departe de a se șterge. Este la fel de adevărat pe cât este de adevărată confruntarea mea cu Bill Blakely.

Hotărându-mă că am nevoie de un duș, pe măsură ce mă bucur de jetul de apă caldă, mă simt de parcă aș avea parte de prima baie decentă după călătoria mea prin Himalaya. Este de parcă de-abia acum pot să mă curăț de toată mizeria, de toată

transpirația și tot sângele din călătoria noastră chinuitoare – prima mea baie de când eu, Lama și Paldon Wangmo ne-am spălat în râul din spatele peșterii lui Padmasambhava.

Este oare posibil să fi fost Tenzin Dorje într-o viață anterioară? Cum altfel aș putea avea memoria unui călugăr tibetan novice? Cum altfel aș putea simți cu o asemenea convingere că sunt el? Dar din câte mi-a spus Geshe-la și din câte am citit, cei mai mulți călugări au fugit din Tibet în 1959. Iar eu m-am născut în 1972. Datele nu se leagă.

Gândindu-mă cum l-am găsit pe Geshe-la mai devreme în dimineața aceea, îmi dau seama încă o dată cât de puțin știu despre cine este și ce abilități extraordinare are. Lama care se poate întoarce din morți. Și din câte spune Alice, nu este singura lui abilitate. Neobișnuită, fără îndoială, o abilitate pe care nu o au mulți maeștri. Dar nu un super-călugăr – ci rezultatul unui proces încercat și testat.

Cu tot ceea ce mi s-a întâmplat, simt de parcă are loc un cutremur la un nivel profund din sufletul meu. Atâtea lucruri pe care să le pun la îndoială. Cum ar fi ideea că există o singură viață și că nu are legătură cu nimic de dinainte sau de după ea. Cum ar fi ideea conform căreia cauzele create într-o viață nu pot avea repercusiuni într-o alta deoarece nu există legătură între ele.

Care este oare legătura, mă întreb. Până să îl cunosc pe Geshe-la, nu am simțit nici cea mai mică legătură intuitivă cu călugării tibetani. Până noaptea trecută, nu m-aș fi gândit nici măcar pentru o clipă că într-o viață anterioară aș fi putut fi un călugăr novice.

Sunt complet absorbit de aceste gânduri când ies din duș, mă usuc și mă schimb în hainele de weekend. Absent, îmi iau mala, mă uit la ceasul de pe noptieră – nu mult după ora șapte. Nu știu sigur ce a vrut să spună doamna Min. A zis „mai târziu“,

dar cât de târziu? Două ore? Geshe-la va fi viu până la opt ori va rămâne în acea stare suspendată până mai târziu?

Mă hotărăsc să fac niște cafea. Luând niște boabe din frigider, le strivesc înainte de a le răsturna în cafetieră. Încă mai răstorn, punând mai mult decât pot să beau. Tocmai mi-am umplut cafetiera French Press cu apă clocotită, când aud un ciocănit la ușă.

Chiar înainte să ajung la ușă, pot să văd cine este prin geamul lateral. Robe galbene cu maro.

— Geshe-la! îl întâmpin plin de emoție, vocea mea fiind un amestec de ușurare, mirare și un răspuns la acea legătură intuitivă, legătură pe care o simt chiar mai puternic când deschid ușa. Am venit să te văd, îi spun, dându-mă la o parte și făcându-i loc să treacă.

— Știu.

Expresia de pe chipul lui este aceeași ca întotdeauna – relaxată, zâmbitoare, de parcă ne bucurăm de o glumă de-ale noastre.

— Ți-a spus doamna Min? confirm eu.

— Te-am văzut, spune el.

Suntem în hol și mă opresc, uitându-mă fix la el.

— Dar am crezut că erai... nu păreai apt să... vezi. Cu ochii tăi, adică.

— Nu te-am văzut cu ochii mei.

Apoi, pe măsură ce devin și mai uimit, continuă:

— Ochii îți sunt închiși atunci când dormi. Dar ai încă conștiință vizuală? Nu vezi lucruri atunci când visezi?

Devine din ce în ce mai ciudat, dar nu vreau să schimb subiectul. Pot reveni la chestia cu ochii ceva mai târziu.

— E ceva ce vreau neapărat să vorbesc cu tine.

Îl conduc în bucătărie, iau două căni din dulap și torn cafea în ele. Cât fac asta, îmi dau seama că lângă mine stă o persoană

care tocmai și-a petrecut ultimele ore mort. O persoană care, din ceea ce îmi spune Alice, este un mare maestru în meditație. Care are abilități ce depășesc tot ceea ce am crezut posibil până în această dimineață. Totuși, nu mă simt deloc ciudat sau intimidat. Simt, în schimb, o curioasă familiaritate puternică.

Ne așezăm apoi pe banca din bucătărie, cu cănile de cafea lângă noi.

— Cum merg lucrurile cu logodnica ta? întreabă el cu compasiune, văzând casa goală.

— Cred că am pierdut-o, dau eu din cap, amintindu-mi ultima noastră conversație pe care am avut-o la Urth Caffé despre parteneri și despre lipsa calităților lor de a oferi fericirea. Parcă a trecut un secol de-atunci. Da, sunt sigur că am pierdut-o. Și, colac peste pupăză, ieri am fost concediat și am pierdut proiectul la care am lucrat în ultimii șapte ani.

Expresia de pe chipul lui Geshe-la reușește într-un fel să îmbine faptul că înțelege că sunt trist din cauza celor întâmplate cu faptul că pierderea carierei și a partenerei nu este motiv de îngrijorare.

— Dar nu despre asta vreau să îți vorbesc, îi spun eu. De când am venit în L.A. – de fapt, de când te-am cunoscut, am un vis care se tot repetă. Frânturi de memorie. Sau ceva de genul. Oricum, noaptea trecută s-a întâmplat din nou, numai că de data asta a fost diferit. A fost real. Sunt un călugăr novice pe nume Tenzin Dorje care fuge în munții Himalaya cu învățătorul meu și cu un alt novice.

Geshe-la mă ascultă cu atenție, dar observ că este pe punctul de a zâmbi.

— Treaba cu această… amintire este că simt că eu sunt acest călugăr novice. Nu este vreo închipuire. Și nu-mi iese din minte. Chiar acum îmi pot aminti tot felul de lucruri despre Tenzin Dorje, de parcă ar fi propriile mele amintiri.

Geshe-la râde.

— De ce este așa ciudat?

Privesc cum se ridică aburul din cele două căni de cafea.

— Am treizeci și cinci de ani. Nu am avut niciodată nici cel mai mic interes în budism. Nici măcar nu am întâlnit vreodată vreun călugăr până să te cunosc pe tine. Iar acum am dintr-odată acces la toată această… informație despre Dharma și despre un călugăr novice care se pare că sunt eu în 1959.

— Poate că s-a declanșat ceva cunoscându-mă, sugerează el. S-au stabilit niște condiții pentru ca o anumită karma să înflorească.

Oricât de corectă din punct de vedere tehnic ar fi explicația lui Geshe-la despre karma, am multe rețineri, și amândoi știm asta. După o pauză, mărturisesc:

— Niciodată nu am crezut în reîncarnare. Nu am crezut că am mai avut o altă viață pe lângă aceasta. Nu am avut niciodată vreo dovadă în acest sens – până noaptea trecută.

— Amintirea unor evenimente dintr-o viață anterioară reprezintă dovada pe care ai vrut-o, nu-i așa?

Dau din cap afirmativ.

— Dar am crezut că în știință ai început fără presupuneri. Că ai analizat o situație fără idei preconcepute.

— Este adevărat, dau eu din cap.

— Nu presupunem că ceea ce se mișcă dintr-o viață în alta are un hard de memorie?

Încă o dată, sunt surprins de felul în care Geshe-la folosește logica în locul înțelepciunii convenționale.

— Cum rămâne atunci cu noaptea trecută, cu tot ce mi s-a întâmplat? De unde a venit?

— Poate că – expresia de pe chipul lui este enigmatică – a fost un dar.

— Dar?!

Mă gândesc la momentul în care mi-am privit mâinile rănite de colțul de stâncă. Forța vântului care mă dezechilibrează și mă dărâmă de pe stâncă.

— Felul în care s-a terminat nu părea chiar a fi un dar. Mă aflu pe o stâncă care se sfărâmă, chiar pe o parte abruptă de pantă. Îmi dau jos din spate un rucsac și îl arunc celorlalți. Știu că urmează să mor.

Când mă uit în ochii lui, sunt din nou pe munte, simțind frică și determinare.

— Știu că trebuia să salvez ce aveam în rucsac.

— Ce duceai? întreabă el.

— Manuscrise extrem de valoroase. Pergamente sacre pe care învățătorul nostru le-a găsit în peștera lui Padmasambhava.

Îmi dau seama că este pentru prima oară când rostesc numele „Padmasambhava“, însă îmi alunecă pe limbă de parcă l-aș fi spus de multe ori înainte. Uitându-mă la Geshe-la, îmi amintesc progresiv determinarea cu care m-am dedicat scopului meu.

— Să scot acele învățături din Tibet a fost cel mai important lucru din lume pentru mine.

— Foarte bine.

— Și asta nu este tot.

Nu mă uit în ochii lui Geshe-la, fiind absorbit în prezența sa.

— Ți-am putut simți prezența pe munte. Era ca și cum te aflai acolo.

— Asta pentru că eram acolo.

— Ca un fel de… spirit?

— Nu. Ca ființă umană. Ca tine.

— Dar eram numai trei persoane. Lama Tsering. Paldon Wangmo și…

De-abia acum, pentru prima dată, încep să realizez, să

înțeleg de ce am simțit o asemenea legătură strânsă cu Geshe-la încă din primul moment.

— La Centrul Dharma sunt cunoscut drept Geshe-la, explică el. Dar acesta este doar un fel de titlu. Numele meu este unul pe care îl știi prea bine.

Odată cu recunoașterea, sunt cuprins de emoție, o emoție puternică și profundă.

— Vrei să spui...

— În viața ta anterioară ca Tenzin Dorje – ochii lui Geshe-la strălucesc puternic – am fost fratele tău, Paldon Wangmo.

Cu inima plină, mă întind spre el și ne îmbrățișăm. Și în timp ce facem asta, simt că toate ideile despre cine sunt devin lipsite de importanță. Este ca și cum descopăr că toate lucrurile care mă interesează în mod obișnuit, toată viața mea elaborată în calitate de Matt Lester – cercetător, iubit, englez stabilit în L.A. – nu au nicio importanță. În schimb, limitele a cine și ce sunt s-au sfărâmat subit dincolo de orice aș fi putut concepe.

Oare chiar poate fi adevărat că am trăit înainte, ca Tenzin Dorje? Și dacă este adevărat, atunci de ce să nu fi avut nenumărate alte vieți anterioare? Este oare această ființă pe care o numesc „eu“ cu adevărat conștiința primordială, așa cum o numesc budiștii, care a existat dintotdeauna? Timpul fără de început? O conștiință dincolo de mortalitate, timp și spațiu? Toată viața mea, perspectiva asupra identității, cine sunt și ce fac a fost atât de incredibil de îngustă, atât de restrânsă la o mică identitate aici și acum. Să fie oare realitatea cu mult mai largă, complet diferită?

— Așadar, reușesc eu să spun după ce ne retragem din îmbrățișare, chiar am căzut de pe partea aceea a stâncii?

Geshe-la îmi ia mâinile între ale lui.

— Ca să salvezi pergamentele sacre și viețile noastre, privește el în jos. Dar acum ne-am regăsit.

Deodată, îi apare un zâmbet neastâmpărat pe chip.

— Și văd că porți mala la mâna greșită.

Îmi dau seama că mi-am pus mala pe încheietura dreaptă, lucru pe care nu l-am mai făcut până acum.

— Cine ți-a arătat să o porți așa?

— Nimeni, îi spun eu. Dimineață eram atât de tulburat, că nici măcar nu mi-am dat seama că o pun la mână.

— Întotdeauna pe mâna dreaptă, zâmbește Geshe-la, dând din cap. Lama Tsering îți tot reamintea să o porți la mâna stângă, ca să nu cadă. Dar ai avut-o pusă la dreapta în ziua în care ai căzut, altfel nu am fi putut să ți-o dăm înapoi.

— Adică...?

Încă am nevoie de timp să procesez toate astea.

— Ai fi putut alege unul dintre celelalte daruri pe care ți le-a oferit doamna Min. De exemplu, ciocolata ta preferată. Clopoțelul. Să alegi unul dintre mai multe obiecte este un mod obișnuit de a vedea dacă o persoană este forma renăscută a unui călugăr. În cazul tău, știam deja cine ești. Dar ne-am gândit că ar fi bine pentru tine să facem testul. Pentru că ești un om de știință, știam că vei dori dovezi. O dovadă irefutabilă care să te convingă că universul nu este un loc întâmplător, așa cum crezi tu. Că există o lege cauză-efect.

Trecându-mi vârfurile degetelor peste mărgelele de mala, mă minunez de ideea că aș putea atinge un obiect atât de prețios din viața mea anterioară.

— Dacă totul ține de cauză și efect – sunt eu sincer –, ce cauză am creat să o pierd pe Isabella?

Geshe-la se oprește pentru un timp îndelungat înainte de a răspunde:

— Când m-am dus prima dată să studiez la Zheng-po, obișnuiam să vin acasă de sărbători, iar tu mă întrebai despre viața monastică.

Își ia cana de cafea și se duce să se așeze la măsuța din bucătărie. Luându-mi și eu cana, mă așez față-n față cu el.

— Puneai întotdeauna întrebări. Ce fac atunci când mă trezesc dimineața? Cum ne petrecem ziua? Cum sunt călugării? Probabil că ți-au plăcut răspunsurile pe care ți le-am dat, căci într-o zi ai fugit de-acasă și l-ai rugat pe Lama Tsering să te primească ca novice.

Dau din cap plin de uimire.

— Mama a fost supărată că te pierdea, îmi spune el, uitându-se în ochii mei. Foarte supărată. Dar tu erai hotărât să-ți asculți inima. Știai că aveai un scop anume, așa că ai părăsit-o ca să ți-l îndeplinești.

Mă gândesc mult la ceea ce mi-a spus, înainte să continue:

— Vezi, așa se creează karma. Fiecare efect are o cauză. Fiecare experiență se naște dintr-un moment anterior, din același continuum mental. Dacă analizăm mai multe vieți, vom vedea că se repetă aceleași tipare, aceleași bucle, secvențe și variații pe o aceeași temă. Aceleași cauze și efecte care se tot repetă.

— Pentru că am făcut-o pe mama să sufere în viața mea anterioară, acum am parte de suferință?

— Exact. Cauzând suferință părinților se consideră karma negativă. În primul rând ne datorăm viața părinților, iar copii fiind, părinții sunt ca soarele și luna – sunt totul pentru noi. O mare parte din ceea ce devenim depinde de ei. De aceea este bine ca mai târziu în viață să le răsplătim bunătatea, mai ales dacă vrem să avem părinți buni în viețile următoare.

Mă gândesc la Isabella întorcându-se în Europa ca să fie lângă părinții ei. „Să le răsplătească bunătatea“, exact cum spune Geshe-la că trebuie să facem. Și făcând asta, nu numai că acționează ca un instrument al propriei mele karme, dar se și asigură că nu mai suferă aceeași soartă în viitor. Pare să fie o

puternică simetrie a evenimentelor din ultimele două vieți.

Mă întreb totodată dacă hotărârea ei de a avea grijă de părinți, sacrificând astfel relația noastră, este cumva parte dintr-un plan mai mare. Nu pot să neg că, de când am vizitat-o pe Alice, m-am gândit la noi. Cât sunt de atras către ea – chiar dacă într-un mod foarte diferit de Isabella. Cum simt atât de multă căldură și alinare în prezența ei.

— Ce? îl întreb pe Geshe-la în timp ce mă împunge cu degetul, cu o expresie neastâmpărată pe chip.

— Tu! mă tachinează el. La ce te gândești?

Simt că roșesc. Se pare că nu e întotdeauna ușor să ai un frate clarvăzător dintr-o viață anterioară.

— Tocmai mă întrebam dacă nu cumva faptul că am pierdut-o pe Isabella face parte dintr-un plan.

— Un plan mare? întreabă el.

— Poate.

Dar se încruntă.

— Asta este o gândire confuză. Vine din ideea că există un plan divin, că într-un fel sau altul totul va fi bine în viața noastră. Este o credință liniștitoare, ceva ce oamenii vor să creadă, chiar dacă nu există nicio dovadă. Totul nu va fi bine în viața celor mai mulți dintre cei șase miliarde și jumătate de oameni de pe planetă, care trăiesc în sărăcie. Sau pentru cele mai multe animale care nu sunt altceva decât hrană pentru alte animale. Singurul lucru pe care îl putem face ca să ne asigurăm că totul va fi bine este să creăm cauzele pentru ca acest lucru să se întâmple. Dar nu trebuie să credem că vom scăpa de necaz pentru că urmează să fim salvați de îngeri, ori Buddha, ori de cine știe ce plan măreț.

Apoi îi revine strălucirea în ochi.

— În curând Alice va fi plecată pentru trei luni.

— Cine a zis ceva de Alice? protestez eu.

Geshe-la râde.

— Observ că voi doi vă plăceți foarte mult.

Simt că roșesc și mai tare și mă întreb cât de mult îmi poate citi gândurile.

— D-da, ne plăcem, aprob eu. Sau, cel puțin, eu o plac. Dar ceea ce spui despre faptul că lumea este un așa haos – dau eu din cap –, totul pare fără sens. De ce am mai încerca să facem ceva dacă suntem sclavii karmei pe care ne-am creat-o în viața anterioară, viață pe care, apropo, nici măcar nu ne-o putem aminti?

— Nu sclavi, își lovește Geshe-la mâinile. Stăpâni! Depinde de noi să creăm condițiile prielnice pentru karma pozitivă sau negativă. Aceasta este alegerea noastră. Putem presupune că ne-am creat cu toții nelimitat o karma bună sau rea. Acum putem decide pe care vrem să o dezvoltăm. De asemenea, creăm cauzele pentru viitoare experiențe pozitive sau negative. Noi hotărâm ce amprente karmice vrem să creăm pentru această viață și pentru următoarele. De ce crezi că te pricepi atât de bine la știința cuantică? continuă el. De ce crezi că deprinzi aceste concepte cu atâta ușurință? Deoarece ai creat cauzele atunci când ai studiat înțelepciunea sunyata, sau vidul, așa cum este el numit în Dharma. Puneai multe întrebări când erai la Zheng-po. Și, cu toate că nu ai avut timp să devii expert, ai creat cauzele karmice pentru o bună înțelegere mai târziu.

Știu că îmi va lua mult timp să accept aceste revelații extraordinare. Să înțeleg această realitate atât de diferită în care par să mă descopăr pe mine însumi. Ce greu este de crezut că doar cu o zi înainte aveam cu totul alte preocupări.

Știu că am nevoie de timp ca să diger toate acestea, să îmi dau seama ce se va întâmpla mai departe.

Iau o gură de cafea înainte de a întreba:

— Acea primă noapte în care ne-am întâlnit, în fața casei

tale. Când ai spus că ai venit în L.A. ca să fii alături de mine. Vorbeai la propriu, nu-i așa?

Dă din cap aprobator.

— Știu că te-am stânjenit, așa că am spus...

— Centrul. Da, dau eu din cap. Deci, chiar te-ai mutat în California, ai închiriat o casă pe Rosewood Avenue, în vestul Hollywoodului, special ca să...

— Știam că te vei muta lângă mine în curând și că vei avea nevoie de mine.

— Dar aveam o slujbă bună. O prietenă.

Geshe-la zâmbește. Știa că nimic din toate astea nu avea să fie suficient.

— Și cum ai știut unde să cauți? Că Tenzin Dorje s-a întors ca director de cercetare pentru Acellerate?

Zâmbește.

— Au fost semne, spune el enigmatic. Pe măsură ce vei studia Dharma, vei vedea că anumite abilități mentale despre care se crede că sunt excepționale sunt disponibile oricui este pregătit pentru ele.

— Cum ar fi clarviziunea?

Dă din cap afirmativ.

— Și ai o bază excelentă pentru ea.

Îmi dau seama că vorbește despre viața mea anterioară ca Tenzin Dorje, căci în această viață eforturile făcute nu par multe. Chiar și așa, mă întreb câte am putut realiza atunci.

— Am fost un simplu novice. Nici măcar nu am fost hirotonisit, darămite Geshe sau yoghin.

— Dar ai avut îndeajuns de multă credință să lupți cu Armata Roșie. Să traversezi cel mai dificil lanț de munți din lume. Să preferi moartea ca să nu îți riști adevăratul scop în viață.

Încă o dată sunt agățat de marginea stâncii, în acele

disperate momente finale. Simțind urgența asigurării că rucsacul care conține pergamentele sacre este în siguranță.

— Pergamentele! Ce s-a întâmplat cu ele? întreb eu.

Geshe-la se apleacă pe spate în scaun cu o expresie de încântare.

— Chiar mă gândeam când vei întreba.

Dându-mi seama cât de importante au fost pentru mine ca Tenzin Dorje și cât de prins în alte lucruri mai puțin importante am fost în această viață, zâmbesc cu tristețe.

— La urma urmei, pergamentele au reprezentat motivul pentru care ți-ai sacrificat viața.

Din Tang de la vest, o mie, recită el dintr-o poezie care are o ciudată rezonanță primordială,

Sub coada mărețului leu al zăpezii,
Cele două prețioase ale mele, destinate ținuturilor fețelor roșii,
Îi așteaptă pe războinicii Dharma.

— Îți voi spune ce s-a petrecut cu pergamentele secrete. Dar înainte de asta, îți poți aminti numele sub care erai cunoscut la Zheng-po? Numele din pricina căruia unii te tachinau pentru că îl foloseai, dar pe care Lama Tsering îl încuraja...?

Sunt luat prin surprindere când răspunsul îmi vine pe loc în minte, ca o bulă dintr-un pahar de apă care apare aparent de nicăieri. Chiar înainte să termine fraza, spun:

— Magicianul din Lhasa.

— Da, face el o pauză lungă. Și încă este destinul tău special.

Mă înfioară ceea ce îmi spune, de parcă tocmai s-a luminat o cale profundă și sunt din nou conectat cu un adevăr străvechi.

Dar, la un nivel de suprafață, nu face decât să mă bulverseze. Ce vrea să spună prin „încă este destinul tău special“, de parcă scopul vieții lui Tenzin Dorje mai are încă

relevanță pentru mine?

— Să-ți spun ce s-a întâmplat după ce Tenzin Dorje a murit în munți, explică Geshe-la. Poate că atunci vei înțelege.

CAPITOLUL PAISPREZECE

Paldon Wangmo

Regiunea de graniță Himalaya
1959

În primele clipe nu-mi vine să cred ce s-a petrecut. Știu că prin asta trece și Lama Tsering. Îngenunchind în spatele său și cuprinzându-i pieptul cu brațele, chiar dacă eram legați cu frânghii și eram gata să fim smuciți atunci când sprijinul lui Tenzin Dorje a cedat, s-a petrecut contrariul.

După ce ne-a aruncat rucsacul și mala, brusc toată tensiunea din frânghii a dispărut. Fratele meu și-a făcut același calcul ca și mine: era imposibil să supraviețuim toți trei acestui necaz. Într-un ultim act de altruism, și-a aruncat încărcătura sacră și a tăiat legăturile, decât să ne pună în pericol viețile și misiunea.

Lama este cel care vorbește primul.

— A protejat învățăturile până la capătul vieții sale. Nu există curaj mai mare.

Apoi, după o pauză:

— Și acum are mare nevoie de mine.

Dharma ne arată că în momentul morții conștiința foarte subtilă intră în starea de *bardo*. Până la șapte săptămâni încercăm să luăm o nouă formă. Așa cum în timpul vieții experimentăm realitatea într-un anume fel din cauza karmei noastre, tot așa după ce viața a încetat, karma noastră

determină cum experimentăm realitatea și, cel mai important, viitoarea formă de viață în care va fi proiectată conștiința noastră.

În timp ce destinul majorității ființelor este determinat pe de-a-ntregul de karma, ființele care au o legătură puternică cu un maestru desăvârșit pot avea un alt viitor. Maestrul lor poate fi capabil să schimbe ceea ce majoritatea oamenilor nu sunt conștienți că există, să-i ajute să evite o reîncarnare inferioară.

În acea noapte, între munți, prima fără fratele meu, încerc din răsputeri să meditez și pentru el, rostind rugi către toți maeștrii, către toți buddhașii și bodhisattvașii ca să atingă o reîncarnare umană înaltă, pe care o va reconecta repede cu acest guru *vajra*, și să-și continue călătoria către iluminare. Sunt rugi umile care pot aduce puține beneficii. Adevărata putere este mintea lui Lama Tsering.

Pe când apar zorii, simt cum se mișcă în spatele meu și văd că are ochii deschiși și că pe chip îi este întipărită o expresie de mare pace. Chiar dacă aproape întotdeauna simțim o senzație de calm în prezența lui Lama, pentru că el rar trăiește vreo emoție negativă, expresia sa din acea dimineață are o calitate cu totul specială – strălucirea și seninătatea lui sunt oceanice.

Văzându-l așa, simt și o mare ușurare, și curiozitate.

— Tenzin Dorje a făcut o transmigrație reușită? întreb eu.

Lama se întoarce spre mine zâmbind.

— Este foarte fericit. S-a întors acasă.

— Așadar, el îl va întâlni pe gurul perfect și se va întoarce pe calea lui?

— Foarte curând, răspunde Lama.

Apoi, văzându-mi expresia anxioasă:

— Va fi foarte mulțumit.

Răspunsurile lui Lama mă îngrijorează pentru că ele nu aduc asigurarea la care speram. Când spune „Tenzin Dorje s-a

întors acasă“, ce vrea să spună prin asta? Cu siguranță că nu la Zheng-po? Sau acasă la familia noastră, în Ling? Și ce vrea să spună că își va întâlni următorul învățător „destul de curând“? Într-o renaștere umană ideală, va fi destinat nașterii într-o familie de practicanți Dharma și va fi luat sub aripile maestrului său înainte să-și dea chiar seama.

— Are o karma finală excelentă – cea mai bună, spune Lama, pe un ton care știu că înseamnă că nu vrea să mai discute despre acest subiect.

Dau din cap ușor, realizând că Lama îmi oferă un indiciu.

Două karme specifice ne afectează reîncarnarea. „Karma care ne proiectează în viitor“ decide dacă ne naștem ca oameni, animale sau sub alte forme. „Karma finală“ determină dacă, de exemplu, vom avea norocul să ne naștem într-o familie binecuvântată cu abundență materială, aspect exterior plăcut și viață lungă sau într-un loc cu sărăcie, boală, viață scurtă și nicio posibilitate de a practica Dharma.

Spunându-mi că Tenzin Dorje a avut o karmă finală bună, oare Lama sugerează că nu a avut o karma bună de proiectare în viitor? Oare fratele meu a ratat o renaștere umană înaltă, și totuși va trăi în confort? Realizez că trebuie să-mi păstrez cumpătul dacă vreau să știu mai multe despre continuumul fratelui meu. Dar știu și că trebuie să capăt curaj după expresia lui Lama Tsering și după luminozitatea transcendentală pe care am surprins-o în ochii săi în acea dimineață.

Matt Lester

Rosewood Avenue – vestul Hollywoodului
2007

— Înțelegi tu – de cealaltă parte a mesei din bucătărie,

Geshe-la se întinde să-mi strângă mâna –, revelația de azi-noapte este una care ți-a fost hărăzită s-o trăiești, nu de când ai ajuns la Los Angeles, ci mult dinainte, chiar înainte să te naști.

Încă stăm împreună la masa din bucătărie. În ultimele două ore, am băut trei căni de cafea în timp ce Geshe-la mi-a povestit despre călătoria din Tibet și despre învățăturile sfătuitorilor lui Dalai Lama care au o însemnătate personală neașteptată și intensă. Și care duc cu ele o urgență și un scop mult mai importante decât binele meu personal. Este vorba de bine la scară globală.

Încă încerc să îmi explic cum întreaga mea viață pare să fie redefinită. Tot ce m-a preocupat în trecut, tot ceea ce am considerat serios pare să fi fost doar un preludiu. Din ceea ce îmi spune Geshe-la, adevărata mea misiune abia începe.

Oare chiar să cred că în timpurile vechi un onorabil sfânt budist a scris un mesaj special pentru momentul în care Dharma va fi adusă în Occident, după invazia Tibetului? Că a făcut două copii ale acestei scripturi și că le-a ascuns în capsule ale timpului într-o peșteră himalayană izolată? Că soarta, și nu karma, l-a făcut pe un tânăr novice să își dea viața în timp ce fugea prin munții Himalaya, pentru a conserva scripturile? Că sfătuitorii lui Dalai Lama au prevăzut ca mesajul special să fie revelat doar prin reîncarnarea acestui novice? Și că această reîncarnare eram chiar eu?!

Eu, un cercetător științific foarte cinic, la treizeci și ceva de ani, din Londra? Un tip care nu a fost niciodată interesat de telepatie, clarviziune sau călătoria astrală? Care nu a avut deloc contact cu budismul, cu excepția adăpostirii sub pagoda Battersea Park în timpul unei furtuni.

Am atâtea întrebări.

— Datele, îi spun lui Geshe-la, sunt incorecte. Tenzin Dorje a murit în 1959, iar eu nu mă născusem până în 1972.

— E clar că nu ai trecut direct de la o renaștere la alta.

Este direct.

— Unde mă aflam în tot acest timp?

Ridică din umeri.

— Are vreo importanță?

— Dacă m-aș fi născut în 1960 și aș fi murit în 1971, aș fi avut doar 11 ani. Un copil.

— E puțin probabil ca fiecare renaștere să aibă loc sub formă umană.

— Adică ne putem întoarce ca orice altceva? Reîncarnați, de pildă, într-un animal?

— Desigur! Ce anume merge vreodată constant înainte? Piața de valori? Cariera ta? Relațiile cu prietenii și partenerii romantici?

— Credeam că odată ce te naști ca ființă omenească nu te poți întoarce niciodată...

— Unora li se pare liniștitor să gândească așa. Dar nu e corect. Poate că le este greu să înfrunte ideea reîntoarcerii ca animal, ridică el din umeri.

— Dar cum se poate ca ceva atât de complex precum ființa umană să se transforme, să zicem, într-un șobolan?

Întâlnindu-i privirea, devin din nou conștient de legătura pe care o am cu el și în același timp îmi reamintesc de săraca mea înțelegere asupra Dharmei.

— Vezi tu – ochii îi scapără de un oarecare amuzament –, este important să ne întrebăm: „Ce ne face să trecem de la o viață la alta? Nu e vorba de personalitatea noastră. De memorie. De inteligență. Ci de conștiința noastră subtilă stimulată de karma. Spune-mi, Matt, este un gândac conștient?

Ridic din umeri.

— Dacă îl urmărești cu o mătură, un spray sau un insecticid, nu fuge?

— Ba da.

— Atunci are conștiință. Știe că este viu. Îi este teamă de moarte. Caută hrană și își dorește să evite suferința. Gândac sau ființă umană, ambii au conștiință.

— Deci spui − încerc să-mi închipui asta − că în răstimpul a unsprezece ani între moartea mea ca Tenzin Dorje și renașterea ca Matt Lester am trăit ca un fel de... animal?

Zâmbetul îi este neastâmpărat.

— E posibil.

— Mai exact, ce fel de animal?

Geshe-la își întoarce privirea.

E clar că nu vrea să-mi spună, iar eu nu-l presez.

În schimb, întreb:

— Suntem mulți de genul ăsta? Occidentali care erau călugări sau budiști în viețile anterioare, dar care nu erau conștienți de asta?

— Desigur. Comunitatea budiștilor sau Sangha a existat timp de două mii cinci sute de ani. Mulți practicanți sunt încă cu noi, de toate rasele și naționalitățile. Cei mai norocoși își continuă călătoria Dharma ca oameni, de la o viață la alta, până când se eliberează din *samsara*. Alții părăsesc calea pentru vieți întregi, uneori, pentru foarte multe vieți. Cei mai triști sunt cei care au oportunitatea de a practica, însă aleg să n-o facă. Care sunt atrași către Dharma poate prin lectura unei cărți, prin ceva ce au văzut la televizor, o conversație întâmplătoare, dar care nu profită de renașterea lor umană prețioasă.

— Așadar, există mulți Tenzin Dorje care trăiesc acum ca occidentali obișnuiți?

— Nu numai asta, i se luminează chipul de un zâmbet. Trăim printre mulți magicieni din Lhasa. Oameni care își vor da seama de potențialul extraordinar... atunci când se vor întoarce la cale.

Știu că atât va spune. Că nici măcar nu va încerca să mă preseze să fac ceva ce nu e din proprie voință. Însă după experiența de noaptea trecută și lunga noastră conversație de dimineață știu și că nu mă mai pot întoarce la ceea ce am fost înainte. Nu mai pot pretinde că întreaga mea existență este doar despre Matt Lester de aici și acum. Am surprins o străfulgerare a unei realități mult mai extinse. Dar eu acționez conform ei și, dacă da, cum anume?

— Acest... pergament al lui Padmasambhava – îl întreb eu pe Geshe-la – spui că a fost special păstrat ca să fie deschis de mine?

Cu buzele încrețite, dă din cap, înainte de a spune:

— E adevărat. Dar nu e doar o chestiune de a tăia un tub de metal, de a scoate vreo scriere tibetană și de a o traduce.

— Nu?

Dă din cap.

— Dacă ar fi fost așa, ar fi fost deschis de acum cincizeci de ani. E un motiv anume că ai fost ales tu.

— Și care este acela?

Mă privește cu intensitate.

— Asta rămâne să descoperi tu, îmi spune el în cele din urmă. Dar de descoperit, vei descoperi până la urmă. Trebuie să ai încredere în asta.

Autoritatea cu care îmi spune asta îmi amintește că, pe lângă faptul că mi-a fost frate într-o viață anterioară, Geshe-la este și un lama de rang înalt. Un fost stareț, cineva care a renunțat la toate privilegiile tradiției sale pentru a veni la Los Angeles, să locuiască într-un șopron de grădină și să mă găsească pe mine. A fost o descoperire umilă că țelul misiunii sale speciale am fost eu.

— Pergamentul în sine îl ții acum la păstrare?

Este o presupunere rezonabilă dat fiind că au trecut

aproape cincizeci de ani de la exilul din Tibet.

— Nu. Lama Tsering îl are.

— Adică...?!

— Le-a dat cuvântul solemn sfătuitorilor Sfinției Sale că ți-l va încredința ție. Intenționează să-și țină cuvântul.

— Probabil că e foarte bătrân!

— Are nouăzeci de ani, vârsta cronologică. Vârsta mentală, mult mai tânără.

Chipul lui Geshe-la se relaxează din nou și devine luminos vorbind despre gurul său. Gurul nostru.

— Numele său, Tsering, înseamnă „viață lungă“. Oricum, ar fi bine să-l vizitezi cât mai curând.

Îmi vin în minte amintiri fragmentate despre Lama Tsering. Nu din ultimele momente pe stâncă, ci din vremuri mai vechi – imaginea meditației cu el pe un versant acoperit de zăpadă în Himalaya și o alta cu el stând într-o peșteră învăluită într-o lumină stranie, eterică.

Nevoia gravitațională de a-l vedea, de a face următorii pași pe noua cale contrariantă a Dharmei devine și mai puternică.

— Trebuie să mă gândesc cu atenție la asta, îi spun lui Geshe-la.

— Foarte bine, replică el, cu un glas eliberat de așteptare.

— Însă indiferent ce se întâmplă, am ceva treburi neterminate de rezolvat.

CAPITOLUL CINCISPREZECE

Matt Lester

Napa Valley

Apartamentul se află situat într-un bloc urât, construit în stilul anilor ’70, iluminat insuficient și cu grafitti mâzgălit pe un zid. Este atât de diferit de ceea ce mă aștept să găsesc, încât mă opresc să verific dacă am adresa corectă, înainte de a găsi un loc de parcare pentru Toyota pe care am închiriat-o. Când am sugerat să merg acolo s-o văd sâmbăta seara, Isabella a ezitat.

— Drumul e lung, îți va lua toată ziua, mi-a spus ea.

— Mda, știu. M-am uitat pe harta rutieră.

— Sunt liberă sâmbătă seara – am simțit îndoiala din vocea ei. Dar va trebui să mă întorc la centrul de studii duminică dimineața.

— E în regulă. Doar vom lua cina și apoi te poți întoarce acasă. Am rezervat o cameră la hotel.

Am considerat că este important să menționez ultima frază. Nu am păstrat prea mult legătura de la vizita ei în L.A. cu două săptămâni în urmă. Cred că amândoi am continuat să evităm subiectul celor petrecute între noi. Și am vrut să mă asigur că și-a dat seama că nu consideram nimic ca fiind de la sine înțeles.

În cele din urmă a acceptat și, pe când coboram din mașină și traversam o fâșie de asfalt ciupit, descopăr că apartamentul ei se află la două etaje de scări din beton reci și umede. Iată-mă cum stau dincolo de ușa nefamiliară a femeii care timp de cinci

ani a fost iubirea, pasiunea mea, sufletul meu pereche și mă simt brusc un străin, agitat ca un adolescent aflat la prima sa întâlnire.

Răspunde la ușă cu un zâmbet rezervat. Deși este îmbrăcată lejer în jeanși și un tricou alb, îmi reamintesc cu putere de ceea ce m-a atras la ea încă de la început. Îi măsor cu privirea frumusețea ochilor închiși la culoare și părul până la umeri. Maroniul auriu al pielii ei contrastează cu linia albă a tricoului.

— Arăți foarte bine!

Îmi pun brațele în jurul ei pentru a o îmbrățișa. Deși răspunde la fel, nu este o îmbrățișare adevărată. Ci mai mult o încleștare, o evitare ciudată a unei intimități mai profunde, care nu aduce deloc a îmbrățișare. Nu cu mult timp în urmă, mă gândesc pe când părul ei îmi atinge fața, dacă nu ne vedeam chiar și pentru scurt timp, ne grăbeam să ne îmbrățișăm și să ne contopim trupurile.

Schimbare.

Îmi face semn să intru și astfel descopăr că apartamentul ei este mai modest decât mi-l imaginasem. În mintea mea aveam această imagine a unui apartament contemporan expansiv, cu linii clare și exterior care oferă priveliște spre podgoriile deluroase. În schimb, găsesc o cutiuță amărâtă într-o clădire sărăcăcioasă. Lounge-ul este un spațiu înghesuit cu două scaune din lemn și o canapea lăsată. Pot să-mi dau seama că Isabella a adăugat câteva tușe domestice agățând un tablou excentric pe perete și așezând câteva lucruri personale pe niște rafturi care altfel erau goale.

— Ai ajuns ușor aici? întreabă ea.

— Desigur.

Mă întorc să mă uit la ea, observându-i astfel umbrele întunecate de sub ochi. Stă în dreptul ușii, cu brațele încrucișate.

Se face o pauză stranie înainte ca ea să spună:

— Ceva de băut?

Este o recunoaștere a efortului depus în lunga mea călătorie din L.A. până aici pe Ruta 5. Însă din tonul vocii ei știu că nu mă vrea cu adevărat aici. Oare este stânjenită că am aflat de condițiile ei de viață modeste? Este un lucru teritorial? Sau e vorba doar de mine?

— Hai să ieșim în oraș, sugerez eu, crezând că lucrurile vor fi mai ușoare pe teren neutru. Am văzut localul ăla italian de la colț.

— Villa d'Este?

— Cred că da – încerc eu să vizualizez emblema. Îl știi?

— Nu am avut timp niciodată să iau masa acolo, dă ea din cap. Dar trec pe acolo în fiecare zi. Arată bine.

Mă privește atentă pentru o clipă și spune:

— Arăți diferit.

— Diferit? murmur eu. Cum adică?

Mă cântărește cu privirea înainte de a da din cap și de a se întoarce fățiș în direcția ușii de la intrare. În timp ce pășește, o urmez, aruncând o ocheadă către un birou mic, cu vrafuri îngrijite de cărți și documente. Fotografia înrămată care o înfățișează pe ea fetiță și pe părinții ei, imortalizați în Clapham. Uitasem de acea fotografie, deși este atât de familiară. Isabella, în vârstă de opt ani, uitându-se direct la cameră, cu bentița ei roz și strălucitoare care nu se potrivea cu expresia ei serioasă.

Când ajungem la ușă, ne împiedicăm unul de altul și îmi dau seama că este probabil la fel de tensionată ca și mine să mă vadă. Nu că regret că am făcut călătoria.

Sigur că mă aflu aici pentru că vreau s-o văd, deși am fost profund afectat de tot ce am aflat despre trecutul meu și de ceea ce mi-a explicat Geshe-la despre karma. Adevărul este că atitudinea mea față de Isabella s-a schimbat profund. În loc să

disper că a sacrificat relația noastră pentru binele părinților ei, recunosc că a făcut alegerea potrivită. Realizez și inutilitatea resentimentului nerostit față de ea − după cum a spus Geshe-la: „Nu ai simți furie față de un băț dacă ai fi bătut. Ai simți furie față de persoana care te bate. Ar trebui să fim atenți pe cine învinuim pentru nefericirea noastră, când noi înșine am creat motivele experiențelor noastre nefericite.“

Venirea la Napa este mai mult decât o confruntare cu karma negativă. Are legătură și cu înlesnirea condițiilor propice pentru înflorirea viitoarei fericiri. Dacă iubirea este dorința pentru fericirea celorlalți, după cum spune Geshe-la, atunci am venit aici din iubire. Nu iubirea centrată pe propria persoană, bazată pe atașament care adesea se deghizează în romantism. Nu genul de iubire care este lipicioasă și acaparatoare și caută să posede, ci iubirea pură − dorința din inimă ca Isabella să fie fericită.

Părăsind apartamentul ei și coborând scările de beton, o întreb de dragul discuției cum merge cursul ei, iar ea începe curând să vorbească despre program. Îi simt ușurarea atunci când îmi povestește despre studiile ei din ultimele săptămâni care s-au focusat pe soiurile roșii.

Chiar înainte să părăsim Londra obișnuiam să cred că Isabella știe destul de multe despre acest subiect, însă îndreptându-ne către restaurant e clar cât de multe a învățat de când urmează cursul. Tehnicile producerii vinului, solul și condițiile climatice, diverse abordări de îmbinare sunt lipsite de mister pentru ea, cu cât învață și înțelege. Se simte o nouă autoritate în glasul ei când vorbește despre vin, aceeași încredere cu care obișnuia să vorbească despre marketing și modele de distribuție din Europa. În ciuda condițiilor ei de viață umile, pot spune că este în elementul ei aici la Napa.

Villa d’Este este o varietate clasică, americană de restaurant

italian: fețe de masă roșii, elegante și în carouri albe, lumânări care scânteiază în sticle Chianti, mirosul pătrunzător de usturoi. Insist ca ea să comande vinul, așa cum obișnuiam, iar conversația alunecă ușor de la vin la Julio. În aparență, pentru părinții ei viața curge normal, deși semne nedorite ale bolii lui Julio continuă să le perturbe liniștea.

Cel mai recent exemplu a fost când i-au avut ca invitați la cină pe Louis și Clara. Louis și Julio aparțineau aceleiași clase, amândoi erau originari din Lucca și se cunoșteau de când erau copii. Luigi, așa cum era cunoscut în copilărie, și familia sa locuiau pe aceeași stradă cu familia Giladucci. Serile cu Louis și Clara erau mereu relaxante, vesele, însă cea mai recentă vizită a fost stricată atunci când Julio s-a oprit la mijlocul unei glume și s-a uitat la Louis cu o expresie pierdută:

— Am făcut școala împreună? a întrebat el.

Fiind unul din cei mai apropiați prieteni, Louis știa despre Alzheimer, însă nu lăsa ca asta să le afecteze prietenia.

— Desigur! a răspuns el. Și primara, și gimnaziala. Îți aduci aminte de măicuțele de la Sf. Joachim? De cum ne alerga Sora Maria prin clasă cu cureaua ei maro și groasă?

Însă expresia pierdută a lui Julio doar a pricinuit consternare.

— Nu. Nu-mi aduc aminte, a dat el din cap. Îmi aduc aminte ceva-ceva din copilărie. Însă încerc să îmi reamintesc de școală și nu reușesc.

— Nu mi-aș bate capul cu asta, se grăbi Louis să-l consoleze. Nu sunt multe lucruri de care merită să-ți amintești.

Însă în ciuda suportului lui Louis, Julio era îngrijorat, la fel și restul familiei sale. Deși fuseseră avertizați asupra acestui lucru, li se furnizaseră toate resursele și asistența necesară, tot era un șoc să fie martori la golurile sale de memorie, ca și cum un acid invizibil îi coroda golurile din mecanismul memoriei

sale.

Când Isabella îmi povestește cum Julio își pierde trecutul, începându-și călătoria dezolantă până la a uita complet cine este, nu mă pot abține să nu compar asta cu propriile mele experiențe transformative – cum am descoperit brusc un trecut pe care nu l-am căutat vreodată sau aș fi crezut că există. Și cum cred că de-abia acum încep o călătorie de a înțelege cine și ce sunt, dincolo de toate așteptările mele. Descoperirea istoriei mele personale este în total contrast cu pierderea lui Julio, o cunoaștere pe care o resimt acut.

Isabella îmi spune cum tatăl ei a vorbit recent despre Templul din Delfi și despre inscripția de deasupra porții sale: „Cunoaște-te pe tine însuți.“ „Cum ne putem cunoaște pe noi înșine dacă nici măcar nu ne amintim?“, și-a întrebat el familia cu disperare.

La masa luminată de lumânare de la Villa d’Este, eu și Isabella împărtășim o expresie contemplativă.

Apoi rostesc cel mai important lucru din cele pe care am venit să i le spun. Convingerea pe care vreau să i-o insuflu față-n față.

— Nu e nicio îndoială că faci ceea ce trebuie, adică să te muți în Europa pentru a fi aproape de ai tăi.

E prima dată când am făcut referire la decizia ei și pot să îi remarc surpriza. Felul în care ochii îi strălucesc brusc. Zvâcnirea de la colțurile gurii în timp ce se străduiește să-și controleze emoția neașteptată.

— Nu așa voiam să stea lucrurile, răspunde ea după o vreme, cu glasul schimbat.

— Știu asta, îi spun eu privind-o direct în ochi. Dar oricum o faci și vreau să știi că respect asta. O faci din motivele corecte.

Mă privește cu atenție, emoțiile ieșind la suprafață și încercând să se decidă. E ca și cum am fi din nou în legătură, ca

și cum ar apărea o sinceritate care nu a mai existat încă din prima zi în L.A. Când ni se întâlnesc privirile, îi pot vedea recunoștința. Și, mai mult decât recunoștința, ușurarea copleșitoare.

Oftează adânc.

— Mi-aș fi dorit să fi făcut toate astea altfel, spune ea. Însă simt că trebuie să mă întorc. Între timp, trebuie să valorifici la maximum toată chestia cu Bill Blakely.

O fixez cu o expresie caraghioasă.

— După cum se pare, acest lucru s-a dovedit și el diferit de ceea ce am crezut.

După ce ne vine mâncarea și începem să mâncăm, îi povestesc despre evenimentele de la Acellerate. Îi relatez despre întâlnirea mea cu Luke Calloway și despre investigațiile mele asupra foștilor directori de cercetare. Și îi spun despre spectacolul din biroul lui Blakely și că am fost escortat afară din companie, cu lucrurile personale în cutie.

Cu ochii larg deschiși, Isabella ascultă toate aceste lucruri, dând din cap cu uimire.

— Nu pot să cred că s-a întâmplat asta în timp ce eu eram aici.

Altădată i-aș fi povestit despre orice eveniment. Am fi discutat cu ea implicațiile, am fi încercat să ne dăm seama ce trebuie făcut, am fi vorbit despre toate posibilitățile. Faptul că nu avea nicio idee despre turnura dramatică a evenimentelor doar subliniază cât de mult și de repede am pierdut legătura.

— Și ce se va întâmpla cu cele cinci procente din proprietatea intelectuală asupra Nanobotului? ajunge ea la aspectul cel mai important al problemei. Poți face ceva în privința asta?

— Cu siguranță.

Îi explic ce plănuiesc să fac și că Blakely se înșală că nu o să

mai audă de mine.

— Însă nu știu cât va dura asta, îi spun eu. Știi cum este cu litigiile. Ar putea dura ani de zile. Și principalul nostru avantaj este că Blakely vrea să treacă Acellerate pe listele de la NASDAQ și, pentru a face asta, are nevoie ca toate actele proprietății intelectuale a companiei să fie în regulă.

Isabella mă privește din nou cu o expresie întrebătoare.

— În ciuda a ceea ce s-a întâmplat, pari destul de relaxat.

Mă aplec pe spătarul scaunului, realizând spre surprinderea mea că ceea ce spune e adevărat.

Am venit aici să reglez lucrurile cu Isabella și, în locul finalității amărui a pierderii, mă simt ciudat de ușurat.

Apoi, după o altă pauză, spune:

— Asta e diferit la tine.

— Diferit?

— Știi că mai devreme în seara asta ți-am zis că pari diferit? mă privește ea îndeaproape. Ai o luminozitate, ca și cum ți s-ar fi luat o povară de pe umeri.

Întotdeauna a fost foarte intuitivă. Și dacă are dreptate că mă simt mai ușurat în privința lucrurilor decât îmi amintesc să fi fost vreodată, știu că nu poate ghici care este cauza.

— Faptul că părăsești Acellerate te face să te simți așa? întreabă ea. Sau că știi că mă întorc în celălalt capăt al lumii în câteva luni?

Pentru prima oară, în ceea ce pare un trecut îndepărtat, suntem capabili să împărtășim un râset.

Desigur că m-am întrebat deja dacă, la drept vorbind, ar trebui să-i spun Isabellei despre descoperirile surprinzătoare pe care le-am avut în privința trecutului meu. Am hotărât că pentru moment e mai bine să nu-i spun nimic. Într-o seară petrecută împreună, după săptămânile răvășitoare dintre noi, nu este momentul să vorbesc despre convergența științei

cuantice cu Dharma, despre paralelele dintre micile comunități de evrei care fugeau din calea lui Hitler și budiștii tibetani care fugeau de Mao Tse Tung, despre înțelepciunea pe care ambele au adus-o în Occident, nemaipomenind de revelațiile personale dramatice despre Tenzin Dorje și fuga mea din Tibet. Mă mulțumesc doar să spun:

— L-am tot văzut pe Geshe-la. Știi, călugărul budist care locuiește lângă mine?

Ridică din sprâncene.

— M-a ajutat să văd lucrurile în perspectivă. Să surprind imaginea de ansamblu.

Dă din cap gânditoare și spune:

— L-ai întrebat despre litigiile în care vei fi implicat? Adică ce spun budiștii despre bătăliile din sala de judecată?

A revenit la un subiect la care m-am gândit, însă pe care nu l-am discutat cu nimeni. O chestiune îngrijorătoare pe care a surprins-o intuitiv. Și în același timp îmi dau seama cât de mult mi-a lipsit ea.

— Nu am vorbit cu Geshe-la despre asta. Însă tu ce părere ai?

Isabella soarbe puțin vin înainte de a răspunde.

— Recunosc că ar fi greșit să nu faci nimic. Să te retragi și să-l lași pe Blakely să-i jefuiască pe oameni. Nu e nicio onoare în a nu avea personalitate. Dar la fel de greșit ar fi și să te lași prins cu totul în asta, să îți acapareze cu totul existența, să te amărască și să te stoarcă de puteri, așa cum se întâmplă cu unii. Cred – face ea o pauză – că trebuie să faci ceea ce e corect, apoi să lași să treacă.

Ridicând paharul la gură, am senzația puternică că, dacă l-aș fi întrebat pe Geshe-la, mi-ar fi dat exact același răspuns. Aceeași concluzie la care am ajuns și eu. Și pare că schimbarea tectonică care a avut loc în conștiința mea de când am discutat

împreună se reflectă, aici și acum, în relația mea cu Isabella. Renunțarea la preocupările mele obișnuite de centrare pe sine pare să fi fost cheia deblocării unei noi și neașteptate dimensiuni, una care pare brusc plină de posibilități.

— Știu că nu poți ghici durata cazului legal, continuă Isabella. Dar să presupunem că obții un rezultat în două-trei luni. Ce vei face după aceea?

— Chiar nu știu, îi răspund cu sinceritate.

— Îți vei căuta un alt job aici în L.A.?

— Nu cred.

Mă imaginez într-un avion spre nordul Indiei, călătorind să-l cunosc pe Lama Tsering care a așteptat toată viața mea să mă întâlnească.

— Sunt alte lucruri pe care aș vrea să le fac decât să mă întorc la munca monotonă din corporații.

Se joacă cu piciorul paharului de vin și pentru prima dată observ că unghiile de la mână, de obicei cu o manichiură impecabilă, îi sunt roase. Poartă din nou inelul de logodnă, pe mâna dreaptă.

— Dacă te vei întoarce la Londra, te voi vizita în fiecare weekend.

Face o pauză semnificativă.

— Și voi lipsi doar un an.

Știm amândoi ce sugerează. Poate pentru că nu am venit la Napa cu această așteptare sunt surprins de întorsătura emoțională, de simțămintele pe care le socotisem pierdute. Chiar crezusem că Isabella era pierdută pentru mine, că viețile noastre se îndreaptă în direcții diferite. Posibilitatea pe care o insinuează acum este una la care nu mă gândisem serios. Însă este complicată de perspectiva asupra țelului meu, pe care încă încerc s-o înțeleg.

— Înțeleg ce spui, îi spun eu, fiind rândul meu acum să îmi

simt vocea înecată de emoție. Îmi pare bine că simți asta.

— Încă nu m-ai iertat? întreabă ea, răspunzând ambiguității din glasul meu cu o privire intensă.

E ceva în expresia ei care îmi amintește brusc de fotografia ei pe când era copilă, alături de părinții ei. De bentița roz, strălucitoare și de expresia ei serioasă.

— O, nu-i vorba de asta, dau eu din cap.

— Iubitule, îmi pare atât de rău!

Continuă ca și cum mă crede doar pe jumătate.

— Îmi doresc doar..., spune ea cu lacrimi în ochi.

— Isabella, nu ai nevoie de iertarea mea. Ceea ce s-a întâmplat a fost și din vina mea.

Am fost atât de preocupat de alte evenimente, mult mai importante, încât subiectul Paolo este, evident, unul la care nu m-am gândit prea mult.

— Cred – îmi este greu să vorbesc –, cred că am gândit că te-am pierdut. Nu m-am așteptat cu adevărat... la asta.

Uitându-mă de cealaltă parte a mesei, îi văd obrajii albiți. Ridică o mână la gură pentru a-și înăbuși un hohot de plâns. Ochii îmi ard pe când sunt inundat de senzația reuniunii, cea mai profundă fericire.

După ce își tamponează fața cu un șervețel, se uită pe deasupra mesei, zâmbind printre lacrimi.

— Nu m-ai pierdut, iubitule.

Își întinde mâna peste masă, unindu-și degetele cu ale mele.

E pentru prima dată în șase săptămâni și mă simt cuprins de un val de căldură.

— Și inima ta a devenit mai mare.

*

Centrul comercial din Los Angeles

Mă simt total diferit o săptămână mai târziu când pășesc în

liftul unei clădiri înalte de birouri din centrul L.A.-ului și apăs butonul pentru etajul treizeci și cinci. E aproape ora două și eu port costumul cel mai bun și o cravată pentru o întâlnire specială cu cei mai mari acționari de la Acellerate. Scopul întâlnirii? Pentru a aproba planurile companiei de a strânge un capital de o sută de milioane de dolari și de a intra pe listele NASDAQ în șase săptămâni.

Până acum, întâlnirile acționarilor de la Acellerate au fost chestii strict private. Bill Blakely și susținătorii lui financiari s-au întâlnit pentru a pregăti planuri de bătaie în spatele ușilor închise, fie la Acellerate, fie în birourile de pe Wall Street ale instituțiilor importante care îl sprijină. Și toate energiile și intrigile lor din ultimii ani au fost canalizate în jurul unui anume eveniment: îndreptarea cu succes a companiei Acellerate către NASDAQ.

Dat fiind că majoritatea acțiunilor cumpărate de companie au fost de douăzeci și cinci de cenți fiecare și că prețul plănuit este de un dolar, chiar dacă compania păstrează cotația, toți își vor fi dublat, triplat banii, inclusiv marele și gloriosul Bill Blakely.

Însă cei mai mulți acționari au ambiții chiar mai mari. Dacă pot stârni destul interes în jurul cotației la bursă, destul sprijin din partea partenerilor instituționali, destul spațiu în ziarele financiare, atunci nu e niciun motiv ca prețul de listă să nu crească și mai mult decât de un dolar. Unii au speculat despre un dolar și douăzeci de cenți. Entuziaștii fără limite vorbesc chiar de mai mult, de un dolar și treizeci la deschidere, mergând până la un dolar și cincizeci până la sfârșitul anului. La naiba, dacă piața este favorabilă în ziua cotării la bursă, cine spune că nu va urca direct la un dolar și cincizeci?

Din acest motiv, rezultatul întâlnirii de azi este chipurile o concluzie cunoscută dinainte. Trebuind să treacă prin

moțiunile cerute de lege, nu e nicio îndoială că acționarii Acellerate vor oferi planului listării la bursă cel mai mare sprijin.

Însă mai trebuie să se treacă și prin treburile interne ale corporației. În afara celor trei programe de cercetare reprezentative de la Acellerate, printre care și Nanobotul, compania a cumpărat acțiuni de la două firme mici, cotate la bursă, Telememex și Synbek. Ambele companii erau incubatoare de cercetare cu fonduri sărace atunci când Bill Blakely le-a preluat. Ambele sunt încorporate în Acellerate, ca argumente în afaceri, atunci când vine vorba de bursă. Din nou, este imposibil ca acționarii lor să nu sprijine planul. Dar trebuie să li se ceară acordul într-o întâlnire formală. De aceea sunt aici azi.

Acum câteva săptămâni, curând după ce am parcurs toată documentația dată de managerul de relații cu investitorii de la Acellerate, Mervyn Pank, i-am telefonat unui broker și am cumpărat o sută de acțiuni Telememex. Făcând asta, mi-am asigurat dreptul de a fi aici azi, în aceeași cameră cu toți acționarii multimilionari de la Acellerate. Și nu numai atât, ci și dreptul de a-l chestiona pe Bill Blakely. În fața celor mai importanți finanțatori. În ajunul celui mai important anunț al lor atât de așteptat.

Chiar dacă știu că am dreptatea de partea mea, ar fi fost o perspectivă descurajatoare și probabil inutilă dacă aș fi venit singur.

Dar nu sunt singur.

Pe când ușile liftului se închid, îi arunc o privire lui Luke Calloway, și el un nou acționar la Telememex. În afara acțiunilor recent achiziționate și a faptului că amândoi am fost directori de cercetare la Acellerate, la mai puțin de 11 luni distanță între noi, avem în comun și altceva de mai mare

importanță; amândoi deținem brevete ale muncii noastre – brevete care ne definesc ca inventatori ai tehnologiilor de vârf pe care Acellerate și le arogă acum ca fiind ale sale.

În lift cu noi se află reprezentantul nostru legal, Hal Levine, unul din cei mai mari avocați pe drepturi de proprietate intelectuală. Înalt, cu obrajii scofâlciți, tuns la chelie, fost fundaș din Dallas, arată la fel de intimidant ca reputația sa de a fi luptat contra șefilor marilor companii. Și de a-i fi învins. Privind în jos, își ține degetele la spate, trosnindu-le rând pe rând. Deși expresia sa nu trădează nimic, am senzația că așteaptă cu nerăbdare această întâlnire atât de obișnuită ca mai toți acționarii de la Acellerate – dar pentru motive diferite.

Ușile liftului se deschid la etajul treizeci și cinci și noi pășim în afara lui, îndreptându-ne către sala de prezentare. După ce am semnat într-un registru de participare, notându-ne ca acționari, ne îndreptăm către o cameră cu panouri de lemn. Aproximativ cincizeci de scaune au fost așezate pe șase rânduri, cu o masă mare în centru la care stau Bill Blakely și alți directori de la Acellerate, pe care nu-i recunosc.

Când intrăm, Bill Blakely este angajat într-o discuție cu unul din asociații săi. Însă se uită la noi când ne așezăm spre capătul sălii și nu i se citește nimic pe chip. Nicio scânteie de recunoaștere, cu atât mai puțin un licăr de îndoială de sine. E ca și cum toți trei nu avem nicio însemnătate. Invizibili.

Mă uit scurt la Hal Levine, însă el măsoară cu privirea biroul central, chipul fiindu-i la fel de imposibil de descifrat ca cel al lui Bill Blakely. Îl contactasem pe Levine curând după întâlnirea mea cu Luke Calloway doar pentru că era singurul avocat pe brevete de care auzisem. Oricine citea presa biotehnologică era familiar cu numele Hal Levine, care continua să câștige importante prejudicii împotriva uriașilor din farmaceutică și IT. Am fost surprins atunci când a fost de

acord să ne vedem chiar a doua zi, însă am aflat repede că avea un interes personal în cazul meu. Cu câțiva ani în urmă, înainte ca Acellerate să devină renumită, Blakely l-a abordat pe Levine să încropească un acord legal pentru a transfera dreptul de autor de la un coleg la sine. A fost o acțiune cinstită și Hal s-a ocupat de documentele necesare. Însă după multe discuții, agenda lui Blakely a devenit mai clară; nu a vrut ca acel coleg să înțeleagă implicațiile documentului pe care îl semna.

Levine a refuzat să mai ia parte la asta. I-a trimis lui Blakely o factură pentru munca sa care, ani mai târziu, a rămas neplătită.

— A fost doar o chestiune de timp înainte ca cineva ca tine să îmi bată la ușă, mi-a spus el, spre supărarea mea, la prima noastră întâlnire. Singura mea surpriză este că a durat atât.

Sosind cu doar câteva clipe înainte de ora două, ora de începere, întâlnirea specială a acționarilor este curând în desfășurare. Blakely îi întâmpină pe toți cei prezenți, concentrându-și atenția asupra primelor două rânduri, unde se află cei mai importanți susținători ai săi, în costume croite manual. Echilibrat, pregătit de acțiune și îmbujorat de încredere, pe când Blakely descrie evenimentele palpitante care îi așteaptă pe toți acționarii, nu mă pot abține să nu mă minunez că nu trădează nicio urmă de îndoială că Acellerate, o companie sinonimă cu hoția sistematică, este pe cale să își facă debutul orbitor la NASDAQ.

Însă, așa cum mi-a explicat Hal Levine, deși Bill Blakely este neîndoielnic de inteligent, nu este chiar atât de deștept pe cât se crede. La vremea sa, Blakely a făcut mișcări prădătoare față de tot felul de institute de cercetare, fundații și terțe școli științifice. Refuzat categoric de mulți, a fost susținut de puținii care erau prea ocupați, prea neglijenți sau prea ignoranți pentru a pune protecția legală în slujba propriei lor munci. La

Institutul Științific Imperial, Harry Saddler a fost un astfel de caz. Cercetător strălucit care a crezut eronat că era și un afacerist strălucit, Harry a eșuat în a proteja institutul și pe mine de înșelătoriile experimentate ale lui Blakely, precum schimbarea clauzelor incontestabile în draftul final.

Ceea ce părea să nu fi luat în considerație Blakely era că Harry nu reușise să protejeze nu numai proprietatea intelectuală a institutului de propriile sale mașinațiuni, ci și împotriva altor persoane.

Hal Levine scuturase din cap a uimire – singura dată când l-am văzut zâmbind larg – atunci când i-am dus toată documentația legală.

— Tu chiar îmi spui că Institutul Științific Imperial nu a transferat niciodată dreptul de proprietate asupra brevetului pe care l-ai înregistrat înainte de a te alătura echipei?

— Exact.

Îmi aduc bine aminte când Harry mi-a spus că acesta era un lucru pe care trebuia să îl fac eu, când aveam să fiu recrutat.

— Oarecum nu au făcut asta niciodată.

— Incredibil!

— Toate brevetele înregistrate ulterior au fost în numele institutului.

— Desigur, dar tu ai avut dovada existenței brevetului. Ai fi putut să-i dai în judecată pentru furt de idei.

— Nu aș fi făcut asta niciodată și Harry știa asta, dau eu din umeri. Cred că de asta nu s-a sinchisit vreodată.

— Păi nepăsarea lui ne-a furnizat ceea ce avem nevoie ca să-l prindem pe Blakely, își ridicase privirea Levine, cu o scânteie vorace în ochi. Blakely a obținut brevetele institutului pentru o sumă ridicol de mică. Nicio lege nu poate contracara asta. Ceea ce nu a realizat a fost că brevetele pot fi contestate.

Încerc să rămân pe cât posibil de detașat față de situația cu

Acellerate și în special față de discuțiile legale despre proprietatea intelectuală. După cum mi-a spus Geshe-la, dacă mă implic emoțional în bătălia împotriva lui Blakely, nu-l voi răni deloc pe acesta, ci doar pe mine însumi. Unul din colegii Isabellei de la departamentul de vânzări de la Bertollini mi-a spus cam același lucru la o bere într-un pub: „Nu dă deloc bine să fii disperat într-o situație de vânzări. În plus, ceilalți vor simți asta la nivel subconștient. Ca și cum ai transmite vibrații negative, ceea ce înseamnă că e puțin probabil să închei o afacere.“

Dacă vreau „să închid afacerea“, dacă vreau dreptate, nu numai pentru mine, ci și pentru predecesorii mei de la Acellerate, știu că trebuie să adopt o atitudine de detașare. Ar trebui să lucrez cu Hal Levine pentru a-mi desăvârși această abilitate, dar fără așteptări. Și în mod clar fără să-mi irosesc timpul și energia concentrându-mă asupra perspectivei unui mare câștig.

În alte circumstanțe, aș fi considerat asta o provocare dură. Însă din cauză că sunt conștient acum de țelurile mele mai mari, capabil să văd evenimentele acestei vieți dintr-o perspectivă diferită, mă simt mult mai ușurat în ceea ce fac. Mi s-a luat de pe umeri povara așteptărilor.

Bill Blakely ajunge la finalul discursului său. Starea de spirit din această cameră este atât de jovială, încât mă aștept ca toate figurile de pe Wall Street să izbucnească în aplauze. Apoi anunță că e timpul să se încheie întâlnirea. Una câte una, fiecare din zecile de rezoluții trebuie citite, propuse, promovate și votate. Și, cel mai important, trebuie să se pună întrebări în fiecare caz. Fiecare rezoluție dezbate o problematică diferită, specifică, precum strângerea a o sută de milioane, la prețul de un dolar pe acțiune. Schimbul de capital Telememex și Symbek pentru acțiuni la Acellerate. E puțin probabil să se discute mult

despre toate astea. Toate rezoluțiile au deja suport majoritar prin voturile mandatare. Ceea ce se întâmplă aici este mai mult formal sau poate că așa cred susținătorii lui Blakely.

Dar abia este citită prima rezoluție, că simt o bătaie pe umăr. Eu, Luke Calloway și Hal Levine suntem duși de la locurile noastre în spatele sălii de către doi agenți de pază în costume închise. Blakely a chemat bărbații în negru.

— Vă aflați aici ca pretinși acționari, dar nu vă găsim numele în registru, ne informează în șoaptă unul din bărbații serioși.

Hal Levine se uită la noi trei cu sprâncenele ridicate. Aproape la unison, scoatem certificate de acțiuni din buzunarele costumelor noastre. El a anticipat această înșelătorie din momentul în care am discutat despre venirea la această întâlnire. Este un subterfugiu la care Blakely a mai recurs și înainte; îți implici adversarii în dispute despre identitatea lor, în timp ce ședința merge înainte și, atunci când revin, e prea târziu să mai spună ceva.

Însă e greu să contești un certificat de acționar, mai ales întărit de un pașaport. Securitatea poate să amenințe și să facă pe grozava, însă trebuie să ne lase să ne întoarcem la locurile noastre, cu doar două rezoluții votate și aprobate. Aruncând o privire acolo unde toți trei ne-am întors la locurile noastre, chipul bronzat al lui Bill Blakely este brăzdat scurt de un fel de încurcătură. E prima dată când și-a dat seama de prezența noastră.

Rezoluția numărul trei privește achiziția de către Acellerate a acțiunilor Telememex, însă la modul sincer nu ar fi contat despre ce era vorba, intervenția lui Hal Levine ar fi fost aceeași.

— Sunt întrebări? este obligat Bill Blakely să întrebe mulțimea, după ce a fost citită o frază întortocheată de limbaj judecătoresc.

— Am eu o întrebare, intonează Levine cu accentul său texan repezit.

— Hal? răspunde Blakely, aruncând mai multă discreditare într-o silabă decât credeam că este posibil.

Ridicându-se în picioare, Levine rămâne tăcut, stabil, fără pic de stimă pentru omul momentului, până când toți ochii din sală sunt fixați asupra lui.

— Aș vrea să știu de ce acționarii sănătoși la minte ar schimba capitalul Telememex cu acțiunile la o companie precum Acellerate care are o poziție de proprietate intelectuală atât de puțin protejată?

Într-o întâlnire regizată de Blakely pentru a-i încuraja pe toți cei prezenți că sunt pe cale să obțină o avere, întrebarea lui Levine provoacă reacții diverse. Șoc. Scepticism. Neîncredere.

— Nimeni din această sală nu are vreo îndoială asupra expertizei tale în chestiunea proprietății intelectuale, răspunde Blakely după ce un șușotit se răspândește în încăpere. Dar nu cred că ești în poziția de a evalua proprietatea noastră intelectuală. Nu ne consiliezi compania, face el o pauză, pentru ca vorbele sale să fie auzite și digerate de toți cei prezenți. Și nu îi consiliezi nici pe partenerii noștri de cercetare.

Este o încercare de a-i trage covorul de sub picioare lui Levine. De a-i submina autoritatea. Și judecând după reacția celor din primele două rânduri, a reușit.

Însă înainte ca îngâmfarea să se instaleze, Levine ripostează.

— Am evaluat poziția voastră pe baza înțelegerilor legale privind două din programele voastre relevante de cercetare.

— Și presupun că acele înțelegeri ți-au fost arătate de domnii din stânga ta? zice Blakely sardonic. Ședința trebuie să țină cont că domnul Levine este însoțit de doi foști angajați de la Acellerate, despre ale căror interese azi putem doar specula.

Se aud chicote și murmure mai puțin reținute în sală. Nu e nicio îndoială că întâlnirea specială a acționarilor s-a animat, însă, în ciuda distracției neașteptate, încrederea în Blakely rămâne nezdruncinată. Pare să fi crescut câțiva centimetri în scaunul său.

— Am văzut documentația de la cei doi clienți de-ai mei – Levine nu cedează niciun pic – care nu erau simpli angajați, ci doi foști directori de cercetare de la Acellerate. Ei sunt și cei care au inventat două din cele trei așa-zise programe importante, evaluate în propriul vostru catalog la o sută de milioane de dolari...

— Ai vreo întrebare despre Rezoluția 3? întreabă îmbărbătat Blakely. Sau ai venit aici doar pentru a deranja mersul lucrurilor în contul fostului personal nemulțumit?

— Întrebarea mea – Levine nu maschează această ofensă – este următoarea: pe ce temei ai asigurat proprietatea intelectuală a programului Nanobot de la Institutul Științific Imperial din Londra?

Blakely se uită la avocatul intern de la Acellerate care stă de cealaltă parte a sălii, în rândul al treilea.

— Mike?

— A fost o înțelegere sinceră, spune Mike Fencer celor prezenți. Am achiziționat proprietatea intelectuală a Nanobotului în schimbul unor plăți regulate timp de trei ani.

— Așa cum ar trebui să știi – Blakely nu se poate abține să nu se fălească –, a fost o afacere care a favorizat puternic acțiunile Acellerate.

Însă Fencer nu a terminat. Mutându-și privirea de la Hal Levine la mine, el se pregătește să dea ceea ce crede că este o lovitură fatală:

— Înțelegerea a fost gândită pentru a ne asigura ca orice pretenție la proprietatea intelectuală să fie anulată atunci când

cercetătorii devin angajați ai Acellerate.

— De aceea ați cumpărat întreaga structură de proprietate intelectuală a Institutului Științific Imperial? continuă Levine jocul, simulând surpriza.

— Da, confirmă Fencer, pe când cincizeci de perechi de ochi urmăresc schimbul de replici, precum niște spectatori la un meci de tenis.

— Doar atât, nici mai mult, nici mai puțin?

— Corect, se îndreaptă el direct spre capcana bine gândită de către Levine.

— Domnule Blakely – Levine își îndreaptă atenția către partea din față a sălii –, sunteți în măsură să asigurați această reuniune că protecția proprietății intelectuale a Institutului Științific Imperial a fost solidă?

— Desigur, răspunde încrezător Blakely, deși este surprins pentru moment de direcția în care se îndreaptă întrebările lui Levine.

— Avocatul dumneavoastră intern tocmai ne-a spus că ați cumpărat întreaga structură de proprietate intelectuală de la Institutul Științific Imperial și nimic mai mult. Ce verificări ați întreprins pentru a vă asigura că institutul s-a protejat pe sine?

— Înainte de orice tranzacție, noi întreprindem un audit intern cuprinzător, răspunde Blakely, clar iritat de schimbarea dinamicii din încăpere.

În locul unui pirat biotehnologic înfruntând acționarii recunoscători și supuși, s-a trezit devenind un martor al apărării în timp ce Acuzatorul Levine încinge atmosfera.

— Acest cuprinzător audit intern include o cercetare a stării domeniului tehnologic înaintea invenției?

— Mike? Blakely pasează din nou întrebarea avocatului său. Numai că de data asta siguranța de sine insolentă este mai puțin evidentă.

— Noi abordăm cercetările despre starea domeniului tehnologic înaintea invenției caz după caz, încearcă să salveze situația Fencer.

— Eu vorbesc despre acest caz, îl lovește bine Levine cu întrebări nimicitoare.

Se face o pauză tensionată în timp ce Fencer se foiește neliniștit în scaun.

— Directorul Institutului Științific Imperial ne-a informat că toate patentele legate de programul de cercetare sunt lămurite.

De data aceasta, reacția acționarilor Acellerate este mult mai zgomotoasă și de o tonalitate diferită. Mai ales cele două rânduri din față se foiesc pe scaun, bombardând masa de prezidiu cu întrebări, în timp ce chipul lui Blakely se întunecă repede. Cum emoțiile se intensifică, Blakely încearcă să recapete controlul asupra ședinței.

— Chestiunile detaliate legate de proprietatea intelectuală nu privesc această întâlnire, e nevoit el să ridice vocea pentru a fi auzit.

Gesticulând să se facă liniște, cu palmele deschise în jos, se uită mânios la Levine, poruncindu-i să se așeze.

Dar în loc să restabilească liniștea, sugestia lui nu face decât să aţâțe focul. Acționarii Acellerate rup rândurile cu directorul lor executiv. Iar Hal Levine nu e genul de persoană care să se așeze la comandă – mai ales când persoana care i-o cere nu-i plătește ce-i datorează.

Din rândul din față se aud strigăte: „Să-l lăsăm pe Levine să vorbească!“ și „Nu a terminat de vorbit!“.

— Acest director al Institutului Științific Imperial − continuă Levine, imbatabil precum un tanc, repetând fraza de mai multe ori înainte să se restabilească liniștea. Acest director care a negociat o afacere ce, așa cum elegant ați spus, *a favorizat acționarii Acellerate*. A fost acesta același director în a cărui

judecată aveți încredere pentru a proteja proprietatea intelectuală a acțiunilor voastre?

Acum se resimte o liniște tensionată în încăpere. Pe lângă dezgustul nemascat, este altceva în expresia lui Blakely atunci când îl privește pe deturnătorul reuniunii. Este teamă. Ca toți ceilalți, știe că Levine urmărește ceva cu toate astea. Dar nu are nicio idee ce anume.

Cu toate privirile ațintite asupra lui, acum lipsite de apreciere, Blakely știe că asta este ultima aruncare de zaruri.

— Nanobot a fost dezvoltat de un individ care și-a încheiat teza de masterat la Institutul Științific din Londra.

Încearcă să-și redobândească autoritatea cu impresia unei dezaprobări judiciare.

— A fost student la universitate. Odată concepute, ideile sale erau protejate de patente găzduite de institut și, ca urmare, obținute de Acellerate.

— Această succesiune de evenimente este corectă, confirmă Levine, în timp ce toate privirile se întorc asupra lui. Dar omiteți un lucru important. Cu un an înainte ca domnul Lester, clientul meu, să-și încheie masteratul, a depus o cerere oficială pentru un patent care descria complet Nanobotul. Acest patent a fost acordat în numele său și este deținut de el.

Blakely și Fencer schimbă priviri de incriminare feroce, concluzia fiind clară: este prima dată când aud de asta.

— Nu ai verificat?! exclamă unul dintre acționari.

— Dumnezeule, Blakely! se alătură altcineva corului de voci.

— Ai compromis întreaga afacere!

— Un distrugător de afaceri!

Blakely trebuie să urle ca să fie auzit în zarva furioasă.

— O descriere a stadiului tehnic înaintea invenției nu garantează nimic! încearcă el disperat.

— Am preluat cazul tocmai pentru că o face, replică usturător Levine.

— Ar putea dura ani de zile! aruncă Blakely priviri sălbatice. Fără a garanta vreun câștig!

Levine își mută atenția de la birou către cele două rânduri din față. Cei mai mulți acționari majori de la Acellerate și-au întins deja gâturile spre el, însă el așteaptă ca tumultul să se potolească înainte de a li se adresa:

— Competitorii voștri comerciali sunt destul de încrezători în privința patentelor de dinaintea invenției pentru a le considera valoroase.

Această cotitură în dispută mă ia chiar și pe mine prin surprindere.

— Am fost abordat de persoane care își doresc să le asigure, îi liniștește Levine. Cu siguranță vor contesta dreptul pe care îl are Acellerate asupra Nanobotului.

Camera este cuprinsă de rumoare. Toată eticheta reuniunii este uitată atunci când cei mai mulți susținători sar în picioare, întorcând spatele fostului lor erou, pentru a-l privi îndeaproape pe Hal Levine.

— Nu numai asta, zice Levine, care arată acum de ce e în stare. Există patente similare și pentru un alt program de cercetare important pentru voi. Proprietatea voastră intelectuală este gata să se ducă de râpă, iar directorul vostru executiv nici măcar nu știe!

Rumoarea ajunge la un nou crescendo. Blakely este în picioare acum, ca oricine altcineva din spatele mesei. Se aud din spatele sălii revendicări furioase de returnare a investițiilor.

— Cu niciun chip nu veți căpăta niciun bănuț pentru această companie când două din cele trei programe de cercetare importante sunt subiect de litigiu! face vâlvă Levine.

Uitați de suta de milioane. Uitați de NASDAQ. Nu aveți nimic de vânzare!

Întorcându-se, gesticulează că ar trebui să părăsim încăperea. Eu și Luke ne-am ridicat în picioare și am început să-l urmăm către capătul încăperii. Între timp, tumultul crește. Ceea ce a început ca o reuniune corporatistă calmă cu mai puțin de cincisprezece minute în urmă s-a transformat într-un haos total. Toată siguranța noii lumi strălucitoare promise de Bill Blakely a dispărut. Lăcomia corporatistă conservatoare a fost înlocuită de furie curată și de teamă.

Rămânându-i o singură opțiune, Blakely este silit s-o accepte.

— Ce vreți pentru cele două brevete de dinaintea invenției? ne urmează panica lui din glas pe când ne retragem.

La ușă, Levine se întoarce, cu o expresie severă.

— Cinci milioane pentru fiecare din cei doi cercetători. Aveți douăzeci și patru de ore la dispoziție pentru a-i depune în contul meu. După aceea voi deschide o licitație.

Deschizând ușa batantă, Levine gesticulează cuviincios să o luăm înaintea lui. Ne îndreptăm în tăcere spre lifturi, evitându-ne cu grijă privirile, și coborâm fără nicio vorbă la parter.

Doar atunci când ajungem în foaierul clădirii, departe de toți ceilalți, ne ridicăm privirile asupra trăsăturilor sale costelive.

— Competitori comerciali? întreabă Luke Calloway.

— Nimic nu concentrează mintea precum abordarea dură, își pune el în grabă o pereche de ochelari.

— Cinci milioane? întreb eu când ajungem la ușa rotativă. În biroul lui vorbiserăm de trei.

— Reacția mi s-a părut că valorează cinci milioane.

Aruncând un zâmbet scurt și crispat, îmi face gest cu un arătător cărnos.

— Să nu spui niciodată că avocații nu au sentimente.

CAPITOLUL ȘAISPREZECE

Rosewood Avenue

Îmi încep dimineţile în liniștea sacră din gompa, aprinzând candele la picioarele lui Buddha. Geshe-la mi-a spus că este un privilegiu aparte să-i aduci ofrande lui Buddha. Nu numai că există o ordine în care trebuie aprinse lumânările. Ci fiecare flacără nouă trebuie vizualizată ca fiind un dar prețios – cum ar fi tămâia, muzica și florile – care urmează să fie oferit spre binele tuturor ființelor. Din câte știu despre budism, descopăr că acest ritual nu face decât să ajute o anumită formă a stării de atenție susținută. Adevăratul obiectiv al atenției nu este strălucirea candelei, ci concentrarea minții.

De când am plecat de la Acellerate, am un alt ritm. Îmi încep fiecare dimineață devreme, iar după ce îmi fac un duș, mă îndrept către Rosewood Avenue, pustiu și refăcut de curând. Intru pe ușa din față de la Centrul Dharma și merg, desculț, către gompa. Aprind paisprezece lumânări în lumina clară a dimineții, o practică preparatorie, înainte de a-mi pune perna maro chiar în fața lui Buddha, așezându-mă în poziție de meditație și închizând ochii.

În puținul timp de când fac asta, am găsit modalitatea de a avea o prezență calmă, lucru care nu credeam că se poate. A fost o descoperire remarcabilă, ca și cum aș fi dat peste un vechi râu subteran despre care nu bănuiam absolut nimic din pricina unei vieți prea grăbite și a unei minți prea agitate și cu prea multe gânduri. Nu a fost nevoie decât de puțin efort

pentru a da la o parte toată acea preocupare de suprafață.

Doar puțină concentrare ca să scap de toată narațiunea mentală continuă despre mine, iar aici, chiar în acest moment, este o liniște profundă în care pot să stau pur și simplu, fără să mai am nevoie de altceva.

Și, după cum am observat, nu se termină odată cu încheierea sesiunii de meditație. În momente total la întâmplare din timpul zilei, fără niciun motiv anume, îmi amintesc de această nouă practică din viața mea și revin la calmul dimineții. Mai bine decât orice este conștientizarea faptului că, în orice moment vreau, pot să mă întorc la această recent descoperită sursă de calm interior, să stau pe malul râului și doar să fiu prezent.

Exercițiul meu de meditație nu ar fi putut veni într-un moment mai potrivit. Într-o perioadă în care totul s-a pierdut, când am rămas fără lucruri pe care le-am considerat mereu valoroase, în loc să mă simt fără țel și vulnerabil, descopăr un spațiu și o stare de calm noi.

Desigur că mă gândesc la toate activitățile existențiale care m-au preocupat atât de mult timp. Mă întreb ce se va întâmpla cu Isabella. Deși în timpul vizitei mele la Napa ne-am refăcut în mare parte relația, ce posibilități avem de a fi împreună dacă ea va locui în Franța, iar eu intenționez să călătoresc în nordul Indiei? Chiar dacă durata călătoriei mele pentru a-l vedea pe Lama Tsering este de numai câteva săptămâni, ce va fi după aceea? Nu mă simt pregătit să mă întorc la viața londoneză la care am renunțat de curând.

Și cum rămâne cu Hal Levine și litigiul prestat de el: după cum m-a avertizat deja, nu se știe cum se vor desfășura evenimentele la Acellerate. În ciuda prezentării uimitoare de la întâlnirea acționarilor, mai sunt încă opțiuni pentru Blakely și companie și am putea sfârși cu o prelungire legală a bătăliei,

bătălie al cărei final este departe de a fi sigur.

Dar sunt cu mult mai puțin îngrijorat decât aș fi crezut de posibilitatea pierderii a celor cinci milioane, fără taxe legale. Și sunt de asemenea capabil să nu mă gândesc prea mult la ce s-ar putea sau nu întâmpla cu Isabella. Mi-este imposibil să mă gândesc prea mult la asta fără să nu-mi amintesc care este viziunea de ansamblu. Povestea misiunii mele ca Tenzin Dorje. Scopul cu mult mai profund al unui călugăr novice care a murit în urma eforturilor sale de a elibera pergamentele lui Padmasambhava. Faptul că Lama Tsering, un înțelept în vârstă de nouăzeci de ani, mă așteaptă răbdător la celălalt capăt al lumii de mai bine de treizeci de ani.

Pe cât de mult îmi prețuiesc sesiunile matinale de meditație, este ceva ce aștept cu încă și mai multă nerăbdare: micul dejun cu Geshe-la. Ne-am făcut obiceiul de a ne așeza împreună în curticica din cărămizi aflată între bucătărie și magazie, de a bea chai și a mânca pâine prăjită, neapărat cu gem englezesc Roseș, preferatul lui încă de când era student la Oxford.

Cocoțați pe niște scaune de bucătărie din crom, în stilul anilor șaptezeci, la o măsuță din lemn de pin, în ciuda locului umil, nu am simțit niciodată o pace mai profundă ca în acele momente. Mi se oferă ocazia să îl întreb pe Geshe-la tot ceea îmi trece prin minte, pe măsură ce îmi dau seama care este importanța a tot ceea ce mi se întâmplă. În ceea ce-l privește, Geshe-la este o sursă inepuizabilă de revelații uluitoare.

Ca acum o săptămână, după ce m-am întors de la Isabella. Mereu discret, Geshe-la m-a lăsat pe mine să spun ce s-a întâmplat în acea seară la Napa.

— Poate că ar fi fost mai ușor dacă i-aș fi spus despre... toate astea, arăt eu către Centrul Dharma.

— Nu i-ai spus? întreabă Geshe-la.

— Nu i-am spus despre vis. Nici despre Tenzin Dorje. Nu

știu, pur și simplu, nu simțeam că ar fi bine.

Geshe-la dă afirmativ din cap.

— E bine, mă asigură el. Atunci când practică Dharma, mulți oameni au experiențe și conștientizări interesante. Uneori vor să spună lumii întregi. Chiar mai rău, încep să se creadă deosebiți. Sunt unii oameni, în special occidentalii – începe să râdă –, care își spun: „Acum că sunt budist, o să mă rad în cap și o să port haine de călugări. Vreau ca toată lumea să știe că am devenit sfânt.“

Gândindu-mă la clasele Dharma din trecut, îmi pot aminti doar de câteva costumații alternative.

— Adevărata dezvoltare spirituală are loc aici, își atinge el inima. Nu este exterioară. Oricine se poate îmbrăca cu mare fast. Luată separat, ținuta nu înseamnă nimic în sine. Să ne schimbăm comportamentul, să ne transformăm atitudinea și reacțiile obișnuite – asta este ceea ce încercăm să facem, și este cu mult mai greu decât să purtăm haine scumpe. Așa că este cu mult mai bine să arăți ca ceilalți. Ține-ți exercițiile pentru tine. Iar dacă înregistrezi progrese, spune-i maestrului tău, și nu tuturor celor pe care îi cunoști.

Din ceea ce-mi spune Geshe-la surprind o parte practică firească a înțelepciunii lui. Dar altceva mă preocupă.

— Indiferent de ceea ce se întâmplă în viitor, eu și Isabella am fost foarte apropiați, atât cât se poate de apropiați. Poate pentru că avem vreo legătură karmică dintr-o viață anterioară?

— Desigur.

— Așadar, dacă avem o legătură atât de puternică, cum se face că eu sunt atât de interesat de Dharma, iar ea nu este?

Geshe-la dă din umeri.

— Are vreo importanță?

— Dacă Dharma este cu adevărat importantă pentru cineva care este într-o relație, dar pentru celălalt nu este...

— Acea persoană tot are minunata posibilitate de a practica generozitatea, etica și răbdarea – îmi spune el, înainte de-i apărea un zâmbet neastâmpărat pe chip. Oricum, de unde știi că Isabella nu este o bodhisattva?

— O ce?

— Cineva care alege să se renască cu singurul scop de a-i ajuta pe alții. Poate că datorită ei ai venit în Los Angeles și ai ajuns să locuiești lângă mine.

— Dar poate că nu, spun eu – și amândoi izbucnim în râs.

Uneori nu sunt sigur când este serios Geshe-la.

— Mulți oameni acceptă ideea de renaștere – continuă el după ce ia o gură de chai – și se întreabă cine le-a fost iubită sau soție sau soț în viața anterioară. Dar este important să gândim dincolo de asta.

— Ce vrei să spui?

— Dacă am avut o viață anterioară, atunci am avut nenumărate alte vieți anterioare. Conștiința noastră subtilă a existat încă de la începuturi. Nu am avut numai sute de vieți, nu am avut numai mii de vieți. Și nu numai pe planeta Pământ, care este ca un fir de nisip de pe plaja universului, fără de sfârșit. Dimensiunea experienței noastre este nelimitată și infinită, ca timpul și ca spațiul. Iar în timpul acestor vieți, cine ne-au fost Isabelle? Iubiți sau iubite? Prieteni și dușmani?

— Practic toată lumea de pe planetă, dau eu din cap.

— Exact, confirmă Geshe-la. Buddha a spus că orice ființă ne-a fost mamă într-o viață anterioară – și nu numai pentru o viață. Este unul dintre motivele pentru care încercăm să arătăm compasiune pentru toate ființele, indiferent de forma pe care o iau ele în această viață.

Este o perspectivă radicală, una care pune sub semnul întrebării modalitatea convențională de a-i categorisi pe cei din jurul nostru în prieteni, străini și cei pe care nu-i plăcem. Dar

dintr-un punct de vedere pur obiectiv și neutru, are sens. Chiar și pe parcursul unei singure vieți am ajuns să realizez faptul că nimic nu este permanent în ceea ce privește statusul de *prieten, străin sau chiar dușman*. Nu este nevoie decât să mă gândesc la Bill Blakely ca să realizez asta.

Și îmi mai amintesc și altceva.

— Mama – din viața mea anterioară, încep eu. Nu mi-ai spus cât de nefericită a fost când am plecat din sat ca să mă duc la Zheng-po?

Geshe-la dă din cap.

— Chiar înainte de a muri, am avut parte de o experiență, de șansa de a-mi lua la revedere de la ea.

Încă îmi pot aduce clar aminte cum stătea lângă mine, în prezența lui Buddha al Medicinei, în timp ce mă chinuiam să îmi mențin poziția pe acea rocă. Îmi aduc aminte când i-am spus cât de rău îmi pare că nu o voi mai vedea niciodată. Nu am putut să asociez prezența ei cu o apariție fizică, nu am putut să-i văd chipul, dar am știut că acea prezență era ea.

— Ce s-a întâmplat cu ea după ce am plecat din Tibet? întreb eu.

— Pentru mult timp – începe Geshe-la –, a rămas în Ling.

Un cătun într-o zonă îndepărtată din Tibet, departe de orice avanpost guvernamental sau mănăstire, satul nu fost deloc în atenția Armatei Roșii. Soldații au trecut pe-acolo doar de câteva ori în lunile care au urmat după invazia din 1959. Viața de zi cu zi a sătenilor a continuat în mare parte ca și până atunci, deși faptul că mult iubitul lider spiritual al Tibetului nu mai era în Lhasa a lăsat o amprentă grea asupra vieții tuturor sătenilor. Fiecare familie avea câte un fiu, nepot sau câte o fiică care s-a alăturat comunității monastice Sangha. Mulți au ales calea exilului, iar alții nu au reușit să supraviețuiască condițiilor aspre din Himalaya.

În timp ce mama știa de moartea mea prin mijloace psihice, au trecut multe luni până când s-a confirmat oficial într-o scrisoare pe care Lama Tsering le-a scris-o părinților mei. Fiind amândoi oameni foarte religioși, durerea pierderii mele a fost alinată de promisiunea din scrisoarea trimisă de Lama că moartea mea nu a fost în zadar; voi fi renăscut într-un loc și într-un timp când voi putea ajuta multe ființe, mult mai eficient, prin practicile mele Dharma.

A fost un noroc că tata se pregătea să iasă la pensie atunci când a avut loc invazia. După ce mănăstirile au fost închise sau distruse, nu au prea mai avut nevoie de serviciile lui pentru altare din lemn și cutii de meditație, cu excepția celor mai secrete camere de meditație. Ca mulți alți tibetani ai generației lor, atât el, cât și mama au continuat să practice Dharma în particular. Pe măsură ce îmbătrâneau, și-au dedicat și mai mult din viață meditației. În special mama a început să capete reputația de clarvăzătoare. Oamenii obișnuiau să meargă câteva zile bune, să parcurgă kilometri întregi ca să îi ceară sfatul în probleme personale sau să o întrebe unde li s-au renăscut prietenii și cei apropiați.

Între timp, sora mea, Dechen, care s-a făcut o mare frumusețe, a avut parte de multă atenție masculină, cum era și de așteptat. S-a căsătorit cu un bărbat dintr-un sat învecinat, un negustor care făcea comerț în regiune și care își putea permite să îi ofere confortul dorit. Tata a trăit destul de mult ca să își vadă primul nepot, apoi a murit în urma unui infarct.

Mama a rămas în Ling, așa cum credeau toți din comunitatea locală că va face. Dar i-a surprins pe toți din sat când, pe la vârsta de șaizeci și cinci de ani, a anunțat că avea să călătorească în India ca să-și viziteze fiul cel mare, pe Paldon Wangmo, care nu numai că ajunsese la rangul de Geshe, cel mai înalt posibil în sistemul budist tibetan, ci își și încheiase studiile

postuniversitare de la universitatea Oxford din Anglia. După o călătorie obositoare, care a inclus mersul cu autobuzul și cu trenul prin Nepal și nordul Indiei, mama și Paldon Wangmo erau, într-un final, reuniți în 1985.

— Din ziua în care a ajuns, a avut o afinitate pentru McLeod Ganj, îmi spune Geshe-la. Cu excepția unei călătorii în străinătate, a locuit întotdeauna acolo.

— Mai trăiește?

Este pentru a doua oară când sunt uluit să descopăr că cineva atât de important din viața mea anterioară mai este încă în viață, azi, deși eu am treizeci de ani.

Geshe-la chicotește:

— Și e sănătoasă!

— Când ne-am luat la revedere, în munți, îmi amintesc cum mi-a spus că mă va găsi în viața viitoare.

Geshe-la mă privește întrebător.

— Aș vrea să o văd, îi spun eu.

— Dar ai văzut-o deja.

Mă încrunt.

— Unde?

— Aici în casă.

Mă întreb ce am pierdut din vizitele anterioare. A fost oare vreo femeie în vârstă pe care am ratat-o la orele pe care le-a ținut Alice despre Dharma?

— Cine crezi că a vrut să te ajute cu lenjeria?

— Doamna Min?!

Mă clatin din pricina surprizei.

— Sunt doar... A știut tot timpul?

Dă din cap.

— Clarviziunea ei a fost de ajutor în a te găsi.

— Strugurii, remarc eu.

Zâmbește.

— Am crezut că era doar o coincidență că a ales fructul meu preferat. Doar ceva... neobișnuit ce îmi lăsa ca semn de bun-venit, dau eu din cap. În tot acest timp ea îmi lăsa indicii pe care eu nu le-am pus niciodată cap la cap.

— Asta pentru că nu le-ai recunoscut ca indicii. Erai prea ocupat.

— Gândeam prea mult?

— Exact.

— Trebuie să vorbesc cu ea – în dimineața asta? Poate ai vrea să traduci pentru noi?

— În câteva zile, da, afirmă Geshe-la. A plecat la San Diego să își viziteze un vechi prieten tibetan. Dar se întoarce la sfârșit de săptămână și vrea să sărbătorească ceva duminică, când o să pregătească tsampa ta preferată.

— Tsampa!

Imediat îmi aduc aminte, nu atât de gust, cât de o aromă anume și de un dor puternic. O aromă ce-mi aduce aminte de casă, care m-a obsedat pe timpul călătoriei mele prin munți.

Îmi mai aduc aminte și de strugurii și generozitatea doamnei Min când mi-a spălat rufele. Cum nu mi-am dat seama de indicii și m-am purtat atât de distant față de ea. Îmi aduc aminte chiar cum am vrut să evit momentele în care îmi făcea cu mâna de pe verandă, doar ca să mă răzgândesc din politețe. Reacția pe care am avut-o față de mama mea a fost una de indiferență totală. Îmi dau seama că am fost la fel de indiferent și față de oricine altcineva de care este posibil să fi fost apropiat în viețile mele anterioare: mame, iubite, copii, prieteni apropiați.

Uitându-mă la Geshe-la, murmur:

— Mama și cei doi fii ai ei. O cină în familie. Nu aș lipsi pentru nimic în lume!

În timp ce zâmbește, spun:

— Cel puțin acum știu cine este.

— Un privilegiu rar, aprobă el.

După o pauză:

— Deși nu pot să nu mă întreb cine am fost între timp; între viața mea ca Tenzin Dorje și aceasta.

În ultimele zile m-am gândit mult la cei treisprezece ani lipsă.

Înainte ca Geshe-la să răspundă, văd mișcare lângă scaunul meu, iar Tashi, pisica, se pune deodată în poala mea, uitându-se la mine curioasă cu ochii ei mari, albaștri. Mă uit de la Geshe-la la Tashi, apoi din nou la Geshe-la, de parcă am fost lovit fizic, atât de puternic a fost impactul momentului și al semnificației ametitoare a acestuia. Reușesc cu greu să înțeleg implicațiile descoperirii.

— Dar nici măcar nu-mi plac pisicile, protestez eu după un timp.

Geshe-la râde, ochii fiindu-i jucăuși.

— Dacă toată lumea ar ști ce a fost într-o viață anterioară – chicotește el –, lumea ar fi extrem de diferită. Pisică, om, chinez, tibetan, bărbat, femeie, negru, caucazian. Cel mai înțelept – îmi spune el – este să presupunem că am fost din toate.

*

În dimineața următoare, eu și Geshe-la ne bucurăm iar din bucătărie de soarele de la prima oră. Am hotărât că este timpul.

Într-o anumită măsură, ultimele două săptămâni au fost cele mai pline de evenimente din viața mea. Am căzut de pe o stâncă, la propriu și la figurat, și toate certitudinile vieții mele obișnuite au fost puternic zdruncinate. Dar am și început să-mi dau seama cât de limitată mi-a fost înțelegerea asupra realității. Mi-am dat seama că am trecut prin viață cu ochii închiși – mi-a scăpat adevăratul înțeles al atâtor evenimente și al atâtor

oameni.

— Știi că am spus că am nevoie de timp ca să mă gândesc la pergamente, îi spun lui Geshe-la. Și că vreau să îl vizitez pe Lama Tsering. Ei bine – îi spun cu convingere –, sunt gata.

Dă din cap.

— Ești sigur?

— Da.

— Nu te gândești că o să obții cinci milioane de dolari?

M-am întrebat și eu același lucru. Fără îndoială că circumstanțele mele ar fi diferite dacă Hal Levine ar reuși în acțiunea lui întreprinsă împotriva companiei Acellerate. Dar asta ar putea dura ceva vreme. Între timp, trebuie să îmi duc viața mai departe. Și am realizat că nu sunt încă pregătit pentru o altă muncă de cercetare. Nu îmi pot nega experiențele revelatorii. Or fi ele subiective, dar pentru mine sunt cât se poate de reale. Cum pot să întorc spatele unui scop cu mult mai măreț, mai palpitant?

— Nu pot să-mi petrec viața așteptând rezultatul unei confruntări legale, îi spun lui Geshe-la. Trebuie să merg mai departe.

Pentru o vreme mă simt prins nu numai în privirea, ci în întreaga sa ființă, de parcă îmi analizează motivele. Dar niciodată nu m-am simțit mai calm sau mai sigur.

— Mi-ar prinde bine banii. Dar nu mă bazez pe ei.

Dă scurt din cap.

— Să ai bani înseamnă să ai mai multe ocazii să fii generos, aprobă el. Care este adevărata cauză a bogăției.

— Așa este?

— Din cele șase perfecțiuni, Buddha ne-a învățat mai întâi perfecțiunea generozității. De ce? Pentru că a recunoscut că mai întâi este nevoie să atingem un anumit nivel de bunăstare materială, pentru a avea timpul și înclinația de a exersa

Dharma.

— Ca ierarhia nevoilor a lui Maslow?

Geshe-la mă îndeamnă să continui.

— A fost un psiholog care a spus că, atunci când ne satisfacem nevoile de hrană și adăpost, de-abia atunci vrem să ne satisfacem și alte nevoi, mai subtile, cum ar fi nevoia de apartenență, de a găsi un înțeles.

— Exact, aprobă el. Poate că de aceea sunt atât de mulți psihologi interesați în Dharma. Din câte înțeleg, terapia comportamentală cognitivă este exact ca Dharma. Și terapia stresului este exact ca Dharma. Alegerea unui scop, afirmațiile și vizualizările creative sunt exact ca Dharma. Acum este ierarhia nevoilor a lui Maslow!

Ne amuzăm amândoi pentru o clipă, înainte de a mă privi cu atenție din nou:

— Deci, ești pregătit să îl vizitezi pe Lama Tsering?

— Categoric, zâmbesc eu.

— Te-ai ocupat de toate lucrurile nerezolvate?

— Cu excepția prânzului de duminică, în familie.

Aprobă din cap.

— Deci ești liber sâmbătă seara?

Îl privesc ca pierdut.

— Sâmbătă?

— Sâmbătă seara, spune el cu un zâmbet jucăuș pe chip.

— La ce te-ai gândit? întreb eu.

— E surpriză, îmi spune. Un ultim lucru neterminat, un lucru pe care vrei să-l duci la bun sfârșit de foarte mult timp.

Apoi, când dau să protestez, își ridică mâna:

— Ai încredere în fratele tău mai mare.

*

Așa că iată-mă sâmbăta următoare îmbrăcându-mă pentru

o ieșire de seară. Geshe-la și cu mine avem o înțelegere: luni dimineața, după meditație, îmi va spune exact unde să îl găsesc pe Lama Tsering și ce aranjamente de călătorie trebuie să fac. M-a avertizat deja că voi avea nevoie de pașaport și timp la dispoziție. L-am asigurat că le am pe amândouă.

Înainte de asta am parte de o seară-surpriză. Nu știu sigur care este motivul pentru tot acest mister. Să port un sacou? Să mă dau cu aftershave? Care este modalitatea corectă de a escorta social un călugăr budist tibetan?

Îndreptându-mă spre ușă, mă gândesc la cât de ciudat este totul. Luându-mi sacoul, dar nefolosind aftershave, bat la ușa de la Centrul Dharma și intru. Geshe-la mă așteaptă în bucătărie.

— La timp, spune el în timp ce merg pe coridor.

Teatral, ascunde bilete în interiorul robei, în timp ce mă apropii.

— Tot ceea ce îți spun acum este că mergem la Hollywood Bowl. Știi unde este?

Dau din cap, căci am văzut indicatoare la curba de la celălalt capăt de pe Sunset Boulevard.

Ceva mai târziu mergem spre North La Brea, eu la volan și Geshe-la dându-mi indicații. Mergând pe bulevardele largi din L.A., încă necunoscute pentru mine, mă uit la capul rotund și ras al lui Paldon Wangmo, fratele meu din viața anterioară.

Când mă gândesc la cele întâmplate, îmi dau seama cât de îngustă a fost viziunea pe care am avut-o până de curând. Cum am văzut numai o părticică dintr-o realitate mult mai mare despre care acum știu că există. Mai mult decât orice, cum am ajuns să descopăr că drumul pe care am crezut că am pornit era doar un punct dintr-o călătorie mult mai mare. O călătorie al cărei scop depășește cu mult viața mea, chiar și pe cea a lui Tenzin Dorje, o călătorie care duce spre un moment din

timpurile primordiale, atunci când un înțelept indian a scris un mesaj lumii, mesaj pe care eu trebuie să îl revelez.

Și în timp ce eu însumi, de unul singur, trebuie să fac asta, după cum mi-a spus Geshe-la, sunt mulți alții cu un țel înalt de îndeplinit.

— Trăim printre mulți magicieni din Lhasa, a spus el. Oameni cu posibilități extraordinare… atunci când vor reveni la cale.

Privesc chipurile de pe Sunset Boulevard, din restaurantele supraaglomerate unde se anunță încă o noapte plină. Oare ești și tu un magician din Lhasa, mă întreb? Oare ești? Oricine te crezi acum, oricare ar fi scopul tău, ce-ar fi să lași deoparte limitele călătoriei unei singure vieți? Ce-ar fi să te lepezi de constrângerile așteptărilor de zi cu zi și să descoperi o misiune mult mai importantă decât orice ți-ai putut imagina până acum?

Pentru o clipă îi arunc o privire lui Geshe-la și ne zâmbim cald unul altuia.

— Am ceva aici, spune el, scoțând din robă un CD și punându-l în player. Ca să ne pregătească pentru acest important lucru neterminat.

Aplecându-se, apasă pe „Play“. Deodată, mașina se umple de muzică, iar eu mă simt dus cu mult, mult înapoi în timp, într-o îndepărtată curte pietruită dintr-o mănăstire din Himalaya. Cu o mătură în mână și curățând ritmic curtea, fredonez:

One, two, three o’clock, four o’clock, rock,
Five, six, seven o’clock, eight o’clock, rock,
Nine, ten, eleven o’clock, twelve o’clock, rock,
We’re gonna rock around the clock tonight.

DESPRE AUTOR

David Michie a publicat trei romane de mister în cadrul grupului editorial Time Warner Books UK și este cel mai bine cunoscut ca autor al bestsellerurilor de ficțiune *Pisica lui Dalai Lama, Arta de a toarce* și *Puterea lui miau* precum și de nonficțiune *Buddhism for Busy People* și *Hurry Up and Meditate*.

Cărțile sale au fost publicate în toată lumea și au fost traduse în peste 21 de limbi. Un occidental care este și un practicant budist de mai bine de un deceniu, Michie a călătorit în îndepărtații munți Himalaya pentru a studia templele și practicile budiste și a fost implicat în organizarea turneelor pentru Dalai Lama.

www.davidmichie.com